

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1980—1981

HELSINGISSÄ 1983

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1980—1981

HELSINGISSÄ 1983

ISBN 951-699-771-6
Helsingin yliopiston monistuspalvelu
Helsinki Painatusjaos 1983

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1980—1981

JARL LOUHIJA

Tammikuisena sunnuntaina 11.1.1981 päättyi Helsingin kauppakorkeakoulun pitkäaikaisen opettajan, apulaisprofessori emeritus Jarl Louhijan elämäntäival.

Jarl Louhija oli syntynyt vuonna 1908. Filosofian kandidaatin tutkinnon suorittuaan hän toimi aluksi suomen ja ruotsin kielen lehtorina eräissä helsinkiläisissä oppikouluissa. Kauppakorkeakoulun kotimaisten kielten ja kirjeenvaihdon tuntiopettajana Jarl Louhija oli vuosina 1943—48 ja samojen aineiden lehtorina 1948—67. Väiteltään vuonna 1959 filosofian tohtoriksi Bertel Gripenbergin tuotannon symboleja ja kielikuvia käsitelleellä tutkimuksella Louhija nimitettiin suomen kielen ja tyyliopin dosentiksi Kauppakorkeakouluun vuonna 1960 ja saman aineen uuden apulaisprofessorin viran ensimmäiseksi haltijaksi vuonna 1967. Tätä virkaa Jarl Louhija hoiti eläkkeelle siirtymiseensä saakka vuoteen 1972.

Jarl Louhija tunnettiin myös lukuisista mainoskieltä ja viestintää koskevista teoksistaan ja oppikirjoistaan. Lisäksi hän kirjoitti näytelmiä, joista hiljattain esitettiin televisiossa ”Asian-tuntijat”. Louhija oli Suomen näytelmäkirjailijaliiton puheenjohtajana vuosina 1965—69.

Apulaisprofessori Jarl Louhija suoritti Helsingin kauppakorkeakoulussa pitkän ja uutta luoneen päivätyön kotimaisten kielten opetuksen kehittämisessä sekä liikekielen ominaisuuksien ja tyylin tutkimuksen alueella. Opettajana ja työtoverina Jarl Louhija oli valoisan ja innostavan persoonallisuutensa takia erittäin pidetty. Helsingin kauppakorkeakoulu ja sen henkilökunta muistavat kiitollisina Jarl Louhijan toimintaa korkeakoulussa ja kaipaavat hänessä menettämänsä aitoa ja lämmintä ihmistä ja hyvää ystävää.

HANNU TERÄS

Lehtori, filosofian maisteri Hannu Teräs kuoli Turussa 16.8.1981. Hän oli syntynyt 31.10.1907 Eurajoella.

Hannu Teräs suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa 1931. Auskultoituaan ja opiskeltuaan Leipzigin yliopistossa vuosina 1933—34 Hannu Teräs toimi Turun kauppaopiston saksan ja englannin kielten opettajana ja samojen aineiden vakinaisena lehtorina. Kauppakorkeakoulun saksan kielen lehtoriksi hänet nimitettiin 1.9.1949 lukien ja tässä virassa hän toimi 1.1.1973 tapahtuneeseen eläkkeelle siirtymiseensä asti. Lehtori Teräs toimi lisäksi saksan kielen opettajana useissa Vientikoulutussäätiön ja Ekonomiliiton järjestämissä ohjelmissa ja kursseilla.

Opettajatyönsä ohella lehtori Teräs oli mm. Suomen korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit ry:n puheenjohtajana 1953—64, ylioppilastutkintolautakunnan apujäsenenä ja jäsenenä 1964—72 sekä valtioneuvoston asettaman vieraiden kielten tutkijalautakunnan jäsenenä 1968—74. Hän julkaisi myös useita saksan kielen ja kauppakirjeenvaihdon oppi-, sana- ja harjoituskirjoja.

Lehtori Teräksen innostunutta ja ammattitaidolla annettua opetusta on saanut nauttia merkittävä määrä saksan kieltä jokapäiväisessä työssään tänään käyttävistä ekonomeista, kirjeenvaihtajista ja akteemisista sihteereistä. Hannu Teräksen opetukselle ja muulle toiminnalle korkeakoulun piirissä oli aina ominaista aktiivinen mielenkiinto talouselämän ja kielen ilmiöihin ja kehitykseen, lämmin huumori sekä avoin, rehti ystävyys työtovereita ja oppilaita kohtaan. Helsingin kauppakorkeakoulu ja sen henkilökunta kunnioittavat pitkäaikaisen ja pidetyn työtoverin elämäntyötä ja hyvän ystävän lämmintä muistoa.

I Hallinto, opettajat, laitokset sekä viran- ja toimenhaltijat 31.5.1981

Hallinto

Valtuusto

Puheenjohtaja: VOIPIO, JAAKKO, professori

Varapuheenjohtaja: NUOLIMAA, RISTO, assistentti

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, apulaisprofessori
ANTTILA, MAI, lehtori; varajäsen GAHMBERG, HENRIK, vt.lehtori
HAKKARAINEN, H.J., apulaisprofessori; varajäsen ARTTO, EERO, apulaisprofessori
HELLE, REIJO, professori; varajäsen PIHKALA, ERKKI, professori
HYVÄRINEN, LEENA, opintosihteeri; varajäsen TAINIO, RISTO, dosentti
IGNATIUS, KATJA, ekonomi; varajäsen HELLBERG, ESA, kauppat.yo
ILANNE, JUHANI, kauppat.yo; varajäsen HANDOLIN, KIRSTI, kauppat.yo
JUSSILA, JAANA, kauppat.yo; varajäsen KAUKHANEN, ARI, kauppat.yo
KAHRI, MARKKU, amanuenssi; varajäsen LÄHTEENMÄKI, KAARINA, toimistosihteeri
KALLIO, MARKKU, professori; varajäsen LAAKSONEN, OIVA, professori
KEINO, ANTTI, kauppat.yo; varajäsen HOTTI, JARMO, kauppat.yo
KUJALA, JAANA, kauppat.yo; varajäsen VÄISÄNEN, JARI, kauppat.yo
KURITTU, JARI, kauppat.yo; varajäsen KALLONEN, KIMMO, kauppat.yo
LAAKSO, JUKKA, assistentti; varajäsen HUHTALA, MARJA-LEENA, lehtori
LAAKSONEN, PIRJO, kirjastonhoitaja; varajäsen LUOSTARINEN, ARI, atk-suunnittelija
LAURILA, MAIRE, osastosihteeri; varajäsen RAMSTEDT, LIISA, osastosihteeri
LEPONIEMI, ARVI, professori; varajäsen NYBERG, AARNI, professori
LINKOMIES, JAAKKO, kauppat.yo; varajäsen HURME, KAISA, kauppat.yo
MATILAINEN, ANTTI, kauppat.yo; varajäsen SYRJÄLÄ, TIMO, kauppat.yo
NIEMI, EERO, lehtori; varajäsen RÖNKKÖ, RAIMO, vt.assistentti
NUOLIMAA, RISTO, assistentti; varajäsen MYLLYRINNE, KULLERVO, kuvalait.hoit.
PAAKKANEN, JOUKO, professori; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apulaisprofessori
PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori; varajäsen LEHTOVUORI, JOUKO, professori
REMES, KEIJO, kauppat.yo; varajäsen RANTANEN, SEPPO, kauppat.yo
SALO, SEPPO, professori; varajäsen MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
SALONEN, SALLA, kauppat.yo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kauppat.yo

TEVAJÄRVI, TUOMO, lehtori; varajäsen KYLÄKOSKI, KALEVI, lehtori
 VAIVIO, FEDI, professori; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori
 VOPIO, JAAKKO, professori, varajäsen SAARSALMI, MEERI, apulaisprofessori
 YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutkimusassistentti; varajäsen TIITTULA, LIISA, KTM

Hallitus

Puheenjohtaja: LEIVO, VEIKKO professori, rehtori

Varapuheenjohtaja: KASKIMIES, MIKA, professori, vararehtori

Jäsenet:

HUHTALA, MARJA-LEENA, lehtori; varajäsen ANTILA, MAI, lehtori

HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, assistentti

LEHTOVUORI, JOUKO, professori; varajäsen SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, apulaisprofessori

LYYTIKÄINEN, MATTI, kauppat.yo; varajäsen PARVIAINEN, AIMO, kauppat.yo

MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori; varajäsen SALO, SEPPO, professori

PIHKALA, ERKKI, professori; varajäsen HELLE, REIJO, professori

SANTAMÄKI, TUIRE, tutkimusassistentti; varajäsen YLÄ-ANTTILA, LEENA tutkimusassistentti

SYRJÄLÄ, TIMO, kauppat.yo; varajäsen HEISKANEN, PETRI, kauppat.yo

TERVINEN, MAIJA, ekonomi; varajäsen KALLONEN, KIMMO, kauppat.yo

Kansleri

HONKO, JAAKKO OLAVI, professori, KTT, FT h.c., KTT h.c., 22; 80

Rehtorit

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, professori, TkT. Rehtori 1.8.1980—31.7.1981.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, professori, KTT. Vararehtori 1.6.1975 - 31.7.1981.

Opetus- ja tutkimusneuvosto

Puheenjohtaja: KASKIMIES, MIKA, vararehtori, professori

Varapuheenjohtaja: LEPONIEMI, ARVI, professori

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori

HYVÖNEN, SAARA, assistentti

KALLIO, MARKKU, professori

KIVIMAA, KIRSTI, apulaisprofessori

LAAKSONEN, OIVA, professori

LEHTONEN, TAPANI, assistentti

LEHTOVUORI, JOUKO, professori

LEPONIEMI, ARVI, professori

LEPPINIEMI, JARMO, yliassistentti

MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori

MYLLYNEN, EEVA-KAARINA, kauppat.yo

MÄKELÄ, KAI, kauppat.yo

PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori

SALO, SEPPO, profesori

TAINIO, RISTO, dosentti

TELARANTA, K.A., professori

TERVONEN, EIJA, kauppat.yo

TUOMINEN, VELI-MATTI, kauppat.yo

VOPIO, JAAKKO, professori

VUORINIEMI, JORMA, apulaisprofessori

VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori

Asiantuntijajäsenet:

NYBERG, AARNI, professori

AHLSTEDT, LEO, KTT

O p e t t a j a k u n t a

Varsinaiset professorit

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 19; 59.
HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., KTT h.c. (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 22;
60. Vapautettu viran hoidosta kanslerin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut ARTTO, EERO
VEIKKO, KTT, apul.prof.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Talousmatematiikka ja
tilastotiede). 15; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 15;
62.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Kansantaloustie-
de). 27; 63.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 27;
63.

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TkT, (Liiketaloustiede, markkinointi). Vapautettu vi-
rasta rehtorin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut SAARSALMI, MEERI MARJATTA,
KTT, apul.prof.

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede, erikoisalana ekonometria). 26; 69.
NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkea-
koulun dosentti, (Perustutkimuksen laitoksen johtaja). 27; 70.

HELLE, REIJO KALERVO, FT, Oulun yliopiston dosentti, (Talousmaantiede) 31; 71.

VOPIO, JAAKKO EENOK, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 23; 72.

LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Liiketaloustie-
de, organisaatio ja henkilöhallinto). 24; 73.

AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Tavarateknologia). 22;
73.

PIHKALA, RISTO ERKKI OLAVI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakou-
lun dosentti, (Taloushistoria). 38; 75.

SALO, SEPPO KAARLO, TkT, Teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston dosentti,
(Talousmatematiikka). 46; 76.

LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketa-
loustiede, laskentatoimi). 33; 76.

KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, ekonomi, Teknillisen korkeakoulun dosentti,
(Liiketaloustiede, systeemit). 45; 78.

Liiketaloustieteen (vientimarkkinointi) professorin virka on täyttämättä. Virkaa ovat hoita-
neet PALUBINSKAS, FELIKSAS, Ph.D ja LUOSTARINEN, REIJO KALEVI, KTT.

Tietojenkäsittelyn (lahjoitusvarat) professorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TkT, apul.prof.

Apulaisprofessorit

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 28; 66.
 ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71. Virkavapaa lukuvuoden 1980-81, jolloin virkaa on hoitanut VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTT, yliassistentti.
 KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, DI, (Liiketaloustiede, systeemit). 28; 72.
 HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FT, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Vaasan kauppakorkeakoulun dosentti, (Saksan kieli). 36; 73.
 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 23; 73. Virkavapaa lukuvuoden 1980 - 81, jolloin virkaa ovat hoitaneet URRILA, MATTI OLAVI, KTT, ANTTILA MAI, KTL lehtori ja MÖLLER KARL EDVARD KRISTIAN, KTT.
 VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Talousmaantiede). 33; 73.
 KIVIMAA, KIRSTI, FT, ekonomi, (Englannin kieli). 16; 74.
 PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, (Liiketaloustiede, julkisen hallinnon laskentatoimi). 30; 75.
 VUORINIEMI, JORMA KUSTAVI, FT, (Suomen kieli ja tyylioppi). 24; 77.
 PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 21; 78.
 UUSITALO, HANNU JUHANI, VTT, (Sosiologia). 47; 80.
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TkT, (Liiketaloustiede, systeemit). 42; 80.
 Liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä ovat hoitaneet LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti, KYLÄKOSKI KALEVI, KTT, lehtori, ALALUUSUA SEPPO ILMARI, assistentti ja KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, assistentti.

Dosentit

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.
 ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Turun yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62.
 LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 66.
 SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, Helsingin yliopiston professori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 68.
 KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, Turun yliopiston apulaisprofessori, (Finanssioikeus). 26; 70.
 LAULAJAINEN, RISTO ILMARI, KTT, Göteborgin yliopiston professori, (Talousmaantiede). 37; 70. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
 WIIIO, OSMO ANTERO, YT, Helsingin yliopiston professori, (Viestintä) 28; 70. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
 GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, (Ruotsin kieli). 14; 72.
 LINDGREN, LAURI BERNHARD, FT, Turun yliopiston professori, (Ranskan kieli). 33; 73.

RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTT, Vaasan korkeakoulun professori, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 35; 73.

LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, VTT, (Taloussosiologia). 39; 74.

PÄHLSSON, LEIF CHRISTER, FT, Svenska handelshögskolanin apulaisprofessori, (Englannin kieli). 40; 74.

MALASKA, PENTTI ENSIO, TkT, Turun kauppakorkeakoulun professori, (Talousmatematiikka). 34; 75.

LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTT, Tampereen yliopiston professori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77.

TANSKANEN, ANTTI JOHANNES, TTT, Jyväskylän yliopiston professori, (Kansantaloustiede). 46; 77.

LONKA, HARRI ARVID, FT, (Talousmatematiikka). 31; 77.

URMAS, HEIKKI JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, työmarkkinajärjestelmät). 35; 78.

TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT, (Liiketaloustiede, henkilöstöhallinto ja työvoimamarkkinat). 47; 79.

AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTT, (Kansantaloustiede). 46; 79.

MIETTINEN, ASKO TUOMO TAPIO, FT, VTK, (Organisaatiopsykologia). 44; 79.

RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 32; 79.

YLÄ-LIEDENPOHJA, JOUKO AATOS, KTT, Jyväskylän yliopiston apulaisprofessori, (Kansantaloustiede). 45; 80.

LAHDENPÄÄ, MARKKU JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 43; 81.

SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-oppi). 45; 81.

VOLANEN, RISTO ERKKI JUHANI, YT, (Julkisyhteisöjen hallinto). 44; 81.

MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun apulaisprofessori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 81.

URRILA, MATTI OLAVI, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 81.

UUSITALO, LIISA ANNELI, KTT, (Liiketaloustiede, kulutustutkimus). 44; 81.

KIVIKARI, URPO KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede). 39; 81.

Yliassistentit

AHLSTEDT, KARL LEO, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 29; 61. Virkavapaa kevätlukukauden 1981.

LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi). 37; 68. Virkavapaa lukuvuoden 1980-81. Virkaa on hoitanut WASILJEFF, YRJÖ GEORGIJ, KTM.

VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 41; 73. Virkaa ovat hoitaneet ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTL ja KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT.

PRIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76. Virkaa ovat hoitaneet KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL ja KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT.

URRILA, MATTI OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77. Virkaa on hoitanut TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM.

MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 80.

LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 80.
Liiketaloustieteen (hallinto) yliassistentin virka on avoinna. Virkaa on hoitanut MYLLY-
NIEMI, OSSI OLAVI, FL.

Lehtorit

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK, (Kielistudiokeskuksen johtaja). 23; 53.

BINHAM, PHILIP FRANK, M.A., (Englannin kieli). 24; 53.

VIERIKKO, ERKKI, FK, (Espanjan kieli). 25; 56.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM, (Tavarateknologia). 23; 57.

VON VOLBORTH, DOROTHEA, FL, (Venäjän kieli). 25; 62.

HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, (Talousmaantiede). 23. 64.

LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, (Saksan kieli). 30; 64.

SAARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM, (Englannin kieli). 20; 66.

MURRAY, JAMES, M.A., (Englannin kieli). 36; 67.

TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, (Ruotsin kieli). 27; 68.

KAILA, LEO TORSTEN, FL, (Talousmatematiikka). 19; 71.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET, FK, ekonomi, (Ruotsin kieli). 28; 71.

KORPELA, ASKO JUHANI, KTL, (Kansantaloustiede). 37; 73.

WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FL, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 73.

SALO, EIJA, FM, (Englannin kieli). 28; 73.

JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, (Englannin kieli). 33; 73.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, (Ranskan kieli). 28; 73.

KONTTINEN, RAIJA AINO SISKI, FM, kirjeenvaihtaja, (Suomen kieli). 33; 73.

PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekonomi, (Englannin kieli). 23; 73.

STEUER, OUTI ELINA, KTM, (Saksan kieli). 41; 73.

SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, VTL, (Sosiologia). 41; 74.

MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 74. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa ovat hoitaneet SAARIKKO, ARVO JOHANNES, VTM, HEINONEN, JAAKKO IISAK MATTIAS, VTM, KETONEN, AARNO MIKKO VESA, KTM, KÄHÄRI PETE-VEIKKO, KTM, RÄSÄNEN, KEIJO, KTM ja HYVÄRINEN, ANSSI, KTM.

KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA, FK, (Filosofia). 45; 74. Virkavapaa kevätlukukauden 1981, jolloin virkaa on hoitanut HAUTAMÄKI, ANTTI ERKKI, FL.

NIEMI, EERO JUHANI, FK, (Tilastotiede). 42; 75.

TAKALA, KALEVI, FL, (Talouspsykologia). 25; 75.

KYLÄKOSKI, KALEVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa ovat hoitaneet AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTM ja KINNU-
NEN, JUHA MATTI EDVARD, KTM.

INGMAN-LINDHOLM, LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HuK, (Ruotsin kieli). 32; 76.

BARKER, JANET LESLEY, B.A., CERT.ED., (Englannin kieli). 44; 77.

LAMPI, MIRJALIISA, FK, (Englannin kieli). 45; 77.

HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, (Ranskan kieli). 40; 79.
 VAHERI, ANNA KAARINA, FM, (Englannin kieli). 39; 79.
 KETTUNEN, RAUHA RAAKEL, FK, (Ruotsin kieli). 31; 79.
 MILLER, NYLE DAVID, M.A., (Englannin kieli). 42; 79.
 HUHTALA, MARJA-LEENA, FM, (Englannin kieli). 39; 79.
 ANTILA, MAI, KTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 80. Virkavapaa kevätlukukaudella 1981, jolloin virkaa on hoitanut AHVENLAHTI, HELENA MARIA, KTM.
 HÖCKERSTEDT, ULLA KATRIINA, KTK, (Englannin kieli). 42; 80.
 DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTT, (Kansainvälinen talous). 45; 80.
 TUOMINEN, MARKKU PENTTI TAPANI, TkT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 80.
 Liiketaloustieteen (julkisyhteisöjen talous ja laskentatoimi) virka on avoinna. Sitä ovat hoitaneet NISSILÄ, RITVA, KYLLIKKI, KTK, PEURALA, ARJA IRMELI, KTK ja KINNUNEN, JUHA MATTI EDVARD, KTM.
 ALENGRY, GEORGES HENRI PIERRE, Diplome E.N.L.O.V., (vt. ylim. lehtori, ranskan kieli). 41; 76.
 HARLIO, HELKA ELINA, KTM, (vt. ylim. lehtori, ruotsin kieli). 41; 76.
 MALI, LEILA HELENA, FM, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 35; 76.
 KEKÄLÄINEN, MARJA ANNELI, KTM, FK, (vt. ylim. lehtori, suomen kieli). 38; 80.
 TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, (tp. lehtori, saksan kieli). 32; 74.
 SEPPÄNEN, MAIJA MARJATTA, KTM, (tp. lehtori, saksan kieli). 49; 78.
 OJANEN, SIRKKA-LIISA, FK, (tp.lehtori, venäjän kieli). 39; 79.

Opettajat

PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA, (Portugalin kieli). 17; 51.
 KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LaT, hallintoneuvos, (Oikeustiede). 20; 67.
 GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 69.
 KORIMO, OLGA, ylim.op., (Venäjän kieli). 24; 71.
 LAINE, JARMO ESKO JUHANI, VTK, (Valtio-oppi). 38; 72.
 SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-oppi). 45; 72.
 HAGLUND, KARL HENRY, FM, KTK, (Tietojenkäsittelyoppi). 47; 74.
 RANTANEN, HELVI KAARINA, yo-merkonomi, (Konekirjoitus). 38; 74.
 MAURANEN, TIMO OLLI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 75.
 RAUTAJOKI, PEKKA TOIVO JUHANI, OTL, (Oikeustiede). 38; 75.
 WASS-COLUSSI, PIRKKO, FK, (Italian kieli). 36; 75.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 76.
 LALLUKKA, GABRIELLA, lis., (Venäjän kieli). 48; 76.
 HAAPANIEMI, KALERVO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 76.
 ILTANEN, SYLVI KAARINA, ekonomisti, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 76.
 GRÖNBERG, EIJA ANNIKKI, KTK, (Tilastotiede). 51; 76.
 MURO, MARJA-LEENA, opett., (Espanjan kieli). 45; 76.
 SISTONEN, RAILI TELLERVO, kirjeenvaihtaja, (Saksan kieli). 44; 76.

STAGNETH, THOMAS KURT, Dipl.-Volksw., (Saksan kieli). 49; 76.
 HEIKKONEN, JAAKKO VELI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 25; 76.
 SAARIKKO ARVO JOHANNES, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 28; 77.
 KARANKO, ARNOLD, Jr., BA., JD., (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 KOTILAINEN, MARTTI RAIMO, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77.
 ERONEN JARMO ILMARI, KTL, (Talousmaantiede). 43; 77.
 TUOMINEN, EVA MARIA, HuK, (Ruotsin kieli). 31; 77.
 KEKÄLÄINEN, PERTTI, VTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 30; 78.
 TIUSANEN, TAUNO JUHANI, YM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 78.
 MANNINEN, ERKKI, KTM, (Talousmaantiede). 43; 78.
 HAUTAMÄKI, ANTTI ERKKI, FL, (Filosofia). 49; 78.
 HEINONEN, JAAKKO IISAK MATTIAS, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 40; 78.
 KÄHÄRI, ANJA IIRIS, ekon., (Liiketaloustiede, hallinto). 51; 78.
 KÄHÄRI, PETE-VEIKKO JUHANI, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 51; 78.
 PREPULA, EERO ANTTI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 78.
 IGNATIUS, TOIVO HANNES KUSTAA, insinööri, (Liiketaloustiede, markkinointi). 31; 78.
 KULKKI, SEIJA KYLLIKKI, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 78.
 RANTAKARI, MARKUS ILARI, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 78.
 KANGASHARJU, MARJA-HELENA, KTK, (Suomen kieli). 45; 78.
 IIVONEN, ANTTI KALERVO, FT, (Fonetiikka). 40; 78.
 LAMPEN, MATTI PEKKA, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 43; 79.
 MANNISENMÄKI, ESA EERO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 50; 79.
 NIINIKOSKI, ILPO OLAVI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 79.
 LARJAVAARA, TUOMAS, KTT, (Kansantaloustiede). 43; 79.
 LINDQVIST, ASKO UOLEVI, KTM, (Kansantaloustiede). 52; 79.
 NURMI, SIRKKA-LIISA, akat.siht., (Saksan kieli). 53; 79.
 KORIMO, NINA, HuK, (Venäjän kieli). 51; 79.
 LUNA, LUIS EDVARD, lis., (Espanjan kieli). 47; 79.
 SOININVAARA, OSMO HEIKKI KRISTIAN, VTK, (Jatkokoulutusohjelma). 51; 79.
 MÄKI, ISMO USKALI, VTK, (Jatkokoulutusohjelma). 51; 79.
 VIRTANEN, ARJA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 54; 80.
 YLIKOSKI, TUIRE ELINA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 80.
 TIKKANEN, JUKKA VILJAM, OTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 44; 79.
 SORJANEN, JOUKO JUHANI, HuK, (Suomen kieli). 39; 79.
 NISSILÄ, EERO JUHA, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 80.
 LOTTI, LEILA KYLLIKKI, VTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 80.
 PAAJANEN, MARKKU KALEVI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 52; 80.
 HIETALA, KARI, VTL, (Kansantaloustiede). 44; 79.
 DILLINGHAM, PAUL, B.A., (Englannin kieli). 38; 80.
 HALLAMAA, OUTI MARIA, KTK, (Saksan kieli). 48; 80.
 TIITTULA, LIISA MARIA, KTK, (Saksan kieli). 50; 80.
 LEHIKONEN, LAILA ONERVA, FL, (Suomen kieli). 40; 80.
 SOBOLEVA, NATALIA, dosentti, (Venäjän kieli). 31; 80.
 KUNNAS, HEIKKI J., YTL, (Kansantaloustiede). 34; 81.

Assistentit

- NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTL, (Oikeustiede). 48; 71.
 ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTL, (Laskentatoimi). 46; 73.
 ALTONEN, RITVA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 73.
 LEHTONEN, TAPANI HENRIK, FL, VTK (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 46; 74.
 HÖLTÄ, RISTO TANELI, KTL, (Talousmaantiede). 47; 75.
 SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK, (Sosiologia). 46. 75.
 SEPPÄLÄ, MIKA KRISTIAN, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 51; 75.
 TOMPPO, ERKKI OLAVI, FM, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 47; 75.
 SOISMAA, MARGARETA, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 76.
 KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 76.
 RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi) 48; 76.
 HELEN, HARRY JUHANI, KTL, (Tavarateknologia). 45; 76.
 NISKAKANGAS, HEIKKI MATTI, OTL, KTK, (Oikeustiede). 48; 76.
 HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 HYVÖNEN, SAARA MARJUT, TTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 51; 77.
 KIVIJÄRVI, HANNU KALEVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 78.
 RATILAINEN, TUULA MARKETTA, KTM, (Talousmaantiede). 50; 78.
 PUHAKKA, MIKKO TAPIO, KTK, (Kansantaloustiede). 55; 79.
 HARANNE, MARKKU YLERMI, VTK, (Sosiologia). 48; 79.
 RÄSÄNEN, KEIJO TAPIO, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 56; 80.
 LILJA, REIJA HANNELE, KTK, (Kansantaloustiede). 54; 80.
 PANTZAR, MIKA, KTK, (Kansantaloustiede). 56; 80.
 KETONEN, AARNO MIKKO VESA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 80.
 LAAKSO, JUKKA TAPANI, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 55; 80.
 DAHLBERG, TOMI KARL MARTIN, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi/lahjoitusvarat). 54; 80.
 AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 80.
 TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 49; 80.
 HONKANEN, MARJA-LIISA, KTM, (Kansantaloustiede). 54; 80.
 KINNUNEN, JUHA MATTI EDVARD, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 81.
 vs. LEINO, SISCO MIELIKKI, ekon., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 74.
 vs. PEURALA, ARJA IRMELI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 53; 76.
 vs. NISSILÄ, RITVA KYLLIKKI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 45; 76.
 vt. RÖNKKÖ, OSMO RAIMO ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 44; 78.
 vs. PÄÄKKÖNEN, KIRSTI KAARINA, FK, KTL, (Tavarateknologia). 41; 79.
 vs. PIRILÄ, LEENA TUULIKKI, ekonomi, (Kansantaloustiede). 55; 79.
 vt. IKKALA, JARMO KUSTAA, OTK, (Oikeustiede). 54; 79.
 vs. SAARNIA-HALMINEN, LEA KAARINA, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 55; 80.
 vt. HYVÄRINEN, ANSSI TARMO, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 51; 80.
 vs. JUSELIUS, HARRY SAKARI, ekonomi, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 54; 80.
 vs. LAMPINEN, ISMO UNTO ILARI, kyo, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 55; 80.
 vs. LEPPÄNEN, PAULI TANELI, ekonomi, (Kansantaloustiede). 56; 80.
 vs. LÖF, ANNE KRISTIINA, ekonomi, (Kansantaloustiede). 56; 80.
 vs. AITTA, ULLA IRMELI, KTK, (Sosiologia). 49; 80.

vs. PASSOJA, RUUT SOILE AULIKKI, kyo, (Sosiologia). 45; 80.
 vs. HALME, MERJA-LIISA, ekonomi, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 54; 80.
 vs. HIETALA, PEKKA TAPANI, kyo, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 57; 81.
 vs. KORHONEN, VESA JUHANI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 56; 81.
 KURONEN, MARJA-LIISA, KTK, (Kielet). 53; 77. Tuntiassistentti.
 LUOMA, JUKKA MIKAEL, OTK, ekonomi, (Oikeustiede). 51; 79. Tuntiassistentti.
 PENTTILÄ, SEPPO KALERVO, OTK, ekonomi, (Oikeustiede). 54; 79. Tuntiassistentti.
 MIKKONEN, AILA HELENA, insinööri, kyo, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 80. Tuntias-
 sistentti.
 SANTALA, SIRKKU PÄIVYT, ekonomi, (Talousmaantiede). 55; 80. Tuntiassistentti.
 KAHMA, REIJA TUULIKKI, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 56; 81. Tuntiassistentti.

Eläkkeellä olevat opettajat

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, konekirjoituksen opettaja. 99; täysinpalv. 66.
 RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, LaT, liiketaloustieteen professori. 99; täysinpalv. 67.
 HOMI, MARTTA ELISABETH, FM, ruotsin kielen lehtori. 07; täysinpalv. 70.
 HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, tavarateknologian professori. 04; täysinpalv. 71.
 SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, liiketaloustieteen (laskentatoimi) professori. 06; täysinpalv. 71.
 KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, professori, Helsingin yliopiston dosentti, saksan kielen apulaisprofessori. 05; täysinpalv. 71.
 PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, englannin kielen apulaisprofessori. 08; täysinpalv. 72.
 TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM, saksan kielen lehtori. 07; täysinpalv. 72.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, englannin kielen lehtori. 11; täysinpalv. 72.
 ALHO, KEIJO OLAVI, FT, taloushistorian dosentti. 07; täysinpalv. 75.
 PASANEN, JORMA KALEVI, KTT, liiketaloustieteen (markkinointi) yliassistentti. 11; täysinpalv. 78.

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos

Laitoksen johtaja: KALLIO, MARKKU, prof.

Laitosneuvosto:

KALLIO, MARKKU, prof.; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apul.prof.
 KALLONEN, KIMMO, kyo; varajäsen UUSHEIMO, LIISA, kyo
 LAAKSONEN, OIVA, prof.; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.
 RÄSÄNEN, KEIJO, ass.; varajäsen VANHALA, SINIKKA, tutk.ass.
 SAARNIA-HALMINEN, LEA, ekonomi; varajäsen HÄNNINEN, SEPPO, kyo
 SOISMAA, MARGARETA, ass.; varajäsen LAAKSO, JUKKA, ass.
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, vt.prof.; varajäsen KORHONEN, PEKKA, vs.apul.prof.
 TAINIO, RISTO, dos.; varajäsen ÅBERG, LEIF, tutk.ass.
 VALVE, ANU, kyo; varajäsen KÄRNÄ, PANU, kyo
Laitossihteeri: ERONEN, PÄIVI KATRIINA, merkonomi. 57; 79.

Laskentatoimen laitos

Laitoksen johtaja: PITKÄNEN, EERO, prof.

Laitosneuvosto:

ARTTO, EERO, apul.prof.; varajäsen HONKO, JAAKKO, prof.
 AKKANEN, PEKKA, vt.leht.; varajäsen KINNUNEN, JUHA, vt.leht.
 HYYTIÄINEN, TAINA, ekon.; varajäsen AHONEN, RIITTA, kyo
 JATTU, ARI, kyo; varajäsen REMES, KEIJO, kyo
 JUSSILA, JAANA, kyo; varajäsen VILJARANTA, JUHA, kyo
 LEHTOVUORI, JOUKO, prof.; varajäsen VIRTANEN, KALERVO, vt.apul.prof.
 LEPPINIEMI, JARMO, yliass.; varajäsen KOSKELA, MARKKU, vs.yliass.
 NISSILÄ, RITVA, vt.leht.; varajäsen LEINO, SISKU, vs.ass.
 PITKÄNEN, EERO, prof.; varajäsen ALALUUSUA, SEPPO, vt.apul.prof.
Laitossihteeri: SALOKANNEL, ANNAMARI, kanslisti. 43; 74.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Laitoksen johtaja: AALTIO, ERKKI, prof.

Laitosneuvosto:

AALTIO, ERKKI, prof.; varajäsen LEIVO, VEIKKO, prof.
 ALTONEN, RITVA, ass.; varajäsen HAAHTI, ANTTI, vt. yliass.
 HYVÖNEN, SAARA, ass.; varajäsen TAMMISTO, KALLE, ass.
 KASKIMIES, MIKA, prof.; varajäsen LUOSTARINEN, REIJO, vt.prof.
 KEINO, ANTTI, kyo; varajäsen ILANNE, JUHANI, kyo
 MÄKELÄ, KAI, kyo; varajäsen HELLBERG, ESA, kyo

RAUTKYLÄ, RITVA, ass.

SAARSALMI, MEERI, vs.prof.; varajäsen MÖLLER, KRISTIAN, dos.

SALONEN, SALLA, kyo; varajäsen VÄISÄLÄ, MINNA, kyo

Amanuenssi: GAHMBERG, ULLA MONIKA, ekonomi. 56; 80.

Laitossihteeri: VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi, kanslisti. 38; 71.

Kansantaloustieteen laitos

Laitoksen johtaja: VUORISTO, KAI VEIKKO, apul.prof.

Laitosneuvosto:

HAVUKKALA, JAAKKO, leht.; varajäsen HÖLTÄ, RISTO, ass.

LILJA, REIJA, ass.; varajäsen HONKANEN, MARJA-LIISA, ass.

MATILAINEN, ANTTI, kyo; varajäsen HURME, KAISA, kyo

MYLLYNEN, EEVA, kyo; varajäsen BRANDER, KAI, kyo

PAAKKANEN, JOUKO, prof.

SANTAMÄKI, TUIRE, tutk.ass.; varajäsen KORPELA, ASKO, leht.

VAIVIO, FEDI, prof.; varajäsen PIHKALA, ERKKI, prof.

VIRTANEN, MARKKU, kyo; varajäsen TIUSANEN, JUKKA, kyo

VUORISTO, KAI-VEIKKO, prof.; varajäsen HELLE, REIJO, prof.

Laitossihteeri: SOANJÄRVI, TUIJA MAARIT, ekonomi, kanslisti. 55; 79.

Kartografi: KALLIONIEMI, EEVA ESTERI. 26; 61.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos

Laitoksen johtaja: TELARANTA, K.A., prof.

Laitosneuvosto:

LAINEN, JARMO, VTK; varajäsen IKKALA, JARMO, vt.ass.

NISKAKANGAS, HEIKKI, ass; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, ass.

RAINELA, ANU, kyo; varajäsen PALOJÄRVI, JAANA, kyo

SIURALA, LAURI, ass.

TELARANTA, K.A., prof.; varajäsen MUUKKONEN, P.J., prof.

TUOMI, VELI-MATTLI, kyo; varajäsen PARVIAINEN, AIMO, kyo

TÄHTINEN, JARMO, kyo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kyo

UUSITALO, HANNU, apul.prof.; varajäsen HELLE, REIJO, prof.

VOPIO, JAAKKO, prof.; varajäsen PIHKALA, ERKKI, prof.

Menetelmätieteiden laitos

Laitoksen johtaja: SALO, SEPPO, prof.

Laitosneuvosto:

HOTTI, JARMO, kyo

LEHTONEN, TAPANI, ass.; varajäsen TOMPPU, ERKKI, ass.

MANNINEN, JOUKO, apul.prof.; varajäsen NYBERG, AARNI, prof.
 NIEMI, EERO, leht.; varajäsen WOIVALIN, PENTTI, leht.
 SALO, SEPPO, prof.; varajäsen MATTILA, SAKARI, prof.

Kielten laitos

Laitoksen johtaja: VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.

Laitosneuvosto:

HAKKARAINEN, HEIKKI J., apul.prof.; varajäsen LEHTOVUORI, JOUKO, prof.
 HEINONEN, PIA, kyo; varajäsen MALKAMÄKI, ANNA-MAIJA, kyo
 HONKAVAARA, KIRSTI, leht.; varajäsen HUHTALA-MARJA-LEENA, leht.
 INGMAN-LINDHOLM, LILIAN, leht.; varajäsen STAGNETH, THOMAS, ylim.opett.
 KIVIMAA, KIRSTI, apul.prof.; varajäsen PITKÄNEN, EERO, apul.prof.
 LAMPI, MIRJA-LIISA, leht.; varajäsen MURO, MARJA-LEENA, ylim.opett.
 MÄNTTÄRI, PÄIVI, kyo; varajäsen TERVINEN, MAIJA, ekon.
 TERVONEN, EIJA, kyo; varajäsen POHJOLA, VIRVE, kyo
 VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.
Amanuenssit: LOUNEMA, INARI IRJA ANNELI, KTM, (Englannin kieli). 43; 81.
 LAJUNEN, MARJA KRISTINA, ekonomi, (Saksan kieli). 53; 81.
Laitossihteeri: SALO, RIITTA AULIKKI, kanslisti (tp). 49; 81.

Perustutkimuksen laitos

Laitoksen johtaja: NYBERG, AARNI, VEIKKO JUHANI, prof. 27; 70.

Johtokunta:

ARTTO, EERO, vs.prof.
 LAAKSONEN, OIVA, prof.
 NYBERG, AARNI, prof., pj.
 SAARSALMI, MEERI, apul.prof.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutk.ass.

Tutkijat:

GAHMBERG, HENRIK JOHANNES, KTM, tutk.ass., 46; 78.
 ÅBERG, LEIF ERIC, KTL, tutk.ass., 48; 78.
 LAHTI, ARTO HENRIKKI, KTM, tutk.ass., 49; 79.
 SANTAMÄKI, TUIRE INKERI, KTK, tutk.ass., 52; 79.
 VANHALA, ULLA PIRJO SINIKKA, KTL, tutk.ass., 48; 79.
 LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, tutk.ass., 37; 80.
 ERONEN, JARMO ILMARI, KTL, tutk.ass., 43; 81.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA, KTM, tutk.ass., 48; 81.

Muu henkilökunta:

VAALAS, MARJA HANNELE, HuK, kanslisti. 56; 80.

Yleiset laitokset

Kirjasto

Kirjastonjohtaja: BROMS, HENRI, FT, dos. 27; 72.

Johtokunta:

BROMS, HENRI, kirj.joht.

KAUPPI, KIRSTI, ekon.

PIHKALA, ERKKI, prof., pj.

PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.

RUOKONEN, KYLLIKKI, kirj.hoit.

SANTAMÄKI, TUIRE, tutk.ass.

Muu henkilökunta:

RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, kirjastonhoitaja. 33; 60.

TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 22; 60.

VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.

KARLIN, SEIJA KAAKINA, kirjastoapulainen. 47; 65.

KAHRI, MARKKU OLAVI, HuK, amanuessi. 43; 69.

LAAKSONEN, PIRJO MARJATTA, FK, kirjastonhoitaja. 43; 69.

VIITANEN, ARJA SINIKKA, yo-merkonomi, kirjastoapulainen. 47; 69.

BERTI, EEVA KRISTIINA, amanuessi. 43; 70.

KAJAANI, ANJA MIRJAM SYNNÖVE, kirjastoapulainen. 32; 70.

KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY, HuK, amanuessi. 34; 70.

PIRILÄ, MARJA TUULIKKI, HuK, amanuessi. 44; 70.

HARTONEN, IRMA ANNIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 30; 71.

KOKKALA, IRJA-LIISA, kirjastoapulainen. 39; 71.

KAKSONEN, AINO ANNIKKI, kirjastoapulainen. 51; 73.

MUUKKONEN, MIRJA, toimistosihteeri. 31; 73.

OLLILA, PIRKKO MARKETTA, kirjastoapulainen. 49; 73.

JUUTI, SYLVI KYLLIKKI, kirjastoapulainen. 36; 75.

TERVO, RITVA ANNELI, kirjastoapulainen. 52; 75.

AHLHOLM, TUIRE SOMIKKI, kirjastoapulainen. 46; 75.

NÄRHI, RIITTA MARJUKKA, yo-merk., amanuessi. 52; 75.

KILPINEN, RAISA MAIJA LEENA, kirjastoapulainen. 45; 76.

LEHMUS, MIRJA, tp. kanslisti. 55; 76.

PIIRONEN, JORMA TAPIO, ekon., toimistosihteeri. 27; 76.

RINNE, BENITA VIOLA, amanuessi. 43; 76.

VAINIO, PIRJO TELLERVO, kirjastoapulainen. 49; 76.

LEHTONEN, EEVA-LIISA HELENA, FM, amanuessi. 52; 78.

MARTIKAINEN, SALME HELENA, kirjastoapulainen. 46; 78.

MÄNTY, KAISALEENA INKERI, kirjastoapulainen. 49; 78.

EINIÖ, LEENA, konekirjoittaja. 57; 79.

LEKO, JUHANI, kirjastoapulainen. 48; 80.

NGUYEN, KIM QUYEN, kirjastoapulainen. 41; 80.

PIRINEN, MAIJA ANNIKA, FM, kirjastoapulainen. 46; 80.

PUURAS, KIRSI-MARJA, kirjastoapulainen. 58; 80.

TALIKKA, LEENA, kirjastoapulainen. 57; 80.

Laskentakeskus

Laskentakeskuksen johtaja: HUTTUNEN, HEIKKI JUHANI, ekon. 45; 72.

Johtokunta: LÄTTI, JOUNI, suunnittelusiht., sihteeri

GAHMBERG, HENRIK, tutkimusassistentti

HUTTUNEN, HEIKKI laskentakeskuksen johtaja

KORHONEN, MARJA-LIISA, ryhmäpäällikkö

SALO, SEPPO, professori

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, vt. professori, puh.joht.

TARPILA, OLLI, hallintojohtaja

Muu henkilökunta:

TIITTA, HELVI HELENA, ekon., vanh. ohjelmoija. 43; 68.

KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, yo-merkonomi, ryhmäpäällikkö. 42; 70.

RAUNIO, TIMO ANTERO, pääsuunnittelija. 51; 72.

GRÖNBERG, EIJA ANNIKKI, KTM, ohjelmoija. 51; 76.

LUOSTARINEN, ARI AHTI TAPIO, LuK, suunnittelija. 55; 78.

EKLIN, JUKKA OSMO, kyo, suunnittelija. 57; 79.

Kielistudiokeskus

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FM, lehtori, kielistudiokeskuksen johtaja. 23; 53.

KALLA, HANNU TAPIO, laitteiston hoitaja. 45; 74.

TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, lehtori, yhdysopettaja. 32; 74.

NURMI, SIRKKA-LIISA, akat.siht., kielistudioapulainen. 53; 77.

ALATALO, PIRJO HELINÄ, KTM, amanuenssi. 53; 80.

LAAKSO, LIISA MARIA, KTM, amanuenssi. 54; 80.

KETTUNEN, LIISA, kauppat.yo. 60; 81.

Kuvalaitos

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, kuvalaitoksen hoitaja. 36; 51.

LAINE, MARITTA ANNELI, laboratorioapulainen. 51; 74.

VAARTIO, EINI MAARIA, offsetmonistaja. 52; 74.

NUUTILAINEN, MARJA-LEENA, offsetmonistaja. 55; 75.

MARIN, ANNA-KAISA, offsetmonistaja. 36; 76.

LINDBLOM, HARRI, offsetmonistaja. 56; 77.

ANDERSSON, HANNU ERIK, AV-mekaanikko. 58; 80.

Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto

NUUTINEN, VEIKKO JUHANI EMIL, OTL, kanslerin sihteeri. 38; 67.
KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja-sihteeri. 40; 68.

Hallintovirasto

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TkT, rehtori. 25; 80.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, rehtorin sihteeri. 51; 78. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut HAUHIA, BIRGITTA ANNELI, ekonomi.
KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, vararehtori. 19; 75.
RAMSTEDT, LIISA LYYDIA, kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 41; 77.
TARPILA, OLLI PERTTI, VT, hallintojohtaja. 19; 51.
LAHONEN, LEA REGINA, kanslisti, hallintojohtajan sihteeri. 24; 65.

Hallintotoimisto

SARAKONTU, MATTI VELI, KTM, toimistopäällikkö. 33; 66.
NORVAMA, PIRJO AULIKKI, varanotaari, apulaissihteeri. 39; 74.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, tiedotussihteeri. 51; 78. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut HAUHIA, BIRGITTA ANNELI, ekonomi.
RINTALA, TERTTU ANNELI, yo-merkonomi, toimistosihteeri. 49; 74.
UNKARI, LEENA MARJATTA, merkonomi, kanslisti. 46; 80.

Kirjoituskeskus

BORG, TAIMI ELINA, toimistosihteeri. 25; 50.
KAISLA, TARJA HANNELE, kanslisti. 57; 79.
PULLI, KAIJA MARJATTA, yo-merkonomi, vt.kanslisti. 43; 80.
BLOCK, ANJA ILONA, yo, kanslisti. 56; 81.

Taloustoimisto

LÄTTI, JOUNI ILMARI, KTM, vt.toimistopäällikkö. 51; 79.
TUOMINEN, SIRKKA-LIISA, ekon., kamreeri. 46; 73.
RANTAKUNNAS, EILA MIRJAM MARGIT, yo-merkonomi, kassanhoitaja. 25; 78.
LAURILA, MAIRE KYLLIKKI, merkonomi, osastosihteeri. 24; 72.
VESTERINEN, HELGA ANNELI, yo-merk., toimistosihteeri. 41; 72.
TELEN, HELMI KYLLIKKI, apulaiskanslisti. 27; 74.

RUONE, IRMA TELLERVO, merkantti, kirjanpitäjä. 45; 76.
EKLUND, SEIJA KAARINA, yo, kanslisti. 46; 81.

Opintotoimisto

SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, KTK, toimistopäällikkö. 48; 71.
MANNERKOSKI, MAINI SINIKKA, KTM, tutkimussihteeri. 42; 75.
KYYKOSKI, MARTTI PAAVO KALERVO, voim.opettaja, liikuntasihteeri. 47; 75.
HYVÄRINEN-HAKALA, LEENA ANNIKKI, ekon., tp. opetuksen koordinoija. 52; 78.
KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, toimistosihteeri. 19; 52.
TUOMINEN, LEA MARIA, HuK, kanslisti. 36; 73. Virkavapaa kevätlukukauden, jolloin tointa on hoitanut TAPIONMÄKI, RAUNI, merkonomi.
LÄHTEENMÄKI, KAARINA TARJA LEENA, HuK, toimistosihteeri. 48; 74.
PELTONEN, RIITTA-LIISA MIRJAMI, ekon., vs.opintosihteeri. 52; 78.
KOSKINEN, MARKETTA MAIRE KRISTIINA, ekonomi, vt.opintosihteeri. 53; 78.
KOLI, TUIRE IRENE, kyo, tuntiassistentti. 56; 80.
HILTUNEN, TITTA TINA, kyo, opintoneuvoja. 58; 81.
PERE, EEVA-LIISA, kyo, opintoneuvoja. 58; 81.

Vahtimestarit

Ylivahtimestari: avoin

LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
AULA, AURA ALMA, vahtimestari. 22; 70.
VARTIO, HEIKKI ILARI, vahtimestari. 45; 72.
KORHONEN, VEIKKO OLAVI, vahtimestari. 32; 79.
KOKKONEN, MARTTI HENRIK JUHANI, vahtimestari. 52; 79.
NIEMI, PERTTI, tp.vahtimestari. 34; 80.

Puhelinkeskukset

OJALA, SEIJA AGNES ANNELI, keskuksenhoitaja. 33; 78.
SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI, puhelunvälittäjä. 21; 53.
SUOMINEN, SIRPA KATRIINA, puhelunvälittäjä. 45; 71.
LILJA, OUTI EDIT MARJUKKA, puhelunvälittäjä. 60; 79.
TAIMINEN, LEENA KYLLIKKI, tp.puhelunvälittäjä. 39; 80.

Opastus ja vaatteidenvartijat

SUKAVA, HELVI KAARINA. 19; 54.
RAITA, TERTTU TELLERVO. 29; 80.

HURME, HELMI, vaatteidenvartija. 16; 73.
 SUUTARINEN, ELVI ANNA-LIISA, tp.vaatteidenvartija. 28; 80.

Konemestari ja talonmiehet

Konemestari: avoin.

HURME, JORMA OLAVI, huoltomies. 43; 70.
 JÄNTTI, REIJO JUHANI, talonmies. 46; 76.

Siivoojat

Siivoustyönjohtaja: VÄÄNÄNEN, SIRKKA ORVOKKI, 24; 78.
 MIROLA, SUOMA SANELMA, 14; 52.
 AHOLA, EILA MARIA, 22; 65.
 HOLMBERG, TAIMI SISKO TELLERVO, 21; 66.
 HJORT, KERTTU TUULIKKI, 38; 70.
 HULKKONEN, MAIRE KYLLIKKI, 39; 70.
 LINNAJÄRVI, SISKU TUULIKKI, 33; 70.
 HARTIKAINEN, PAULA TELLERVO, 34; 71.
 MIKKONEN, ANNELI MARJA, 42; 72.
 KOKKONEN, ANSA ORVOKKI, 40; 73.
 KOTTONEN ASTA SINIKKA, 37; 73.
 ANDERSSON, ANJA AINO ELINA, 36; 74.
 SALONEN, TYTYNE, 17; 76.
 ANDERSSON, KAINO ELINA, 23; 77.
 DAVIDSSON, HILKKA KAARINA, 18; 78.
 KAPLAS, MEERI ILONA, 33; 79.
 SAARINEN, AILA MARIA, 48; 79.
 KETTUNEN, TERTTU LOVIISA RAKEL, 44; 80.
 FLINCK, SIRKKA-LIISA, 31; 80.
 HAVERINEN, RITVA JOHANNA, 32; 80.
 TEPPÖ, AINO LEMMITTY, 32; 80.
 GRÖNLUND, AILA MARJATTA, 45; 81.

Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, kirjastonhoitaja. 04.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, kanslisti. 05.
 TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, kamreeri. 06.
 HELMINEN, LEO, vahtimestari. 19.
 KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, kanslisti. 16.
 KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari. 16.
 TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, konemestari 16.

II Yleisiä tietoja

Hallintoa koskevia tapahtumia

Kansleri ja rehtorit

Kanslerina on koko kertomusvuoden ajan toiminut professori *Jaakko Honko*. Kanslerin kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1983.

Rehtorina on toiminut professori *Veikko Leivo* ja vararehtorina professori *Mika Kaskimies*. Koska rehtorien toimikausi päättyi 31.7.1981, toimitettiin Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen (641/74) mukaisesti korkeakoulun valtuuston kokouksessa 19.3.1981 rehtorin ja vararehtorin vaalit toimikaudeksi 1.8.1981—31.7.1984. Suoritetussa rehtorin vaalissa tuli professori *Arvi Leponiemi*, jonka enemmän kuin puolet eli 20 valtuuston 30 jäsenestä oli asettanut ensimmäiselle sijalle, valituksi korkeakoulun uudeksi rehtoriksi. Vararehtorin vaalissa tuli professori *Markku Kallio*, jonka 29 valtuuston jäsentä asetti ensimmäiselle sijalle, valituksi korkeakoulun vararehtoriksi.

Keskushallinto

Korkeakoulun *valtuusto* on kertomusvuoden aikana kokoontunut viisi kertaa. Syyslukukauden 1980 kokouksissa valtuusto mm. hyväksyi korkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelman vuosiksi 1982-86, teki siihen sisältyen esityksen valtion vuoden 1982 tulo- ja menoarviossa perustettaviksi uusiksi viroiksi ja toimiksi sekä suoritettaviksi virka- ja toimimuutoksiksi, teki esityksen eräiden tarkistusten tekemiseksi korkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annettuun asetukseen ja vahvisti ekonomin tutkinnon todistuksen kaavan. Edelleen valtuusto antoi kokouksessaan 29.9.1980 määräykset säännöksistä, joiden mukaan korkeakouluun kuuluville eri ryhmille varattiin tilaisuus tehdä esitykset valtuuston ja laitosneuvostojen jäseniksi ja varajäseniksi kaksivuotiskaudeksi 1.1.1981—31.12.1982.

Valtuuston antamien vaalisäännösten mukaiset valtuusto- ja laitosneuvostovaalit pidettiin 17.—18.11.1980. Opettaja- ja henkilökunnan osalta äänestysvilkkaus oli varsin kiitettävää (75 %), mutta opiskelijoiden laimean osallistumisen takia kokonaisäänestysprosentti oli vain 24. Valtuustovaalien tulosten mukaisesti valtioneuvosto määräsi päätöksellään 11.12.1980 korkeakoulun valtuustoon 10 professorin tai apulaisprofessorin viran haltijaa, 10 muiden opettajien, tutkijoiden ja muun henkilökunnan edustajaa sekä 10 opiskelijoiden edustajaa ja näille kaikille henkilökohtaiset varajäsenet. Uuden valtuuston kokoonpano ilmenee vuosikertomuksen alussa olevasta nimiluettelosta.

Ensimmäisessä kokouksessaan 13.1.1981 uusi valtuusto valitsi puheenjohtajakseen professori *Jaakko Voipion* ja varapuheenjohtajakseen assistentti *Risto Nuolimaan*. Samassa kokouksessa valtuusto valitsi yksimielisesti tehdyllä päätöksellä korkeakoulun hallituksen jäsenet ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudeksi 1.1.1981—31.12.1982. Valtuuston nimeämien yhdeksän jäsenen lisäksi hallitukseen ovat kuuluneet itseoikeutettuina rehtori *Veikko Leivo* puheenjohtajana ja vararehtori *Mika Kaskimies* varapuheenjohtajana. Hallituksen kokoonpano on esitetty tämän vuosikertomuksen alussa.

Kevätkauden 1981 kokouksissaan valtuusto edellämainittujen valintojen sekä rehtori- ja vararehtorivaalien lisäksi teki korkeakoulun esityksen valtion v. 1982 tulo- ja menoarviota varten sekä määräsi korkeakoulun erillisten laitosten johtokuntien jäsenet kaksivuotiskaudeksi 1981—82.

Korkeakoulun *hallitus* on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaikkiaan 12 kertaa hoitaen sille hallintoasetuksen 11 §:ssä kuuluviksi luetellut tehtävät. Päätökset, joita hallituksen kokouksissa on tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa. Mainittakoon lisäksi, että hallitus antaa vuosittain erillisen kertomuksen toiminnastaan korkeakoulun valtuustolle. Syyslukukauden 1980 ajan hallitus toimi korkeakoulun edellisessä vuosikertomuksessa mainitussa kokoonpanossa. Korkeakoulun keskeisten hallintoelinten uudet kaksivuotiset toimikaudet alkoivat edelläselostetulla tavalla 1.1.1981. Uuden hallituksen muodostaminen on selostettu edellä ja nykyinen kokoonpano ilmenee vuosikertomuksen alusta.

Opetus- ja tutkimusneuvosto toimii hallintoasetuksen mukaisesti korkeakoulussa annettavaa opetusta ja siellä suoritettavaa tutkimustyötä koordinoivana elimenä sekä ratkaisee tämän lisäksi tieteellisten virkojen hakijoiden sekä dosentiksi hakeneiden kelpoisuuden ja tekee ehdollepanot mainittujen virkojen täyttämiseksi sekä esitykset dosentiksi nimityksistä. Neuvostoon kuuluvat vararehtori puheenjohtajana, tutkimuksen ja opetuksen laitosten johtajat sekä kaksi kunkin laitosneuvoston keskuudestaan määräämää muuta jäsentä. Syyslukukauden 1980 opetus- ja tutkimusneuvosto toimi edellisessä vuosikertomuksessa mainitussa kokoonpanossa. 1.1.1981 toimintansa aloittaneiden uusien laitosneuvostojen valittua laitos-ten johtajat ja edustajat opetus- ja tutkimusneuvostoon muodostui neuvoston kokoonpano tämän vuosikertomuksen alussa esitetyn kaltaiseksi.

Neuvoston puheenjohtajana on ollut vararehtori *Mika Kaskimies* ja varapuheenjohtajana professori *Arvi Leponiemi*. Opetus- ja tutkimusneuvosto on kokoontunut kertomusvuoden aikana 9 kertaa. Tehdyt päätökset ja suoritettut toimenpiteet tulevat selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä vuosikertomuksessa.

Korkeakoulun *muutoksenhakulautakunnan* jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1983 on valtuusto määrännyt professorit *Jaakko Voipion* ja *Erkki Aaltion*, lehtori *Pentti Woivalinin* ja ekonomi *Nils Tuomisen* sekä heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen vastaavassa järjestyksessä lueteltuina professori *P.J. Muukkos*, apulaisprofessori *Raimo Keloharjun*, assistentti *Tapani Lehtosen* ja kauppat.yo *Matti Lyytikäisen*. Lautakunnan puheenjohtajana on kansleri *Jaakko Honko* ja sihteerinä kanslerin sihtööri *OTL Veikko Nuutinen*. Lautakunta on kertomusvuoden aikana käsitellyt joukon tuntiopettajien vuosilomakorvauksen maksamispäätöksistä tehtyjä valituksia.

Tutkintolautakunta, jonka tehtävänä on käsitellä opintosuoritusten arvostelun johdosta tehdyt muutoksenhauut sen jälkeen kun asianomainen opettaja on antanut päätöksensä opiskelijan tekemään oikaisupyyntöön, on toiminut kertomusvuoden aikana seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtajana hallitusneuvos *Lassi Kilpi* varamiehenään professori *K.A. Telearanta* ja jäsenenä apulaisprofessori *Eero Pitkänen* varamiehenään apulaisprofessori *Kai-Veikko Vuoristo* sekä ekonomi *Nils Tuominen* varamiehenään kauppat.yo *Anu Rainela*.

Laitoshallinto

Tutkimuksen ja opetuksen hallinnon perusyksikkönä on yhden tai useamman oppiaineen ja tutkimusalan muodostama laitos. Laitosten hallintoa hoitavat hallintoasetuksen mukaan laitosneuvostot ja laitosten johtajat.

Syyslukukauden aikana laitosneuvostot toimivat edellisessä vuosikertomuksessa esitetyissä kokoonpanoissa. Kokouksessaan 5.12.1980 korkeakoulun valtuusto nimesi uudet laitosneuvostot toimikaudeksi 1.1.1981—31.12.1982. Nimeäminen perustui opettajakuntaan ja muuhun henkilökuntaan kuuluvien jäsenten osalta ko. ryhmien erillisissä vaalikokouksissa tekemiin esityksiin ja opiskelijajäsenten osalta 17.—18.11.1980 pidettyjen laitosneuvostovaalien tuloksiin. Laitosneuvostojen nykyiset kokoonpanot on esitetty vuosikertomuksen alussa. Lai-

tosneuvostojen tekemät päätökset ja suorittamat toimenpiteet tulevat keskeisiltä osiltaan selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunta

Syksyllä 1978 perustetun *Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunnan* tehtävänä on toimia korkeakoulun päätöselinten neuvottelevana asiantuntijaelimenä ja siinä ominaisuudessa edistää korkeakoulun yhteyttä ja vuorovaikutusta ympäröivän yhteiskunnan, etenkin talouselämän ja julkishallinnon kanssa.

Neuvottelukuntaan kuuluvat kertomusvuoden päättyessä seuraavat talouselämän ja julkishallinnon eri alueita edustavat henkilöt: pankinjoht. *Ele Alenius*, toim.joht. *Heikki Bachmann*, ylijoht. *Kalervo Hentilä*, vuorineuvos *Pentti Herkama*, toim.joht. *Pekka Herlin*, pankinjoht. *Ahti Hirvonen*, pankinjoht. *Matti Hurme*, toim.joht. *Niilo Hämäläinen*, toim.joht. *Kari Kairamo*, vuorineuvos *K.K. Kankaanranta*, pääjohtaja *Seppo Konttinen*, toim.joht. *Jaakko Lassila*, ministeri *Sakari T. Lehto*, rahoitusjoht. *Erkki Linturi*, vuorineuvos *Viljo K. Luukka*, ministeri *Olavi J. Mattila*, joht. *Pekka Morri*, joht. *Kari Nars*, toim.joht. *Raili Nuortila*, pankinjoht. *Esko Ollila*, ministeri *Esko Rekola*, toim.joht. *Heikki O. Salonen*, pääjoht. *Ulf Sundqvist*, toim.joht. *Pentti Talonen* ja pääkonsuli *Sakari Yrjönen*. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on ollut ministeri *Sakari T. Lehto* ja varapuheenjohtajana pääjohtaja *Seppo Konttinen*.

Neuvottelukunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana kaksi kertaa. 10.12.1980 pidetyssä kokouksessa rehtori *Veikko Leivo* selosti neuvottelukunnan jäsenille Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämissuunnitelmia tutkimuksen, opetuksen sekä jatko- ja täydennyskoulutuksen osalta. Kokouksen yhteydessä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa käsiteltiin opiskelijoiden käytännön harjoitteluun ja sen organisoimiseen liittyviä kysymyksiä. Keskustelu pohjautui rehtori *Veikko Leivon*, professori *Erkki Aaltion* ja toimistopäällikkö *Kalevi Sarviki-*ven alustuksiin.

Kevätkokouksessa 12.2.1981 rehtori *Leivo* selosti neuvottelukunnan jäsenille ns. yrittäjä-professuurin perustamista varten korkeakoululle tehtyä lahjoitusta ja korkeakoulun kansainvälistymiseen liittyviä kehittämishankkeita. Kokouksen lopuksi pidetyssä keskustelutilaisuudessa piti neuvottelukunnan jäsen, toimitusjohtaja *Pentti Talonen* alustuksen yrityksen ja korkeakoulun välisistä suhteista ja keskinäisestä kanssakäymisestä. Molempiin edellämaintuihin keskustelutilaisuuksiin osallistui neuvottelukunnan jäsenten lisäksi korkeakoulun eri hallintoelinten jäseniä, opettaja- ja virkailijakuntaa sekä joukko opiskelijoita.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tarkoituksena on oikeusministeriön 21.3.1974 vahvistamien sääntöjen mukaan avustaa ja tukea Helsingin kauppakorkeakoulua. Tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö sääntöjensä 2 §:n mukaisesti käyttää omaisuutensa tuoton yksinomaan Helsingin kauppakorkeakoulun toiminnan hyväksi antamalla taloudellista tukea Helsingin kauppakorkeakoululle sekä sen piirissä toimiville henkilöille niiden tarkoituksensa toteuttamiseksi, joita Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:ssä edellytetään. Säätiön valtuuskunta vahvisti kokouksessaan 22.11.1979 säätiön vuoden 1980 talous- ja toimintasuunnitelman. Säätiön talouden kehitys vuoden 1980 aikana oli talousarvion mukainen, joten edellytykset toimintasuunnitelmassa määritellyn yhteensä 312.000 markan määräisen tuen antamiseen täysimääräisenä korkeakoululle lukuvuoden 1980—81 aikana olivat olemassa.

Säätiön valtuuskunnan kokouksia lukuvuoden 1980—81 aikana on ollut kaksi sekä säätiön hallituksen kokouksia kolme. Marraskuun 24 päivänä 1980 pitämässään kokouksessa valtuuskunta valitsi säätiön hallitukseen edelleen vuodeksi 1981 ylijohtaja *Kalervo Hentilän*, kauppat.tri *Eino Hirvosen*, kansleri *Jaakko Hongon*, vuorineuvos *Eero Viiman*, lehtori *Pentti Woivalinin* ja pääkonsuli *Sakari Yrjösen* sekä edesmenneen varatuomari *Matti Virkkusen*

tilalle uudeksi jäseneksi rehtori *Veikko Leivon*. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen kansliapäällikkö *Jaakko Numminen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Olavi Sohlberg*. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin vuorineuvos Eero Viima ja varapuheenjohtajaksi pääkonsuli Sakari Yrjönen. Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys säätiön vuoden 1981 talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Kevätkokouksessaan toukokuun 8 päivänä 1981 valtuuskunta vahvisti säätiön vuoden 1980 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen mukaan säätiön korkeakoulun toimintaan vuonna 1980 apurahoina ja muuna tukena antama määrä on 339.000 mk. Vuonna 1979 vastaava määrä oli 303.092 mk. Tämän lisäksi säätiö on suorittanut korkeakoulun valtiollistamissopimuksen mukaisesti erinäisiä korkeakoulun henkilökunnan eläke- ja palkanmaksumenoja 52.008 mk. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 72.590 mk.

Kokouksessaan marraskuun 17 päivänä 1980 säätiön hallitus myönsi keväällä 1980 toimitetun apurahojen jaon täydennykseksi hakemusten perusteella tutkimus- ym. apurahoja sekä muuta tukea kaikkiaan 59.085 markan määrän. Kokouksessaan helmikuun 24 päivänä 1981 hallitus vahvisti korkeakoulun toiminnan hyväksi vuonna 1981 annettavan tuen yleissuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvä apurahojen jako on kevätlukukauden osalta toteutettu hallituksen kokouksessaan huhtikuun 29 päivänä 1981 tekemin päätöksin. Tällöin myönnettiin apurahoja kaikkiaan 210.400 markan määrä. Edellä mainituissa kokouksissa lukuvuoden 1980-81 aikana myönnettyjen tutkimus-, matka- ym. säätiön tehtävien mukaisten apurahojen määrä on kaikkiaan 269.485 mk eli n. 42.000 mk enemmän kuin edellisenä lukuvuotena. Myönnettyistä apurahoista on yksityiskohtainen luettelo tämän vuosikertomuksen osassa VII.

Korkeakoulun tammikuun 16 päivänä 1980 pidettyjen 70-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä tukisäätiö sai vastaanottaa korkeakoulun eri toimintojen lähinnä kuitenkin tutkimustyön tukemiseen osoitettuja rahalahjoituksia kaikkiaan 98.500 markan määrän. Tukisäätiö puolestaan varasi käyttörahastostaan hallituksensa päätöksin, minkä päätöksen säätiön valtuuskunta kokouksessaan 8.5.1981 vahvisti, juhlapäivään liittyen ja tukeakseen tehtävänsä edellyttämällä tavalla korkeakoulun piirissä suoritettavan tutkimuksen jatkuvaa kehittämistä ja nuoren tutkijapolven edistymistä enintään satatuhatta (100.000) markkaa käytettäväksi ensi sijassa nuorille tutkijoille tarkoitettun tutkimusseminaarin tai seminaarien järjestämiseen lähinnä aihepiiristä ”yritysstrategiat”.

Virat ja toimet

Professorin virat

Avoinna olevan liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin (opetusalan vientimarkkinointi) professorin viran hakijoiden vt.prof. *Uolevi Lehtisen*, KTT *Reijo Luostarisen* ja Ph.D. *Toivo Aijön* tieteellistä pätevyyttä koskevien prof. *Ejler Alkjaerin* (Kööpenhamina) ja prof. *Gösta Mickwitzin* asiantuntijalausuntojen saavuttua ja tultua avatuiksi syyskuussa 1980 peruuttivat kaikki edellämainitut hakemuksensa. Viran uudelleen haettavaksi julistaminen on siirretty syyslukukaudelle 1981.

Korkeakouluun 1.9.1980 lukien perustettu uusi tietojenkäsittelyn professorin virka, jonka opetusalan ovat erityisesti kaupallishallinnolliset ATK-sovellutukset, julistettiin haettavaksi syyslukukauden 1980 alussa. Virkaa hakivat dosentti FT *Markku Nurminen*, professori FT *Eero Peltola*, apulaisprofessori FT *Yrjö Seppälä* ja apulaisprofessori TkT *Markku Sääksjärvi*; joille kaikille myönnettiin kolmen kuukauden lisäpätevöitymisaika. Kokouksessaan 12.12.1980 opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää TkT *Hans Andersinilta*, prof. *Pentti Kerolalta* ja prof. *Leif Methlieltä* (Bergen) asiantuntijalausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä. Tietojenkäsittelyn professorin virka on perustettu ns. lajioitusprofessuurina Tietojenkäsittelyliitto ry:n lahjoitettua Helsingin kauppakorkeakoululle ko. professorin viran ja yhden assistentin toimen viiden vuoden palkkauskustannuksiin tarvittavat varat.

Apulaisprofessorin virat

Avoimena olevan liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin viran hakijoiden, KTT *Pekka Lehtosen*, apul.prof. *Timo Salmen*, apul.prof. *Jyrki Walleniuksen*, KTT *Paavo Yli-Ollin* ja apul.prof. *Jouko Ylä-Liedenpohjan* tieteellistä pätevyyttä koskevat professori *Sten Jönssonin* (Göteborg) ja prof. *Jouko Hämäläisen* asiantuntijalausunnot saapuivat ja avattiin tammikuussa 1981. Lausuntojen avaamisen jälkeen peruuttivat Yli-Olli ja Wallenius hakemuksensa. Kokouksessaan 20.2.1981 opetus- ja tutkimusneuvosto katsoi, ettei jäljellä-olevilla hakijoilla ole virkaan vaadittavaa tieteellistä pätevyyttä ja kelpoisuutta. Tästä päätöksestä valitti apul.prof. *Timo Salmi* korkeakoulun muutoksenhakulautakunnalle. Valitusasian käsittely on siirtynyt syyslukukauden 1981 alkuun.

Dosentit

VTT *Kari Sulevon* anottua nimittämistä valtio-opin dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Göran von Bonsdorffilta* ja prof. *Ralf Heleniukselta* asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevyydestä. Lausuntojen saavuttua ja tri Sulevon annettua opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 20.2.1981 VTT *Kari Sulevon* täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää korkeakoulun kanslerille tri Sulevon nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 4.3.1981 kansleri nimitti VTT *Kari Peter Kristian Sulevon* valtio-opin dosentiksi.

KTT *Markku Lahdenpään* anottua nimittämistä liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Martti Särkisillalta* ja prof. *Volevi Lehtiseltä* asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevyydestä. Lausuntojen saavuttua ja tri Lahdenpään annettua opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 20.3.1981 KTT *Lahdenpään* täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää korkeakoulun kanslerille tri Lahdenpään nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 1.4.1981 kansleri nimitti KTT *Markku Juhani Lahdenpään* liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi.

Apulaisprofessori VTT *Urpo Kivikarin* anottua nimittämistä kansantaloustieteen dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Veikko Halmeelta* ja prof. *Fedi Vaivioilta* asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevyydestä. Lausuntojen saavuttua ja apul.prof. *Kivikarin* annettua opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 30.4.1981 *Kivikarin* täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää korkeakoulun kanslerille hakijan nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 3.6.1981 kansleri nimitti apulaisprofessori *Urpo Kalevi Kivikarin* kansantaloustieteen dosentiksi.

KTT *Kristian Möllerin* anottua nimittämistä liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Alf-Erik Lerviksiltä* ja apul.prof. *Reino Kanervalta* asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevyydestä. Lausuntojen saavuttua katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 22.5.1971 tri Möllerin täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille hakijan nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 3.6.1981 kansleri nimitti KTT *Karl Edvard Kristian Möllerin* liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi.

KTT *Matti Urrilan* anottua nimittämistä liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevyydestä prof. *Tauno Olkkoselta* ja prof. *Kalevi Pihalta*. Lausuntojen saavuttua katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 22.5.1971 tri Urrilan täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille hakijan nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 3.6.1981 kansleri nimitti KTT *Matti Olavi Urrilan* liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana markkinointi.

KTT *Liisa Uusitalon* anottua nimittämistä liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto täsmennettyään kysymyksentulevan dosentuurin alaksi liiketaloustiede erikoisalana kulutustutkimus asiantuntijalausunnot hakijan tieteellises-

tä pätevydestä apul. prof. *Meeri Saarsalmelta* ja dosentti *Markku Lehdolta*. Lausuntojen saavuttua ja tri *Liisa Uusitalon* annettua opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 30.4.1981 Uusitalon täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille hakijan nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 3.6.1981 kansleri nimitti KTT *Liisa Anneli Uusitalon* liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana kulutustutkimus.

YT *Risto Volasen* anottua nimittämistä julkisyhteisöjen hallinnon dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Ilkka Heiskaselta* ja apul.prof. *Eero Pitkäseltä* asiantuntijalausunnot hakijan tieteellisestä pätevydestä. Lausuntojen saavuttua ja tri *Volasen* annettua opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 22.5.1971 tri *Risto Volasen* täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille hakijan nimittämistä dosentiksi. Päätöksellään 3.6.1981 kansleri nimitti YT *Risto Erkki Juhani Volasen* julkisyhteisöjen hallinnon dosentiksi.

FT *Pekka Korhonen* on toukokuussa 1981 anonut nimittämistä liiketaloustieteen, erityisesti systeemien dosentiksi. Opetus- ja tutkimusneuvosto on pyytänyt prof. *Markku Kalliolta* ja apul.prof. *Pertti Järviseltä* hakijan tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijalausunnot. Tri *Korhosen* dosenttihakemuksen jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1981.

Päätöksellään 15.10.1980 kansleri myönsi professori *Ralf Heleniukselle* anomuksesta eron valtio-opin dosentin tehtävistä.

Yliassistentin ja lehtorin virat ja toimet

Edellisessä vuosikertomuksessa mainitulla tavalla haettavana olleeseen liiketaloustieteen, erityisesti systeemien lehtorin virkaan nimitti kansleri hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen laitosneuvoston esityksestä 19.11.1980 tekemällään päätöksellä TkT *Markku Tuomisen*. Korkeakouluun 1.9.1980 lukien perustetut uudet kansainvälisen talouden lehtorin virka sekä julkisyhteisöjen talouden ja laskentatoimen lehtorin virka olivat haettavina 15.9.1980 päättyneenä määräaikana. Ensiksimainittua lehtorin virkaa hakivat KTT *Roy Dahlstedt* ja VTK *Juho Hinkkanen*. Kansantaloustieteen laitoksen laitosneuvoston esityksestä 29.10.1980 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti KTT *Roy Claes Gunnar Dahlstedtin* kansainvälisen talouden lehtorin virkaan 1.11.1980 lukien. Julkisyhteisöjen talouden ja laskentatoimen lehtorin virkaa hakivat KTL *Seppo Alaluusua* ja KTL *Markku Koskela*. Molempien hakijoiden peruutettua sittemmin hakemuksensa on viran uudelleen haettavaksi julistaminen siirtynyt kertomusvuoden päättymisen jälkeen tapahtuvaksi. Suomen kielen lehtorin ylimääräiseen toimeen on kansleri 16.6.1981 tekemällään päätöksellä määrännyt 19 hakijasta kielten laitoksen laitosneuvoston esityksestä KTK *Marja Helena Kangasharjun*.

Assistentin ja tutkimusassistentin toimet

Liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon assistentiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty KTK *Mikko Ketonen*. KTK *Laura Torviselle* on myönnetty ero saman aineen assistentin toimesta 16.2.1981 lukien. Aineen vt. tai vs. assistentteina ovat kertomusvuoden aikana toimineet ekonomi *Lea Saarnia-Halminen* ja KTM *Anssi Hyvärinen*. Liiketaloustieteen, erityisesti systeemien assistentiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty KTM *Jukka Laakso*. Tietojenkäsittelyn assistentiksi on kaudeksi 1.9.1980—31.7.1985 määrätty KTK *Tomi Dahlberg*.

Liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen assistenteiksi on määrätty KTK *Pekka Akkanen* kaudeksi 1.8.1980—31.7.1983 ja KTM *Juha Kinnunen* kaudeksi 1.8.1980—31.7.1985. Saman aineen assistentin toimista on myönnetty ero KTL *Kari Aspille* 1.8.1980 ja KTL *Juha Nissilälle* 11.8.1980 lukien. Vt. tai vs. assistentteina ovat kertomusvuoden aikana toimineet KTK *Ritva Nissilä*, KTM *Arja Peurala*, ekonomit *Sisko Leino* ja *Harry Juselius* sekä kauppätieteiden ylioppilaat *Pekka Hietala* ja *Ismo Lampinen*.

Liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin assistenteiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty KTM *Riiva Altonen*, MBA *Antti Haahdi*, TTM *Saara Hyvönen* ja KTM *Kalle Tammisto*.

Vt. tai vs. assistentteina ovat kertomusvuoden aikana toimineet ekonomi *Leena Riisalo* ja ekonomi *Vesa Korhonen*. Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen amanuenssin toimeen on kolmivuotiskaudeksi 1.11.1980—31.10.1983 määrätty ekonomi *Ulla Gahmberg*. Tavara-tekniikan vs. assistentiksi on KTL *Harry Helenille* 1.8.1980—31.7.1981 myönnetyn virkavapauden ajaksi määrätty KTL *Kirsti Pääkkönen*.

Kansantaloustieteen assistentiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty KTK *Marja-Liisa Honkanen*. KTK *Mikko Puhakalle* on myönnetty ulkomailla suoritettavien opintojen takia virkavapautta assistentin toimesta 1.9.1980—30.6.1981 väliseksi ajaksi. Aineen vt. tai vs. assistentteina ovat kertomusvuoden aikana toimineet ekonomit *Leena Pirilä*, *Anne Löf* ja *Pauli Leppänen*.

Oikeustieteen assistentiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty OTL *Risto Nuolima*. OTL *Pauli J. Mattilalle* on myönnetty ero oikeustieteen assistentin toimesta 1.1.1981 lukien ja ko. tointa on virkaatekevänä hoitanut 1.1.—31.7.1981 VTK *Jarmo Ikkala*. VTK *Markku Haranteelle* 1.10.198—31.7.1981 ja VTK *Lauri Siuralalle* 1.11.1980—31.12.1981 myönnettyjen virkavapauksien ajaksi on sosiologian vs. assistenteiksi määrätty VTK *Irja Kandolin* 1.10.—15.11.1980, KTK *Ulla Aitta* 1.11.1980—31.12.1981 ja kauppat. yo *Soile Pasoja* 17.11.1980—1.7.1981.

Talousmatematiikan assistentiksi on viisivuotiskaudeksi 1.8.1980—31.7.1985 määrätty FL, VTK *Tapani Lehtonen*. Kyseinen toimi on sittemmin muutettu valtiovarainministeriön 30.12.1980 tekemällä päätöksellä talousmatematiikan ja tilastotieteen assistentin toimeksi 1.11.1981 lukien. FT *Mika Seppälälle* 1.8.1980—31.7.1981 väliseksi kaudeksi myönnetyn virkavapauden ajaksi on talousmatematiikan ja tilastotieteen vs. assistentiksi määrätty ekonomi *Merja Halme*.

Kielten laitoksen amanuenssin ylimääräisiin toimiin on viisivuotiskaudeksi 1.1.1981—31.12.1985 määrätty KTK *Inari Lounema* (englannin kieli) ja ekonomi *Kristina Lajunen* (Saksan kieli).

Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentin toimiin on kertomusvuoden aikana määrätty KTL *Jarmo Eronen* 1.1.—31.12.1981 ja KTK *Leena Ylä-Anttila* samaten 1.1.—31.12.1981. Lisäksi on laitoksessa kertomusvuoden aikana toimineiden tutkimusassistenttien toimikausia jatkettu seuraavasti: KTL *Henrik Gahmberg* 1.9.1980—31.8.1981, KTL *Leif Åberg* 1.8.1980—31.7.1981, KTL *Tuire Santamäki* 1.9.1980—31.8.1981, KTL *Sinikka Vanhala* 1.7.1980—30.6.1981, KTM *Arto Lahti* 1.12.1980—30.11.1981 ja KTM *Eero Larmola* 1.1.—31.12.1981. Tutkimusstipendiaattina on kertomusvuoden aikana ollut KTL *Asko Korpela*.

Virkailijat

Edellisessä vuosikertomuksessa selostettujen eräiden hallinnollisten virkojen ja toimien uudelleenjärjestelyjen tuloksena on korkeakouluun perustettu 1.6.1981 lukien toimistopäällikön ylimääräinen toimi, jota on virkaatekevänä hoitanut KTM *Jouni Lähti* ja opintosihteerin ylimääräinen toimi, jota on virkaatekevänä hoitanut ekonomi *Marketta Koskinen*.

Korkeakoulun hallitus on 24.2.1981 määrännyt ekonomi *Heikki J. Huttusen* korkeakoulun laskentakeskuksen johtajaksi 1.5.1981 lukien.

Ekonomi OTK *Esko Oksiala* on määrätty Johtamiskoulutusohjelman (Mikkeli) projekti-päälliköksi 24.3.1980 lukien.

Kirjeenvaihtaja *Liisa Tarssanen* on määrätty Johtamiskoulutusohjelman (Mikkeli) kurssi-sihteeriksi 15.8.1980 lukien.

Kyo *Jukka Eklin* on määrätty laskentakeskuksen suunnittelijaksi 1.4.1981 lukien ekonomi *Markku Sunin* saatua eron sanotusta toimesta.

Kyo *Irene Koli* on määrätty opintotoimiston tuntiassistentiksi 16.1.—31.5.1981 sekä osastosihteerin sijaiseksi 1.6.—31.7.1981.

Toimistosihteeriksi *Toimi Borg* kuoli 2.8.1981. Hän ehti toimia korkeakoulun palveluksessa yli 30 vuotta aluksi kanslistina ja sittemmin kirjoituskeskuksen esimiehenä olleena toimistosihteerinä. Korkeakoulu kunnioittaa pitkän ja ansiokkaan päivätyön tehneen virkailijansa muistoa.

Yo-merkonomi *Kaija Pulli* on määrätty 1.9.1980 lukien ja yo *Ilona Block* 1.5.1981 lukien hallintoviraston (kirjoituskeskus) kanslistiksi yo *Tarja Kaislan*, saatua pyynnöstä eron jälkimmäisen kanslistin tehtävästä 1.4.1981 lukien.

Yo *Seija Eklund* on määrätty taloustoimiston kanslistiksi 1.3.1981 lukien yo-merkonomi *Marja-Liisa Saviston* saatua eron 22.9.1980 lukien.

Ylivahtimestari *Bengt Hammarströmille* on pyynnöstä myönnetty ero sanotusta toimesta 9.5.1981 lukien. Tointa on virkaatekevänä hoitanut vahtimestari *Heikki Vartio*.

Maire Smedman on määrätty korkeakoulun vaatteidenvartijaksi 1.9.1980 lukien yo *Seija Meripaasin* saatua eron 5.8.1980 lukien.

Kirjastoapulainen *Raisa Kilpinen* on määrätty kirjastoamanuenssiksi 1.6.1981 lukien HuK *Markku Kahrin* saatua eron vanhemman kirjastoamanuenssin toimesta.

HuK *Marja Vaalas* on määrätty Perustutkimuksen laitoksen kanslistiksi 24.11.1980 lukien *Heini Mäkinen* saatua eron 13.10.1980 lukien.

Yo-merkonomi *Riitta Salo* on määrätty Kielten laitoksen tp. kanslistiksi 16.2.1981 lukien ekonomi *Heli Itkosen* saatua eron 1.1.1981 lukien.

Tutkinnonuudistus

Suunnittelu uuden ekonomin tutkinnon rakenteen ja sisällön edelleen kehittämiseksi on jatkunut koko lukuvuoden ajan. Suunnittelun koordinoinnista ja toteutusohjeista on pääosin vastannut vuonna 1975 asetettu laajapohjainen tutkinnonuudistustoimikunta LATU. LATU:n puheenjohtajana on toiminut rehtori *Veikko Leivo* ja muina jäseninä vararehtori *Mika Kaskimies* yliaassistentti *Leo Ahlstedt*, lehtori *Sirkka-Liisa Kareoja*, lehtori *Pentti Woivalin* sekä opiskelijajäseninä kauppat.yo:t *Petri Heiskanen*, *Pauli Hujanen*, *Timo Hynynen*, *Juhani Ilanne* sekä *Perttu Jauhiainen*. Toimikunnan sihteerin tehtäviä ovat hoitaneet toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* ja opetuksen koordinoija *Leena Hyvärinen*.

Korkeakoulun valtuusto teki hallituksen esityksestä päätöksen, että syyslukukauden 1980 alusta lähtien myös ranskan kielessä voidaan suorittaa runko-ohjelma. Näin ollen korkeakoulussa voi suorittaa kauppakielten runko-ohjelman neljässä vieraassa kielessä (englanti, ranska, saksa ja venäjä) ja molemmissa kotimaisissa kielissä.

Opetusministeriö lähetti 20.5.1980 kauppatieteellisen alan yksiköihin lausunnolle asetuksen kauppatieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen muuttamisesta. Korkeakoulun valtuusto antoi hallituksen esityksestä lausunnon muutosehdotuksista 4.6.1980. Asetus kauppatieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen muuttamisesta (581/80) annettiin 31.7.1980. Muutosten tultua voimaan ei tutkintotodistuksen kaavaa enää tarvinnut vahvistuttaa opetusministeriössä vaan se jäi korkeakoulun sisällä päätettäväksi. Korkeakoulun valtuusto hyväksyi hallituksen esityksen tutkintotodistuksen kaavaksi 5.12.1980.

LATU jatkoi työskentelyään syyslukukauden 1980 loppuun saakka ja päätti mm. antaa laitoksille tutkielmatyöskentelyä koskevat yleisohjeet. 19.12.1980 pitämässään kokouksessa (järjestyksessä 71. kokous) LATU päätti lakkauttaa toimintansa ja siirtää tutkinnonuudistuksen suunnittelu- ja koordinoititehtävät opetus- ja tutkimusneuvoston alaisuuteen marraskuussa 1980 perustetulle opetusjaostolle.

Opetusjaoston puheenjohtajana on toiminut vararehtori *Mika Kaskimies* ja muina jäseninä lehtori *Sirkka-Liisa Kareoja*, assistentti *Mika Pantzar* (lehtori *Asko Korpelan* varajäsenenä), apul.prof. *Eero Pitkänen*, apul.prof. *Kyösti Pulkkinen* ja vt.prof. *Markku Sääksjärvisellä* opiskelijajäseninä kauppat.yo:t *Petri Heiskanen*, *Juhani Ilanne* ja *Matti Lyytikäinen*. Jaoston sihteerinä ovat toimineet toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* ja opetuksen koordinoija *Leena*

Hyvärinen. Opetusjaosto on käsitellyt kevätlukukauden aikana mm. asettamiensa työryhmien raportteja opiskelijoiden omakohtaisen työskentelyn edistämisestä, yleisopintojen kehittämisestä, idänkaupan opetuksen kehittämisestä sekä yrittäjyyden ja pienten ja keskisuurten yritysten ongelmien käsittelystä opetuksessa.

Ensimmäiset uusimuotoisen ekonomintutkinnon mukaan opiskelleet opiskelijat valmistuivat 27.2.1981. Tuolloin sai todistuksen uuden ekonomintutkinnon suorittamisesta 2 opiskelijaa. Lukuvuoden 1980—81 loppuun mennessä valmistui yhteensä 15 uusimuotoisen tutkinnon suorittanutta.

Opiskelijavalinta

Kesän 1981 opiskelijavalinnassa olivat yhteistyössä Helsingin ja Turun kauppakorkeakoulut, Vaasan korkeakoulu ja Tampereen yliopiston taloudellishallinnollinen tiedekunta. Korkeakoulujen tekemän päätöksen mukaan hakija saattoi pyrkiä ainoastaan yhteen näistä korkeakouluista. Lukuunottamatta yhteistä pääsykoetta korkeakouluilla oli muuten omat valintaperusteensa. Pääsykoe järjestettiin samoilla paikkakunnilla (Helsingissä, Turussa, Vaasassa, Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa) yhteisissä tiloissa.

Korkeakoulun hallitus teki kokouksessaan 23.01.1981 päätöksen opiskelijavalinnassa noudatettavasta menettelystä. Kaikki opiskelijat valittiin sen mukaisesti pääsykokeisiin osallistuneista. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta valinta suoritettiin koulu- ja ylioppilastutkinnosta, työkokemuksesta ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä. Lisäksi tässä ryhmässä pyrkivän oli selviydyttävä pääsykokeessa 700 parhaan ylioppilashakijan joukkoon tullakseen valituksi.

Korkeakoulututkinnon suorittaneille tai muussa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskeleville asetettiin kiintiöksi enintään 25 opiskelijaa. Heidän valintansa suoritettiin pääsykokeesta saatavien pisteiden perusteella.

Opetusministeriö määräsi ylioppilastutkintoa suorittamattomien valintaperusteet. Niiden mukaan tuli korkeakouluun valita vähintään 10 % valittavien kokonaismäärästä merkonomintutkinnon suorittaneita ja enintään 5 % valittavien kokonaismäärästä insinöörintutkinnon suorittaneita. Valinta suoritettiin näiden hakijoiden osalta opiston päästötodituksen vie-raan kielen ja matematiikan arvosanoista ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä.

Opiskelijavalinnan käytännön toteutuksesta vastasi valintatoimikunta jonka puheenjohtajana toimi professori *Seppo Salo* ja muina jäseninä lehtori *Pentti Woivalin*, vs. yliassistentti *Seppo Alaluusua*, ekonomi *Maija Tervinen*, kauppat.yo *Pauli Niemi-Jaskari* ja kauppat.yo *Isto Takala*. Toimikunnan esittelijänä on toiminut toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* ja sihteerinä osastosihteerinä *Marketta Koskinen*.

Hakuaika korkeakouluun päättyi 8.6.1981, johon mennessä hakemuksensa jätti yhteensä 2981 henkilöä. Näistä 2558 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä ja 220 toisessa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskelevien tai jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Lisäksi hakemuksensa jätti 4 ulkomailla ylioppilastutkinnon suorittanutta. Pääsykokeeseen osallistui 2605 hakijaa, joista valittiin 400 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa.

Kesäopetus

Korkeakoulun hallitus päätti 27.2.1981 pitämässään kokouksessa, että korkeakoulussa pyritään antamaan kesäopetusta kesällä 1981 pääpiirteissään aiemman käytännön mukaisesti. Opetusta annettiin 18.5.—18.6.1981 välisenä aikana. Erilaisia opetusjaksoja oli ohjelmassa yhteensä 14.

Opiskelijoiden kiinnostus kesäopetukseen oli tänä vuonna melko laimeata. Osasyynä tähän

saattoi olla parantunut työllisyystilanne; toisaalta kurssivalikoima ei tyydyttänyt kaikkia opiskelijoita. Kaikkiaan kesäopetukseen ilmoittautui 520 opiskelijaa. Edellisvuosien tapaan opetukseen saivat osallistua korkeakoulun varsinaisten opiskelijoiden lisäksi myös opintonsa päättäneet entiset opiskelijat.

Ulkomaiset luennoitsijavieraat

Seuraavat luennoitsijat vierailivat lukuvuoden 1980—81 aikana Helsingin kauppakorkeakoulussa ja pitivät luentoja alla mainituista aiheista:

Professori Tsuruhiko *Nambu* (Gakushuin University, Tokio), 2.9., "The Determinants of the Edonomic Performances of the Industrial Firms — An Econometric Analysis of the 400 Largest Japanese Firms";

Professori Hal R. *Varian* (University of Michigan), 8.—19.9., mikroteorian luentosarja "Topics in Consumer Theory";

Professori V. *Srinivasan* (Graduate School of Business, Stanford University), 12.9., "Metric Quality of Categorially Ordered Data"; Dr. Raymond *Hutchings* 15.9., "Soviet Arms Exports to the Developing Countries";

Dr. V.R.S. *Arni* (President of Arni HyTech Consultants, India), 6.10., "Difficulties in Applying Appropriate Techonology in Developing Countries";

Rehtori, professori Boris *Vaganov* (Neuvostoliiton Ulkomaankaupan Akatemia) 20.10., "Neuvostoliiton lännen kaupan kehitysnäkymiä";

Lähetystöneuvos August *Hummel* Saksan Liittotasavallan suurlähetystöstä, 21.10., "Wie entsteht ein Rechtsakt in der EWG? Versuch einer Darstellung am Beispiel der Gesetzgebung fur den Umweltschutz";

Irakin Suomen suurlähettiläs Saleh Mehdi *Amash* 29.10., "Iraqi Policy Towards Industrialization and Transfer of Techonology. Experiences about Cooperation between Iraq and Finland" PRODECin kurssin "Management and Contracting of Project Imports for Industrial Purposes" yhteydessä;

Professori John F. *Darling* (Southern Illinois University, Carbondale), 11.11., "Consumer Attitudes and Marketing Management in Finland";

Professori Bengt *Stymne* (Tukholman kauppakorkeakoulu), 20.2., "Osallistuminen ja strateginen päätöksenteko";

Professori Leif B. *Methlie* (Norwegian School of Economics, Bergen), 23.2., "A Research Framework for Decision Support Systems";

Professori V.A. *Burenin* (All-Union Academy of Foreign Trade, Moskova), 17.—18.3., SEV-kaupan erikoisluentosarjan yhteydessä luennot "Ulkomaankauppayhtymien ja tuotantolaitosten roolista ulkomaankaupan suunnittelussa ja päätöksenteossa", "Tuotantolaitosten ja ulkomaankauppayhtymien rahoitusjärjestelmät Neuvostoliitossa" ja "Neuvostoliiton talouslaskentajärjestelmä ja sen vaikutukset ulkomaankaupan päätöksentekoon";

Dr. Wilhelm *Hendrics* (Allgemeine Finanz- und Warentreuhand AG), 26.3., SEV-kaupan erikoisluentosarjan yhteydessä "Itävallan kokemuksista SEV-maiden kanssa käytävässä kaupassa";

Professori George B. *Dantzig* (Stanford University), 19.5., "Origins of Linear Programming: Large-Scale Methods".

Julkaisusarja

Lukuvuoden 1980-81 aikana ovat korkeakoulun kustantamina ilmestyneet seuraavat teokset:

A-sarja: 33. *Kyläkoski, Kalevi*: Yrityksen strategiasuunnittelu systeeminä ja prosessina. Väitöskirjat Helsinki 1980.

34. *Korolainen, Sakari*: On the Conceptual and Logical Foundations of the General Theory of Human Organizations. A Cybernetic Approach. Helsinki 1980.
  35. *Lehtonen, Tapani*: Stochastic Comparisons for Mary Server Queues. Helsinki 1981.
- B-sarja:
tutkimukset
48. *Gahmberg, Henrik* : Contact Patterns and Learning in Organizations. Helsinki 1980.
  49. *Pentinsaari, Aimo* : Osakeyhtiön toimitusjohtajan liiketaloudellisesta, yhteiskunnallisesta ja oikeudellisesta vastuusta. Helsinki 1980.
  50. *Eronen, Jarmo* : Neuvostoliiton massa- ja paperiteollisuuden alueellinen ekspansio. Helsinki 1981.
  51. *Vanhala, Sinikka*: Henkilöstön vaihtoalttiutta säätelevät tekijät yrityksessä. Helsinki 1981.
  52. *Pulkkinen, Kyösti*: Development of Structure and Communication in the Organization. Helsinki 1981.
  53. *Lahti, Arto*: Liiketoimintatason strateginen malli. Empiirinen testaus trikoitoimialalla. Helsinki 1981.
- E-sarja:
selvityksiä
7. *Laaksonen, Pirjo*: Informaatiopalvelutoiminnan nykytila Helsingin kaup-
pakorkeakoulun kirjastossa ja suuntaviivoja sen kehittämiseksi suunnitte-
lukaudella 1982—86. Helsinki 1980.
  8. Helsingin kauppakorkeakoulu. Tilastokirja vuodelta 1979. Helsinki 1980.
  9. *Ruokonen Kyllikki*: Tiedonlähteitä ja tiedonlähteillä. USAn tietopankkei-
hin tutustumassa. Helsinki 1980.
  10. Tutkimuksen kehittämispäivä 21.11.1980. Helsinki 1981.
  11. *Ratilainen, Tuula & Vuoristo Kai-Veikko*: EED-projekti. Keski-Euroopan
opintoretkeilyn raportit. Helsinki 1981.
  12. *Vaisto, Erkki & Eklin Jukka*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979.
Aikauslehtiartikkeleita. Helsinki 1981.
  13. *Pirilä, Marja*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979. Tutkimuksia.
Helsinki 1981.
- D-sarja:
laitos-
julkaisut
48. *Tuomo Vesanen & Seppo Salo & Eero Artto*: Rakennuspuusepänteollisuus-
yritysten kilpailukyvertailu 1971—1978, Suomi-Ruotsi. Helsinki 1980.
  49. *Tuomo Vesanen & Seppo Salo & Eero Artto*: Rakennuspuusepänteollisuus-
yritysten kilpailukykyvertailu 1971—1978, Suomi—Ruotsi. Helsinki 1980.
  50. *Eero Artto*: Teollisuuden toimialojen kassaperusteinen kannattavuus ja ra-
hoitus, Suomi 1961—1973, Ruotsi 1966—1974. Helsinki 1980.
  51. *Eero Artto*: Cash-baset Profitability and Financing of Industries. Helsinki
1981.
  53. *Stochastic Comparisons of Nonhomogeneous Gueueing Systems with Expo-
nential Servers*. Helsinki 1981.
- F-sarja:
työpapereita
1. *Santamäki, Tuire*: Työttömyysaste työmarkkinoiden kireyden mittarina.
Helsinki 1980.
  2. *Kähkönen Juha & Leponiemi Arvi & Puhakka Mikko*: Economic Policy in
Finland 1974—76: an Econometric Evaluation Using the optimat Control
Approach. Helsinki 1980.

3. *Dahlberg, Tomi*: Tietokone yritysjohtoon päätöksenteon apuvälineenä — mahdollisuudet ja ongelmat. Helsinki 1980.
4. *Sääksjärvi, Markku*: Vaihejako vai superiterointi tietosysteemien kehittämisessä — työmäärään vaikuttavien tekijöiden analyysi. Helsinki 1980.
5. *Sääksjärvi, Markku*: Tietojenkäsittelyn kokonaistutkimuksen työmenetelmät. METO 2. Helsinki 1980.
6. *Tainio, Risto*: Structural Ralism — an Alternative Approach for the Development of Organizational Theory. Helsinki 1980.
7. *Hahti, Antti*: Palvelualalla toimivien pienyritysten johtamisen ongelmia. Helsinki 1981.
8. *Akkanen Pekka*: Yritysten budjetoinnin tutkimus — suunta ja teoreettiset lähtökohdat. Helsinki 1981.
9. *Koskela, Markku*: Osakkeen arvonmäärittysteorioiden. Helsinki 1981.
10. *Santamäki, Tuire*: Labour Hoarding. Käsité ja sen mittaaminen. Helsinki 1981.
11. *Markku Sääksjärvi & Tomi Dahlberg & Erja Fagerlund & Sirpa Honkanen & Raimo Jokinen*: Tietokoneen opetuskäytön kehittäminen systeemiekonomin koulutusohjelmassa. Helsinki 1981.

Liikunta 1980—1981

Helsingin kauppakorkeakoulun liikuntaohjelma on tarkoitettu kaikille korkeakoulun piirissä työskenteleville; opiskelijoille, opettajille ja muulle henkilöstölle. Osanotto harjoituksiin on ilmaista ja toiminta tapahtuu sekä omissa että vuokratiloissa. Vuonna 1975 tehdyn yhteistyösopimuksen mukaan voivat HKKK:laiset osallistua myös Helsingin yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun liikuntaohjelmiin, sikäli kuin niissä on tilaa.

Lukuvuonna 1980—1981 HKKK:n liikuntaohjelma koostui noin 70 tunnista viikossa sisältäen mm. jalka-, kori-, lento-, sulka- ja sählypalloa, pöytätennistä, kunto-, jyttä- ja musiikkijumppaa, jazz-tanssia, judoa ja karatea. Osa tunneista oli ohjelmoituja, osa vapaita harjoitusvuoroja, osa eri laitosten ja yksiköiden ja vapaamuotoisten ryhmien käyttämiä. Viikottainen kävijämäärä oli noin 600—700 henkilöä.

Syksyn alussa pidettiin liikuntatoiminnan vauhdittamiseksi perinteinen liikuntaviikko, jolloin tarjottiin erikoisannos liikuntaa normaalin viikko-ohjelman lisäksi ja vietettiin ulkoilupaivää Pirkkolan urheilupuistossa.

Kilpailutoiminnassa pelattiin syksyllä uusien opiskelijoiden tutor-ryhmien välinen lentopallisarja, johon osallistui 48 ryhmää sekä jalkapallon mini-sarja 14 joukkueen voimin yhden tyttöjoukkueen osallistuessa SLY:n mimmiliigaan. Keväällä pelattiin sählysarja 22 joukkueen välillä sekä jalkapallossa mini-hallisarja. Akateemiseen Wartiin osallistuttiin mahtavasti 23 joukkueen voimalla ja ennätysmäisen osanoton kruunasi edustusjoukkueen voitto pokaalisarjassa.

Lisäksi osallistuttiin useisiin opiskelijoiden mestaruuskilpailuihin eri lajeissa.

Kerhotoiminnan puitteissa harrastettiin mm. kaukalo- ja jääpalloa, maahockeya, laskettelua, tennistä, squashia ja purjelautailua.

Lahjoitukset

Helsingin kauppakorkeakoulun tutkisäätiö on saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset vuoden 1980 aikana:

Tukkukauppojen Oy 3000,—; Oy Partek Ab 3000,—; Kymi Kymmene 5000,—; Suomen Vakuutusyhdistysten Keskusliitto 1000,—; Fennia Vakuutus Oy 5000,—; Oy Lohja Ab 5000,—; Kotisaari Oy 15 000,—; Oy Karl Fazer Ab 5000,—.

Korkeakoulun 70-vuotisjuhlien yhteydessä Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö on saanut vastaanottaa seuraavat rahalahjoitukset:

Asko-Upo Oy 1.000,-; Eläke-Varma 1.000,-; Enso-Gutzeit Oy 3.000,-; Helsingin Suomalainen Säästöpankki 3.000,-; HOP 10.000,-; IBM 5.000,-; KOP 3.000,-; Lohja Oy 5.000,-; Neste Oy 10.000,-; Orion Oy 10.000,-; Oy Paragon Ab 5.000,-; Partek 5.000,-; SOK 1.000,-; Suomalainen Kirjakauppa Oy 2.000,-; Stockmann + Akateeminen kirjakauppa 3.000,-; Oy Suomen CPC 10.000,-; Suomen Pankki 10.000,-; Suomen Ulkomaankauppaliitto 500,-; SYP 10.000,-; Valio Meijerien Keskusosuusliike 1.000,-, yhteensä 98.500,-.

Tukisäätiö puolestaan varasi hallituksensa tekemin päätöksin, jonka säätiön valtuuskunta kokouksessaan toukokuun 8 päivänä 1981 vahvisti, tähän juhlapäivään liittyen ja tukeakseen tehtävänsä edellyttämällä tavalla korkeakoulun piirissä suoritettavan taloustieteellisen tutkimuksen jatkuvaa kehittämistä ja nuoren tutkijapolven edistymistä enintään satatuhatta markkaa käytettäväksi ensi sijassa nuorille tutkijoille tarkoitetun tutkimusseminaarin tai seminaarien järjestämiseen lähinnä aihepiiristä "yritysstrategiat". Tämä seminaari kestäisi 1—2 viikkoa ja pidettäisiin internaattilaisuutena. Alustajiksi kutsuttaisiin sekä koti- että ulkomaisia asiantuntijoita.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1.1.1981 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu lukuvuonna 1980—1981, selostetaan jäljempänä luvussa VII.

Oskari Aromaan säätiön pääoma oli 142.691,34 ja korot 15.813,19, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 15.800,-.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 179.950,86 ja korot 20.983,56. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 20.900,-.

Vakuutusyhtiö Fennian rahaston pääoma oli korkoineen 29.290,65.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 243.890,67 ja korot 26.878,35, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 25.930.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 7.764,74 ja korot 1.267,31, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.250,-.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 67.456,91. Rahastoston korkovarat olivat 7.701,22, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.700,-.

Kalle Kaupin muistorahaston pääoma oli 26.651,93 ja korko 2.953,03, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.950,-.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahaston pääoma oli 20.272,68. Rahaston korkovarat olivat 2.339,10, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,-.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma 2.248,96 ja korot 249,18, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 240,-.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma oli 18.806,41 ja korot 2.083,75, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.800,-.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 2.030,57 ja korot 277,43, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 270,-.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 6.407,04 ja korot 772,94, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 770,-.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli 2.224,50 ja korot 246,47. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 240,-.

Kauppaneuvos K.H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 4 479,23 ja korot 826,03. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 820,-.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahaston pääoma oli 21.541,50 ja korot 2 480,79, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.400,-.

Kauppaneuvos P.A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 7.556,59 ja korot 837,27, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 830,-.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 3.666,09 ja korot 431,11, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 430,-.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 19.910,75 ja korot 2.206,11, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.200,-.

V.P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 15.148,10 ja korot 1.678,40, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.670,-.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 20.223,45 ja korot 2.240,75, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.200,-.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 3.577,20 ja korot 408,54, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 400,-.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli 1.999,29 ja korot 228,54, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 220,-.

Elin ja Evert Sellgrenin rahaston pääoma oli 2.680,21 ja korot 356,75, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 350,-.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 57.402,20 ja korot 9.506,96, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.500,-.

Oy G.W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 8.302,88 ja korot 920,32, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 920,-.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 43.816,05 ja korot 4.907,32, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 4.900,-.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 8.763,24 ja käytettävissä olevat korot 973,04. Koroista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 970,-.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahaston pääoma oli 2.389,07 ja korot 265,57. Rahastosta julistettiin matkastipendeinä haettavaksi ja jaettiin 260,-.

Weilin×Göösin stipendirahaston pääoma oli 122.796,86 ja korot 13.709,37. Rahoista julistettiin matkastipendeinä haettavaksi ja jaettiin 12.800,-.

Edellä mainittujen lisäksi ovat seuraavat rahastot, joiden pääoma on noin 2.000,-.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto, Rudolf Geselliuksen stipendirahasto, Helsingin yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto, Donovan Hjelmannin stipendirahasto, Konttoritekniiikan palkintorahasto, Kauppaneuvos A. Malmin stipendirahasto, Olga ja J. Nissisen stipendirahasto, Anni ja Samuli Pajarisen rahasto ja Knut Wallinin stipendirahasto.

Kirjasto

Pääkirjasto

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden 1980 kuluessa 10.784 nidoksella, joista ostamalla saatiin 7.223 ja vaihtoina tai lahjoituksina 3.634 nidosta. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 180.890. Mikrokortteja hankittiin seuraavasti: väitöskirjoja 892 kpl, aikakauslehtiä 3.205 kpl.

Kirjasto on lisäksi solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saanut ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja. Kirjasto on vuorostaan toimittanut neljä vaihtotarjousluetteloa vuoden aikana, yhteensä 488 teosta.

Lukuisat yksityishenkilöt, tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, pankit ja vakuutuslaitokset sekä eräät lähetystöt ovat lahjoittaneet kirjastolle kirjallisuutta. Kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 25.038 kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen ja lukusalilainojen kanssa teki 94.070 lainaa. Kaukolainatilauksia saapui 6.045 nidosta. Kirjastoon tuli kaikkiaan 1.443 aikakaus- ja sanomalehteä. Kopiokoneen jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten n. 380.000 aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 12 uutuustiedotusta, joita on myyty yli 200:lle tilaajalle. Kirjaston toimittamia muita teoksia on myyty 1980 yhteensä 234 kpl. Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tietolähteiden käytöstä on korkeakoulun 15 seminaariryhmälle annettu opetusta sekä pitemmälle ehtineille opiskelijoille AV-opetusta taloustieteellisten tiedonlähteiden käytössä. SCANP ja SCIMP tietokantojen käyttöä on opetettu eri yhteyksissä sekä kotimaassa että muissa Pohjoismaissa. Yhteensä tilaisuuksiin on osallistunut n. 100 henkilöä. Uusille opiskelijoille on jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste. Kirjastossa on pitkäkhön aikaa suoritettu kirjallisuuspalvelua etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun ko. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista. Vuoden loppuun mennessä oli 22 tutkijalle toimitettu viitemateriaalia sekä kotimaaisesta että ulkomaisesta kirjallisuudesta yhteensä n. 700 viitettä. Kirjaston muiden käyttäjien tiedusteluja neuvojille saapui vuoden kuluessa 2.067. Vuoden kuluessa on tehty edelleen tietokonepohjaisia tiedonhakuja amerikkalaisista ja omista tietokannoista. Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikauslehtien luokittelua on jatkettu entisen tapaan. Artikkelit on luokiteltu ja luetteloitu. Korttipalvelu on ollut maksullinen ja sen hinta on ollut 350 mk/v. 50 asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana yhteensä 2.954 viitekorttia. Vuoden aikana on viitetiedot viety päätteen avulla tietokoneeseen, josta ne tarpeen tullen voidaan tulostaa eri muodoissa. Viitekortteja on annettu kansainvälisiin tietopalveluihin seuraavasti: RKW 179, UNESCO 170, Fonds Quetelet 299, SCIMP 699, SCANP 610.

Vuoden 1977 alusta aloitti HKKK:n kirjastossa toimintansa SCANP-projekti. SCANP on neljän pohjoismaisen kauppakorkeakoulun yhteinen tietokonepohjainen hakemisto, johon kerätään viitteitä pohjoismaisesta taloustieteellisestä kirjallisuudesta. Vastaavalla periaatteella toimii SCIMP projekti, johon osallistuu 12 länsieurooppalaista kirjastoa. Online tietopankkia pidetään yllä HKKK:ssa. Kummastakin tiedostosta laaditaan myös painettu versio neljä ja yhdeksän kertaa vuodessa. Kirjaston automatisoitu hankinta/luettelointiprojekti BILO on edennyt käytännön kokeiluvaiheeseen.

Lukusalit ovat kertomusvuonna olleet avoinna klo 9—20, lauantaisin klo 9—14 sekä kesäaikana klo 14—19.30. Lainaustoimisto on ollut avoinna klo 11—18, kesäaikana klo 14—19.30.

Kurssikirjaosasto

Toimintavuoden aikana annettiin kaikkiaan 43.889 lainaa. Kurssikirjaosasto on ollut avoinna lukukausien aikana seuraavasti: lainaustoimisto maanantaista perjantaihin klo 11.00—18.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana maanantaista perjantaihin klo 9.00—20.00, lauantaisin ja aattoina 9.00—14.00. Kesällä kurssikirjaosasto on ollut avoinna klo 14.00—19.30. Suljettuna kurssikirjaosasto ollut kesällä 29.6.—31.7. välisen ajan.

Laskentakeskus

Korkeakoulun päätietokonelaitteistoa, HP 3000/II systeemiä, ei enää laajenneta entisestä kokoonpanostaan, vaikka se on osoittautunut kapasiteetiltaan riittämättömäksi, vaan korkeakoulu on esittänyt valtion tulo- ja menoarvioon vuodelle 1982 määrärahaa uuden tietokoneen hankkimiseksi. Suoranaista toimintaan vaikuttavaa resurssipulaa on ilmennyt korkeakoulun vilkkaimpana kautena loka-maaliskuussa.

HP 3000 tietokoneen käyttö/keskusyksikköaika (t)

	tutkimus	opetus	hallinto	atk	maksull.	yht.
1.8.80—31.7.81	329.50	512.14	407.90	209.10	68.70	1527.34
keskim/kk	27.5	42.7	34.0	17.4	5.7	127.3
%	1.6	33.5	26.7	13.7	4.5	100.0

Kokonaiskasvu edellisestä lukuvuodesta jäi 11.2 %:iin oltuaan edellisenä jaksena 19.2 %. Käytön kasvun hidastuminen johtuu täysin resurssien niukkuudesta, eikä se siten kuvasta tarpeita.

Lukuvuoden aikana hankittiin korkeakouluun ensimmäiset hajautetut pientietokonesysteemit hallintoviraston käyttöön. Molemmat laitteistot olivat NOKIAN MIKKO 3/16 koneita. Toinen asetettiin tekstinkäsittelyyn ja toinen valtionhallinnon maksuliikenteen tietojen keruuseen.

Päätelaitekantaa on uusittu sekä lisätty voimakkaasti. Siten vanhat, kymmenisen vuotta palvelleet TELETYPE kirjoitinpäätteet on voitu poistaa oppilaskäytöstä. Päätteiden lukumäärä kertomuskauden lopussa oli 57, joista 22 näyttöpäätettä.

Opetusministeriön UNIVAC 1108 laitteistoa on käytetty aikaisempien vuosien tapaan. Samoin HP 2000 ACCESS, joka on ollut edelleen laskentakeskuksen ylläpitämänä, on muodostanut tietojenkäsittelyn opetuksen peruslaitteiston Jonkin verran on käytetty myös yliopiston Burroughs, Metsäntutkimuslaitoksen VAX 11/780 ja VTT:n CYBER tietokoneita.

Systemityön painopiste on ollut tekstinkäsittely- ja kirjastosysteemeissä. Kirjastossa on otettu käyttöön uusi kirjojen hankinta- ja luokitussysteemi, jossa muodostuu online haettava tietopankki. Se on osoittautunut varsin suorituskykyiseksi systeemiksi, joka on markkinoitavissa myös korkeakoulujen ulkopuolelle suoranaisten yritysten kirjastoihin. Ensimmäinen toimitus ulkomaille tapahtui vuoden 1981 alussa.

Kasvavasta atk:n hyväksikäytöstä huolimatta laskentakeskus on joutunut suorittamaan tehtävänsä edelleen määrällisesti samalla henkilökunnalla, joka laitoksella oli jo vuonna 1975. Tuntityöntekijöiden palkkaukseen osoitetut määrärahat ovat jääneet edellisen vuoden tasolle, joten palkkojen kohotessa on niiden avulla voitu teettää aikaisempaa vähemmän työtunteja.

Laskentakeskuksen laitteisto- ja ohjelmistokursseille valittiin kolmenkymmenen hakijan joukosta kymmenen opiskelijaa, joista osa on voitu sitten palkata kurssin jälkeen tuntitöihin. Normaalin kurssitoiminnan lisäksi järjestettiin vuoden 1980 lopussa Kaupunkiopistossa kaksipäiväinen seminaari, jossa pohdittiin opintotoimiston kanssa opintoinformaatiosysteemiin liittyviä kysymyksiä.

Laskentakeskuksen tilakysymykset ovat nousseet erityisen huomattaviksi toimintavuoden aikana. Suunnitteilla oleva systeemit-oppiaineeseen liittyvä tietojenkäsittelylaboratorio sekä riittämättömät opiskelijoiden päätetitilat ja uusi hankittava tietokone aiheuttavat kunkin oman ongelmansa.

Laskentakeskus on ollut avoinna lukukausien aikana ma-pe klo 8—20 sekä la klo 10—15. Kesällä laitos on avoinna ma-pe klo 8.15—15.15 lukuunottamatta kolmen viikon aikaa, jolloin laitos oli suljettuna ulkopuolisilta oppilasvalinnan vuoksi. Laskentakeskuksen johtokunta on kokoontunut lukuvuoden aikana neljä kertaa.

Kielistudiokeskus

Tutkinnonuudistuksen yhteydessä on tullut muutoksia myös kielten opiskeluun, mikä näkyy mm. kielistudiotyössä. Tämän takia on kielistudion paikkalukua lisätty viidellä. Kasvava itseopiskelu on huomioitu lisäämällä varsinaiset itseopiskelupaikat, jotka on samalla uusittu uutta ns. kaksikanavatekniikkaa vastaavaksi. Samalla oli kopioitava uudestaan koko kasettiaineisto.

Lukuvuoden lopussa oli korkeakoulun kolmessa studiossa 82 AAK-paikkaa ja monitoimitalissa 8 itseopiskelupaikkaa. Luentokausien aikana on annettu n. 140 viikkotuntia englannin, espanjan, italian, portugalil, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja venäjän kielessä. Opettajajohtoisen opetuksen lisäksi on järjestetty useammassa kielessä ns. pakollista itseopiskelua. Tilapäisesti eräitä studioita oli annettu Töölön Yhteiskoulun käyttöön.

Kielistudiokeskuksen toimista on kuten ennen nauhoitettu suurin osa korkeakoulussa pidetyistä vierailuluennoista. "Kielistudio-Uutiset" ilmestyivät kaksi kertaa vanhana laitoksena ja kaksi kertaa laajennettuna, koko maan uutta studioaineistoa käsittävänä numesarjana. Studiot ovat olleet avoinna luentokausien aikana maanantaista torstaihin klo 8—20, perjantaisin klo 8—16 ja lauantaisin klo 10—14, muulloin maanantaista perjantaihin klo 10—18. Heinäkuun ajan kielistudiokeskus oli suljettuna.

Kielistudiokeskuksen työntekijät ovat pitäneet työkokouksen joka viikko. Keskusta ja studioita on esitelty sekä koti- että ulkomaalaisille vieraille.

Kuvalaitos

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu keskushallinnon sekä opetuksessa tarvittavien valokopioiden, offsetmonisteiden ja piirtoheitinkalvojen valmistaminen, opiskelijoiden tarvitsemien kolikkokoneiden seuranta sekä opetukseen liittyvän videonauhoitusten kuvaaminen ja TV-laitteiston hoito.

Kuvalaitoksen offsetmonistamossa valmistetaan kaikki korkeakoulun keskushallinnon tarvitsemat monistheet; opettajien luennoilla jakamat ilmaiset oheismateriaalit, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten laitosten monistustyöt.

Korkeakoulun B-,D-,E- ja F-sarjoissa ilmestyvät julkaisut painetaan kuvalaitoksen offsetmonistamossa, mutta jälkikäsitelly (liimasidonta ja kansipainatus) tapahtuu alihankkijoilla. Sarjoihin kuuluvia julkaisuja painettiin yhteensä 35 kpl.

Lukuvuoden 1980-81 aikana kuvalaitoksen offsetmonistamossa käsiteltiin 6 961 työtä, jotka käsittivät yhteensä 6,2 milj. painokerta Valokopioita otettiin yhteensä 1 145 813 kpl, joista opiskelijoiden kolikkokoneilla 367 476 kpl.

Päärakennuksessa olleet opiskelijoiden kolikkokoneet RANK XEROX 1000- ja RANK XEROX 4000-koneet vaihdettiin lukuvuoden aikana INFOTEC 1701-koneisiin, jolloin oli mahdollista lukuvuoden lopussa alentaa kopion hinta 20 penniin.

Korkeakoulun opetustelevisiolaitteistoa käytetään pienryhmien case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen, ATK-laitteiden ja niiden käytön esittelyyn, luennoilla tapahtuvien Basic-harjoitusten etäis pääte seurantaan sekä kielten erikoiskurssien opetukseen. Korkeakouluun hankittiin lukuvuoden aikana lisää 2 kpl SALORA IFO-väritelevisioita PAL ja SECAM-korteilla varustettuna sekä 2 kpl SONY U-Matic nauhureita. Televisiokuvauslaitteistoa lukuvuoden aikana käytettiin yhteensä 103 tuntia.

Rehtorien neuvosto

Toimikautena 1.9.1980—31.8.1981 Suomen korkeakoulujen rehtorien neuvoston puheenjohtajana toimi rehtori *Markku Mannerkoski* (Oulun yliopisto) ja varapuheenjohtajana rehtori *Nils Oker-Blom* (Helsingin yliopisto). Lukuvuoden aikana säännöllisesti pitämässään kokouksissa Rehtorien neuvosto on käsitellyt yliopistojen ja korkeakoulujen yhteisiä asioita, mm. korkeakoulujen hallinnon kehittämistä, korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja työnjakoa, opiskelijavalintaa ja täydennyskoulutusta. Neuvoston vakiintuneeseen toimintaan ovat kuuluneet myös neuvottelut opetusministerin ja ministeriön virkamiesten kanssa. Kuluneena lukuvuonna neuvottelu pidettiin kevätkaudella.

Syyslukukaudella järjestettiin Helsingin yliopistossa neuvottelu valtiovarainministerin ja ministeriön virkamiesten kanssa aiheesta "Korkeakoulujen resurssitilanne ja -näkymät".

Muusta toiminnasta mainittakoon Valtion teknillisessä tutkimuskeskuksessa järjestetty keskustelu- ja tutustumistilaisuus, jossa keskusteltiin yhteistyömahdollisuuksista VTT:n ja korkeakoulujen kesken.

Kauppakorkeakoulujen rehtorit

Kauppätieteellisen alan koulutusta antavien korkeakoulujen rehtorit, vararehtorit ja tiedekuntien dekaanit kokoontuivat lukuvuoden 1980-81 aikana kaksi kertaa.

Syyslukukauden kokous pidettiin Svenska handelshögskolanissa 27.10.1980. Kokouksessa käsiteltiin kauppätieteellisiä tutkintoja koskevan asetuksen muutoksen vaikutusta kauppätieteellisten yksikköjen opetustoimintaan, jatkokoulutuksen organisaation sekä korkeimpien opinnäytteiden arvostelun ja tieteellisen pätevyyden toteamisen ongelmia kauppätieteellisellä alalla, kauppätieteellisten yksikköjen mitoitusongelmia ja alueellisen korkeakoulupolitiikan vaikutuksia kauppätieteellisellä alalla.

Kevätlukukaudella järjestettiin 5.5.1981 Helsingin kauppakorkeakoulussa kauppätieteellisen alan koulutusyksiköiden yhteinen tiedotustilaisuus, jossa julkistettiin kauppätieteellisen alan resurssiongelmia selvittävä vetoomus. Julkilausumassa todettiin, että kauppätieteellisen alan koulutusyksiköiden edellytykset selviytyä tehtävistään ovat viimeaikaisen kehityksen seurauksena olennaisesti heikentyneet.

Kansleri Jaakko Hongon muotokuva

Joulukuun 2. päivänä Chydenian juhlasalissa pidetyssä tilaisuudessa paljastettiin kansleri Jaakko Hongon muotokuva, jonka on maalannut taiteilija *Birger Selin*. Muotokuvan on maalauttanut Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö.

Muotokuvan paljastustilaisuudessa esiintyivät aluksi *Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat*, minkä jälkeen muotokuvan paljastuspuheen piti Tukisäätiön hallituksen puheenjohtaja, vuorineuvos *Eero Viima*. Puheessaan vuorineuvos Viima kuvasi kansleri Hongon pitkää taivalta sekä kasvattina ja kasvattajana korkeakoulussamme että taloudellisena asian tuntijana ja vaikuttajana niin kansallisissa kuin kansainvälisissäkin puitteissa.

Kansleri Honko on toiminut korkeakoulumme opettajana vuodesta 1952 lähtien: ensin assistenttina ja lehtorina ja vuodesta 1957 lähtien dosenttina hoitaen professorin ja apulaisprofessorin virkoja kunnes tuli vakituisesti professoriksi vuonna 1960. Jaakko Honko oli Kauppakorkeakoulun vararehtorina vv. 1963—69 ja vuodesta 1969 rehtorina vuoden 1980 elokuuhun asti, jolloin hänet nimitettiin kansleriksi.

Muotokuvan otti korkeakoulun puolesta vastaan rehtori *Veikko Leivo*. Hänen puheenvuoroaan seurasivat kansleri Hongon kiitossanat, jotka olivat kohdistetut paitsi Tukisäätiölle ja korkeakoululle myös muotokuvan maalanneelle taiteilija *Birger Selinille*.

Tukisäätiön ja korkeakoulun yhteisesti isännöimässä tilaisuudessa oli läsnä runsaasti talouselämän edustajia, Tukisäätiön valtuuskunnan ja hallituksen jäseniä, korkeakoulun muita ystäviä sekä omaa henkilökuntaa.

Opetusministeriön edustajat esittävät tervehdyksensä rehtori Veikko Leivolle Helsingin kauppakorkeakoulun 70-vuotisjuhlien yhteydessä. Rehtoria kättelee opetusministeri Per Stenbäck; taustalla osastopäällikkö Markku Linna (vas.) ja toimistopäällikkö Arvo Jäppinen.

Helsingin kauppakorkeakoulu 70 vuotta

Helsingin kauppakorkeakoulun perustamisajankohdaksi katsotaan 16.1.1911, jolloin jo vuosia aikaisemmin alkanut toiminta virallistettiin ja Kauppakorkeakoulun nimi otettiin käyttöön. Korkeakoulun perustamisen 70-vuotispäivää vietettiin siten 16.1.1981.

Merkkipäivän vietto aloitettiin korkeakoulumme kanslerin, rehtoreiden ja professorikunnan suorittamilla kunniakäynneillä korkeakoulun edesmenneiden kanslereiden ja rehtoreiden haudoille.

Juhlan kunniaksi järjestetyllä vastaanotolla kävi korkeakoululle tuomassa tervehdyksensä lähes 200 valtiovallan, talouselämän, yliopistojen ja korkeakoulujen, yhdistysten ja järjestöjen sekä yritysten edustajaa.

Samanaikaisesti juhlavastaanoton kanssa esiteltiin korkeakoulussamme suoritettuja tutkimustöitä ja niiden tuloksia kahdessa rinnakkaisessa ohjelmassa.

Päärakennuksen juhlasalissa järjestettiin kutsuvieraille ja henkilökunnalle cocktail-tilaisuus, johon osallistui talouselämän edustajien ohella monia korkeakoulun entisiä opettajia ja toimihenkilöitä.

Juhlavuoteen liittyen järjestettiin korkeakoululla 28.1.—17.2.1981 neljä esitelmätilaisuutta käsittävä Studia Generalia -luentosarja, jonka teemana oli "Kansainvälistyminen ja Suomen ongelmat". Luennoitsijoina esiintyivät toimitusjohtaja *Max Jakobson* (Elinkeinoelämän valtuuskunta), pääjohtaja *Yrjö Pessi* (Kemira Oy), toimitusjohtaja *Jaakko Lassila* (Pohjola-yhtiöt) ja kansleri *Jaakko Honko*.

Lahjoitusprofessori

Maamme yrityksistä ja yhdistyksistä viisi ryhmää, (1) Kesko Oy, (2) Tukkukauppojen Oy, (3) Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, (4) Teollisuuden Keskusliitto ja Suomen Työntantajain Keskusliitto sekä (5) Kansallis-Osake-Pankki, Suomen Yhdyspankki Oy, Helsingin Osakepankki, Postipankki, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy, lahjoittivat 30.1.1981 yhtä suurin ryhmäosuuksin — so. 250.000 mk kukin ryhmä — eli yhteensä 1.250.000 mk Helsingin kauppakorkeakoululle. Varat on tarkoitettu käytettäväksi liiketaloustieteen, erityisesti yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen professorin viran ja vastaavan assistentin toimen perustamisesta aiheutuvan kustannusvastuun kantamiseen viiden vuoden ajalta.

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN PROMOOTIO 1981

Lehvänsitojaiset

Helsingin kauppakorkeakoulun kahdeksannen virallisen promootion juhlallisuudet alkoivat toukokuun 13 päivän iltana, jolloin vihittävät kandidaatit lehvänsitojattarineen ja -sitojiineen ja viehättävät tohtorit, riemumaisterit ja kunniatohtorit puolisoineen kokoontuivat lehvänsitojaisiin Helsingin kauppakorkeakoulun ravintolaan. Isäntinä tilaisuudessa olivat professori ja rouva *Sakari Mattila*, Merkurius-neidon, filosofian kandidaatti *Päivi Mattilan* vanhemmat.

Tervehdyspuheen piti professori Sakari Mattila ja vieraiden puolesta kiitti isäntäväkeä promovendi *Tuomas Larjavaara*. Illan kuluessa esiintyivät Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat ja pidettiin vanhojen tanssien ja promootioaktin harjoitukset.

Promootio

Promootion pääjuhlallisuudet aloitettiin toukokuun 15 päivän aamuna klo 10 kunniakäynnillä Hietaniemen sankarihaudoilla. Seppleen laskivat promootiotoimikunnan edustajat grastistin, kauppat. kand. *Tuula Similän* johdolla.

Promootioakti korkeakoulun juhlasalissa alkoi klo 12. Arvovaltaisen kutsuvierasyleisön joukossa oli mm. valtiovallan, elinkeinoelämän, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä julkisen sanan edustajia ja promovendien omaisia ja ystäviä.

Juhlavieraiden asetuttua paikoilleen saapuivat saliin kulkueet Helsingin Kaupunginorkesterin soittaessa Erkki Melartinin Juhlamarssia näytelmästä Prinsessa Ruusunen. Ensimmäisinä saapuivat lehvänsitojat ja lehvänsitojattaret yliairuen ja Merkurius-neidon johtamina. Seuraavana saapui opettajien ja virkailijoiden kulkue kansleri *Jaakko Hongon* ja rehtori *Veikko Leivon* johdolla. Viimeisinä saliin tulivat promovendit promootorin professori prof. *Telaranan* johtamina. Tässä kulkueessa olivat ensimmäisinä vihittävät kandidaatit aakkosjärjestyksessä, sitten riemumaistereiksi vihittävät, tohtoreiksi vihittävät ja viimeisinä kunniatohtoreiksi vihittävät.

Kulkueiden asetuttua paikoilleen juhlasaliin Helsingin Kaupunginorkesteri ja Akateeminen Laulu solisteinaan *Karita Mattila* (sopraano) ja *Hannu Niemelä* (barytoni) esittivät akateemikko *Uuno Klammin* säveltämän promootiokantaatin ”Kultasauvallinen”.

Promootioesitelmän piti maisteriksi promovoitava kauppatieteiden kandidaatti *Erpo Heikkilä* aiheesta:

Strateginen johtaminen pienten yritysten kansainvälistymisen ehtona

Kansainvälisen kaupan vapautuminen ja Euroopan yhdentyminen ovat johtaneet suomalaisen teollisuuden ja kaupan uuteen kilpailutilanteeseen. Kaupan esteiden nopea poistuminen on laajentanut yritysten toimintaympäristöä ja tuonut toisaalta ulkomaisen kilpailun avautuneille perin-

teisesti suojatuille kotimarkkinoillemme. Tavanomaisten markkinointikeinojen tehostaminen ei muuttuneessa tilanteessa ole riittänyt, vaan yritykset ovat joutuneet tarkistamaan sekä toiminta-ajatuksiaan että johtamisen menetelmiään. Turvataksaan jatkuvan elinkelpoisuutensa yhä useampi yritys pyrkii kansainvälistymään; laajentamaan markkinointiaan hyvin tuntemiensa kotimarkkinoiden ulkopuolelle. On ilmeistä, ettei kaikissa yhteyksissä ja yrityksissä kuitenkaan ole täysin ymmärretty kansainvälistymisen merkitystä ja edellytyksiä. Kansainvälistyminen on nähty vain pakkona – viimeisenä keinona turvata työpaikat ja yrityksen tulevaisuus.

Onnistuneeseen kansainvälistymiseen yhdistetään tehokkaan, tutkivan ja luovan johtamisen attribuutteja ja menetelmiä. Se nähdään mahdollisuutena hyödyntää yrityksen suhteellista etevämyyttä sekä kotimaassa että uusilla ulkomaisilla markkinoilla. Tämän mahdollisuuden hyödyntäminen edellyttää uuden johtamistavan, strategisen johtamisen, käyttöönottoa. Strateginen johtaminen ei ole vain suurten yritysten työkalu, vaan sen menetelmien tuntemus ja niiden käyttö auttaa myös pieniä yrityksiä menestymään yhä nopeammin muuttuvassa kilpailutilanteessa.

Yritysympäristön nopea muuttuminen, sen monimutkaistuminen ja yrityksestä riippumattomien tekijöiden lisääntyminen vaativat yritysjohtolta yhä parempaa kykyä reagoida omaa toimintaa koskeviin muutossignaaleihin. Kun ympäristön muuttumisen nopeus on kasvanut ja samanaikaisesti tarkkailtava markkina-alue kaupan vapautumisen vuoksi laajentunut, saattavat nimenomaan pienet yritykset joutua tilanteeseen, jossa niiden voimavarat eivät riitä kilpailukyvyn säilyttämiseksi tarvittavan tiedon keräämiseen ja sen hyödyntämiseen. Toimivan johdon päätökset ovat usein puolustusellisia reaktioita tapahtuneisiin tosiasioihin eivätkä aitoja, kilpailukykyä parantavia strategiapäätöksiä.

Pienissä yrityksissä johtamisen vastuu on liian usein jakamaton, avainhenkilöitä on vain yksi tai kaksi. Tällaisen organisaation kyky kerätä ja käsitellä strategisen päätöksenteon edellyttämää tietoa on sidottu henkilöön ja usein varsin rajallinen.

Miten pieni, omistajajohtoinen yritys voi kansainvälistyä? Perinteisesti kotimarkkinoilla toimivalla yrityksellä on kaksi päävaihtoehtoa turvata jatkuva elinkelpoisuutensa. Se voi joko diversifioitua kotimarkkinoilla ja keskittyä hyvinkin kapealle tuotesektorille – ja kansainvälistyä. Kotimarkkinoilla diversifioitumisen etuna on yrityksen markkinatuntemuksen hyödyntäminen. Kansainvälistyvän yrityksen toiminnan strategisena perustana on useimmiten selkeästi omailemainen, tuotteen liittyvä teknologinen etevämyys, rajattu kohdesegmentti ja innovoivuus.

Edellä kuvattu yritysympäristön nopea muuttuminen, sen epäjatkuvuus ja muutosten yllätyksellisyys suosivat kansainvälistymiseen johtavaa strategiaa. Koko organisaation – ei vain ylimmän johdon – asenteen on oltava tutkiva ja utelias. Käytettävissä olevat varsin rajalliset analysoivan tutkimuksen voimavarat on keskitettävä suhteellisen etevämyyden parantamiseen ja omaa toimintaa koskevan ympäristön muutoksia edeltävien signaalien, muutosvihjeiden, havaitsemiseen. Koska muutosten lähteiden määrä on kasvanut sekä yrityksen sisällä että sen ympäristössä, on johdolla oltava entistä selkeämpi käsitys niistä tekijöistä, joilla on ensisijainen vaikutus juuri oman organisaation olemassaololle. Selkeyttämällä toiminta-ajatustaan yritys voi lisätä omaa suhteellista etevämyyttään. Teknologia- ja markkinointitiedon keräämisen ja käsittelyn resurssit keskittyvät kapealle alueelle, mikä parantaa yrityksen strategista kyvykkyyttä ja joustavuutta.

Strateginen kyvykkyys ilmenee yrityksen käyttäytymisenä, ja sitä voidaan tarkastella kahdella tasolla: Korkean koulutustason maissa yritysten suhteellinen etevämyys on usein known, tiedon ja taidon, alueella. Strateginen kyvykkyys – edellä mainittu suhteellinen etevämyys – siis meillä Suomessa ilmeni useimmin uusien ilmiöiden, epäjatkuvuuksien, havaitsemisena ja innovoivuutena.

Strategisen iskukykyyn säilyminen nopeasti ja yllätyksellisesti muuttuvassa ympäristössä edellyttää paitsi edellä mainittua koko organisaation tutkivaa ja uteliaista asennetta, myös muita yritysilmapiiriä ja markkinointiasennetta jatkuvasti uudistavia ominaisuuksia. Keskittyminen vain mahdollisimman kapeaan ja tiukasti rajattuun markkinointi- ja tuotestrategiaan vaatii koko yritykseltä joustavuutta uuden teknologian käyttöönotossa ja sen kehittämisessä. Teknologinen etevämyys parantaa mahdollisuuksia hyödyntää uusia markkinoita. Tämän mahdollisuuden hyväksikäyttö puolestaan vaatii ennakkoiluotonta markkinoinnin keinojen yhdistelyä.

Jälkiteollisessa yhteiskunnassa taloudellinen kasvu ei ole ainoa, eikä ehkä tärkeinkään, orga-

nisaation ja sen toiminnan tehokkuuden arvosteluperuste. Yrityksen strateginen kyvykkyys, oman teknologian ja markkinoinnin suhteellinen etevämyys ja tuotantotoiminnan ja työpaikkojen jatkuvuus ovat ensisijaisia sekä yrityksen että sen ympäristön kannalta. Aiemmin esittämäni perusteella voi päätellä, että maltilliset innovaattorit saattavat menestyä parhaiten. Strategiana heillä on olla vain askeleen edellä kilpailijoitaan, mikä pienentää sinänsä tärkeiden innovaatiopäätösten riskialttiutta. On kuitenkin monia pieniä yrityksiä, joiden menestymisen ehtona on täysin uusi teknologia ja sen ennakkoluuloton soveltaminen.

Strategiseen johtamiseen liittyy luovuus. Pienissä yrityksissä luovuus, innovaatioherkkyys, on usein henkilöitynyt omistajajohtajaan, jolla on selvä, mutta vaikeasti tulkittava tulevaisuuden kuva, visio, omasta yritysympäristöstään ja organisaationsa suhteesta siihen. Usein tämän vision tulkitseminen ja jakaminen on vaikeata. Organisaation kasvu ja strategisen johtamisen menetelmät edellyttävät kuitenkin yrityksen sisäistä kommunikaatiota ja johtamisen vastuun jakamista. Uusi johtamistapa siis edellyttää avoimempaa ilmapiiriä yritysten sisällä, niin ylimmän johdon kuin koko organisaation luovuuden turvaamiseksi.

Uudistusmielinen, strategisia muutosodotuksia etsivä ja hyödyntävä yritysjohtaminen edellyttää karismaa: organisaation on toteutettava johdon päätös, vaikka sen perustana on aiempien tietojen uusi, ennakkoluuloton yhdistäminen tai osittain tuntemattomia käsitteitä. Tiedon ja rohkeuden tehokkaalla yhdistämisellä saavutetaan oikeita ratkaisuja kuohuvassa yritysilmapiirissä. Kauppakorkeakoulun kansainvälisillä koulutusohjelmilla ja niiden pieneen ja keskisuureen teollisuuteen kohdistamilla koulutusprojekteilla on erityisen suuri merkitys suomalaisten pienten yritysten strategisen kyvykkyuden ja suhteellisen etevämyyden syntymiselle ja säilymiselle.

Strateginen tehokkuus on edellytys myös pienten yritysten terveille ja kestäväälle kansainvälistymiselle. Kauppakorkeakoulututkimnon suorittaneet nuoret hakeutuvat usein suuriin, turvalliseen organisaatioihin, vaikka haaste pienessä organisaatiossa olisi mielekkäämpi.

Kaikkien yritysorganisaatioiden, myös voittoa tavoittelemattomien, tavoitteena on tuottaa ympäristölleen sen osoittamaa kysyntää vastaavia tavaroita tai palveluita. Tänä päivänä promovoitavien kauppatieteiden kandidaattien puolesta tervehdin tyydytyksellä Helsingin kauppakorkeakoulun pyrkimyksiä ohjata opetustaan yhä suoranaيسemmin käytännön yritysjohtoa palvelevan suuntaan. Toivon tämän uudistusmielisyyden edelleen parantavan yritysten uskoa koulutetun työvoiman strategiseen kyvykkyys.

Promootioesitelmän päätyttyä soitti Helsingin Kaupunginorkesteri Jean Sibeliuksen Kevätlaulun, jonka jälkeen promootori, professori K.A. Telaaranta nousi puhujakorokkeelle ja piti promootiopuheen:

*Kauppakorkeakoulun ja yliopiston herrat kanslerit!
Yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorit ja muut edustajat!
Arvoisat kutsuvieraat!
Professorit ja muut oppineet läsnäolijat!
Hyvät naiset ja herrat!*

On sanottu, että meidän käytännöllisenä ja proosallisena aikanamme promootio on aikansa elänyt. Sen vuoksi se olisi lopettava, mitä pikemmin sen parempi. – Näin aloitti puheensa valtioneuvos Lindelöf Helsingin yliopiston promootion seppäleensitojaisissa v. 1897.

Ajan henki oli kymmenkunta vuotta sitten vastaavan luontoinen. Tuolloin moni myös Kauppakorkeakoulun piirissä oli vakaasti sitä mieltä, että vuoden 1971 promootio oli viimeinen, joka Kauppakorkeakoulussa tullaan järjestämään.

Tänä päivänä on tilanne toisin. Perinteiden ja yleensä henkisten arvojen merkitys näyttää merkittävästi korostuneen. Näin on asian laita myös ylioppilasnuorison keskuudessa. Yhtenä osoituksena tästä voitaneen pitää sitä, että tässä promootiossa maisteriksi vihittävien lukumäärä on noin kaksi kertaa niin suuri kuin edellisessä promootiossa. Näin siitä huolimatta, että promovoitavien

määrä on kummassakin promootiossa suunnilleen sama. En myöskään ole havainnut, että julkisuudessa promootiota olisi arvosteltu sillä tavoin kuin 10 vuotta sitten.

Se, että vuosisataiseen perinteeseen pohjautuvia promootioita kulloisistakin ajan virtauksista ja yleisessä asennoitumisessa tapahtuneista muutoksista riippumatta jatkuvasti toimeenpannaan, antaa aiheen kysyä, mistä promootiossa on kysymys, mihin ne perustuvat ja mikä on niiden tarkoitus.

Turun akatemian perustamiskirjassa vuodelta 1640 lausutaan, että yliopiston tulee toimia "hyveiden ja vapaiden tieteiden ahjona". Tämän perusidean mukaisesti yliopistolle myönnettiin samat erioikeudet, vapaudet ja edut, joita Upsalan yliopisto nautti. Upsalan yliopisto puolestaan oli saanut, kun se vuonna 1477 oli perustettu, samanlaiset erioikeudet kuin Bolognan ja Pariisin yliopistoille oli myönnetty. Bolognan yliopisto, joka mainitaan jo 1100-luvun alkupuolella, sai oikeuskirjansa 1158. Siitä tuli nimenomaan lainopin edustaja. Pariisin yliopisto, jonka asema vakiintui vuoden 1200 paikkeilla, oli erityisesti tuon ajan mielitieteen, teologian edustaja. Täällähän opiskeli myös moni suomalainen – Valtarin Mikael Karvajalan ohella – mm. Olavi Maunpoika, joka sittemmin toimi Pariisin yliopiston rehtorina ja Suomen piispana.

Yliopisto oli alkuaan sekä Bolognassa että Pariisissa vain opettajien ja oppilaiden yhdyskunta, "Universitas magistrorum et scholarium". Universitas -sanalla tarkoitettiin tällöin samaa kuin korporaatiolla. Yliopisto oli täten kiltoihin verrattava ammattikunta.

Tälle ammattikunnalle tunnustettiin varhain opetuksen ja tutkimuksen vapaus. Ammattikuntaa suojattiin täten yhtäältä kirkon, toisaalta esivallan sekaantumista vastaan. Tästä sai alkunsa se itsehallinto, joka on ollut yliopistoille tyypillistä. On katsottu, että tieteellinen yhteisö ei voi tyydyttävällä tavalla täyttää tehtäväänsä, jollei sillä ole tiettyä vapautta sisäisessä elämässään.

Suoritettujen tutkintojen perusteella sekä Bolognan että Pariisin yliopisto alkoivat jo varhain antaa oppiarvoja. Ensimmäinen arvo oli baccalaureus, toinen licentiatu. Viimeksi mainitun tutkinnon suoritettuaan asianomainen sai, entisten opettajien suostumuksella, pitää yliopistossa luentoja. Tällöin hänestä käytettiin nimitystä magister. Maisteri -nimityksen rinnalla käytettiin myös nimitystä doctor. Näin erityisesti niistä, jotka olivat suorittaneet tutkinnon kolmessa ylemmässä tiedekunnassa, jotka olivat teologinen, juridinen ja lääketieteellinen.

Se merkitys, joka Turun akatemialle, tuolle vapaiden tieteiden ahjolle, valtiovallan taholla annettiin, tuli selvästi ilmi yliopiston vihkiäisjuhlassa. Vihkiäiset näet olivat, kuten historioitsijat toteavat, Pietari Brahen ansiosta niin juhlalliset ja komeat, että sen vertaista maamme tuskin milloinkaan on kokenut. Tämä käy osittain ilmi myös Edelfeltin vihkiäisiä esittävästä maalauksesta.

Jo kolme vuotta vihkiäisten jälkeen eli v. 1643 Turun akatemia sai myös oikeuden promootioiden toimeenpanoon. Kuninkaallisen kirjeen mukaan promootio oli toimitettava niitä seremonioita noudattaen, joita Upsalan yliopistossa seurattiin. Samalla kirjeessä varoitettiin, että oppiarvoja ei saa antaa sellaisille, joiden tarkassa tutkimuksessa ei ole havaittu niitä ansainneen.

Turun akatemiassa vihittävät – Upsalan yliopistossa noudatettua tapaa noudattaen – vanhoivat ensinnä valan. Sen jälkeen he saivat, kuten oli asia Bolognan yliopistossa, diplomin sekä sormuksen ja purppuranpunaisen lakin. Myöhemmin lakin tilalle tuli laakeriseppele.

Ensimmäiset filosofisen tiedekunnan maisterinvihkiäiset toimeenpantiin Turun akatemiassa v. 1643. Sen jälkeen niitä pidettiin joka kolmas, toisinaan joka neljäs vuosi.

Teologisessa, lainopillisessa ja lääketieteellisessä tiedekunnassa, jotka myös Turussa katsottiin korkeammiksi tiedekunniksi, toimeenpantiin vain tohtorin promootioita. Ensimmäinen teologinen tohtoripromootio oli v. 1648 ja lainopillinen 1650. Teologiin promootioita Turun akatemiassa pidettiin kaikkiaan 14, kun sen sijaan lainopillisella tiedekunnalla oli vain kaksi promootiota, jälkimmäinen v. 1660.

Kun yliopisto oli siirtynyt Helsinkiin, toimeenpantiin yliopiston 200-vuotisjuhlan yhteydessä v. 1840 promootio kaikissa neljässä tiedekunnassa. Tällöin vihittiin ensimmäiset filosofian tohtorit, ja he saivat arvon merkiksi mustan hatun. Lainopillinen tiedekunta, jonka edellisestä promootiosta oli siis kulunut 180 vuotta, antoi lakitieteen tohtoriksi vihittäville – Bolognassa noudatetun tavan mukaisesti – tummanpunaisen hatun.

Kauppakorkeakoulu tuli näiden akateemisten traditioiden piiriin vasta 1900-luvulla. Se, mistä promootioissa on kysymys, tulee selvästi ilmi, jos tarkastellaan niitä eri vaiheita, jotka Kauppa-

korkeakoulun oli käytävä läpi, ennen kuin se sai oikeuden promootion toimeenpanemiseen.

Talouselämän voimakas nousu 1800-luvun jälkipuoliskolla loi tarpeen korkeamman kaupallisen opetuksen järjestämisestä. Talouselämän edustajien aloitteesta asetettu komitea, jossa mm. K. J. Ståhlberg oli jäsenenä, päätyi 22.3.1908 antamassaan mietinnössä ehdottamaan, että Suomen Liikemiesten Kauppaopiston ylioppilasluokista, joita oli perustettu v. 1904, muodostettaisiin Kauppakorkeakoulu. Tämä merkitsi, että korkeakoulu olisi perustettava yksityisenä laitoksena. Näin sen vuoksi, että korkeakoulu voisi säilyttää itsellään mahdollisimman suuren vapauden ja laajat kehitysmahdollisuudet.

Kauppakorkeakoulu aloitti toimintansa 11 päivänä tammikuuta 1911. Sen ensisijaisena tehtävänä oli, kuten korkeakoulun sääntöjen 1 §:ssä lausuttiin, "perusteellisen taloudellisen ja kaupapisivistyksen antaminen nuorille henkilöille, jotka tarpeellisen yleisen sivistyksen omistaen aikovat liikealalle antautua". Korkeakoulun oppimäärän suorittaminen edellytti vähintään neljän lukukauden opintoja. Päästötutkinto voitiin suorittaa joko kauppa- ja teollisuus- tai kauppa- ja pankkiosastolla.

Tehtävänä siis oli, kuten todettu, taloudellisen ja kaupallisen sivistyksen antaminen. Opetus oli suunniteltu siten, että opiskelija saavuttaisi käytännön liike-elämässä tarvittavan pätevyyden. Kyseessä ei siis ollut tieteellinen koulutus.

Melko pian kävi kuitenkin ilmi, että liikealalla tarvittiin myös tieteellisen koulutuksen omaavaa työvoimaa. Sen vuoksi perustettiin v. 1921 kauppatieteiden kandidaatin ja 10 vuotta myöhemmin kauppatieteiden tohtorin tutkinnot. Tutkintovaatimukset laadittiin siten, että ne vastasivat Helsingin yliopiston filosofisessa tiedekunnassa kandidaatin ja lisensiaatin tutkinnoissa vaadittavaa oppimääriä. Ensimmäinen kauppatieteiden tohtorin tutkinto suoritettiin v. 1937. Se oli samalla ensimmäinen tämän alan tutkinto Pohjoismaissa.

Todetut tutkintomuutokset edellyttivät, että myös korkeakoulun tehtävä oli määritettävä uudelleen. Tehtäväksi tuli kauppatieteellisen tutkimuksen edistäminen ja tieteellisten kauppaopintojen harjoittaminen. Tämä tehtävä oli suoritettava tieteellisen opetus- ja tutkimusvapauden pohjalla.

Tuon muutoksen kautta Kauppakorkeakoulu oli ottanut itselleen yliopistollisen tehtävän. Tämä tehtävän muutos aiheutti sittemmin toisen muutoksen korkeakoulun perussääntöihin. Korkeakoulu sai, valtioneuvoston 11.4.1946 tekemän päätöksen mukaan, oikeuden toimeenpanna promootioita.

Kauppakorkeakoulun ensimmäinen promootio pidettiin jo seuravaan toukokuun 17 päivänä. Tällöin vihittiin – akateemisia traditioita joiltakin osin yksinkertaistaen – 35 kauppatieteiden kandidaattia kauppatieteiden maisteriksi. Kauppatieteiden tohtoriksi vihittiin Martti Saario, joka sittemmin toimi ansiokkaasti yli kaksi vuosikymmentä Kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professorina. Kauppatieteiden kunniatohtoreita tuossa promootiossa vihittiin kolme, mm. kaksi korkeakoulun entistä rehtoria. Tuon promootion toimeenpannessaan Kauppakorkeakoulu liittyi vuosisataisten promootioperinteiden vaalijaksi.

Tänään vietämme Kauppakorkeakoulun kahdeksatta promootiojuhlaa. Kauppakorkeakoulu on tänään olennaisesti toinen kuin ensimmäisen promootionsa aikoihin. Tämä ilmenee jo korkeakoulun nimestä. Korkeakoulun tullua valtion laitokseksi sen nimi muutettiin Helsingin kauppa-korkeakouluksi. Sen tehtävänä on korkeakoulusta annetun lain 1 §:n mukaan "edistää ja harjoittaa vapaata kriittistä talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta, antaa siihen perustuvaa ylintä opetusta sekä muullakin tavoin palvella yhteiskuntaa".

Kauppakorkeakoulun tehtävä rakentuu siis vapaan tutkimuksen ja opetuksen periaatteelle. Tässä on seurattu yliopistojen ikivanhaa perinnettä. Samalla tehtävän määrittelyssä tuodaan selvästi ilmi tutkimuksen ensisijaisuus. Opetuksen tulee perustua vapaan tutkimuksen pohjalle. Kaikki tutkimus alkaa epäilyllä, on sanottu. Se edellyttää siis kriittistä asennoitumista. Vaikka kriittisyyden vaatimus sisältyy jo tieteellisyyden kriteeriin, lainkohdassa on – valtiovallan toimesta – erityisesti haluttu korostaa tätä vaatimusta.

Kauppakorkeakoulun tehtävä on myös kyseisen säännöksen mukaan laajentunut. Kauppatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen lisäksi tehtävään kuuluu taloustieteellinen tutkimus ja opetus. Viimeksi mainittu on lisäksi tehtävän määrittelyssä mainittu ensimmäisenä. Taloustieteet ja niihin liittyvät tieteenalat ovat täten tutkimuksessa ja opetuksessa keskeisinä. Korkeakoulun

tehtävä ei näin ollen rajoitu vain yritysten ongelmien selitykseen vaan se ulottuu myös muiden yhteiskunnan organisaatioiden taloudellisten kysymysten käsittelyyn. Tämä tuodaan selvästi ilmi myös v. 1978 vahvistetun tutkintosäännön 1 §:ssä.

Sopuoinnussa sen kanssa, mitä äsken on sanottu, opiskelijan tulee jo perustutkinnossa saavuttaa valmius "itsenäisesti ja luovasti hoitaa taloudellista ja liikkeenjohdollista asiantuntemusta edellyttäviä tehtäviä". Tätä silmällä pitäen opiskelijan tulee, valittuaan jonkin seitsemästä koulutusohjelmasta tai erityisen ns. runko-ohjelman jossa on useita ainevaihtoehtoja, keskittää opintonsa kyseisen tehtäväalueen kannalta keskeiseen, tieteellisesti ja yhteiskunnallisesti merkitykselliseen ongelmakokonaisuuteen.

Kunkin koulutusohjelman tavoitteita tutkintosäännössä määritettäessä on vielä erityisesti korostettu metodologian tuntemusta. On katsottu, että vain se luo edellytykset itsenäisesti hankkia tieteellistä tietoa sekä valmiuden tutkimustyöhön.

Tutkintosääntö perustuu näin ollen ajatukseen, että tieteellisen sivistyksen ytimenä on tieteiliseen tutkimustapaan harjaantuminen ja että tämä harjaantuminen voidaan saavuttaa vain tietyn aineiston perusteellisella käsittelyllä.

Vaikka tuosta perusajatuksesta oltaisiin yhtä mieltä, voidaan kuitenkin – erityisesti Kauppakorkeakoulun alkuperäistä tehtävää, ts. opiskelijain käytännön elämään valmentamista silmällä pitäen – kysyä, onko tässä ehkä menty jo liian pitkälle. Tuudittaako tämä ehkä opiskelijat ajatukseen, että kaikki talouselämän piirissä esiintyvät ongelmat voidaan ratkaista jonkin suppean erikoisalan piirissä käytettyjä muodollisia tutkimusmetodeja käyttäen. Tosiasia kuitenkin lienee, että talouselämän johtotehtävät edellyttävät yleensä usean tieteenalan piiriin kuuluvien kysymysten hallintaa ja siis tiettyä henkistä avaruutta, kykyä nähdä erikoisseikat niiden suuremmissa yhteyksissä. Tätä kysymystä täytynee vielä harkita.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto on, kuten edellä todetusta on ilmennyt, tieteellinen tutkinto. Promootioon osallistuminen edellyttää, että asianomainen on suorittanut tällaisen tutkinnon. Se on edellyttänyt runsaasti työtä ja uurastusta, usein – ehkä ansiotyöstä johtuen – vielä yön hiljaisina hetkinä. Tältä kannalta katsoen promootio on työn juhla. Tutkinto on edellyttänyt ponnistuksia myös promovendien opettajilta, niiltä jotka ovat hänet tutkintoon valmentaneet, mm. hänen tutkimustyötään johtaneet. Tämän huomioon ottaen promootio on akateemisen yhteisön työn juhla.

Promootio on erityisesti tieteellisen työn juhla. Jokaisen promovendin on täytynyt suorittaa tieteellinen tutkimustehtävä. Hänen on tullut tieteellisen työn periaatteita noudattaen, tiettyä metodia käyttäen pyrkii saamaan esiin jotakin uutta. Tähän pyrkiessään hänen on täytynyt ensin selvittää, mitä asiasta aikaisemmin on esitetty. Tieteellinen työ perustuu täten aikaisempien tutkimusten varaan, niiden tulosten pohjalle, joihin edelliset tutkijat ovat päätyneet. Ilman aikaisempien sukupolvien vuosisatojen kuluessa tieteen polttavien ongelmien parissa tapahtunutta aherrusta ei olisi tämän päivän tiedettä. Tältä kannalta tarkastellen promootio on silta menneisyyteen, tunnustautumista osaksi tieteen pitkää ketjua. Se edellyttää myös sen myöntämistä, että itse kuuluu aikanaan menneisyyteen.

Promootio on samalla akateemisen yhteisön näkyvä tunnustus niille, jotka – usein elämän mukavuuksista kieltäytyen – ovat vuosikausia hiljaisesti ahertaneet tutkijan yksinäisessä kammiassa. Vaikka itse uurastus ja erityisesti ne tulokset, joihin työ ehkä on johtanut, on se, joka tuottaa suurimman tyydytyksen, ihminen silti yleensä odottaa, että hänen saavutuksensa tunnustetaan. Tässä mielessä promootio on akateemisen yhteisön vuosisatainen palkitsemisen muoto. Yhteisö voi täten osoittaa kunnioitustaan näiden saavutusten johdosta, jotka tieteellisen työn saralla on saavutettu.

Palkitsemisen ja saavutettujen tulosten kunnioittamisen ajatukseen perustuu myös kunniaohjorin arvon myöntäminen. Kun tieteen yhteisö on kansainvälinen, kunniaohjorin arvo myönnetään usein sellaisille ulkomaisten korkeakoulujen professoreille, jotka tavalla tai toisella ovat edistäneet asianomaisessa korkeakoulussa harjoitettua tutkimustyötä. Tämä arvo voidaan yleensä myöntää myös sellaisille, jotka ovat edistäneet tiedettä muulla kuin tutkimustoiminnalla tai jotka ovat ansiokkaasti toimineet käytännön tehtävissä.

Puheen päätyttyä promoottori siirtyi varsinaiseen vihkitoimitukseen.

Promovoitavat kauppatieteiden maisterit saavat arvonmerkkinsä. Promoottorina toimii professori K.A. Telaranta ja Merkurius-neitona filosofian kandidaatti Päivi Mattila.

Helsingin kauppakorkeakoulun hallituksen määrämänä promoottorina ryhdyin nyt suorittamaan promovendien vihkimistä maistereiksi ja tohtoreiksi.

Arvoisat kauppatieteiden kandidaatit!

Te olette suorittaneet tutkinnon, joka oikeuttaa teidät saamaan maisterin arvon. Sen vuoksi vihin teidät perinteellisin menoin kauppatieteiden maistereiksi ja annan teille tähän arvoon liittyvät merkit: diplomin, jossa teidän uusi arvonne vahvistetaan, ja sormuksen, joka symboloi ikuista liittoa totuuden etsimiseksi. Valitsemanne Merkurius-neito kiinnittää rintaanne öljypuun vihreän lehvän, joka vertauskuvallisesti esittää purppuranpunaisen lakin tilalle sittemmin tullutta laakeriseppelettä, voiton merkkiä.

Ego Kaarlo Armas Telaranta, promotor legitime constitutus, Magistros Oeconomiae creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio vos Candidatos Oeconomiae, quorum nomina litterarum ordine enumerabo.

Pyydän teitä aakkosjärjestyksessä nousemaan parnassolle vihittäviksi.

Vihittävät astuivat kukin vuorollaan vastaanottamaan promoottorin kädestä sormuksen ja maisterindiplomin, jonka jälkeen Merkurius-neito kiinnitti kunkin maisteriksi vihityn rintaan öljypuun lehvän. Toimituksen päätyttyä promoottori onnitteli vastavihittyjä maistereita:

Arvoisat vastavihityt maisterit!

Te olette juuri saaneet uuden arvonne merkit. Mainitsemistani vertauskuvallisista merkeistä puuttui vain yksi. Vanhan perinteen mukaisesti, jota myös Turun akatemian ja Helsingin yliopiston promootioissa seurattiin, vihittävillä maistereilla oli käsissään suuret avatut kirjat, jotka he sitten, kun promoottori oli julistanut heidät täysinoppineiksi, paukauttaen löivät kiinni. Tuota täysoppineisuuden julistusta en ole ollut oikeutettu esittämään. Kauppakorkeakoulun tutkintösäännöissä näet päinvastoin on asetettu vaatimus, että opiskelija tutkinnossaan saavuttaa valmiuden jatkokoulutukseen ja jatkuvaan opiskeluun. Te olette paljon saaneet, sen vuoksi teiltä myös paljon odotetaan.

Onnittelen teitä lämpimästi saavutuksenne johdosta. Toivon, että tämä päivä jäisi mieleenne muistorikkaana kohokohtana elämänne taipaleella.

Promoottori puhui seuraavaksi vihittäville riemumaistereille:

Kauppakorkeakouluun perustettiin, kuten edellä on todettu, kauppatieteiden kandidaatin tutkinto v. 1921. Ensimmäisten kauppatieteiden kandidaattien valmistuttua järjestettiin 4.2.1928 erityinen tunnustenjakojuhla eli sormusjuhla. Tuossa tilaisuudessa silloinen Kauppakorkeakoulun rehtori, professori Wäinö Bonsdorff antoi ulkonaiseksi merkiksi tutkinnon suorittamisesta kaupan suojelijan symbolilla varustetun sormuksen. Vastaava tilaisuus pidettiin mm. kolme vuotta myöhemmin eli 7.2.1931.

Noista ajoista on kulunut jo yli puoli vuosisataa. Sen vuoksi kauppakorkeakoulu on päättänyt – yliopistoissa noudatettua vanhaa tapaa seuraten – antaa mainituissa juhlatilaisuuksissa sormuksen saaneille kauppatieteiden riemumaisterin arvon.

Tämä arvo annetaan seuraaville: Birger Damsten, Eino Hirvonen, Aulis Kauppinen, Eino Kivinen, Aarne Koskelo, Martti Kärmeniemi, Toivo Marttinen, Huugo Raninen, Martti Saario, Urho Saukkonen, Eino Toivanen, Erkki Varanko, K. G. Wirkola ja Wäinö Virtaneva.

Kunnioitetut riemumaisterit!

Professori Bonsdorff totesi sormukset jaettuaan – teidät henkilökohtaisesti tuntien – olevansa syvästi vakuuttunut siitä, että kukin tulette omalla alallanne toimimaan niin, että saatte työstänne ”tyydytystä ja että työstänne koituu runsaita hedelmiä isänmaamme taloudelliselle elämälle”. Tänään voimme vain todeta, miten oikea tuo professori Bonsdorffin teistä saama käsitys oli. Olette oivana esikuvana nyt vihityille nuorille maistereille.

Sydämelliset onnitteluni!

Promoottori kääntyi seuraavaksi vihittävien lisensiaattien puoleen ja kehotti heitä nousemaan parnassolle ottamaan vastaan kauppätieteiden tohtorin arvon ja siihen kuuluvat tunnukset. Yliairut *Matti Urrila* johdatti lisensiaatit *Karl Leo Ahlstedtin, Timo Juhani Airaksisen, Roy Claes Gunnar Dahlstedtin, Antti Olavi Korhosen, Kalevi Kyläkosken, Markku Juhani Lahdenpään, Tuomas Väinö Olavi Larjavaaran, Pekka Anttoni Lehtosen, Reijo Kalevi Luostarisen, Karl Edvard Kristian Möllerin, Pekka Heikki Ollonqvistin, Veijo Olavi Riistaman, Risto Seppo Ilmari Tainion, Liisa Anneli Uusitalon ja Kalervo Ensio Virtasen* korokkeelle ja asettui itse promoottorin vieressä olevan pöydän taakse ojentaa pöydälle asetettuihin tohtorien hatut ja diplomit. Promoottori lausui:

Pyydän nyt teitä, arvoisat tohtoreiksi vihittävät, nousemaan parnassolle.

Te olette suorittaneet oppinnäytteet, jotka vaaditaan kauppätieteiden tohtorin tutkintoon. Näihin sisältyy mm. väitöskirja. Tämä edellyttää, että olette osoittaneet omaavanne kyvyn luoda uutta tietoa. Tämä on korkeakoulun kannalta ilahduttavaa. Te edustatte, voidaan sanoa, parasta, mitä korkeakoulu voi tuottaa.

Ego Kaarlo Armas Telaranta, ipse promotus Doctor Iurisprudentiae, promotor legitime constitutus, Doctores Oeconomiae creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio vos Licentiatos et Candidatos Oeconomiae, quorum nomina litterarum ordine enumerabo.

Vihittävät tohtorit saapuivat aakkosjärjestyksessä promoottorin eteen, joka asetti heidän päähänsä tohtorin hatun ja antoi heille tohtorin diplomin. Vihityt tohtorit siirtyivät korokkeen vastakkaiselle puolelle. Promoottori onnitteli heitä:

Arvoisat tohtorit!

Olette nyt saaneet uuden oppiarvon edellyttämät tunnukset, tohtorin hatun, joka symboloi tieteellisen tutkimuksen vapautta ja itsenäisyyttä, sekä diplomin, joka vahvistaa korkean oppiarvon. Pyydän saada lämpimästi onnitella teitä saavutuksenne johdosta. Toivon, että se hengen vapaus ja se löytämisen ilo, jonka tutkimustyötä suorittaessanne varmaan olette kokeneet, jatkuvasti virittäisi mielenne uusiin suorituksiin.

Viimeisenä olivat vuorossa kunniatohtoreiksi vihittävät. Promoottori kohdisti sanansa kullekin heistä erikseen seuraavasti:

Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun asetuksen mukaan korkeakoulun hallitus voi opetus- ja tutkimusneuvostoa kuultuaan antaa kauppatieteiden kunniatohtorin arvon kotimaiselle tai ulkomaiselle henkilölle. Edellytyksenä on, että tämä tieteellisellä toiminnallaan tai taloustieteiden edistämisessä saavuttamiensa muiden ansioiden perusteella katsotaan tällaisen kunnianosoituksen arvoiseksi. Tämä korkea arvo on päätetty antaa kahdelle ulkomaiselle ja kolmelle kotimaiselle tiedemiehelle sekä kahdelle käytännön toimissa erityisen ansioituneelle henkilölle.

Suoritan kunniatohtoreiden promovoinnin aakkosjärjestyksessä.

Ego Kaarlo Armas Telaaranta, ipse promotus Doctor Jurisprudentiae promotor legitime constitutus, vos viros illustrissimos et de nostra scientia optime meritos Doctores Oeconomiae honoris causa creo et omnibus huius dignitatis insignibus privilegiis munio.

Professor H. Igor Ansoff (absens)

Professor Sune Carlson

Jag har redan konstaterat att vetenskapen är internationell. Ni, professor Carlson utgör ett utmärkt exempel på detta. Efter en ekonomexamen vid Handelshögskolan i Stockholm fortsatte Ni studierna vid universiteten i Wien och i Columbia (New York) och avlade doktorsexamen vid universitetet i Chicago. Ert egentliga livsverk har Ni utfört som professor i företagsekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm och senare vid Uppsala Universitet.

I Ert omfattande och vetenskapligt högt uppskattade publikationer har Ni, som man på grund av det föregående lätt kan förstå, koncentrerat Er på problematiken kring internationell ekonomi och företagsamhet.

Detta har resulterat i många internationella uppdrag som sakkunnig och forskare både vid FN, UNESCO och OECD.

Helsingfors handelshögskola har också haft föremånen att bli delaktig av Er sakkunskap då Ni handhaft en del av professuren i internationell marknadsföring och haft uppdrag som sakkunnig och opponent.

Helsingfors handelshögskola har därför, för att visa sin stora högaktning för Er gärning och insats för de ekonomiska vetenskaperna, beslutat att tilldela Er titeln som hedersdoktor i de ekonomiska vetenskaperna.

Jag ber Er, Herr Professor, att bestiga parnassen för att mottaga tecknen på denna värdighet.

Professori Pekka Heinänen

Te aloititte tiedemiesuranne Kauppakorkeakoulussa jo lähes neljä vuosikymmentä sitten. Toimitte aluksi apulaisprofessorina ja sittemmin tavarateknologian professorina. Jo toimikautenne pituudesta johtuen vaikutitte merkittävästi tämän oppiaineen ja sen opetuksen kehittämiseen.

Tuon lisäksi olitte arvossapidetty hallintomies. Monet rehtorikautenne toimet vaikuttavat edelleen korkeakoulumme elämään. Merkittävä on myös se panos, jonka taloustieteitä edistävien yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä olette suorittanut.

Pyydän Teitä, Herra Professori, nousemaan parnassolle vastaanottamaan tämän korkeakoulumme kunnianosoituksen ulkoiset merkit.

Professori Huugo Raninen

Kuten edellä on todettu, Te olitte yksi Kauppakorkeakoulun ensimmäisiä kandidaatteja. Tuoloin ei kuitenkaan ollut vielä mahdollista jatkaa opintoja korkeakoulussa. Sen vuoksi siirryitte yliopistoon, palataksenne myöhemmin korkeakoulun opettajaksi. Kun hoiditte liiketaloustieteen professorin virkaa lähes kolme vuosikymmentä, merkittävä osa maamme ekonomikunnasta on Teidän kouluttamaanne.

Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen johtajana ja Liiketaloustieteellisen aikakauskirjan päätoimittajana Te olette – omien tutkimusten ohella – vuosikymmenien ajan määrävästi vaikuttanut tämän alan tutkimus- ja julkaisutoiminnan kehittämiseen maassamme.

Pyydän Teitä, Herra Professori, nousemaan parnassolle vastaanottamaan kunniatohtorin arvon merkit.

Kauppaneuvos Severi Saarinen

Te, Herra Kauppaneuvos, olette suorittanut merkittävän elämäntyön maamme talouselämässä eri liikeyritysten johdossa.

Tuon ohella toimitte yksityisen Kauppakorkeakoulun hallituksen jäsenenä 24 vuoden ajan. Erityisesti on kuitenkin syytä tähdentää sitä osuutta, joka Teillä Helsingin kauppakorkeakoulun suunnittelutoimikunnan jäsenenä opintouudistusta valmisteltaessa oli.

Kauppatieteellisen tutkimuksen edistämiseen olette vaikuttanut myös eri rahastojen johtotehtävissä.

Pyydän Teitä, Herra Kauppaneuvos, nousemaan parnassolle promovoitavaksi.

Professori Lars Wahlbeck

Teidät tunnetaan vankkana liiketaloustieteen edustajana. Erityisesti Teidän liikkeenjohdon teoriaa koskevat tutkimuksenne ovat merkittäviä. Näiden tutkimusten tulokset eivät myöskään ole jääneet kirjojen kansien väliin pölyttymään. Liikkeenjohdon Instituutin johtotehtävissä ja muutoinkin liikkeenjohdolliseen koulutukseen aktiivisesti osallistuessanne olette voinut saattaa ne välittömästi yritystoimintaa hyödyttämään.

Myös Helsingin kauppakorkeakoulu on päässyt osalliseksi työstänne. Lukuissat ovat mm. ne asiantuntijalausunnat, jotka korkeakoulullemme olette antanut. Svenska handelshögskolan'in pitkäaikaisena rehtorina olette pyrkinyt myös laajemmissa puitteissa edistämään korkeakoulujemme välistä yhteistyötä.

Pyydän Teitä, Herra Rehtori, nousemaan parnassolle vastaanottamaan kunniaatohtorin arvon merkit.

Vuorineuvos Eero Viima

Te, Herra Vuorineuvos, olette suuren yrityksen pitkäaikaisena pääjohtajana sekä monien muiden yritysten ja yhteisöjen hallintoelinten jäsenenä ja puheenjohtajana suorittanut arvokkaan päivätyön maamme talous- ja yhteiskuntaelämässä.

Olette myös auliisti antanut asiantuntemuksenne entisen opinahjonne työn edistämiseksi. Te toimitte mm. yksityisen kauppakorkeakoulun valtuuston puheenjohtajana sekä sittemmin Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen puheenjohtajana.

Se kunnianosoitus, joka tässä promootiossa Teihin – samoin kuin kauppaneuvos Saariseen – henkilökohtaisesti on kohdistettu, voidaan samalla katsoa kiittollisuudenosoitukseksi maamme talouselämän edustajille yleensä. Nämä ovat aina auliisti antaneet korkeakoulullemme tukensa.

Pyydän Teitä, Herra Vuorineuvos, vastaanottamaan tämän kunnianosoituksen ulkoiset merkit.

Lopuksi promoottori puhui kaikille promovoiduille:

Promoti! Kunniaatohtorit, tohtorit ja maisterit!

Helsingin kauppakorkeakoulu ja täällä läsnäolevat onnittelevat teitä lämpimästi uuden arvon johdosta. Tähän onnentoivotukseen liittyvät kiittollisuuden tunteet kunniaatohtoreita kohtaan, ja siihen liittyvät kansakunnan toiveet jotka se kohdistaa näihin tohtoreihin ja maistereihin.

Nuoret tohtorit ja maisterit!

Toivon, että te tieteellisen koulutuksen saaneina pyrkisitte elämässänne totuuteen. Rohkenen myös toivoa, että niukkuutta jaettaessa pyrkisitte – niin hyvin kansallisissa puitteissa kuin myös kehitysmaita ajatellen – yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteuttamiseen.

Promootiotilaisuus päättyi kaikkien yhdessä laulamaan Maamme-lauluun. Sen jälkeen siirtyiin korkeakoululta juhla-kulkueena Taivallahden kirkkoon juhla-jumalanpalvelukseen.

Promootiojumalanpalvelus

Juhlakulkue asettui airueiden ohjaamana paikoilleen Tempeliahukion kirkkoon muun juhla-yleisön seuraamana. Taiteilija *Tapio Tiitu* esitti J.S. Bachin Sinfonian kantaatista 29, minkä jälkeen Akateeminen Laulu lauloi Jan Brenderin "Veisatkaa Herralle uusi virsi". Juhlasaarnan piti piispa *Aimo T. Nikolainen*.

Saarnan jälkeen Akateeminen Laulu esitti Ilkka Kuusiston "Kun minä olin lapsi". Päättösliturgiassa avusti pastori *Pauli Vuola*, ja lopuksi taiteilija Tiitu esitti Felix Mendelssohnin Allergo Maestosen.

Promootiojumalanpalvelus Tempeliahukion kirkossa.

Promootioillalliset

Promootiojuhlallisuudet jatkuivat illalla klo 19 ravintola Adlonissa Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen järjestämällä promootioillallisilla. Promovendien ja lehvänsitojien muodostama kunniakuja oli vastaanottamassa promootoria ja kunniatohtoreita Linnanpihalla. Vieraiden siirryttyä pöytiin lausui tervehdyssanat Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen puheenjohtaja, kauppat. maist. *Aunus Salmi*.

Illan kuluessa kuultiin useita puheita. Gratisti, kauppat. maist. *Tuula Similä* piti puheen korkeakoululle, johon korkeakoulun rehtori *Veikko Leivo* vastasi. Promoottorille puhui kauppatieteiden maisteri *Piisa Luukka*, ja promoottori vastasi. Kunniatohtoreille puhui kauppatieteiden tohtori *Leo Ahlstedt* ja puheeseen vastasi professori kunniatohtori *Sune Carlson*. Puheen riemumaistereille piti kauppatieteiden maisteri *Kari Järveläinen* ja vastauksen esitti riemumaisteri, kauppatieteiden tohtori *Eino Hirvonen*.

Puheen Naiselle piti kauppatieteiden maisteri *Olli Lassila*, minkä jälkeen Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajien kvartetti lauloi serenadin ja kohotettiin malja Naiselle.

Vieraiden puolesta kiitokset lausui kansleri *Jaakko Honko*.

Illallisen jälkeen tanssittiin Linnanpihalla vanhoja tansseja: ensin poloneesia ja valssia, joiden jälkeen Merkurius-neito ojensi promoottorille 7 punaista neilikkaa. Tätä seurasi uusien maistereiden lehvänsitojineen tanssima franseesi, ja sen jälkeen muut vanhat tanssit, mignon, pas de quatre etc. Juhlat jatkuivat vapaan seurustelun ja uudempien tanssien iloisissa merkeissä aina pikkutunneille saakka.

Lauantaina oli ohjelmassa perinteinen gratistin sillilounas Kalastajatorpalla. Lounaalla esitettiin vielä muutamia kiitospuheita tunnelman ollessa yhtä välitön ja iloinen kuin edelliselläkin iltana.

III Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus

Tutkimustoiminta

Tutkimuksen kehittäminen

Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto TUJA ja Perustutkimuksen laitoksen johtokunta ovat pohtineet tutkimuksen ongelmia ja kehittämismahdollisuuksia korkeakoulussamme. Jotta tähän keskusteluun voisi osallistua koko korkeakouluyhteisömme, katsottiin tarkoituksenmukaiseksi järjestää koko päivän mittainen tutkimuksen kehittämispäivä 21.11.1980.

Tutkimuksen kehittämispäivän ohjelma pyrittiin rakentamaan niin, että se voisi kiinnostaa mahdollisimman suurta osaa korkeakouluumme kuuluvista opettajista ja opiskelijoista. Osittain ohjelmat olivat yhteisiä, osittain ne eriytyivät useammaksi keskustelu- ja työryhmäksi. Opettajien, tutkijoiden ja jatko-opiskelijoiden ohjelma sisälsi luentoja tutkimuksen tavoitteista, nykytilasta ja resursseista sekä luovuuden edistämisestä. Työryhmien aihepiirit olivat seuraavat: Jatko-opiskelijoiden valinta ja tutkimusedellytykset, Tutkimuksen ohjaus, Tutkimusprojektit, Helsingin kauppar korkeakoulun tutkimusohjelma sekä Jatkokoulutuksen ja tutkimuksen seuranta.

Samanaikaisesti opiskelijoiden ohjelmassa luennoitiin tieteen merkityksestä, tieteellisestä urasta ja jatko-opiskelusta Helsingin kauppar korkeakoulussa. Lisäksi käytännön henkilöt alustivat omista tutkimus- ja suunnittelutehtävistään. Päivän alustukset on julkaistu kirjassamme ”Tutkimuksen kehittämispäivä 21.11.1980”, Helsingin kauppar korkeakoulu, Selvityksiä E-10.

Tutkimustoiminnan tuotokset

Tutkijakoulutus ja opinnäytetutkimukset ovat olleet jatkuvasti keskeisellä sijalla korkeakoulumme tutkimustoiminnassa. Kymmenen viime lukuvuoden aikana on julkaistu kaikkiaan 29 väitöskirjaa ja 48 lisensiaatintutkimusta. Kertomusvuonna 1980-81 valmistui väitöskirjoja 3, lisensiaatintutkimuksia 7 ja laudaturtöitä 143. Näiden lisäksi mainittakoon joukko tieteellisiä artikkeleita ja oppikirjoja, joista lähempiä tietoja on luvun II kohdassa Julkaisusarjat ja luvussa IV.

Uusia tutkimussopimuksia korkeakoulu on solminut lukuvuoden aikana eri yhteisöjen kanssa 7 ja niiden kustannusarviot ovat yhteensä noin 400.000 mk. Aiemmin solmituista tutkimussopimuksista on 23 jatkunut kuluneen lukuvuoden aikana. Sopimustutkimusten tulokset ovat pääasiassa laudaturtöitä.

Lukuvuoden aikana oli korkeakoulussa käynnissä 22 tutkimusprojektia, joista kahdeksaan kuului tutkijoita myös muista korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista. Näitä projekteja on esimerkiksi IDE (Yritysdemokratia Euroopassa), joka kuuluu 12 Euroopan maassa tehtävään kansainväliseen tutkimukseen ja joka selvittää yritysdemokratian vaikutuksia yksilö-, organisaatio- ja yhteiskuntatasolla. Aiemmin ilmestyneiden tutkimusraporttien lisäksi IDE-projektin piirissä valmistui kevätlukukaudella ensimmäinen lisensiaatintutkimus.

FIBO (Finland's International Business Operations) -projektiin kuuluu noin 15 tutkijaa ja sen tuotoksina valmistui lukuvuoden aikana joukko laudaturtöitä. FIBO-projekti on vuodesta 1974 suorittanut tutkimus-, selvitys- ja tietopalvelutoimintaa, jonka kohteina ovat erityisesti suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja kansainväliset operaatiot ulkomailla sekä monikansallisten yritysten operaatiot Suomessa.

Muista tutkimusprojekteista mainittakoon "Investointien onnistumiseen ja epäonnistumiseen vaikuttavat tekijät", "Kannattavuus- ja rahoitusvertailu 14 Suomen ja Ruotsin teollisuuden toimialan välillä vuosina 1974—80" ja "Suomen yksityisen kulutuksen määrän ja rakenteen kehitys". Tarkempia tietoja lukuvuoden aikana meneillään olleista tutkimuksista saa korkeakoulun tutkimusluettelosta (Helsingin kauppakorkeakoulun selvityksiä E-14), jonka toimituskuntana on ollut tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA).

Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet

Erilaisia yhteistyömuotoja on edelleen kehitetty paitsi korkeakoulun piirissä aineiden ja laitosten välillä myös valtakunnallisesti kauppakorkeakoulujen sekä muiden korkeakoulujen ja yliopistojen vastaavien tiedekuntien kanssa. Näille ehdotettiin kevätlukukaudella 1980 korkeakoulun opetus- ja tutkimusneuvoston päätöksen mukaisesti yhteistyötä jatkokoulutuksen alueella. Ehdotuksen mukaan muiden korkeakoulujen kirjoissa olevat jatko-opiskelijat voivat osallistua Helsingin kauppakorkeakoulun jatkokoulutusohjelman kursseihin ja seminaareihin vastavuoroisuuspäätteen mukaisesti. Muut korkeakoulut ottivat ehdotuksen vastaan myönteisesti. Jokainen niistä lähetti edustajansa paneelikeskusteluun, joka pidettiin Chydeniassa 14.10.1980 ja jossa keskusteltiin jatkokoulutusyhteistyön mahdollisuuksista ja tavoitteista. Sitten kauppakorkeakoulujen rehtorit nimesivät yhteistyötoimikunnan, joka valitsi puheenjohtajakseen korkeakoulumme edustajan, professori *Aarni Nybergin*. Opetusministeriö on tukenut taloudellisesti yhteistyön käynnistämistä, joka kevätlukukaudella alkoi ainekohtaisten professoritapaamisten muodossa. Jatkokoulutusyhteistyön lähitavoitteita ovat jatkokoulutuksen koordinointi ja jatkokoulutusta koskevan tiedonkeruun tehostaminen.

Turussa 8—9.12.1980 pidettyyn MASC'80, Management Science in Finland -konferenssiin osallistui yli 20 liiketaloustieteen tutkijaa korkeakoulustamme. Vuoden 1977 liiketaloustieteilijöiden konferenssissa valittu epävirallinen yhteistyöelin on jatkanut toimintaansa puheenjohtajanaan professori *Kalevi Piha* Turun kauppakorkeakoulusta. Helsingin kauppakorkeakoulun edustajana siinä on ollut professori *Jouko Lehtovuori*.

Suomalaisilla liiketaloustieteen tutkijoilla on vuodesta 1973 lähtien ollut tilaisuus osallistua Brysselissä sijaitsevan European Institute for Advanced Studies in Management -nimisen, lähinnä tutkijakoulutukseen erikoistuneen korkeakoulun toimintaan. Instituutin varsinaisina oppilaina olleista korkeakoulumme jatko-opiskelijoista on tähän mennessä suorittanut tohtorin tutkinnon kolme henkilöä ja lisensiaatin tutkinnon kaksi. Lukuisat muut tutkijat ovat tänäkin vuonna osallistuneet Instituutin järjestämiin seminaareihin ja workshoppeihin. Maaliskuussa otti korkeakoulustamme 12 jatko-opiskelijan ja tutkijan ryhmä osaa Instituutin ja Kööpenhaminan kauppakorkeakoulun järjestämään markkinoinnin research tutorial -seminaariin ja European Academy for Advanced Research in Marketing -vuosikonferenssiin Kööpenhaminassa.

Kevätlukukauden 1981 aikana Instituutin opettajakuntaan kuului dosentti *Risto Tainio* korkeakoulustamme. Instituutti ja korkeakoulumme järjestivät Helsingissä 26-28.5.1981 workshopin "Capitalist-Socialist Dialogues on Organizational Behaviour", jonka puheenjohtajana toimi professori *Oiva Laaksonen* ja johon osallistui 35 tutkijaa 15 eri maasta. Lisäksi korkeakoulumme tutkijat ovat osallistuneet varsin aktiivisesti kansainvälisiin tieteellisiin konferensseihin, mistä on lähempiä tietoja luvussa IV.

Jatkokoulutus

Jatkokoulutusohjelma

Tieteellistä jatkokoulutusta on kuluneen vuosikymmenen ajan pyritty Helsingin kauppakorkeakoulussa edistämään usein eri tavoin. Uutta perustaa tehostamistoimenpiteille antoi 1.8.1978 voimaanastunut säännöstö, joka määritteli yksityiskohtaisesti jatkotutkinnot, ts. kauppatieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot. Säännöstön pohjalta kehitettyä jatkokoulutusohjelmaa on nyt toteutettu kolme lukuvuotta. Ohjelman tavoitteena on edistää jatko-opiskelun ja tutkimustyön järjestelmällistä suorittamista.

Lisensiaatin tutkinto koostuu lisensiaatintutkimuksesta lisensiaattikuulustelusta ja sivuaineopinnoista. Lisensiaattikuulustelun tutkintovaatimukset vahvistetaan vuosittain ja kuulusteluun on sisällytettävä vähintään neljä jatkokoulutusohjelman kurssia tai seminaaria. Niitä oli kertomusvuoden ohjelmassa kuusi orientoivan tutkimusseminaarin lisäksi. Ne ovat kaikki olleet luonteeltaan ennen muuta yleistä tutkijakoulutusta.

Lukuvuoden aikana pidettiin seuraavat lukukauden pituiset kurssit ja seminaarit: Empiirisen tutkimuksen menetelmät I ja II, Taloustieteen matemaattiset menetelmät I, Tiedonkeruu ja aineistonkäsittely ja Yrityksen tutkiminen. Lisäksi oli koko lukuvuoden mittainen lukemisseminari, jossa tutustuttiin liiketaloustieteen aineiden ja kansantaloustieteen tuoreimpaan tieteelliseen tutkimukseen. Osallistuminen on ollut edelleen runsasta ja aktiivista.

Ainekohtaisessa jatkokoulutuksessa on käsitelty kunkin aineen erityiskysymyksiä. Säännöllisesti kokoontuvia tutkimustyöseminareja järjestettiin kertomusvuonna liiketaloustieteen aineissa. Muissa aineissa ko. seminaarit kokoontuivat tarvittaessa. Yksityiskohtaiset tiedot jatkokoulutuksesta ovat Jatko-opiskelijan opinto-oppaassa, joka julkaistiin ensimmäisen kerran kertomusvuoden alkaessa.

Korkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat (ks. luku II) antoivat vierailunsa aikana myös henkilökohtaista ohjausta tutkimustyötä suorittaville.

Lukuvuoden päättyessä oli jatko-opiskelijoita korkeakoulun kirjoissa seuraavasti:

	KTL-tutkinnon suorittaneet	KTK-tutkinnon suorittaneet	Yhteensä
Ltt:hallinto	4	30	34
Ltt:laskentatoimi	1	35	36
Ltt:markkinointi	1	30	31
Ltt:systeemit	—	8	8
Kansantaloustiede	3	23	26
Oikeustiede	1	5	6
Tavarateknologia	2	2	4
Tilastotiede	—	1	1
Sosiologia	—	2	2
Taloushistoria	—	1	1
Talousmaantiede	2	3	5
Yhteensä	14	140	154

Rekisteröidyistä jatko-opiskelijoista noin 40 oli Helsingin kauppakorkeakoulun palveluksessa, lähinnä assistentteina. Heistä 8 oli opinnäytetutkimusta päätoimisesti tekeviä Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteja.

Jatkokoulutusohjelman johtajana on toiminut professori *Aarni Nyberg* ja sihteerinä tutkussihteerinä *Maini Mannerkoski*.

Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA)

Opetus- ja tutkimusneuvosto asettaa toimikaudekseen tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA), jonka tehtävänä on suunnitella, valvoa ja kehittää jatkokoulutusohjelmaa sekä toimeenpanna se. TUJA valmistelee vuosittain jatkokoulutuksen opetusohjelman ja tutkinto-vaatimukset sekä hoitaa jatkokoulutusohjelman hallinnolliset tehtävät.

Syyslukukaudella 1980 TUJAn puheenjohtajana toimi prof. *Arvi Leponiemi* ja jäseninä prof. *Markku Kallio*, prof. *Aarni Nyberg*, apul.prof. *Eero Pitkänen* ja tutk.ass. *Leif Åberg*.

Vuosiksi 1981 ja 1982 opetus- ja tutkimusneuvosto määräsi TUJAn puheenjohtajaksi prof. *Arvi Leponiemen* ja jäseniksi vt.apul.prof. *Seppo Alaluusuan*, prof. *Markku Kallion*, prof. *Oiva Laaksosen*, prof. *Aarni Nybergin* ja vs.prof. *Meeri Saarsalmen*. Sihteerinä on toiminut tutk.-siht. *Maini Mannerkoski*.

TUJAn työskentely on suuressa määrin perustunut kooltaan pienempien valmistelevien työryhmien käyttöön. Niihin on pyydetty jäseniä myös TUJAn ulkopuolelta ja näin on voitu laajentaa merkittävästi jaoston asiantuntemusta. TUJAn tärkeimpiä tehtäviä ovat olleet jatkokoulutusohjelman suunnittelun toimeenpanon, valvonnan ja kehittämisen ohella opinnäytetutkimuksen ohjauksen tehostaminen, jatkokoulutusyhteistyön käynnistäminen mm. muiden kauppatieteellisten koulutusyksiköiden kanssa, tutkimuksen kehittäminen korkeakoulun piirissä ja korkeakoulun tutkimusluettelon kehittäminen.

Opetus- ja tutkimusneuvosto hyväksyi 22.5.1981 TUJAn esittämät opinnäytetutkimuksen ohjausta koskevat täydennykset jatkotutkintoja koskeviin pysyväisohjeisiin.

Perustutkimuksen laitos

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen perustutkimuksen alaan kuuluvan tutkimustyön harjoittaminen ja edistäminen. Laitoksen johtajana on toiminut prof. *Aarni Nyberg*. (Johtokunnan kokoonpano sivu 12). Kertomusvuoden loppuun mennessä Perustutkimuksen laitoksessa on ollut kaikkiaan 55 tutkimusassistenttia tai apurahatutkijaa, joista useimpien toimikausi on ollut kolmivuotinen. Laitoksessa on johtaja-professorin viran lisäksi nykyisin 8 tutkimusassistentin tointa ja kanslistin toimi. Heidän lisäksi on laitoksessa työskennellyt kertomusvuoden aikana yksi apurahatutkija.

Perustutkimuksen laitoksella ovat lukuvuoden aikana valmistuneet seuraavat työt: yksi väitöskirja ja viisi lisensiaatintutkimusta on julkaistu sekä yhdelle väitöskirjatyölle on määrätty esitarjastajat.

Lukuvuoden aikana on kokoontunut säännöllisesti kerran kuussa Perustutkimuksen laitoksen järjestämä tutkimusseminaarityyppinen keskustelupiiri, joka on avoin kaikille kiinnostuneille. Näissä tilaisuuksissa on esitelty laitoksella tehtävien tutkimusten lisäksi myös muita korkeakoulun piirissä työskenteleviä tutkimusprojekteja ja keskusteltu projektityöskentelyyn liittyvistä kysymyksistä.

Tiistaiteemat

Korkeakoulun rehtorin aloitteesta ja Perustutkimuksen laitoksen johtajan koordinoimana järjestettiin lukuvuoden ajan joka tiistai-iltapäivä keskustelutilaisuuksia, joiden järjestelyistä vastasi tutkimussihteerä. Tiistaiteemojen aiheet vaihtelivat yksittäisistä tutkimustyöesittelyistä ja matkaraporteista erilaisten koko korkeakoulua koskevien toimintojen ideointiin. Niistä mainittakoon korkeakoulumme keskipitkän tähtäyksen suunnitelma vv. 1982—86, Tiedotustoiminnan kehittäminen, Talousmaantieteen EEC-exkursio, Tutkimuksesta tiedottaminen, Opetuksen kehittäminen, Menetelmätieteiden asema ekonomin tutkinnossa, Tutkijan ura koulutusohjelmittain. Lisäksi oli joukko yksittäisten tutkimusten ja tutkimusprojektien esitteilyjä.

Täydennysopiskelu

Lukuvuoden 1978—79 alusta alkaen on korkeakoulussa ollut täydennysopiskelijarekisteri. Täydennysopiskelijoiksi voivat kirjoittautua kaikki ne Helsingin kauppakorkeakoulussa tutkinnon suorittaneet, joiden tavoitteena on erillisten kurssien tai arvosanojen suorittaminen aiempien opintojen täydennykseksi. Kertomusvuonna tässä rekisterissä oli yhteensä 357 opiskelijaa.

Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)

Toinen toimintavuosikymmen lukuvuonna 1980—81 alkoi JOKOssa uudistusten merkeissä; ensimmäistä kertaa käynnistyi ohjelmassa kaksi kurssia. Molempien kurssien ohjelma oli sisällöltään samanlainen. Kurssien kokonaiskesto on n. 500 tuntia, mikä jakautuu 12 viikoksi. Opiskelujaksoja oli kuusi kertaa kaksi viikkoa, neljän viikon välein.

Pääosa johtamiskoulutusohjelmien oppisisällöistä voidaan ryhmittää johonkin seuraavista aineista: yrityksen ympäristö, talouden suunnittelu ja valvonta, organisaatio ja henkilöstövoimavarat, yrityksen rahoitus, markkinointi, päätöksenteon kvantitatiiviset menetelmät ja yritysstrategia.

Tarpeen mukaan osanottajille on järjestetty johdantokursseja eri aineissa menneenä lukuvuonna mm. kirjanpidon perusteet sekä johdantokurssi päätöksenteon kvantitatiivisessa menetelmissä. Osanottajilla on ollut mahdollisuus käyttää korkeakoulun kielistudiota kielten itseopiskeluun. Ohjelmat aloitettiin ja päätettiin pelaamalla yrityspleiää.

Opetusohjelmien suunnittelusta vastasi JOKOn toimisto. Apuna suunnittelutyössä käytettiin myös eri alojen asiantuntijoita.

Ohjelmien toteutuksessa oli mukana n. 65 kauppakorkeakoulun, yritysten ja julkisen hallinnon piiristä tullutta luennoijaa. Opetusmuotoina on ollut varsinaisten luentojen ja alustusten lisäksi opetustapahtumia l. caseja ja ryhmäharjoituksia. Osanottajat ovat joutuneet lisäksi tekemään sekä yksin että ryhmässä erilaisia työpapereita ja tutkimuksia.

Lukuvuoden 1980-81 osanottajien taustajakaumat olivat seuraavat: keski-ikä 33 v, koulutustausta: kaupallinen koulutus 27 %, teknillinen koulutus 35 % ja muu koulutus 38 %, joista akateemisen tutkinnon suorittaneita 67 %, opistotasoisia 25 % ja lopuilla oli koulutasoinen tutkinto. Työkokemusta kurssilaisille oli kertynyt keskimäärin 8 vuotta. Teollisuuden palveluksesta tuli kurseille 40 %, kaupan ja palvelun piiristä 45 %, pankit & vakuutus, rakennusala ja muita oli kutakin edustettuna 59. Osanottajia kursseilla oli yhteensä 76.

Todistuksen saivat seuraavat henkilöt:

Joko 11

Jukka Aho, Sakari Alhopuro, Sakari Brusila, Kristiina Hautakangas, Risto Hautamäki, Jaakko Hirvonen, Jouko Huuromäki, Tero Jussila, Pekka Karkkila, Hannu Kinnunen, Arto Koivu, Paavo Korhonen, Pertti Kotkas, Juha Kuosmanen, Juha Kuuselo, Juha Laisaari, Juha Laitinen, Ritva Leskinen, Christer Lindroos, Antti Maijala, Kari Metsäkallio, Markku Miilunpohja, Jouko Mustonen, Heikki Nora, Erkki Nummelin, Tuomas Paavolainen, Pekka Purho, Seppo Pöyhönen, Seppo Saajos, Heikki Saari, Pentti Sallinen, Jukka Salminen, Yrjö Sipilä, Kari Sundell, Pentti Syyräki, Tapani Talponen, Markku Vesa, Hannu Vilppu, Martti Virnes.

Joko 12

Ilkka Haapalainen, Kari Hakola, Matti Halmetoja, Matti Hirvikallio, Harri Huovinen, Markku Häyrynen, Martti Karppinen, Timo Kirjavainen, Ilkka Korhonen, Jussi Koponen, Juhani Kousa, Anna-Kaarina Laosmaa, Timo Lehtinen, Ilpo Majamaa, Pentti Malinen, Eirik Nordström, Kari Noronen, Jukka Peltola, Simo Peltola, Jukka-Pekka Ranta, Kyösti Riistama, Pertti Rosenholm, Kimmo Saarelainen, Jussi Simputa, Juhani Soininen, Jarmo Someristo, Osmo Suosilta, Olli-Matti Tahvanainen, Mikko Talola, Jukka Tervämäki, Juhani Toivonen, Asko Valonen, Jukka Viinanen, Matti Väyrynen.

Johtamiskoulutusohjelmien johtoryhmä: kauppat.tri *Leo Ahlstedt* puheenjohtaja, vt.apul. prof. *Kalervo Virtanen* varapuheenjohtaja, kauppat.tri *Markku Lahdenpää*, pankinjohtaja *Matti Nororanta*, JOKO 10:n edustaja 31.10.81 saakka, tekninen johtaja *Jukka Tervamäki* JOKO 11:n ja 12:n edustaja.

Vuoden vaihteessa erovuorossa johtoryhmästä olivat vt.prof. *Eero Arto* ja professori *Oiva Laaksonen*. Heidän tilalleen valittiin *Leo Ahlstedt* ja *Kalervo Virtanen*.

Johtamiskoulutusohjelmien henkilökunta: FT *Asko Miettinen* johtaja, ekonomi *Raija Keskinen*, kurssisihteeri, yo-merkonomi *Tuija Jäntti*, toimistos sihteeri.

Mikkelin pienten ja keski suurten yritysten johdolle tarkoitettu johtamiskoulutusohjelma

Helsingin kauppakorkeakoulun Mikkelissä toteuttama johtamiskoulutus pienten ja keski suurten yritysten tulosvastuulle johdolle aloitettiin vuoden 1980 aikana. Kauppakorkeakoulun hallitus otti johtamiskoulutuksen käynnistämiseen myönteisen kannan syksyllä 1979 ja asiaa valmistelemaan asetettu työryhmä sai ehdotuksensa valmiiksi 11.2.1980. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätettyä 19.8.1980 myöntää avustusta koulutuksen toteuttamiseen päästiin käytännön työhön käsiin keväällä 1980.

PK-yritysten johtamiskoulutuksen projektipäällikkönä ja ohjelman vetäjänä aloitti työnsä 24.3.1980 ekon., oik.kand. *Esko Oksiala* ja Mikkelissä toimivana kurssisihteerinä toimii 1.8.1980 alkaen kirjeenvaihtaja *Liisa Tarssanen*.

Johtamiskoulutuksen yksityiskohtainen suunnittelu suoritettiin ko. vuoden kevään ja kesän aikana. *Esko Oksiala* osallistui 30.6.—11.7.1980 välisenä aikana Durhamin yliopistossa Englannissa toteutettuun "Small Business teachers programme"-seminaariin, joka osoittautui mielenkiintoiseksi ja hyödylliseksi Mikkelin toimintaa ajatellen.

Ensimmäinen PK-yritysten johtamiskoulutusohjelma, jonka laajuus oli yhteensä 18 päivää kuutena jaksona, toteutettiin Mikkelissä hotelli Varsavuoressa 2.10.—13.12.1980 välisenä aikana. Osanottajiksi oli kutsuttu 22 lähinnä toimitusjohtajatasen henkilöä Mikkelin, Heino lan, Savonlinnan ja Pieksämäen talousalueen yrityksistä.

Toinen kurssi käynnistyi helmikuussa 1981 ja päättyi toukokuussa. Rekrytointi tälle kurs sille oli valtakunnallinen, ja osanottajat valittiin hakemusten perusteella. Kurssi toteutettiin pääpiirteissään ensimmäisen kaltaisenä edellisen kurssin myönteisen palautteen rohkaisema na.

Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma PRODEC

Yleistä

PRODEC perustettiin v. 1968 Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston aloitteesta. Perustan sen toiminnalle luo vuonna 1978 solmittu Ulkoasiainministeriön ja Helsingin kaup pakorkeakoulun välinen yhteistyösopimus kehitysyhteistyöhön liittyvistä opetus-, tutkimus, ja selvitystehtävistä. Toiminta rahoitetaan Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroin.

Valtaosa toiminnasta tapahtuu lähes aina yhteistyössä YKn kansainvälisen kauppakeskuk sen International Trade Centre UNCTAD/GATT (ITC):n kanssa. Yhteistyötä on lisäksi useiden muiden YK-järjestöjen kuten YK:n kehitysohjelman, United Nations Development Programme (UNDP):n, Afrikan talouskomission, United Nations Economic Commission for Africa (ECA):n, United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP):in sekä Euroopan maiden kehitysmaatuotetoimistojen kanssa.

Koulutustoiminta

Suunnitelmissaan ja toiminnassaan PRODEC noudattaa kalenterivuotta, joten seuraavat koulutustoimintaa kuvaavat luvut ovat vuosilta 1979 ja 1980 sekä yhteensä PRODEC:in toiminnan ajalta 1968—1980.

	1979	1980	1968—80
Koulutusohjelmia	7	8	37
Opiskelupäiviä			
(osanottajat × kurssipäivät)	2 432	2 851	
Osanottajia koulutusohjelmissa	140	134	575
joista vähiten kehittyneistä maista	61	55	245
Osanottajien kotimaiden lukumäärä	38	44	72
joista vähiten kehittyneitä maita	11	12	
Luennoijia koulutusohjelmissa	112	111	

Vuoden 1980 jälkimmäisellä puoliskolla toteutettiin seuraavat koulutusohjelmat.

Cashewpähkinöiden vientipakkauskurssi 9—18.7. Iso-Britaniassa ja Saksan liittotasavallassa, 4—16.8. Tansaniassa. 11 osallistujaa, jotka kaikki Tansaniasta. Kurssin toteutuksesta vastasi dipl.ins. Leo Karjalainen.

Tuonninohjauskurssi I 18.8.—5.9. Helsingissä. 23 osallistujaa 19 eri maasta IICn kanssa yhteistyössä.

Tuonninohjauskurssi II 15.9.—3.10. Helsingissä. 20 osallistujaa 18 eri maasta IICn kanssa yhteistyössä.

Kaupallisten sihteereiden seminaari 27—29.8. Helsingissä 12 Pohjoismaihin akreditoitua kaupallista sihteeriä, joiden asemapaikka Pohjoismaiden ulkopuolelta, 11 eri maasta. Pohjoismaisten kehitysmaatuotomistojen kanssa yhteistyössä.

Projektihallintokurssi 6—31.10. Helsingissä. 21 osallistujaa 16 eri maasta.

Vuoden 1981 ensimmäisellä puoliskolla toteutettiin seuraavat koulutusohjelmat:

Kaupanedistämiskurssi (14.) kerran 5—30.1. Etiopiassa ja Keniassa, 23.—27.3. Sveitsissä ja 6.4.—15.5. Helsingissä. 18 Osallistujaa 8 Afrikan maasta. Egyptistä, Etiopiasta, Keniasta, Lesothosta, Liberiasta, Malawista, Sambiasta ja Tansaniasta. ECAn ja Kenyan External Trade Authority'n kanssa yhteistyössä.

Tuonninohjauskurssi 9—20.2. Pattayassa, Thaimaassa. 21 osallistujaa 18 Aasian maasta ESCAP:in ja Management Development Center/Thailand Managemant Association (MDC/TMA)n kanssa yhteistyössä.

Kaupallisten sihteereiden verkoston kehittämiseminaari 18.—30.5. Helsingissä ja 1—5.6. Tukholmassa. 21 osallistujaa, kaikki eri maista Ruotsin kehitysmaatuototoimiston IMPOD:in kanssa yhdessä.

Tutkimustoiminta

PRODECin tutkimustyö on käytännön läheistä ja kehitysmaiden tarpeisiin tai Suomen ja kehitysmaiden välisiin taloudellisiin suhteisiin liittyvää. Pääosa tutkimuksista liittyy suoraan PRODECin koulutusohjelmiin. Seuraavassa lukuvuonna 1980—81 valmistuneet tutkimusprojektit sekä niiden laatijat ja rahoittajat.

Tutkimukset

- Kehitysmään siirtyminen tavaratuojasta projektituojaksi. *Anu Lassila*. Ulkomaankaupan edistämisrahasto.
- Tutkimus Suomen kehitysmaatuonnin tuontikanavista ja suoratunnon lisäämismahdollisuuksista. *Kari Markkula* apunaan *Leena Kallasvuo*. Kauppa- ja teollisuusministeriö.
- Mahdollisuudet edistää kehitysmaiden teollistumista pienen ja keskisuuren teollisuuden resurssien siirrolla. *Anitta Kuivalainen*. Liikesivistysrahasto.

Työpaperit

- 3/1980 Choice of Technology. *V.K. Larioia* (Intia)
- 4/1980 Project Imports. Ulkoasiainministeriö.

Osto-oppaat

- Fertilizer Procurement Handbook, opaskirja kehitysmaiden lannoitteiden ostajille, valmistui v. 1981. Industrial Development Services Pvt Ltd. (Intia). Ulkoasiainministeriö.
- Procurement Handbook on Paper & Board, opaskirja paperin ja kartongin ostajille, valmistuu keväällä 1982. *Gustav Rosenqvist, Nils Löfgren*. Ulkoasiainministeriö.

Jakelutietutkimukset

- Monograph on Trade Channels for Electronical Components (elektroniset komponentit). *Pekka Hietaniemi*.
- Monograph on Trade Channels for Selecter Sports Goods (urheiluvälineet). *Irmeli Peltola*.

Markkinatutkimukset

- 18 tutkimusta opiskelijoiden valitsemien maansa tuotteiden kysynnästä/tarjonnasta.
- Keväällä 1981 järjestetyn 14. Kaupanedistämiskurssin osallistujat.

Kehitysmatuotetoimisto

Yksityiskohtaisen toimintasuunnitelmaesityksen PRODECin kehitysmatuotetoimistoksi laati konsulttisopimus pohjalla *Kaj Linden*. PRODECin johtoryhmä teki päätöksen tuonnin-ohjaustoiminnan aloittamisesta ja PRODEC hyväksyttiin ITC-yhteistyöelimeksi Suomessa. Toiminnan koordinoijana aloitti syyskuussa 1980 *Erkki Lintunen* ja vuoden 1981 alkupuoliskolla Kehitysmatuotetoimisto PRODEC-IMPORT aloitti toimintansa kehitysmaissa tarjolla olevista tuontimahdollisuuksista tiedotajana.

Hallinto ja henkilökunta

Koska PRODECin toiminnan laajeneminen kävi mahdottomaksi HKKKn tiloissa Chydenian rakennuksessa, ryhdyttiin neuvottelemaan uusien tilojen vuokraamisesta PRODECin omaan käyttöön. Huhtikuun 1981 alussa päästiin muuttamaan Casa Academican taloon PRODECin toimistoksi ja koulutustiloiksi kunnostettuihin tiloihin.

PRODECin toimintaa valvovana korkeakoulun kolmen professorin muodostaman johtoryhmän jäseninä jatkoivat: *Fedi Vaivio*, puheenjohtaja *Erkki Aaltio* ja *Mika Kaskimies*.

PRODECin palveluksessa oli lukuvuonna 1980—81 seuraava henkilökunta KTM *Seppo Sipilä*, johtaja; kirjeenvaihtaja *Auli Hämesalo*, (virkavapana 6.10.80—1.4.81), hallinnollinen sihteeri; HSO-sihteeri *Auli Jalo-Santasalo* vs. kirjanpitäjänä 16.1.81 alkaen yo-merkonomi *Satu Leppälä* virkavapauden ajan; KTM *Saara Kehusmaa-Pekonen* koulutusneuvoja 1.9.1980 alkaen; ekonomi *Matti Jämsen*, 31.12.80 asti, ekonomi *Olli Leskinen*, 16.2. alkaen, KTM *Kari Markkula*, ekonomi *Tuomo Rintamäki* 2.2.81 koulutussuunnittelijoina; DDK *Sirkka Leestemaker* 2.2.81 alkaen, kirjeenvaihtaja *Marja Mare* 31.8.81 asti, DDK *Outi Paloposki* 2.2.81 alkaen, kirjeenvaihtaja *Raija Leena Rissanen* 21.1.81 alkaen, HSO-sihteeri *Mirja Vertanen* koulutussihteereinä; Dipl.ekon. *Erkki Lintunen* 1.9.80 alkaen tuontineuvojana; KTK *Anitta Kuivalainen* 2.2.81 alkaen, kirjeenvaihtaja *Marja Mare* 1.2.81 alkaen, yo-merkonomi *Kristina Kajaani* 21.1.81 alkaen tuontissihteereinä; Yo *Leena Taiminen* 11.5.81 alkaen vahtimestarina. Ulkomailla pidettyjen kurssien yhteydessä on apuna ollut paikallisia sihteereitä tilapäisenä henkilökuntana.

Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)

Kauppakorkeakoulu on ollut Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen jäsen sen perustamisvuodesta 1964 lähtien. Samoin sillä on ollut edustajansa Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnassa. Liikkeenjohdon Instituutin tehtävänä on johtamiskoulutuksen ja siihen läheisesti liittyvien toimintojen toteuttaminen ja kehittäminen maassamme sekä johtamiskysymyksiin kohdistuva tutkimus-, julkaisu- ja tiedotustoiminta.

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut kansleri *Jaakko Honko*, joka on toiminut myös Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. Säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut rehtori *Lars Wahlbeck*. Instituutin johtajana on toiminut tekn.lis. *Pekka Kainulainen*.

Lukuvuoden aikana on joukko korkeakoulumme opettajia osallistunut Instituutin erilaisiin koulutus- ja opettajien kehittämistilaisuuksiin.

Vientikoulutussäätiö

Vientikoulutussäätiön toiminta-ajatuksena on viennin ja muun kansainvälisen markkinoinnin johtamisesta, suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan henkilöstön kehittäminen koulutus-, tutkimus- ja julkaisutoiminnan avulla.

Koulutustoiminta käsittää vientihenkilöstön täydennyskoulutuksen — vientiseminaarit ja kielikoulutus — sekä uuden vientihenkilöstön kouluttamisen — yksi- ja kaksivuotinen vientimarkkinointikoulutus ja Käytännön vientitoimet — etäisopetuskurssit.

Vientikoulutussäätiön tutkimustoiminnalla hankitaan tietoa ulkomaankaupan henkilöstön kehittämistarpeista. Julkaisutoiminta tuottaa alan kirjallisuutta ja oppiaineistoa vientikaupan opetukseen ja vientihenkilöstön käyttöön.

Koulutus- ja kehittämistoimet suunnitellaan ja toteutetaan kiinteässä yhteistyössä laajan asiantuntijapiirin kanssa, josta valtaosa työskentelee vientiyritysten palveluksessa.

Vientikoulutussäätiön hallintoelimet ovat valtuuskunta ja sen valitsema hallitus. Valtuuskunnassa ovat edustettuina valtiovalta, elinkeinoelämä ja kaupallista opetusta antavat korkeakoulut. Helsingin kauppakorkeakoulu on ollut edustettuna Vientikoulutussäätiön hallinnossa Säätiön perustamisesta, vuodesta 1962, lähtien. Helsingin kauppakorkeakoulun edustajana valtuuskunnassa on toiminut professori *Mika Kaskimies*, varamiehenä professori *Fedi Vaivio*. Professori Kaskimies on toiminut myös hallituksen puheenjohtajana. Vientikoulutussäätiön toimitusjohtaja on ekonomi *Jaakko Harjula*.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTIO, ERKKI:

Professoriliiton liittovaltuuston jäsen ja HKKK/SHH-alaosaston puheenjohtaja.

Keksintösäätiön valtuuskunnan jäsen.

RASTOR:in materiaalitiedon kurssien ylivalvoja.

Tutustumismatka Yhdysvaltoihin 8—28.9.1980 (Pennsylvania State University, Rutgers University).

Julkaisut:

"Amelioration of the Shelf-life of Foodstuffs by Appropriate Packaging". Proc. of the Second. Intern. Symposium on Commodity Science and Technology, State Univ. Gent-79 Publ.:Belgian Institute for Commodity Science & Technology (1981).

AHLSTEDT, LEO:

Toiminut virallisena vastaväittäjänä Tampereen yliopistossa 20.9.1980, tarkastettaessa Ismo Lumijärven väitöskirjaa "Henkilöstöohjausmetodien uudistumisen ongelmasta historiallisgeneettisen tarkastelun valossa".

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön, Karjalan Yhteiskoulun ja eräiden muiden yhteisöjen hallituksen jäsen.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja 1.1.1981 alkaen.

Valtionhallinnon johdon korkeakoulutason täydennyskoulutuksen toimikunnan jäsen.

Toiminut luennoitsijana LIFIMin ja muiden täydennyskoulutuslaitosten sekä yritysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

AHTOLA, OLLI:

Journal of Marketing -lehden toimitusneuvoston jäsen.

Esitelmöinyt Svenska handelshögskolanissa 11.3.1981 aiheesta "The effects of uncertainty on consumer decision making".

ALALUUSUA, SEPPO:

Esitelmöinyt yrityksen tuloslaskentaan, verotukseen ja budjetointiin liittyvistä aiheista useiden eri järjestäjien järjestämillä koulutuspäivillä.

Toiminut tilintarkastajana ja konsulttina joissakin yrityksissä.

Julkaisut:

(& Eero Artto & Jarmo Leppiniemi) Ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi. 130 s. Mänttä 1981.

(& Kaiju Kallio & Pauli Torkko) Kirjanpidon ja tuloslaskennan ongelmia harjoitustehtävineen. 187 s. Helsinki 1981.

ANTTILA, MAI:

European Institute for Advanced Studies in Management-instituutin (EIASM) Program of Scholars-ohjelman jäsen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön ja Helsingin kauppakorkeakoulun markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen Innovaatioprojektin tutkija.

Korkeakoulualan assistenttien ja tutkijain liiton (KATL) ry:n sihteeri, Vendito Oy:n hallintoneuvoston jäsen, Suomen Akatemian tutkijain yhdistyksen (SATY) ry:n tilintarkastaja.

Osallistunut EIASM-instituutissa Brysselissä pidettyyn seminaariin Strategic Management Under Decreasing Predictability of the Environment 1—2.10.1980, Turussa pidettyyn Management Science in Finland (MASC 80)-konferenssiin sekä European Academy for Advanced Research in Marketing-yhdistyksen (EAARM) vuosikokoukseen Kööpenhaminassa 25 - 27.3.1981 sekä sen yhteydessä pidettyyn Doctoral Tutorial-tilaisuuteen 23—24.3.1981.

Esitelmöinyt aiheesta "Laatu markkinointikeinona" Laatutekniikan seminaarissa, Osa II, INSKO 4.12.1980 ja 19.5.1981, aiheesta "Kuluttajan käyttäytymisen huomioonottaminen markkinoinnissa", Helsingin yliopiston kunnallisten kuluttajaneuvojien kursseilla 8.4.1981, aiheesta "Palvelujen hinnoittelu", Helsingin kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin tilaisuudessa 12.11.1980 sekä Suomen Markkinointiliiton (SML) seminaareissa 27.11.1980 ja 20.1.1981. Kouluttanut ns. laatupiiriä Palomex-tehtaalla 4.11.1980, esitelmöinyt aiheesta "Markkinointitutkimuksen käyttö tuotesuunnittelun apuna" INSKOn seminaarissa 3.12.1980.

Julkaisut:

(& Rob R. van den Heuvel & Kristian Möller) Conjoint Measurement for Marketing Management, European Journal of Marketing, Vol. 14, No 7, 1980. 10 s. Bradford 1980.

(& Kristian Möller & Rob R. van Heuvel) Conjoint-analyysi käytännön markkinointitutkimuksen välineenä, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4/1980. 15 s. Helsinki 1980.

(& Kristian Möller) Conjoint Measurement Application to Analysis of Consumer Price Utility Structure, Management Science in Finland MASC 2.12.1980 Proceedings. 14 s. Turku 1980

Tuotteisiin liittyvät palvelut — kannattava markkinointiväline vai välttämätön paha. Keskuskauppakamarin moniste. 10 s. Helsinki 1980.

Yrityksen hintapolitiikka ja hinnoittelumenetelmät, Helsingin kauppa- ja korkeakoulun luentomoniste. Helsinki 1981.

ARTTO, EERO:

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen varapuheenjohtaja.

Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen.

Professoriliiton hallituksen jäsen.

"Some thoughts and remarks from the cash stream field." 19 s. Konferenssialustus Bostonissa 1980.

Julkaisut:

Rahoituslaskelmat korvattava paremmilla. 2 s. Talouselämä 31/1980.

(& Jarmo Leppiniemi) Rahoitusanalyysit ja rahoituksen suunnittelu. 66 s. Helsinki 1980.

(& Seppo Alaluusua & Jarmo Leppiniemi) Ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi, perusteet ja hyväksikäyttö. 130 s., Helsinki 1981.

(& Tuomo Vesänen & Seppo Salo) Rakennuspuusepänteollisuusyritysten kilpailukykyvertailu 1971—78, Suomi — Ruotsi. 130 s. Helsinki 1981.

(& Tuomo Vesänen & Seppo Salo) Metalliteollisuusyritysten kilpailukykyvertailu 1971—78, Suomi — Ruotsi — Saksan liittotasavalta. 130 s. Helsinki 1981.

Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus, Suomi 1961—73, Ruotsi 1966—74. 180 s. Helsinki 1981.

Cash-based Profitability and Financing of Industries, Finland 1961—1973, Sweden 1966—1974. 157 s. Helsinki 1981.

BINHAM, PHILIP:

Julkaisut:

(& Riitta Lampola & James Murray) Service with a Smile: Restaurant English. 181 s. Keuruu 1981 (nauhoineen).

Joukko kirja-arvosteluja World Literature Today:ssa.

BROMS, HENRI:

Helsingin yliopiston persian kielen ja kirjallisuuden dosentti.

Elinkeinoelämän keskusarkiston johtokunnan jäsen.

Kriittisen korkeakoulun johtokunnan jäsen.

Uuden kulttuurin säätiön johtokunnan jäsen. Tieteellisen informoinnin neuvoston yhteistyövaliokunnan jäsen.

Opetusministeriön vaihtostipendiaattina Ranskassa ja Puolassa syyslukukaudella.

Julkaisut:

- (& Risto Rautkoski) Mikrofilmitekniikka kirjastossa. Signum 1980:1.
 Anti-amerikanismi ja amerikanismi. Kanava 1980:3.
 Niin kauan on byrokratiaa kuin on ihmisiä. Katsaus 1980:4.
 (& Henrik Gahmberg) Mythology in Management Decisions. Luettu International Communication Ass:n Division IV:ssä Acapulcossa, toukok. 1980.
 Lännen tieto on sokea mies Keski-idän ihmisen mielestä. HS 8.6.1980.
 (& Eero Tarasti) Suomalainen semiotiikka. Kanava 1980:6.
 (& Osmo Kuusi) Ranskan strukturalismin perusteos suomeksi. HS 11.8.1980.
 Karnevaalikulttuurin sankari on amerikkalainen miljö. HS 8.10.1980.
 Tietotekniikan uusi aalto mullistaa perinteisen kirjaston. HS 4.12.1980.
 (& Pirjo Laaksonen) Informaatiopalvelutoiminnan nykytila Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa ja suuntaviivoja sen kehittämiseksi suunnittelukaudella 1982—86. Helsingin kauppakorkeakoulun selvityksiä, E-7. 1980.
 Halpahintaiset jumalat, Snellman vai jazz? HS 4.1.1981.
 Mihail Bahtinin kielifilosofia messianismina. Turun Sanomat 12.2.1981.
 Hitaat ja nopeat totuudet. Kanava 1981:3.
 Kahden tyylin oravanpyörä. Satyajit Rayn epätodelliset shakinpelaajat. HS 21.3.1981.
 Las Vegas ei saa tulla tänne. Suomen Kunnallislehti 1981:7.

DAHLBERG, TOMI:

- Suomen Operaatiotutkimusseuran työryhmän "Päätöksenteon tukijärjestelmät" jäsen.
 Osallistunut Tietojenkäsittelyliiton pienprojektiin "Graafisen tulostuksen hyväksikäyttö systeemytyössä".
 Osallistunut Tietojenkäsittelyliiton tutkimuspäiville 23.10.1980, jossa esitelmöinyt aiheesta "Tietokone yritysjohdon päätöksenteon apuvälineenä", Management Science in Finland konferenssiin Turussa 8.—9.12.1980, jossa esitelmöinyt aiheesta "Operaatiotutkimus ja päätöksenteon tukijärjestelmät" sekä Nordic Data Management and Data Base Design-konferenssiin Helsingissä 10.—11.6.1981.
 Osallistunut Suomen operaatiotutkimusseuran pitämien päivien "Yritysjohdon päätöksenteon tukeminen atk:ta hyväksikäyttäen" järjestämiseen 24.2.1981 ja 8.4.1981 sekä esitelmöinyt jälkimmäisenä päivänä aiheesta "Päätöksenteon atk-pohjaisista apuvälineistä; Mitä ulkomailla on tehty ja mitä kokemuksista voi oppia?".

Julkaisut:

- Tietokone yritysjohdon päätöksenteon apuvälineenä. 37 s. HKKK:n työpapereita. Helsinki 1980.
 Decision Support Systems and Operations Research/ Management Science. 12 s. MASC'80 Proceedings. Turku 1980.
 (& Sääksjärvi Markku & Fagerlund Erja & Honkanen Sirpa & Jokinen Raimo) Tietokoneen opetusikäytön kehittäminen systeemiekonomin koulutusohjelmassa. 153 s. HKKK:n työpapereita. Helsinki 1981.

ERONEN, JARMO:

- Luentosarja Neuvostoliiton maantieteestä Helsingin yliopiston venäjänkielen lukijoille syyslukuk. 1980, 8 tuntia.
 Suomen antropologinen seura ry:n rahastonhoitaja.

Julkaisut:

- (& Ilmari Susiluoto) Historical roots of Finno-Soviet economic relations. 14 s. Bidrag till öststatsforskningen Vol. 8, No 4, 1980. Esitetty "2nd world congress for Soviet and East European studies"-kongressissa Garmisch-Partenkirchenissä.
 Neuvostoliiton Suomen energiataloudessa. 2 s. Talouselämä 23/1980.
 Maakaasun tuotannon kasvuvauhti Neuvostoliitossa öljyä nopeampi. 2 s. Talouselämä 30/1980.
 Neuvostoliiton massa- ja paperiteollisuuden alueellinen ekspansio. 165 s. HKKK:n julkaisuja B 50 (lisen-siaatintyö).
 Neuvostoliiton sahataran tuotannosta ja viennistä. 4 s. Sahamies 6/1981.
 (& Reijo Helle) The impact of Finno-Soviet economic cooperation on the spatial structure of the Finnish economy, kokoomateokseen Spatial analysis, industry and industrial environment. Vol. 3, 1981. Toim. Ian Hamilton (Wiley & Sons Ltd).

GAHMBERG, HENRIK:

- Luennoinut organisaatiosta, liikkeenjohdosta ja strategiakysymyksistä Liikkeenjohdon Instituutissa (LI-FIM), Pohjois-Suomen Teollisuusopistossa (POHTO) sekä Institutet för Företagsledningissa Ruotsissa.

Osallistunut European Group of Organizational Studies -ryhmän seminaariin "Structure and Process" Sannäsissa 17—19.9.1980.

Luennoinut kutsuttuna yhdessä dos. Henry Bromsin kanssa myyntitytökimuksen soveltamisesta organisaatiotutkimukseen Handelshögskolan i Stockholmssa 9.4.1981. Osallistunut internaattiseminaariin johdon arvojen tutkimuksessa Värmdössa, Ruotsissa 3—5.6.1981.

Osallistunut 1981 European Case Development Workshop'iin Tutzingissa, Saksan Liittotasavallassa 27.7.—31.7.1981 ja esittänyt siellä uuden opetustapauksen.

Osallistunut Nordic Management Boardin konferenssiin "Forskning i verkligheten" ja esittänyt työpapereita (& Henry Broms) myyttien roolia johdon päätöksenteossa, Tukholmassa 25—27.8.1981.

Julkaisut:

Contact Patterns and Learning in Organizations — With A Network Analysis in Two Industrial Organizations. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-48. Helsinki 1980. (Lisensiaatintyö).

"On Identifying Structures in Organizational Communication — An Example of NEGOPY Network Analysis", Prepared for the EGOS seminar on Structure and Process, September 17 to 19, 1981 Sannäs, Finland. (Työpaperi).

(& Henri Broms) "The Mythology of the Chrysler Crisis", KODIKAS (saksal.julk.) 2/1981 (artikkeli).

ARTTO, EERO:

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen varapuheenjohtaja.

Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen.

Professoriliiton hallituksen jäsen.

"Some thoughts and remarks from the cash stream field." 19 s. Konferenssialustus Bostonissa 1980.

GRANLUND, ÅKE:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan jäsen. Helsingin kaupungin nimilautakunnan jäsen. Kieli-instituuttien valvontalautakunnan jäsen. Helsingin yliopiston pohjoismaisen filologian dosentti. Kouvolaan kieli-instituutin ruotsin kielen asiantuntija. Finska Vetenskaps-Societetin jäsen.

HAAHTI, ANTTI:

Luennoinut ja johtanut yrityspelin Johtamiskoulutusohjelman kursseilla.

Suunnitellut, ohjannut ja luennoinut Suomen Markkinointiliiton järjestämän seminaarin "Palvelujen markkinoinnin tehostaminen" Helsingissä ja Tampereella.

Esittänyt työpapereita EIASM tutorialissa sekä osallistunut EIAARM:in kokoukseen Kööpenhaminassa.

Osallistunut European Case Development Workshopiin Roomassa ja ohjannut Suomen Case kirjoittamiseminaarissa Sannäsissa.

Esittänyt työpapereita MASC'n kokouksessa Turussa, 1981 Conference of American Academy of Marketing Science Association, Miami Beachissa, sekä luennoinut sekä undergraduate- että graduate-opiskelijoille Department of Marketing, Ball State University, Indianassa, USA:ssa.

Kutsuttu uudelleen kaksivuotiskaudeksi Kylteri Oy:n johtokunnan jäseneksi ja markkinointiryhmän vetäjäksi. Yhteistoiminnassa Oy Suomen Gallup Ab:n ja Oy Mec-Rastor Ab:n kanssa.

Julkaisut:

Ledamed Inc., Case published by Case Clearing House of Great Britain & Ireland, At Granfield Institute of Technology and Institute per la Formaziane L'Aggiornamento Professionale (I.F.A.P.), Rome, January, 1981. 12 s.

(& Hooley & v d Heuvel) The Finnish Tourist Board. Case published in "Cases in International Marketing", by Peter Doyle, MCD Publications. Management Center of Bradford. 1981.

Palvelualalla toimivien pienyritysten johtamisen ongelmia. HKKK, F-7, 1981.

(& v d Heuvel, R.) Positioning: Some Conceptual Problems with an Illustration. Proceedings, 1981 Conference of American Marketing Science, Miami Beach, Florida, 1981.

(& v d Heuvel, R.) Positioning: Some Conceptual Problems with an Illustration. Liiketaloustieteellinen Aikakauslehti, No 1, 1981.

Tuotantopalvelujen laadun vakioiminen johdon ongelmana. Ajantasa 2, 1981.

Palveluyritys osaamisjärjestelmänä. Vitriini No 3, 1981.

Hauhon alueella toimivien täysihoitoloiden omistajaohjasta riippuvat yrityksen menestyksen edellytykset ja lopettamiseen johtaneet syyt. Tutkimusraportti. Tukeprojekti, 1981.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen dosentti. Vaasan korkeakoulun saksan kielen dosentti. Turun yliopiston germaanisen filologian dosentti. Nimitetty Svenska handelshögskolanin saksan kielen dosentiksi 16.12.1980 alkaen.

Aikakauslehden Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Göttingen) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen. WSOY:n Spectrum Tietokeskuksen kielitieteen asiantuntija ja tietosanakirja-artikkelien kirjoittaja.

Asiantuntija täytettäessä Svenska handelshögskolanin saksan kielen ap. lehtorin virkaa. Trondheimin yliopisto kutsunut väitöskirjan arvostelulautakunnan jäseneksi ja viralliseksi vastaväittäjäksi germanistisen lingvistiikan alalla.

Julkaisut:

Spectrum Tietokeskus, kielitieteellisiä artikkeleja.

HARANNE, MARKKU:

Maanpuolustiedotuksen suunnittelukunnan pääsihteeri 1.10.1980 alkaen.

Suomi-Algeria-seuran ja Helsingin Suomi-Puola-yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Kongressimatka XI pohjoismaiseen sosiologikokoukseen Reykjavikiin kesäk. 1981.

Sosiologian luentosarja Kymenlaakson kesäyliopistossa heinäk. 1980, Lahden kesäyliopistossa elok. 1980 ja Helsingin yliopiston avoimessa korkeakoulussa tammik. 1981.

Julkaisut:

Opinion polls on security and foreign policy and the related debate. Yearbook of Finnish Foreign Policy 1979. (ilm. 1980).

(& A. Sicinski) Some Typologies of Life Styles in Poland and Finland. Polish Sociological Bulletin 3, 1979. (ilm. 1980).

Dialectics between Occupational and Party Structures: Finland since World War II. Acta Sociologica 2—3, 1980.

HAUTAMÄKI, ANTTI:

Filosofian ja yleisen kielitieteen tuntiopettaja Helsingin ja Oulun yliopistoissa ja matematiikan tuntiopettaja Helsingin suomenkielisessä työväenopistossa.

Suomen filosofisen yhdistyksen hallituksen jäsen. Luento loogisesta kielentutkimuksesta Turun yliopistossa, esitelmä samasta aiheesta Suomen kielitieteellisen yhdistyksen ja Suomen filosofisen yhdistyksen järjestämässä esitelmätilaisuudessa Helsingissä 24.1.1981. Esitelmä aiheesta "Hegel ja teesi havaintojen teoriapitoisuudesta" Suomen tutkijaliiton J.V. Snellmanin juhluvuoden Hegel-seminaarissa Helsingissä 16.5.1981.

Julkaisut:

Ristiriidan käsitteet Marxilla. 173 s. Helsinki 1980.

Marxilainen uskontokritiikki. 3 s. Vartija 93, 1980.

Ristiriidat ja dialektiikka. 3 s. Tiede ja edistys 4/1980.

Totuuden lähestymisen ajatus Engelsillä. 11 s. Teoksessa Totuus (toim. Ilkka Niiniluoto et al.), Helsinki 1980.

Loogisesta kielentutkimuksesta. 14 s. Teoksessa Kielitieteen ja filosofian suhteesta, Turku 1981.

HEIKKONEN, JAAKKO:

Amattitilintarkastaja lukuisissa yhteisöissä. KHT-yhteisö Tilintarkastustoimisto Jaakko Heikkinen Kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

Julkaisut:

Tilastolliset tarkastusmenetelmät. Verotus 5/1980, s. 11.

Uusi osakeyhtiölaki ja tilintarkastuskertomus. Merkonomi 8/1980.

Osakeyhtiön tilintarkastuskertomus. Suomen Kunnat 5/1981.

Tilintarkastajan todistukset rekisteröintiä varten. Kauppakamarilehti 4/1981.

(& Auvo Nieminen & Raimo Pallonen) Liikeverotus 1980-1981. Juva 1981, 321 s.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti. Kansainvälisen maantieteilijäunionin (IGU) komission Industrial Systems ja työryhmän Geography of Tourism and Recreation jäsen, Yhdyskuntasuunnittelun

jatkokoulutuskeskuksen neuvottelukunnan, Suomen Maantieteellisen seuran, Pohjois-Suomen maantieteilijäseuran, Pohjois-Suomen tutkimusseuran ja Kauppatieteellisen yhdistyksen jäsen.

Julkaisut:

Observations on tourism between Finland and the Soviet Union. Frankfurter Wirtschafts- und Sozialgeographische Schriften, Heft 31, 1979

Some latest developments in retailing by mobile shops. Nordia 1981, Vol. 15, no. 1.

Pyyhinvaellus on mittava matkailuilmiö. Talouselämä no 5, 1981.

Reindeer Husbandry in Finland. The Geographical Journal, Vol. 145, Part 2, 1979.

HIETALA, PEKKA:

Tehnyt opintomatkan joulukuussa 1980 Belgiaan EIASM:n kurssille "Option Valuation".

Esitelmöinyt laskentatoimen eri osa-alueista mm. Valtion koulutuskeskuksessa, Helsingin kaupungin koulutusosastolla sekä E-instituutissa.

HONKANEN, MARJA-LIISA:

Osallistunut Yrjö Jahnssonin säätiön järjestämälle mikrotalousteorian tutkijakoulutuskurssille luvu-
vuonna 1980-81.

HONKO, JAAKKO:

European Institute for Advanced Studies in Managementin (Bryssel) tieteellisen neuvoston jäsen. Nordic Management Boardin hallituksen jäsen. International Institute for Applied Systems Analysis (Laxenburg) tieteellisen neuvoston jäsen. Suomen ja Neuvostoliiton management-yhteistyöryhmän suomalaisen osapuolen puheenjohtaja.

Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen ja Talouspolitiikan johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen hallintoneuvoston ja tutkimuslautakunnan jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Yrjö Jahnssonin Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Liiketaloudellisen Tutkimussäätiön hallituksen jäsen. Liiketaloudellisen Aikauskirjan toimituskunnan puheenjohtaja. Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen.

Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomen Tiedeseuran ja Teknillisten Tieteiden Akatemian varsinainen jäsen. Helsingin kauppa- ja korkeakoulun ylioppilaskunnan ja Suomen Ekonomiliiton kunniajäsen.

Ruotsin Ingenjörsvetenskapsakademien ja International Academy of Management'in (Los Angeles) jäsen. Saaanut Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan komentajamerkin.

Suomen Yhdyspankki Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen puheenjohtaja, jäsen tai tilintarkastaja.

Luennoin Institutet för Företagsledning -nimisen instituutin kursseilla Hookissa 17.9.—18.9.1980 aihepiiristä "Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering". Pitänyt Plehanovin Instituutissa Moskovassa vierailuluennon aiheesta "Developing a Finnish Industrial Strategy" 9.12.1980 ja Moskovan yliopistossa vierailuluennon aiheesta "Management Education in Finland" 10.12.1980.

Toiminut Suomen ja Neuvostoliiton välisen management-alan työryhmien ensimmäisen yhteiskokouksen puheenjohtajana Helsingissä 12.5.—15.5.1980 ja pitänyt alustuksen aiheesta "Finnish Management Research and Education".

Esitelmöinyt kotimaassa lukuisissa tilaisuuksissa, mm. Liikkeenjohdon Instituutin kursseilla.

Osallistunut eräisiin kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin ja toiminut niissä yleisistuntojen puheenjohtajana, mm. Euroopan ja Yhdysvaltojen kauppa- ja korkeakoulujen ja johtamiskoulutuslaitosten yhteiskokouksessa Pariisissa 15.6.—18.6.1980.

Julkaisut:

1980-luvun haasteita taloudellemme ja kaupalliselle koulutukselle. Esitelmä XVIII valtakunnallisten kauppaopettajapäivien pääjuhlassa 12.4.1980. Eripainos. 22 s.

Kestämmekö hyviä aikoja? Esitelmä T-kaupan päivillä Turussa 25.5.1980. Eripainos. 15 s.

Miten lisätä yrittävyyttä erilaisissa organisaatioissa? Ekonomiuutiset no 11/1980. 19 s.

Tiedon taso ja kansainvälinen kilpailukyky. Korkeakoulutieto 7/1980. 6 s.

Företagsekonomisk teori- och idéutveckling med avseende på investeringsfrågor. Lars Engwall (red).

Företagsekonomins rötter. Lund. 1980. 12 s.

A Finn iparfejlesztési stratégia. Unkarinkielinen lyhennelmä kirjasta Suomalainen talousrooli. Unkarin Tiedeakatemian julkaisu Ipargazdasági szemle 3/80. Budapest. 12 s.

HUTTUNEN, HEIKKI J.:

Toiminut atk-menetelmien opettajana Merkonomien jatkokoulutuskeskuksessa lukuvuoden 1980/81. SCANUGin presidentti. Korkeakoulujen ja yliopistojen laskentakeskusten yhteistyöryhmän puheenjohtaja.

Esitelmöinyt HP International User's Meetingissä Montreux'ssa 16.—19.9.80 aiheesta "Information Retrieval Systems: A General Survey and A Case Study", SCANUGin kokouksessa Trondheimissa 20.—21.11.80 aiheesta "Text Processing and DAISY/3000 system", HP International User's Meetingissä Orlandossa 26.—30.4.81 aiheesta "How to Improve Batch Processing/JOB LIB 3000".

Osallistunut European Business School Librarians' Groupin johtoryhmän kokoukseen Lontoossa 1.—2.4.81, IFIP:n kongressiin tietokoneen käytöstä opetuksessa Lausannassa 26.—31.7.81.

Vieraillut University of California, Los Angeles, Graduate School Managementin tietokonekeskuksessa 4.—6.5.81, American Universityn, Washington D.C. tietokonekeskuksessa 11.—13.5.81.

HYVÖNEN, SAARA:

Osallistunut EIASM:in järjestämään tutoriaaliseminaariin Brysselissä 5.—7.11.1980, jossa esittänyt tutkimussuunnitelmansa. Osallistunut European Academy for Advanced Research in Marketing (EAARM) -yhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä pidettyyn markkinoinnin tutoriaaliseminaariin Kööpenhaminassa 22.—24.3.1981, jossa esittänyt tutkimussuunnitelmansa.

Julkaisut:

(& Meeri Saarsalmi & Eija Rahikainen) Markkinoinnin toimivuusselvitys. 159 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-47. Helsinki 1980.

HÖLTTÄ, RISTO:

Toiminut talouselämästä julkaistavan Suomen Kartaston tutkijana, projektiryhmän valvojana ja johtoryhmän jäsenenä. Valittu 15.12.1980 Suomen Maantieteellisen Seuran työjäseneksi.

Osallistunut talousmaantieteen EEC-projektin opintomatkaan 6.—23.9.1980 Saksan Liittotasavaltaan, Belgiaan ja Ranskaan. Osallistunut talousmaantiedon opettajien täydennyskoulutuspäiville 28.—29.11.1980 Mikkelissä ja esitelmöinyt päivillä "Talousmaantieteen opetuksessa huomioon otettavista ajankohtaisista kysymyksistä".

INGMAN-LINDHOLM, LILIAN:

Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan varajäsen. Valantehneiden kielenkääntäjien ruotsin kielen tutkintolautakunnan varajäsen.

Handels- och industritjänstemannaföreningen r.f.:n puheenjohtaja 1973 -. Handels- och industritjänstemannaförbundet r.f.:n hallituksen jäsen 1978-. Tjänstemännens Studieförbundin hallituksen varapuheenjohtaja. Merkantila Aftonskolanin johtokunnan jäsen.

Julkaisut:

(& Elisabet Törnudd-Jalovaara) Handbok i svenskt uttal. HKKK:n opetusmoniste n:o 152.

JUSELIUS, HARRY:

Juselius Ky:n toimitusjohtaja.

Julkaisut:

(& Ari Airaksinen) Linja-autoliikenteen kannattavuus perustuu yli-ikäiseen kalustoon. Kauppa-lehti EXTRA 8.4.1981 ss. 30—31.

KALLIO, MARKKU:

Teknillisen korkeakoulun sovelletun matematiikan dosentti. International Institute for Applied Systems Analysis-instituutin tutkija. Suomen Operaatiotutkimusseuran johtokunnan jäsen. International Federation of Operational Research Societies-nimisen liiton pysyvä edustaja.

Esitelmöinyt aiheesta "Linkage of Linearized Models" konferenssissa "Analysis of World Trade in Forest Products", IIASA, Laxenburg, Itävalta, kesäkuu 1981.

Julkaisut:

(& G.B. Dantzig & M.A.H. Dempster, editors) Large-Scale Linear Programming, Vol 1 & 2, Proceedings of a IIASA Workshop, 2-6 June, 1980, IIASA, Laxenburg, 1981.

Sovelletusta systeemianalysista, virkaanastujaisesitys Helsingin kauppakorkeakoulussa 24.2.1981, Liiketaloustieteellinen aikakauskirja, Vol 2, 1981.

(& A. Lewandowski & W. Orchard-Hays) An Implementation of the Reference Point Approach for Multi-Criteria Optimization (revised), IIASA, 1980. (Esitetty metsäteollisuuskonferenssissa IIASA:ssa marraskuussa 1980.)

(& K. Beer, V. Bulavski, V. Krivonozhko, A. Propoi, M. Soismaa, B. Strazicky & R. Zvjagina, eds.) Bibliography of Eastern European Publications on Large-Scale Linear Programming, IIASA, 1981.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Toiminut ranskan kielen opettajana Vientikoulutussäätiön vientimarkkinoinjakoulutuksen 1- ja 2-vuotisilla linjoilla. Osallistunut Centre Francais'ssa ranskan kielen opettajien kurssiin 9—13.6.1980. Osallistunut Helsingin yliopiston italianistiseminaariin 4.10., jossa esitelmöinyt aiheesta "Italian kielen arvosanoopetuksen alkuvaiheista Helsingin yliopistossa". Valantehneiden kielenkääntäjien ranskan kielen tutkintolautakunnan varajäsen. Suomi-Ranska yhdistyksen ja Dante Alighieri-seuran johtokunnan jäsen.

Julkaisut:

(& Honkavaara) Ranskan kielen 1. oppiakso, kielioppi- ja käännösmoniste, HKKK:n opetusmonisteita N:o 175.

KEKÄLÄINEN, MARJA:

Julkaisut:

Suomen kielen pro gradu -tutkielma aiheesta "Kielellisen normin käsitteestä ja kielenhuollon periaatteista", ilmestynyt Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisussa "Äidin kielen opetus ja kielenhuolto". Tampere 1980.

KELOHARJU, RAIMO:

Osallistunut esitelmöitsijänä IEEE:n kongressiin "International Conference on Cybernetics and Society", Cambridge, Mass., USA 8—10.10.1980 aiheena "Strategic Planning in a Finnish Apparel Company". Esitelmöinyt AFCET'in kongressissa "System Dynamics and Analysis of Change" Pariisissa 5—7.11.1980 aiheesta "General Frame of Resources, Structure and Trade-off". Esitelmäinyt MASC-kongressissa Turussa 8—9.12.1980 aiheesta "Tuotekehitysidean soveltaminen: systeemidynamiikkaa käsittelevä case".

Julkaisut:

General Frame of Resources, Structure and Trade-off. 12 s. Dynamica, Vol. 6, Part 1. Bradford, UK., 1980.

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa. WSOY:n hallintoneuvoston jäsen.

Esitelmöinyt 9.9.1980 Verotusjohdon aineellisoikeudellisessa seminaarissa Hämeenlinnassa aiheesta "Näyttökysymykset arvioverotuksessa". Selostanut 20.10.1980 Vero-opintopäivillä Helsingissä KHO:n viimeaikaista oikeuskäytäntöä liikeverotuksen alalta. Esitelmöinyt 27.5.1981 Kymenlaakson kesäyliopiston lakimiesten täydennyskoulutuspäivillä Kouvolassa aiheesta "KHO:n oikeuskäytäntöä". Esitelmöinyt 2.6.1981 Tampereen yliopiston verovirkamiestutkinnon suorittaneiden täydennyskoulutuskursilla aiheesta "Valitusten ja vastineiden laatiminen".

Julkaisut:

Näyttökysymykset arvioverotuksessa. Verotus 5/1980 ss. 284—297.

KHO:n oikeuskäytäntöä tulo- ja varallisuusverotuksen piiristä vuonna 1980. Defensor Legis 1/1981 ss. 1—28.

Oikeustapausselostuksia, aikakauslehti Lakimies 1981.

KIVIJÄRVI, HANNU:

Osallistunut IIASA-instituutin järjestämään seminaariin "Task Force Meeting on Model Validity and Credibility" Wienissä 13—16.10.1980, jossa esitelmöinyt aiheesta "A framework for evaluating the modelling process". Osallistunut MASC'80-kongressiin Turussa 8—9.12.1980, jossa esitelmöinyt aiheesta "OR-process and the evaluation of its performance". Osallistunut EIASM-instituutin järjestämään seminaariin "Intensive Advanced Course on Corporate Planning and Modelling" Brysselissä 4—6.3.1981. Luennoin ja esitelmöinyt systeemisuunnittelusta, yritysmalleista ja markkinoinnin päätöksentekomenetelmistä eri yhteyksissä.

Julkaissut:

OR-process and the evaluation of its performance, 12 s. MASC'80 Proceedings.

KORHONEN, PEKKA:

Vastaväittäjänä Jyväskylän yliopistossa 4.10.1980 FL Eero Blåfieldin väitöstilaisuudessa. Suomen operaatiotutkimusseuran johtokunnan jäsen.

Osallistunut Delawaren yliopistossa 10—15.8.1980 monitavoitteista päätöksentekoa käsittelevään konferenssiin ja pitänyt esitelmän. Ollut mukana järjestämässä kahta koulutustilaisuutta aiheesta "Yritysjohdon päätöksenteon tukeminen atk:ta hyväksikäyttäen I ja II" ja pitänyt jälkimmäisessä esitelmän.

Luennoin INSKO:ssa 18.9.1980 aiheesta "Eroitteluanalyysi ja ryhmittelyanalyysi", VKK:ssa 25.11. ja 23.4. aiheesta "Monitavoitteinen päätöksenteko" ja 26.11. aiheesta "Päätöksentekotilanteen rakenne", matemaatikkojen työllisyyskursilla 27.11. aiheesta "Yrityssuunnitteluongelmien mallintaminen" sekä Joensuun korkeakoulussa 27—28.4. aiheesta "Monitavoitteinen päätöksenteko" ja "Ryhmittelyanalyysi". Osallistunut Suomen Tasavallan ja Keskinäisen Taloudellisen Avun Neuvoston yhteistyökomission järjestämään seminaariin esitellen omia tutkimuksiaan usean päätöksentekijän monitavoitteisesta ongelmasta. Seminaari järjestettiin Moskovassa 10—17.5.1981.

Julkaissut:

(& Wallenius Jyrki) An Interactive Bargaining Procedure for Solving the Multiple Criteria Problem with Discrete Alternatives", monitavoitteista päätöksentekoa käsittelevässä konferenssissa 10—15.8. Delawaren yliopistossa pidetty esitelmä.

(& Floman Martin) On Computing Discriminant Function in two Alternative Ways, Tutkimuksia — Research Reports, N:o 12, Helsingin yliopiston laskentakeskus.

(& Soismaa Margareta) An Interactive Multiple Criteria Approach to Ranking Alternatives, esitetty EURO IV:ssä, Cambridge, England, 22—25.7.1980.

(& Wallenius Jyrki & Zionts Stanley) Some Thoughts on Solving the Multiple Decision Maker/Multiple Criteria Decision Problem and an Approach, lähetetty julkaistavaksi Management Science-lehteen.

A note on the Zionts and Wallenius Interactive Programming Method for Solving the Multiple Criteria Problem, käsikirjoitus.

(& Wallenius) Malli usean päätöksentekijän diskreetin neuvotteluongelman ratkaisemiseksi, esitetty Management Science in Finland-konferenssissa 8—9.12.1980. (& Wallenius Jyrki & Zionts Stanley) Some Theory and a Method for Solving the Discrete Multiple Criteria Problem, käsikirjoitus.

KYLÄKOSKI, KALEVI:

Julkaissut:

Yrityksen strategiasuunnittelu systeeminä ja prosessina. Väitöskirja. 329 s. Helsinki 1980.

LAAKSONEN, OIVA:

Svenska handelshögskolanin organisaatioteorian ja henkilöstöhallinnon dosentti. Antanut asiantuntijalausunnon Vaasan korkeakoululle kahdesta hakijasta yrityksen hallinnon professorin virkaan, sekä Svenska handelshögskolanille kolmesta hakijasta yrityksen hallinnon (företagsadministration) apulaiprofessorin virkaan. Kauppatieteellisen Yhdistyksen puheenjohtaja sekä Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen. Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen. Kokous- ja tutkimusmatka Japaniin sekä Kiinaan loka- marraskuussa 1980. Esitelmöinyt International Sociological Associationin "RC-10 Workshop in Tokio 80" aiheesta "Values and participation in enterprises" 8.11.80 sekä toiminut sektorin puheenjohtajana. Osallistunut EGOS:in (European Group for Organization Studies) seminaariin Sannäsissa 17—19.9.1980 ja pitänyt alustuksen aiheesta "Exchange Theory and Guiding Structures". Osallistunut myös Management Science in Finland (MASC'80) seminaariin Turussa 8—9.12.1980, toimien jaoston puheenjohtajana sekä pitäen alustuksen aiheesta "Values and participation in enterprises". Organisoimin Helsingissä 26—28.5.1981 työseminaarin "Capitalist-Socialist Dialogues on Organizational Behaviour", jonka järjestäjänä yhteisesti EIASM sekä HKKK. Toiminut ko. työseminaarin puheenjohtajana sekä alustanut aiheesta "Resources and controlling structures in comparing capitalist and socialist organizations"

Julkaissut:

Industrial Democracy in Europe, Oxford 1981, 441. sekä European Industrial Relations, Oxford 1981, 277 s. kansainvälisen IDE-tutkimusryhmän jäsenenä.

Johtajien liikuttava työntekijöiden parissa, Teollisuusviikko 26.3.81.

Suomalaisella työnjohdolla käskävä ote, Työ, Terveys, Turvallisuus, 3.1981.

Tutkimus yritysdemokratiasta Euroopassa, Uusi Suomi, alakerta 25.4.1981.

LAAKSONEN, PIRJO:

Suomen tieteellisen kirjastoseuran taloudenhoitaja. Tieteellisten kirjastojen virkailijat ry:n tilintarkastaja. Osallistunut Fédération Internationale de Documentationin 40. kongressiin Kööpenhaminassa 18—21.8.1980 ja pohjoismaisten kirjastoseurojen yhteistyökokoukseen Oslolla 23—25.10.1980. Osallistunut IV:sien Kirjasto- ja informaatiopalvelualan päivien järjestämisen 7—9.1.1981 Tampereella. Toiminut opettajana Suomen Liikemiesten kauppaopistossa kirjastovirkailijoiden siirtymävaiheen loppukurssilla.

LAHTI, ARTO:

Osallistunut Management Science-80 -kokoukseen Turussa 8—9.1980 ja European Academy for Advanced Research in Marketingin vuosikokoukseen Kööpenhaminassa 25—27.5.1981 ja alustanut kummassakin lisensiaattitutkimusaiheesta "Liiketoimintatason strateginen malli. Empiirinen testaus trikotoimialalla". Osallistunut väitöskirjatutkimukseen liittyen European Academy for Advanced Research in Marketingin seminaariin "2nd Doctoral Seminar in Marketing" Kööpenhaminassa 22—24.4.1981 ja European Institute for Advanced Studies in Managementin seminaariin "Tutorial for Doctoral Students in Strategic Management Brysselissä 29—30.4.1981. Osallistunut European Academy for Advanced Studies in Managementin seminaariin "Intensive Advanced course on Bayesian Interference and Model Building" Brysselissä 28—30.1.1981. Luennoinut INSKO:n seminaarissa "Valimotuotteiden markkinointi" 23.4.1981 aiheesta "Valimoyritysten menestymisen avaintekijöiden suunnittelu". Toiminut KVS:n kurssien "Miten menestyn esimiehenä" ja "Miten luodaan menestyvä yritystoiminta" opettajana.

Julkaisut:

Liiketoimintatason strateginen malli. Empiirinen testaus trikotoimialalla. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-53. Helsinki 1981.

Markkinointi yrityksen kilpailukeinona (Viisiosainen artikkelisarja) 26 s. Tehokas Yritys 8/80—1/81.

LAMPI, MIRJA-LIISA:

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutusäätiön kursseilla. Luennoinut liike- ja talouselämän kielestä Markkinointi-Instituutissa ja Helsingin Sihteeriopistossa. Toiminut Helsingin Sihteeriopiston kurssitoiminnan osaston järjestämien sihteerien englannin kielen jatko-koulutusseminaarien johtajana. Opintomatka Englantiin heinä-elokuussa 1980.

Julkaisut:

(& Laurinen, Timo) Export English. Englannin etäisopetuskurssi vientikaupan parissa toimiville. 600 s., Vientikoulutusäätiö, Helsinki, 1980.

"Kielen käyttötilanteet määräävät oppimateriaalin sisällön". 2 s. Vienti-instituutti 2/1980. Helsinki 1980.

LARMOLA, EERO:

Suomen Ekonomiliiton (SEFE) ja parin asunto-osakeyhtiön tilintarkastaja. Helsingin kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n hallituksen jäsen ja rahastonhoitaja. Asunto-Oy Melkonkatu 2:n hallituksen puheenjohtaja 1.1.1974 —.

LAULAJAINEN, RISTO:

Göteborgin yliopiston kulttuurimaantieteen, erityisesti talousmaantieteen professori. Kulttuurimaantieteen laitoksen esimies. International Geographical Union -komission Industrial Systemsin jäsen, Svenska nationalkommittén för geografin jäsen, Göteborgs Handelshögskolefondernas nämndin jäsen. Antanut asiantuntijalausunnon täytettäessä kansainvälisen markkinoinnin apulaisprofessorin virkaa Åbo Akademiassa. Toiminut virallisena vastaväittäjänä Tukholman kauppakorkeakoulussa 22.9.1980 (Lars Håkansson: "Multinationella företag: FoU-verksamhet, teknikutveckling och företagstillväxt"). Johtanut tutkijaseminaarit Uppsalan yliopiston Kulttuurimaantieteen laitoksella 21.11.1980 aiheesta "Företagets ekonomiska geografi" sekä University of Washingtonin (Seattle) Maantieteen laitokselle 27.4.1981 aiheesta "Corporate Geography". Osallistunut Nordic Association of Development Geographyn vuosikongressiin Göteborgissa 3.4.1981; Association of American Geographersin vuosikongressiin Los Angelesissa, CL 19—22.4.1981, jossa esitelmöinyt aiheesta "The Locational Decision — Function of Profitability?"; sekä Ruotsin maantieteilijäpäiville Lundissa 8.5.1981. Opintomatka Englantiin, USA:han ja Kanadaan 8.4.—1.5.1981.

Julkaisut:

Three Tests on Locational Matching. 13 s. Geografiska Annaler 1/1981 B.

Pyrite Sulphur in Western Europe since 1955. 20 s. Ragnar Olsson (redaktör), Professor Sven Godlund 60

år. Meddelanden från Göteborgs Universitets Geografiska Institutioner, Serie B, Nr. 67. Göteborg. 1981. Kirja-arvostelut Svensk Geografisk Årsbokissa ja Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografiessa.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen Ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1981. Laatinut työryhmien jäsenenä erityyppisiä testejä. SL R 1 (6.12.80).

Julkaisut:

(& Kultalahti & Kultalahti & Luukkainen) Saksan kokeilumoniste I — IV, 162 s. HKKK:n opetusmonisteita, 1980—81.

(& Seppänen & Stageth & Steuer & Tammisto) B-taso, Material zum schriftlichen und mündlichen Deutschunterricht, 77 s., HKKK:n opetusmonisteita 1980.

LEIVO, VEIKKO:

Helsingin teknillisen korkeakoulun markkinoinnin dosentti.

Mec-Rastor Oy:n y-jaoksen tukiryhmän jäsen. European Academy for Advanced Research in Marketingin kansallinen koordinaattori. European Institute for Advanced Studies in Managementin research fellow. Suomen Kuljetustaloudellisen yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Management in Science in Finland ohjelmatoimikunnan jäsen. Väli-Amerikka -projektin neuvottelukunnan jäsen.

Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen jäsen. Kemira Oy:n säätiön hallituksen jäsen.

Rehtorien neuvoston työvaliokunnan jäsen. Suomi-Neuvostoliitto seuran Helsingin kauppakorkeakoulun osaston johtokunnan puheenjohtaja. Markkinoinnin johdon ryhmän, Liikkeenjohdon konsulttien ja EVAFin jäsen.

Eräiden yritysten hallituksen puheenjohtaja tai jäsen.

Pitänyt puheen "Pienten ja keskisuurten yritysten johtamiskoulutus Mikkeliissä" (11 s.) johtamiskoulutuksen aloittamistilaisuudessa Mikkeliissä 2.10.1980. Esitelmöinyt Teknillisten Tieteiden Akatemian taloudellisen ja teknillisen koulutuksen yhteistyön kehittämisen symposiumissa teemasta "Miten kauppakorkeakoulu haluaa ja voi ottaa huomioon teknillisten aineiden opetuksen" 20.11.1980 Helsingissä. Esitelmöinyt IDEA-päivillä 30.10.1980 Helsingissä aiheena "Mitä markkinointi tänään vaatii". Pitänyt kansleri Jaakko Hongon muutokuvan paljastuspuheen Helsingin kauppakorkeakoulussa 2.12.1980. Avannut SNS-seuran HKKK:n osaston ja HKKK:n järjestämän Neuvostoliiton kaupan työseminaarin teemana "Tutkimuksen kehittämistarve Neuvostoliiton kaupassa" 4.12.1980 Helsingissä. Esitelmöinyt Suomen Vähittäiskauppiasliiton vuosikokouksessa 23.4.1981 Helsingissä ja Suomen Yrittäjien Keskusliiton vuosikokouksessa 29.4.1981 Helsingissä aiheena "Yrittäjyyden edistäminen maassamme".

Vieraillut New York Universityssa, Columbia Universityssa, Harvard Universityssa ja Massachusetts Institute of Technologyssa USA:ssa ajalla 5—14.11.1980 ja California State Universityssa ja California State Polytechnic Universityssa USA:ssa 3.4.1981 kansainvälisen koulutusohjelmamme aikaansaamiseksi. Perehtynyt ajalla 2.1.—9. 1.1980 kehitysyhteistyökoulutukseen Etiopiassa ja Keniassa sekä avannut ensimmäisen kehitysyhteistyöseminaarin (Trade Promotion and Market Research) Addis Abebassa 5.1.1981. Osallistunut LIFIMn seminaariin "Yrityksen hallituksen rooli ja tehtävät 18—20.2.1981 ja European Academy for Advanced Research in Marketing vuosikokoukseen 25—28.3.1981 Kööpenhaminassa. Vieraillut Plehanov-Instituutissa Moskovassa 5—7.5.1981 yhteistoiminnan laajentamiseksi kansainvälisen koulutusohjelmamme sisältäväksi. Osallistunut European Foundation of Management Developmentin vuosikokoukseen Ateenassa 17—20.5.1981.

Julkaisut:

Teollisuutemme sopeutuminen 1980-luvun haasteisiin. Kokoomateoksessa Markkinointijohtaja 80-luvun haasteiden edessä, Markkinoinnin Johdon Ryhmä, Helsinki 1980, ss. 49—71.

Kauppakorkeakoulu muuttuvassa maailmassa. Helsingin kauppakorkeakoulun avajaisissa 4.9.1980 pidetty puhe. Eripainos. 12 s.

Kaupallisen alan koulutukselliset näkymät. Contactor 14.10.1980.

Nopea menestys muutosten pyörteissä. 4 s. Talouselämä 32/1980.

Helsingin kauppakorkeakoulu matkalla eteenpäin — tulevan kehityksen näköaloja. Helsingin kauppakorkeakoulun tiedotuslehti 10/1980-81, HKKK 70 vuotta 16.1.1981, juhlanumero.

Yrittäjyyden edistäminen maassamme. Kauppias 14—15/1981.

Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan 70-vuotisjuhlassa pidetty juhlaesitelmä. Helsingin kauppakorkeakoulun tiedotuslehti 13/1980—81.

Miten johtamisen ja hallinnon opetus kauppakorkeakoulussa vastaa elinkeinoelämän käytännön tarpeita. Yritystalous 4/1981.

Detente and the international economy. Esitelmä Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan järjestämässä kansainvälisessä kongressissa "Liennytys ja kansainvälinen talous" 25.2.1981 Helsingissä. Contactor 14.3.1981.

Avauspuheenvuoro Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimuksen kehittämisspäivänä 21.11.1980. Helsingin kauppakorkeakoulu. Selvityksiä E-10.

Yhteistoimintamahdollisuuksia Helsingin kauppakorkeakoulun ja yritysmaailman välillä. Kokoomateoksessa Korkeakoulut ja yritysmaailma. Tuotantotalouden kerho Prodeko. Teknillinen korkeakoulu. Helsinki 1981.

Helsingin kauppakorkeakoulun kehittäminen lukuvuonna 1980—81. Helsingin kauppakorkeakoulun tiedotuslehti 20/1980—81.

LEPONIEMI, ARVI:

Osuuspankkijärjestön Kyösti Haatajan säätiön ja Tutkimussäätiön sihteeri. Yrjö Jahnssonin säätiön tieteellisen valiokunnan jäsen. Kansantaloudellisen aikakauskirjan toimitusneuvoston jäsen.

Saanut Suomen Leijonan komentajamerkin 6.12.1980.

Julkaisut:

Economic Policy in Finland 1974—76: An Econometric Evaluation using the Optimal Control Approach, HKKK, Työpapereita F-2, 1980 (Yhdessä Juha Kähkösen ja Mikko Puhakan kanssa).

Wage Drift and the Excess Demand for Labour: The Case of Finland 1965—1976, HKKK-työpapereita F-12, 1981.

LILJA, REIJA:

Osallistunut Yrjö Jahnssonin säätiön mikrotalousteorian tutkijakoulutuskurssille lukuvuonna 1980—1981. Osallistunut Brysselissä EIASM:ssä 1—4.6.1981 pidetylle intensiivikurssille "The new demand theory and its applications in economics and business".

Julkaisut:

(& Yrjö Vartia) Koulutusaika kotitalouksien tuloerojen selitystekijänä. 147 s. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos/ B 25. Helsinki 1980.

LINDGREN, KAJ B:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori. Saksan kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja. Ylioppilastutkintolautakunnan sekä Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan varapuheenjohtaja. Institut für deutsche Sprachen (Mannheim) tieteellisen neuvoston jäsen. Esitelmöinyt kuudennes-
sa kansainvälisessä germanistikongressissa Baselissa.

Julkaisut:

Die Negation im deutschen Satzgefüge. 6 s. (Akten des VI. Internationalen germanisten-Kongresses Basel 1980). Bern 1980.

Mittelhochdeutsch. 2. painos. 5 siv. (Lexikon der Germanistischen Linguistik, 2. painos). Tübingen 1980.

LONKA, HARRI:

Vakuutusalan tilastokeskuksen johtaja. Liikennevakuutusyhdistyksen tariffijaoston jäsen. Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunnan tutkijaryhmän jäsen. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman solvenssityöryhmän jäsen. Helsingin yliopiston matematiikan sovellutuskurssin johtokunnan jäsen. Kristillisen Kulttuurin Liiton hallituksen jäsen.

Esitelmöinyt Suomen Aktuaariyhdistyksessä 27.10.1980 aiheesta: "Jewellin sanoma kansainvälisessä aktuaarikongressissa 1980". Osallistunut XV ASTIN Colloquiumiin Leonissa Norjassa 31.5.—4.6.1981.

Julkaisut:

Katsaus credibility-teoriaan. 21 s. Julkaistu teoksessa Tilastoaineiston analysointi, Suomen Aktuaariyhdistys ja Insinööritieto Oy, Helsinki 1980.

LOTTI, LEILA:

Suomen Gallup Oy:n tutkimusjohtaja, markkinointitutkimuksen opettaja Markkinointi-instituutissa, luennoitsija Vientikoulutussäätiössä.

Suomen Markkinointitutkimusseura ry:n varapuheenjohtaja. European Society for Opinion and Marke-

ting Researchin jäsen. American Marketing Associationin jäsen. British Market Research Societyn jäsen. Suomen Markkinointiliitto ry:n jäsen.

Nordic Research ApS:n hallituksen jäsen. Osallistunut Esomarin, BMRS:n konferensseihin. Esitelmä Gallup International Research Institutes -kongressissa 5.6.1980 ja Suomen Markkinointiliitto ry:n Ideapäivillä 31.10.1980 tietopankkisuvellytyksistä. Esitelmät SML:n Mediaseminaarissa 3.5.1981 ja Opi tutkimaan-seminaarissa 20.1.1981.

Julkaisut:

Markkinointitutkimus. Markkinointi-instituutin julkaisu 1981, 194 sivua.

Artikkelit Kaupalehti 27.3.1981 ja Media Hesa 5—6, 1980.

LUOSTARINEN, REIJO:

FIBO-tutkimusprojektin johtaja, European International Business Associationin maaedustaja, INSKO:n markkinointi VAT:n jäsen, HTTK:n Rakennus- ja suunnitteluviennin täydennyskoulutuksen opetuskollegion jäsen ja erikoisopettaja. Vieraillut kutsuttuna professorina Darling Downs Institute of Advanced Education, School of Business Studies, Australiassa 14.7.—12.12.1980 opetusalan Management of International Marketing; osallistunut YK:n rahoittamaan tutkimukseen "Effects of Multinational Firms ja DDIAE/Economic Research Centren rahoittaman "International Licensing"-tutkimuksen kenttähaastatteluihin Sydneyssä 28—31.10.1980.

Pitänyt seuraavat seminaarit: "Internationalization of the firm and its implications on corporate planning, university teaching and governmental export promotion", University of Queensland, 10.9.1980; "How to do business in East-European countries DDIAE/Economic Research Center, Toowoomba, 25.9.1980; "How export now works in Finland — motives, strategies and structures", Brisbane, 13.10.1980; "International licensing as a mode of technology transfer and its role within the internationalization process of the firm", Licensing Executive Society, Brisbane 16.10.1980; "Setting and measuring objectives of international business education", DDIAE/Department of Education, Toowoomba 1.10.1980; Technology transfer strategies of developing countries", University of South Pacific, Fiji 23.10.1980; "International business strategies of firms with small domestic markets", University of Wai-kato, Hamilton, Uusi Seelanti 1.12.1980; "Future of Scandinavian firms in international markets", Scandinavian Club, Auckland, Uusi Seelanti 30.11.1980; Internationalization of a business schools curriculum, DDIAE/School of Business Studies Staff, Toowoomba 17.12.1980. Luennoin JOKO:n, PRODECin ja Vientikoulutussäätiön seminaareissa yrityksen kansainvälistymiseen liittyvistä teemoista. Vetänyt yrityksissä johdon kansainvälistymisseminaareja. Toiminut ulkomaisten operatioiden ja kansainvälistymisstrategioiden asiantuntijana yrityksissä.

Julkaisut:

Kansainvälistymisen haaste, Tehokas Yritys 1980/7, 6 s; Kansainvälistyminen yrityksen keskeinen kasvustrategia 1980-luvulla, Systeemiryhmän julkaisuja A-1, Helsinki, 28 s.

MANNINEN JOUKO:

Rationalisointiliiton koulutus- ja tutkintolautakunnan jäsen sekä ylemmän rationalisointitutkinnon "Sovellettu matematiikka"-osan tentaattori.

Osallistunut EURO IV -operaatiotutkimuskongressiin Cambridgessä 22—25.7.1980.

MIETTINEN ASKO:

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun rehtori. Teknillisen korkeakoulun työpsykologian ja työnjohto-opin dosentti. Itä-Suomen Instituutin valtuuskunnan jäsen. Innovaatioinstituutin Otakonin tieteellisen neuvottelukunnan jäsen. Suomen korkeakoulujen rehtorien asettaman täydennyskoulutusryhmän jäsen.

Osallistunut "Small Business Teachers Programme-ohjelmaan Nottinghamissa Englannissa 13—24.7.1981 ja "European Case Development Workshop"-seminaariin Münchenissä 27—31.7.1981.

Esiintynyt mm. LIFIM:n ja Pohjois-Suomen Teollisuusopiston (PohTO) järjestämässä tilaisuuksissa, Odontologia -81 päivillä sekä International Course On Psychosomatic Approach to Job Stress-seminaarissa Espoon Hanasaarella.

Julkaisut:

Liikkeenjohdon koulutusta ranskalaisittain. Hallinto 2/1981, 14—20, 7 s.

Ryhmätyö aikuisopetuksessa (& Raimo Jaakkola & Y-P. Häyrynen). Valtion koulutuskeskus, Helsinki 1981. 260 s.

Suomalaisesta työelämästä luovuuden kirjallisuudesta ja koulutuksesta. H.Torpen ja S. Kabyashin kirjassa "Luova johtamista". Weilin & Göös, Espoo 1981. 157—168, 12 s.

Johtamiskulttuuri SYP:ssä. Tutkimusraportti, Helsinki 1981, 67 s.

Kehittyvä aikuiskoulutus ja Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun rooli. Etelä-Savo 2/1981, 3 s.

Some Notes on Job Stress Issues in Managerial Work and Management Training (Abstract). A Paper for International Course on Psychosomatic Approach to Job Stress. Helsinki 1981, 1 s.

Ammattitutkimuksen näkökulma ja ammattikuvan prognoosien mahdollisuudet johtamiskoulutuksen kehittämisessä. Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön monistesarja/1981, 10 s.

Liikkeenjohton valinnoista. Ekonomiuutiset/1981, 3 s.

Case "Managing Dual-Career Issues", Helsinki 1981, 12 s.

Case "Roger Palanko". Helsinki 1981, 9 s.

Women in Management — A Comparative Survey. (Abstract) Nordic Management Boardin järjestämää pohjoismaista tutkimuskonferenssia "Forskarna och verkligheten" varten kirjoitettu tiivistelmä, Helsinki 1981, 2 s.

MÖLLER KRISTIAN:

Vaasan korkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin vt. professori 1.8.1980—31.7.1981 ja Hallinnon ja markkinoinnin laitoksen johtaja. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen osa-aikainen projektipäällikkö 15.10.1980 asti.

Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Managementin Strategic Management under Decreasing Predictability of the Environment-seminaariin 1—2.10.1980 Brysselissä. Osallistunut Management Science in Finland 1980- kongressiin 8—9.12.1980 Turussa jo esitelmöinyt yhdessä KTL Mai Anttilan kanssa aiheesta "Conjoint Measurement Application to Analysis of Consumer Price Utility Structure". Osallistunut European Academy for Advanced Research in Marketing -yhdistyksen vuosikokoukseen 25—27.3.1981 Kööpenhaminassa ja esitelmöinyt aiheesta "Purchasing of Industrial Products by Small Entrepreneurs: A Case of Light Excavators".

Julkaisut:

(& Leino, Ilkka) Kotimaisten tuotteiden kanssa kilpailevien tuontitavaroiden hankintapäätöksiin vaikuttavat tekijät. Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, s a r j a B:26, 180 s. + liitteet 30 s. Helsinki 1980.

(& Anttila, Mai) Conjoint Measurement Application to Analysis of Consumer Price Utility Structure, 15 p., teoksessa Management Science in Finland 1980 Proceedings, ed. by Christer Carlsson, Turku 1980. Cognitive Algebra in Multiattribute Models: A Case of Attribute Evaluation, Liiketaloudellinen Aikakauskirja, vol.29, nro 3, 186—192, 1980.

(& Anttila, Mai and van den Heuvel, Rob) Conjoint Measurement for Marketing Management, European Journal of Marketing, Vol. 14, No 7 397—408, 1980.

(& Anttila, Mai, and van den Heuvel, Rob) Conjoint-analyysi käytännön markkinointitutkimuksen apuvälineenä, Liiketaloudellinen Aikakauskirja, vol. 29, nro 4, 320—334, 1980.

(& Pesonen, Pekka) Purchasing of Industrial Products by Small Entrepreneurs: A Case of Light Excavators, 22 p., in Proceedings of the European Academy for Advanced Research in Marketing Conference, Copenhagen, March 1981.

(& Åberg, Leif) Factors Affecting the Perceptions of Managerial Concepts, 31 p., Liiketaloudellinen Aikakauskirja, vol. 30, nro 2, 1981.

NENONEN, AARRE:

Toiminut koko lukuvuoden ajan Svenska handelshögskolanin ruotsinkielien vt. lehtorina.

Julkaisut:

Nykytennis. Otava, Keuruu 174 s. 1980.

Suomentanut: Björn Borg: Elämäni ja otteluni. Otava, Keuruu 208 s. 1980.

OJANEN SIRKKA-LIISA:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen.

PAKKANEN, JOUKO:

Instrumentariumin tiedesäätiön hallituksen puheenjohtaja, Suomen Kulttuurirahaston hallintoneuvoston jäsen. KOP:n hallintoneuvoston jäsen.

PANTZAR, MIKA:

Osallistunut Yrjö Jahnssonin säätiön mikrotalousteorian tutkijakoulutuskurssille lukuvuonna 1980—1981.

PEITSO, JUKKA:

SYP:n ulkomaiset yhteydet -osaston päällikkö. Suomalais-brasilialaisen kauppayhdistyksen johtokunnan jäsen.

Toiminut opetusministeriön määräyksestä valantehneistä kielenkääntäjistä annetun asetuksen edellyttämän portugalín kielen tutkintolautakunnan puheenjohtajana.

PIHKALA, ERKKI:

Ulkoministeriön taloudellisten kehitysmaasuhteiden (TALKE) varapuheenjohtaja sekä sen teollista yhteistyötä ja kansainvälisiä rahoituskysymyksiä käsittelevän jaoksen puheenjohtaja.

Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalishistorian dosentti sekä Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen erityisesti historiallisen taloustieteen dosentti.

Suomen Akatemian MAB (Man and Biosphere)-toimikunnan jäsen vuosina 1980—82. MTK:n historia-toimikunnan jäsen. Taloushistoriallinen Yhdistys ry:n sihteeri. Suomen Akatemian tieteen keskustoimikunnan asettaman Suomi 2. maailmansodassa -tutkimusprojektin johtokunnan jäsen.

Vastaväittäjänä Helsingin Yliopistossa 3.10.1980 Kai Hoffmanille väitöskirjalla Suomen sahateollisuuden kasvu, rakenne ja rahoitus 1800-luvun jälkipuoliskolla. Asiantuntijana VTT Kai Hoffmanin pätevyyydestä dosentin toimeen Helsingin yliopistossa huhtikuussa 1981.

Määrätty Suomen valtuuskunnan jäseneksi 25.8.—6.9.1980 osallistumaan Yhdistyneitten Kansakuntien 11. erityisistuntoon New Yorkissa.

Julkaisut:

Suomen kansantalouden kehityslinjat II maailmansodan jälkeen. Historian ja yhteiskuntaopin opettajien vuosikirja XV. Helsinki 1980, 14 s.

Lahden talouselämä teoksessa Lahden historia toim. Jouko Heinonen, 215 s. Hämeenlinna 1980.

Kuluttajapolitiikan salakarit. Kotitalous, koti- ja suurtalousalan ammattilehti 1/1981, 4 s.

PITKÄNEN, EERO:

Kansainvälisen Hallintotieteiden Instituutin Suomen osasto ry:n johtokunnan jäsen. Osallistunut mainittuun instituutin kongressiin Madridissa 30.6.—4.7.1980. Luennoin eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys ry:n puheenjohtaja, Kauppaliiton yhdistyksen varapuheenjohtaja. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoin Liikearkistoyhdistys ry:n, Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran ym. yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Osallistunut European Group for Organizational Studies- nimisen seuran yleiskokoukseen Glasgowissa 29.3.—1.4.1981 ja saman seuran työryhmän "Autonomous Working Group on Structure and Process" seminaariin Sannäsissa 17—19.9.1980, jonka kokoonkutsujana toiminut. Osallistunut konferenssiin "Management Science in Finland 1980" Turussa 8—9.12.1980. Esittänyt em. tilaisuuksissa alustuksen. Osallistunut seminaariin "Workshop on Capitalist-Socialist Dialogues on Organizational Behaviour" Helsingissä 25—28.5.1981, järjestäjänä European Institute for Advanced Studies in Management ja Helsingin kauppakorkeakoulu yhteistyössä. Osallistunut Vereinigung der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft -nimisen yhdistyksen konferenssiin Regensburgissa 9—13.6.1981.

Julkaisut:

Development of Structure and Communication in the Organization, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-52, Helsinki 1981, 216 s.

Decision Support Systems in Various Development Phases of the Structure and Process of the Organization; Management Science in Finland 1980, Proceedings, ed. Christer Carlsson, 10 s., em. alustus.

Organisaation rakennetta kannattaa tutkia, hyöty yrityksille käytännön tasolla, alakerta Uudessa Suomessa 23.2.1981.

PÅHLSSON, CHRISTER:

Svenska handelshögskolanin englannin kielen apulaisprofessori. Lundin yliopiston englannin kielen dosentti. Toiminut Vaasan korkeakoulun englannin kielen cl- ja l-opetuksen valvojana.

Svenska handelshögskolanin valtuuston, opetus- ja tutkimusneuvoston sekä kielten laitoksen laitosneuvoston jäsen.

Porvoossa sijaitsevan päiväkodin Solhemin vanhempien neuvoston jäsen.

Osallistunut 17—19 (20).9.1980 First Nordic Conference for English Studies -konferenssiin, Oslossa, Norjassa, sekä Workshop on Finnish-English Language Contact, University of Umeå, Ruotsissa, 4.5.1981.

Julkaisut:

- Finländska elever kan engelska sämst i Norden. *Läraren* 12, 1980, 20—21.
 Om språk, ångest och lagen. *Språkpsykologiska reflexioner från finlandssvensk vardag*. Nya Argus 10—11, 1980, s. 130—33.
 En finländsk profil? Om ordkunskap i engelska i Norden. *Moderna Språk* 4 1980, s. 339—42.
 A Finnish Profile. A Report on English Vocabulary Proficiency in the Nordic Countries. Papers from the First Nordic Conference for English Studies, Oslo 17—19 September 1980, ed. by Stig Johansson & Björn Tysdahl, Institute of English Studies, University of Oslo, Universitetsbokhandelen, Oslo, 1981, pp. 355—69.
 Blå-vit produktion: De viktiga språkkunskaperna. *Forum* 2, 1981, s. 26—27.
 Skapa inte klasskillnad i tvåspråkig miljö. *Borgåbladet* 13.2.1981.
 En svenskspråkig identitet kräver ansträngning. *Borgåbladet* 6.3.1981.
 Gör sevärdheterna i Borgå synliga; ja Borgåturism värd synas för att ses; sekä Några timmar till är en fördubbling. *Borgåbladet* 20.3. 24.3. & 4.1981.
 Stress och sämre ordkunskap — ett samband? *Läraren* 7, 1981, s. 6—7.
 Inhemsk utländska. *Hufvudstadsbladet* 16.4.1981.
 Observations on Performance in English in Finland. Paper read at Workshop on Finnish-English Language Contact, University of Umeå, Sweden, 4.5.1981. ed-VK29

RIISTAMA, VEIJO:

- Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan jäsen. Keskuskauppakamarin tilintarkastajatutkintovaliokunnan puheenjohtaja.
 Kirjanpitolautakunnan varajäsen. Kirjanpitolautakunnan asettaman konsernitilinpäätöstyöryhmän puheenjohtaja.
 Esitelmöinyt kirjanpitoon ja tilintarkastukseen liittyvistä aiheista eri seminaartilaisuuksissa ja informatiivisilla koulutuspäivillä.
 Julkaissu (& Esa Jyrkiö) *Operatiivinen laskentatoimi*. 6. painos, 408 s. Jyväskylä 1980.
 (& Risto Järvinen & Erkki Nuorvala & Jukka Tikkanen) *Uusi kirjanpitolainsäädäntö, uudistettu laitos*. 2. painos. 371 s. Jyväskylä 1981.
 (& Eero Prepula) Kirjanpitolautakunnan konsernitilinpäätösohje. 4 s. Kauppakamarilehti 5/1981.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

- International federation of library associations and institutions, Section of socialscience libraries sihteeri ja johtokunnan jäsen. Tietojenkäsittelyliitto ry:n Atk-tietopalveluryhmän puheenjohtaja ja tutkimustoi-mikunnan jäsen. International committee for social science information and documentation, associate member.
 Osallistunut IFLA WG database, round table of national centers for library service, Kööpenhaminassa 18—20.11.1980. — Suomen IFLA-toimikunnan edustajana pohjoismaiseen IFLA-kokoukseen Kööpenhaminassa 13.2.1981. International committee for socialscience information and documentation johtokunnan kokoukseen Helsingissä 26—28.6.1980 ja yleiskokoukseen 23—25.4.1981 Pariisissa. -Taloustieteellisten indeksilehtien toimittajien kokoukseen 21—22.4.1981 Pariisissa — Tietojenkäsittelyliiton tutkimuspäivään 23.10.1980 Helsingissä. — Informaatiotekniikka ja yhteiskunta -seminaariin 27—28.10.1980 Helsingissä. — Opintomatka DDR:n taloustieteellisiin kirjastoihin 23.3.—4.4.1981 DDR:n tiedeakatemian apurahalla. Luennoinut eri yhteyksissä.

Julkaisut:

- BILD, integroitu taloustieteellinen tiedosto. *Signum* 1981:1, s. 6—11.
 Tietopalvelut kansallisenä ja kansainvälisenä liiketoimintana. *Hki* 1980. 5 s.
 ATK-alan tietopalvelun nykynäkymiä. Helsinki 1980. 6 s.
 (& A.Luostarinen) Tiedonlähteitä ja tiedonlähteillä. USA:n tietopankkeihin tutustumassa. Helsinki. 1980. 198 s.
 Some hundred sources for ADP literature. Helsinki 1980. 36 s.
 Uudempaa atk-alan kirjallisuutta-2. Helsinki 1980.
 Kotimaista atk-kirjallisuutta 1979. Helsinki 1980.
 Tietokone laajentaa kirjaston palveluita. *Helsingin Sanomat* 21.2.1981.

RÄSÄNEN, KEIJO:

- Osallistunut EGOS:n seminaariin Sannäsissa 17—19.9.1980 ja esittänyt keskustelupaperin "Organizational Learning: Recent Conceptual and Methodological Developments". Osallistunut "MASC-80"-konfe-

renssiin Turussa 8—9.12.1980. Osallistunut EIASM work-shopiin "Capitalist-Socialist Dialogues on Organizational Behavior" Helsingissä 26—28.5.1981.
Luennoin Helsingin yliopistossa Matematiikan sovellutuskurssilla "Liiketaloustiede: hallinnon perusteista" marrask. — jouluk. 1980.

SAARIKKO, ARVO:

Liiketyöntantajain Keskusliiton hallituksen varajäsen. Liiketyöntantajain Keskusliiton hallituksen työvaliokunnan varajäsen. Kaupan Työntantajaliiton hallituksen jäsen. Kaupan Työntantajaliiton hallituksen työvaliokunnan jäsen. Rastorin hallituksen jäsen. Henkilöstöhallinnollisen yhdistyksen puheenjohtaja. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Pohjan hallintoneuvoston jäsen. Eläkekassa Elonvaran hallintoneuvoston varapuheenjohtaja. Puotinharjun Oppikouluyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja. Itä-Keskuksen lukion johtokunnan puheenjohtaja.

Julkaisut:

(& Arvo Saarikko & Eero Voutilainen) Johtaminen, yhteistoiminta ja yritysdemokratia. 165 s. Espoo 1977.

Taloustieto ry:n julkaisemaan Taloustietoa-käsikirjaan: Yrityksen henkilöstöhallinto. Henkilöstöhallintoa ja johtamista koskevia artikkeleita mm. Talouselämä-lehteen ja Tehokas yritystalous-lehteen.

SAARSALMI, MEERI:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan (englannin kieli) talouselämän asiantuntijajäsen. Väestötutkimuslaitoksen tutkimustoimikunnan jäsen.

Antanut korkeakoululle lausunnon KTT Liisa Uusitalon tieteellisestä pätevytydestä liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin dosentiksi, jonka erikoisala on kulutustutkimus.

Osallistunut Management Science in Finland 1980 -kongressiin Turussa 8—9.12.1980, jossa esitelmä jakelutiehen osallistuvien organisaatioiden keskinäisvaikutusten tutkimisesta. SVR 1 6.12.1980.

Julkaisut:

(& Saara Hyvönen & Eija Rahikainen) Markkinoinnin toimivuusselvitys. Summary: Marketing Audit. HKKK:n julkaisuja B-47. Helsinki 1980, 159 s.

Miten laadin tutkielman? 3. laajenn.p. HKKK:n julk. C-50. Helsinki 1980.

An analysis of Interorganizational Effects and Their Interaction in a Distribution Channel. Teoksessa Management Science in Finland 1980 Proceedings, toim. Christer Carlsson. Turku 1980, ss. 499—507.

Markkinointitutkimus ja päätöksenteko. HKKK:n opetusmoniste n:o 144. 4.p. 1981.

SALO, EIJA:

Ylioppilastutkintolautakunnan varsinainen jäsen 1981.

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kursseilla 1980—81.

Tehnyt opintomatkan Englantiin kesällä 1980.

SANTAMÄKI, TUIRE:

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen opettaja. Taloustieteellinen Seura ry:n johtokunnan jäsen.

Osallistunut "International Conference on Macroeconomics" kokoukseen 23—27.6.1980 Sannäsissa.

Julkaisut:

Työttömyysaste työmarkkinoiden kireyden mittarina. 34 s. Helsingin kauppakorkeakoulun työpapereita F-1. Helsinki 1980.

Työttömyysaste työmarkkinoiden epätasapainon osoittimena. 15 s. Kansantaloudellinen aikakauskirja 1/1981. Helsinki 1981.

Labour hoarding — käsite ja sen mittaaminen. 42 s. Helsingin kauppakorkeakoulun työpapereita F-10. Helsinki 1980.

SIURALA, LASSE:

Kansalaiskasvatuksen keskus ry:n tutkimustoimikunnan jäsen. Esitelmöinyt Pohjoismaisessa nuorisotyöttömyyssymposiumissa Göteborgissa II — 12.11.81 aiheesta "Ungdomsarbetslöshet i Finland". Markkinointi-instituutin markkinointikoulun tilasto-opin luennoitsijana.

Julkaisut:

Nuorisotutkimus Suomessa 1972—77. Parlamentaarisen nuorisokomitean I osamietintö, selvitysosa, 1980:6.

Nuoriso ja paikallistason suunnittelu. 74 s. Kansalaiskasvatuksen keskuksen julkaisuja 41/1980.

Nuorison työhön kohdistuvista asenteista. Suomen Gallupin julkaisusarja, julkaisuja no 5/1980.

Nuorisotyöttömyydestä 1980-luvulla. Kansalaiskasvatuksen keskuksen vuosikirja 1981.

(& Pekka Laaksonen) Kiihtelysvaaran tapaus. Alkoholipoliittikka 2/1981.

STAGNETH, THOMAS:

tuntiopettajana Teknillisessä korkeakoulussa.

Julkaisut: (& Lautsila, Seppänen, Steuer, Tammisto) B-TASO — Material zum schriftlichen und mündlichen Deutschunterricht. 77 s., Helsinki 1980. (Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 153).

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU:

Teknillisen korkeakoulun tietojenkäsittelyopin dosentti, Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden dosentti.

Atk-alan neuvottelukunnan tutkimus- ja koulutusjaoston jäsen, atk-alan neuvottelukunnan varajäsen, Tietojenkäsittelyliitto ry:n tutkimustoimikunnan puheenjohtaja, IFIPin (International Federation For Information Processing) työryhmän WG 8.2. jäsen, Suomen Operaatiotutkimusseura ry:n säätiön hallituksen jäsen, Tietojenkäsittelyliitto ry:n, Suomen Operaatiotutkimusseura ry:n ja Suomen Teknillisen Seuran jäsen.

Nordisk Dataunionin (NDU) tutkimusseminaarin "Edb-forskning i 1980-ärene" ohjelmatoimikunnan jäsen, osallistunut seminaariin Oslissa 22—23.9.1980. Osallistunut esitelmöijänä MASC-80 kongressiin Turussa 8—9.12.1980. Osallistunut esitelmöijänä IFIPin WG 8.2. kokoukseen Lontoossa 18—19.3.1981. Osallistunut esitelmöijänä NordDATA-81-konferenssiin Kööpenhaminassa 16—18.6.1981. Osallistunut IFIPin kansainvälisen World Congress on Computer Education (WCCE-81) Lausannessa 27—31.8.1981. Esitelmöinyt Suomen Tiedeakatemian valtuuskunnan "Informaatiotekniikka ja yhteiskunta" -yleisöpäivillä 28.11.1980, esitelmöinyt mm. Tietojenkäsittelyliitto ry:n Atk-johto 80-tilaisuudessa 8.10.1980 ja Atk-81-päivillä 5.3.1981, luennoin mm. Tietojenkäsittelyneuvonta Oy:n kursseilla, JOKOssa ja useiden yritysten johdon koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Framework for participative systems long range planning, editoineet H.C. Lucas, jr. F.F. Land, T.J. Lincoln ja K. Supper: The Information Systems Environment, Proceedings of the IFIP TC 8.2. Working Conference on the Information Systems Environment, North Holland Publishing Co, 1980, s. 149—154. Systems long range planning — A Game played by the users, NordDATA-81, Konferensdokumentation 1981.

Balancing the user needs in systems long range planning, Proceedings Management Science in Finland 1980, s. 299—307.

Systemerens rolle i organisasjonen, puheenvuoro DATA-lehdessä, toim.: E. Andersen, DATA, no 10, 1980, s. 17.

Miksi hyväksikäyttäjien osallistumista systeemytyöhön tulisi lisätä, Atk-johto 80, Tietojenkäsittelyliitto ry, 1980.

Tietojenkäsittelyn kehittämistavoitteiden johtaminen yrityksen tavoitteista, Atk-81, Tietojenkäsittelyliitto ry.

Vaihejako vai superiterointi tietosysteemien kehittämisessä — työmäärään vaikuttavien tekijöiden analyysi, Helsingin kauppakorkeakoulu, Working Papers F-4, 1980.

Tietojenkäsittelyn kokonaistutkimuksen työmenetelmät (Meto 2), Tutkimussuunnitelma, Helsingin kauppakorkeakoulu; Working Papers F-5, 1980.

Tietokoneen opetuskäytön kehittäminen systeemiekonomin koulutusohjelmassa, Helsingin kauppakorkeakoulu, Working Papers F-11, 1981, (yksi tekijöistä)

Mitä Suomessa tutkitaan atk-alalla, Atk-Tietosanommat, no 6, 1981,

Tietokoneavusteista oppimista, kirja-arvostelu, Atk-tietosanommat, no 4, 1981.

TAINIO, RISTO:

Suomen Akatemian vanhempi tutkija. Vieraileva tutkija E.I.A.S.M. Bryssel 1.1.—30.6.1981.

Toiminut Ismo Lumijärven väitöskirjan "Henkilöstöohjausmetodin uusiutumisen ongelmasta historiallis-geneettisen tarkastelun valossa" vastaväittäjänä Tampereen yliopistossa 20.9.1980. (& Leo Ahlstedt).

Osallistunut esitelmöitsijänä EGOS-seminaariin "Structure and Process" 17—19.9.1980 Sannäsissa. Toiminut ohjaajana "Research tutorial for doctoral students" EIASM, Brussels 5—7.11.1980. Osallistunut alustajana konferenssiin aiheesta "Selection and Allocation", International Institute of Management, Wissenschaftszentrum Berlin, 20—21.11.1980. Osallistunut alustajana MASC-80 8—9.12.1980 Turusa. Järjestänyt, alustanut sekä toiminut toisena puheenjohtajana E.I.A.S.M. workshopissa "Management of Human Resources" 4—5.5.1981 Brysselissä. Esitelmöinyt aiheesta "Työyhteisö 1980-luvulla SHOP:n "SHOP-90" projektitilaisuuksissa.

Julkaisut:

Henkilöstövalinta yritysjohdon strategisessa päätöksenteossa, MASC-80 Proceedings, Turku 1980, 15 s. (& Leo Ahlstedt & Kyösti Pulkkinen) Business Economics Administration in Finland, a historical review. MASC-80, Turku, 1980, 20 s.
Structural realism — an alternative approach for the development of organizational theory, working paper F-6, Helsinki School of Economics, 1980, 20 p.
Strategy of management in labour selection, International Institute of Management, Berlin, 1981, 16 p.
Labour selection as a part of managerial strategy formulation in a firm, working paper 81—13, E.I.A.S.M., Brussels, 30 p.
Kirja-arvostelut Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa ja Sosiologiassa.

TELARANTA, K.A.:

Helsingin yliopiston siviilioikeuden dosentti. Valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa asetuksessa tarkoitettuna ranskan kielen tutkintolautakunnan jäsen. Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliiton ja Elinkeinohallituksen yhteisesti asettaman vakuutuslautakunnan puheenjohtaja. Teknokemian liiketapavalvontalautakunnan puheenjohtaja. Vakuutusalan liiketapaneuvoston varapuheenjohtaja. KOP:n Erottajan konttorin valvoja. Eräiden yhtiöiden hallituksen jäsen. Suomen vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen. Pelastakaa Lapset ry:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. Lasten Päivän Säätiön valtuuskunnan jäsen.

Julkaisut:

Arvopaperioikeus, 254 s., Vammala 1981.

TIUSANEN, TAUNO:

Konsultti- ja tietopalvelutoimisto Tietokärki Oy:n toimitusjohtaja. Luennoin Vientikoulutussäätiön kursseilla ja seminaareissa, pitänyt esitelmää kansantaloudellisissa yhdistyksissä ja seminaariluentoja Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa, luennoin Rastor-instituutin seminaareissa ja pitänyt lukuisia esitelmää eri järjestöjen ja yritysten tilaisuuksissa.

Julkaisut:

Sosialismi vai byrokratia. 130 s. Helsinki 1980.
SEV ja Jugoslavia 183 s. Vientikoulutussäätiön julkaisuja n:o 16, Helsinki 1980.
Kirjoituksia SEV-talouden alalta säännöllisesti Uudessa Suomessa sekä suurissa ja keskiuurissa maa-kuntalehdissä.
Puolalainen pahoinvointi. Kauppa ja Koti 3/1981.
SEV-ländernas femårsprognoser: försiktighet präglar planerna. Forum 2/1981.
Energianälkä on valtava. Aamulehti 23.10.1980.
Bulgariakin sallii sekayhtiöiden tulon. Talouselämä 21/1980.
SEV-naapurit lisäävät puolalaisten taakkaa. Talouselämä 24/1980.
Tjumenin öljyn hyödyntämispulmia. Talouselämä 24/1980.
Teknologian tiedosto lisenssien ostamisen avuksi Unkarissa. Talouselämä 6/1980.
Tshekkoslovakia ja atomivoima. Talouselämä 28/1980.
Puolassa väitetään: väärät tilastot veivät maan johdon harhaan. Talouselämä 15/1981.
SEV-maiden taloustilanne. Historian ja yhteiskuntaopin opettajien vuosikirja XV. Helsinki 1980.

TUOMINEN, MARKKU:

Helsingin teknillisen korkeakoulun dosentti (aihealueena systeemianalyysi ja operaatiotutkimus). Suomen Operaatiotutkimusseura ry:n johtokunnan jäsen. IAOR lehden Suomen toimittaja. Osallistunut "Yritysjohdon päätöksenteon tukeminen atk:ta hyväksikäyttäen" koulutuspäivien I ja II suunnitteluun ja järjestelyihin.
Osallistunut seuraaviin konferensseihin: MASC-80 Turku 8—9.12.1980. Task Force Meeting on Stochas-

tic Optimization (IIASA, International Institute for Applied Systems Analysis), Wien, 9—13.12.1980.
OtaDATA 81, Espoo, 4.5.1981.
Tekniikan tohtorin arvo 15.9.1980.

Julkaisut:

Investment Planning and Optimization under Uncertainty. Helsinki University of Technology. Thesis for the degree of Doctor of Technology. 1980.
(& M. Mäkelin & L. Koskela) Epävarmuus yrityksen toimintaan vaikuttavana tekijänä. Liiketaloudellinen Aikauskirja 2/1980.
(& J. Lignell) Financing theory of a firm. Helsinki University of Technology. Report-HTKK-MAT-A163, 1980.
(& J. Lignell) Control Models of Advertising. MASC-80 Conference. Turku 1980.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET:

Ylioppilastutkintolautakunnan ruotsin kielen sensori ja tehtävänlaatija.

Julkaisut:

(& Lilian Ingman-Lindholm) Handbok i svenskt uttal. 63 s. HKKK:n opetusmonisteita n:o 152. Helsinki 1980.

URRILA, MATTI:

Jyväskylän yliopiston markkinoinnin vt. professori 1.1.1981 lähtien ja Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisalana markkinointi, dosentti. Pankkiiriliike Lamy Oy:n hallituksen jäsen. Asiantuntijatehtävissä eräissä yrityksissä.
Osallistunut "Management Science in Finland 1980" -kongressiin 8.—9.12.1980 Turussa ja esitelmöinyt aiheesta "Kaupan ryhmittäminen ja kulutustavaroiden jakeluteiden valintaongelma".

Julkaisut:

Kaupan ryhmittäminen ja kulutustavaroiden jakeluteiden valintaongelma. 10 s. Teoksessa Carlsson, Christer (toim.), Management Science in Finland 1980. Turku 1980.
(& Antti Hannu) Hinnan tiedostamisprosessi ja erikoistarjoukset kuluttajien tuotevalinnoissa. 31 s. Helsinki 1980.
Hyllytilan vaikutus totunnaisten tuotteiden menekkiin: esimerkkinä voi. 21 s. Helsinki 1980.
Ostajien hintatietoisuus ja erikoistarjousten realisoituminen päivittäistavarakaupassa. 96 s. Helsinki 1980.
(& Juha Myllärinen) Bucklinin jakelutien kontrollin teorian arviointia ja kehittelyä. 36 s. Helsinki 1981.

UUSITALO, HANNU:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti, Turun yliopiston sosiologian dosentti.
Antanut asiantuntijalausannon Turun kauppakorkeakoulun taloussosiologian viran seitsemästä hakijasta. Aikakauslehti Sosiologian toimituskunnan jäsen.
Osallistunut 15—16.12.1980 Kollokvioon The Development of the Western European Welfare States Since the Second World War Firentzessä sekä pitänyt 17.12.1980 European University Centerissä esitelmän Welfare Research in Scandinavia. Osallistunut 20—21.8.1980 Tukholmassa ja 16—17.3.1981 Kööpenhaminassa pidettyyn kirjan Living Conditions — the Scandinavian approach tomituskunnan kokoukseen. Luennoin Taloudellisen tiedotustoimiston järjestämässä Historian opettajien kesäseminaarissa 5.8.1980 aiheesta Ammattirakenteen muutokset Suomessa.

Julkaisut:

(& Irja Kandolin) Scandinavian Men and Women: A Welfare Comparison. 70 s. Helsinki 1980.
(& Matti Aletalo) Prestige and Stratification. A Comparative Study on Occupational Prestige and Its Determinants. 180 s. Helsinki 1980.
(& Turun kauppakorkeakoulun taloussosiologian jatkokurssi) Valtion korkeimpien hallintovirkamiesten ja talouselämän johtajien sosiaalinen tausta 1970-luvulla. 87 s. Turku 1980.
Om den sociala rapporteringens teori. 23 s. Rapport från det Nordiska seminariet om undersökningar av levnadsvillkor och social rapportering. Kobenhavn 1981.
Tasa-arvo. 2 s. Otavan Suuri Ensyklopedia, Osa 9, Helsinki 1981.
Kirja-arvosteluja Sociologisk Forskningissa ja Sosiologiassa.

VAISTO, ERKKI:

Luotsikirjaston kirjastonhoitaja, Suomen kirjastoseuran tilintarkastaja, Tieteellisten kirjastojen virkailijajärjestön johtokunnan jäsen 1980 loppuun, Teknillisen korkeakoulun informaatiopalvelun kurssin koulutuskollegion jäsen. Osallistunut kirjastojen harjoittelunohjaajien kokoukseen Tampereen yliopistossa 29.4.1981.

Luennoin kirjastoalan keskiasteen siirtymävaiheen loppukurssilla Mikkelissä 14—15.9.1980 tieteellisten kirjastojen jakson ja 23—24.9.1980 kirjastojen atk-sovellutuksista, Informaatiopalvelun kurssilla 21.10.1980 bibliografioista, 27.1.1981 taloustieteiden tiedonlähteistä ja 7.11.1980 UDK:n sovellutuksesta. Luennoin Rovaniemen kauppaoppilaitoksessa 26.1.1981 Helsingin kauppakorkeakoulun Helecon-tietokannoista. Suomen kirjallisuuspalvelun seuran tietopalveluhenkilökunnan jatkokurssilla 1.4.1981 taloustieteellisistä tiedonlähteistä ja Rastor-instituutin tiedonlähteiden tehokas hyödyntäminen — kurssilla 28.4.1981 aiheesta: kirjastot tiedonlähteinä.

Julkaisut:

(& Jukka Eklén) Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979. Aikakauslehtiartikkeleita. Helsinki 1981. 268 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja E:12.

(& Eeva-Liisa Lehtonen) Vähittäiskaupan tutkimus. Helsinki 1981. 218 s. Vähittäiskaupan keskusliitto. Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan ritarimerkki. saksalaisen liiton yhdistyksen puheenjohtaja 1981—.

VANHALA, SINIKKA:

Osallistunut MASC-80 konferenssiin Turussa 8—9.12.1980, jossa esittänyt alustuksen aiheesta "Vaihtoalttius — Vaihtoalttiuden tutkimisesta ja vaihtoalttiuteen vaikuttavista tekijöistä". Osallistunut Suomen Akatemian järjestämään "Työ elämän sisältönä" — tutkijaseminaariin Helsingissä 2—3.3.1981. Osallistunut EIASM:n ja HKKK:n järjestämään workshopiin "Capitalist-Socialist Dialogues on Organizational Behaviour" Helsingissä 26—28.5.1981, jossa esittänyt alustuksen aiheesta "Job satisfaction as a determinant of turnover intent" sekä esittänyt valmistellun kommenttipuheenvuoron.

Julkaisut:

Vaihtoalttius — Vaihtoalttiuden tutkimisesta ja vaihtoalttiuteen vaikuttavista tekijöistä, 12 s., teoksessa Management Science in Finland 1980 Proceedings, toim. Christer Carlsson, Turku 1980. Henkilöstön vaihtoalttiutta säätelevät tekijät yrityksissä, 222 s., Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-51, Helsinki 1981.

VIERIKKO, ERKKI:

Nimitetty valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan espanjan osaston puheenjohtajaksi. Toiminut edelleen Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsenenä.

Julkaisut:

Espanjankielen merkitys Suomelle kansainvälistyvässä maailmassa, 12 s., Setentan julkaisusarja, Helsinki 1980.

(& Kynäslähti-Vierikko, Marjut) Muy atentamente (Liike-espanjan oppikirja). HKKK:n julk. 116 s. Helsinki 1981.

v. WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien saksan kielen tutkintolautakunnan jäsen (taloudelliset tekstit) 1.2.1979—. Suomalais-saksalaisten yhdistysten liiton puheenjohtaja 1973—. Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen toiminnanjohtaja 1975—.

Järjestänyt Erlangen-Nürnbergin yliopiston taloustieteellisessä tiedekunnassa seminaarin "Finnen-Seminar zur deutschen Sprache und Wirtschaft 30.5.—7.6.1981 sekä toiminut sen opettajana.

Julkaisut:

Joukko taloudellisia ja muita käännöksiä.

VIRTANEN, KALERVO:

Esitelmiä ja luentoja laskentatoimen eri aiheista eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Tilintarkastajana eräissä yrityksissä.

Julkaisut:

Osakeyhtiölain mukainen rahoituslaskelma ja sen sisällön kehittäminen. 7 s. Tilintarkastus 6/1980. Helsinki 1980.

Suunnitelmallisuutta yritystosiin. 10 s. Tehokas Yritystalous 1/1981. Helsinki 1981.

VOPIO, JAAKKO:

Kirkolliskokouksen jäsen 1978—1981. Kirkkolain uudistamiskomitean jäsen 1980 — ja sen kirkko ja valtio-jaoston puheenjohtaja 1981—. Tapiolan seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsen 1979—. Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti. Hoitanut oman viran ohella saman yliopiston finanssioikeuden professorin virkaa 1.7.—31.12.1980. Suomen Yhdyspankin Espoo-Tapiontori konttorin valvoja. Tili-instituutissa KLT-lautakunnan ja tutkintovaliokunnan jäsen. Toimittanut KLT-tutkinon 1980 oikeustieteen osalta. Esitelmä Verovirkailijain Liitto ry:n vero-opintopäivillä 20—21.10.1980 ja Kirjanpito-toimistojen Liitto ry:n kesäpäivillä 3—5.6.1981.

Julkaisut:

Katu- ja jätevesimaksut verotuksessa. 11 6. Vero-opintopäivät 1980. Hki 1980.

Elinkeinonharjoittajan konkurssi ja tuloverotus. 12 s. Verotus 5/1980.

v. VOLBORTH DOROTHEA:

Keskuskaupakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen.

VUORINIEMI, JORMA:

Korkeakoulujen kielikeskuksen johtokunnan jäsen 1.9.1979—. XXI varsinaisen kirkolliskokouksen kutsusta raamatunkäännöskomitean palauteryhmän jäsen, erikoisalana äidinkielen ja tyyliopin tuntemus 5.5.1977—. Virkakielikomitean jäsen 23.10.1979—. Mietintö valmistunut 30.6.1981. Opetusministeriön asettaman julkishallinnon opetussuunnitelmatoimikunnan äidinkielen jaoston jäsen 12.8.1980—31.1.1981.

Toiminut Helsingin yliopiston historiallis-kielitieteellisen osaston kutsusta asiantuntijana suomalaisen filologian yliopiston historiallis-kielitieteellisen osaston kutsusta asiantuntijana suomalaisen filologian apulaisprofessorin viran täytössä. Luennoinut 2 t Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen järjestämässä kustannustoimittajien kielenhuoltoseminaarissa 13.4.1981 kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kutsusta 13.5.1981 aiheenaan "Dependenssikieliopin ja tekstilingvistiikan yhteisvaikutus leksikografiassa".

Esitelmä Oulun yliopistossa stilistiikan päivillä 25.10.1980 aiheesta "Yksilötyyli".

Esitelmä HKKK:n järjestämänä tutkimuksen kehittämissäpäivänä 21.11.1980 aiheenaan "Sovella viesteihisi lingvistiikkaa!".

Julkaisut:

"Yksilötyyli". Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen laitoksen raporttisarjan numerossa 23, 20 s.

"Sovella viesteihisi lingvistiikkaa!". HKKK:n selvityksiä F 10, 7 s.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Professoriliiton alaostaston (Helsingin kauppakorkeakoulu- Svenska handelshögskolan puh.joht. 1981 sekä liittovaltuuston jäsen 1981—82.

Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti. Suomen Matkailuliiton tietopankin johtoryhmän jäsen. Matkailun edistämiskeskuksen ja matkailulinkeineen välisen tutkimustoiminnan kehittämiseksi perustetun suunnittelujaoston jäsen. Nuorten tietokeskuksen (TOP/WSOY) neuvottelukunnan jäsen. Aikakauskirjan "Terra" toimitusneuvoston jäsen. Johtanut Vientikoulutussäätiön markkina-alueseminaarin Helsingissä 4.3.1981.

Julkaisut:

Artikkeleita Otavan Isossa Ensyklopediassa.

(& Pirkko Lehtiö) Perusmaantieto, 8. luokan työkirja. Porvoo 1980.

(& Tuula Ratilainen) EEC-projekti, Keski-Euroopan opintoretkeilyn raportit. HKKK:n julkaisuja E-11. 1981, 162 s.

Kaupungit, keskuksat ja vaikutusalueet. Ruuhikalvosarja: Yleismaantieto 3. WSOY. Porvoo 1980.

Uusi kansainvälinen taloudellinen järjestys (UKTJ). Ruuhikalvosarja: Yleismaantieto 4. WSOY. Porvoo 1980.

YLÄ-ANTTILA, LEENA:

Osallistunut European Group for Organizational Studies, Autonomous Working Group of Structure and Process — kokoukseen Sannäsissä 17.—19.9.1980, jossa esittänyt alustuksen. Osallistunut MACS-80 konferenssiin Turussa 8.—9.12.1980, jossa esittänyt alustuksen. Osallistunut EIASM'in ja HKKK:n yhteistyökonferenssiin Helsingissä 26.—28.5.1980, esittänyt valmistellun kommenttipuheenvuoron.

Julkaisut:

Organisaatiopaketin mittaamisongelmasta ja organisaatioilmaston suhteesta rakenteeseen Proceedings-julkaisussa Management Science in Finland 1980.

ÅBERG, LEIF:

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan johtamistoimen opettaja.

Markkinointi-Instituutin viestinnän etäisopettaja.

Kauppätieteellinen Yhdistys ry:n, Suomen Tiedottajien Liitto ry:n ja Tiedotusopillinen Yhdistys ry:n hallituksen jäsen. Pelastakaa lapset ry:n keskushallituksen varajäsen ja Suomen Sotilaspsykologinen Seura ry:n kutsuttu jäsen. International Communication Association'in ja Viestintätutkimuksen Seura ry:n jäsen.

Osallistunut EGOS'in seminaariin "On Structure and Process" Sannäsissä syyskuussa 1980, Management Science in Finland -80 konferenssiin Turussa tammikuussa 1981 sekä Konferenssiin "Om forskning i offentlig information" Göteborgissa tammikuussa 1981.

Alustanut koulutusorganisaatioiden ja yritysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa, pääasiassa organisaatioviestinnästä.

Julkaisut:

(U.E. Moisala) Organisaation viestinnän holistisen teorian kehittämisestä. 35 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4/1980.

Functionality Analysis of Organizational Communications: Structural and Behavioral Aspects. 8 s. Esitetty edellä mainitussa EGOS'in seminaarissa.

Functionality Analysis of Organizational Communications. 9 s. Teoksessa: Carlsson, C. (toim.), Management Science in Finland 1980 Proceedings, Turku 1979.

Organisaatioviestinnän kehityspiirteitä. 10 s. Teoksessa: Sisättö, S. (toim.), Viestintä uuteen aikaan, Espoo 1980.

(& Kristian Möller) Liikkeenjohdollisten käsitteiden hahmottaminen: pitkäaikaistutkimus Oy Karl Fazer Ab:ssa. Helsinki 1981 (moniste).

Viestintätekniikan uusi aalto muistaa käyttäjänkin. 4 s. Talouselämä 14/1980.

Viestintä etenee harppauksittain. 3 s. Puhelin 4-1980.

V Tilastollisia tietoja

Korkeakoulun varsinaisia oppilaita ovat:

1. ne, jotka ovat korkeakoulun oppilaiksi kirjoitettuina opiskellakseen uusimuotoista ekonomin tutkintoa, vanhamuotoista ekonomin tutkintoa tai akateemista sihteerin tutkintoa varten;

2. ne, jotka ovat korkeakoulussa opiskeleviksi kirjoitettuina harjoittaakseen opintoja kauppatieteiden kandidaatin, lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittamista varten. Ekonomin, kirjeenvaihtajan, akateemisen sihteerin tai kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittamisen jälkeen täydennysopiskelijoiksi ilmoittautuneet saavat suorittaa erillisiä arvosanoja.

Ylimääräinen oppilas saa seurata luentoja ja harjoituksia sekä suorittaa arvosanoja, joista hän voi myös saada todistuksen.

Kertomusvuonna on syyslukukauden alussa ollut yhteensä 4142 opiskelijaa, joista

	v. 1980	v. 1979	v. 1978	v. 1977	Yhteensä
Uusimuot.ekon.tutk.suor.	408	405	401	407	1620
Vanhamuot.ekon.tutk.suor.					737
Akat.siht.tutk.suor.					12
Kand.tutk.suor.					1590
Lis.tutk.suor.					168
Toht.tutk.suor.					15
Kaikkiaan					4142

Uusimuotoista ekonomin tutkintoa, vanhamuotoista ekonomin tutkintoa ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärä

	Uusimuot.ekon.tutk.					Vanha ekon. tutk.	Akat. siht. tutk.	Kaikkiaan
	v. 1980 aloitt.	v. 1979 aloitt.	v. 1978 aloitt.	v. 1977 aloitt.	Yht.			
Lukuvuoden alussa	407	405	401	407	1620	737	12	2369
Uud. kirj. hyväksytty	—	—	+1	+1	+2	+20	+2	+24
a)	+2	—	—	—	+2	—2	—	—
b)	—	—	—	—	—	—1	+1	—
c)	—	—	—	—	—	+1	—	+1
d)	—	—	—	—	—	+2	—	+2
e)	—	—	—	—	—	+1	—	+1
Valmistunut ./.	—	—	—1	—14	—15	—180	—2	—197
Keskeyttänyt ./.	—	—7	—5	—12	—24	—75	—1	—100
Lukuvuoden lopussa	409	398	396	382	1585	503	12	2100

- a) Vanhamuotoista ekonomin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan uusimuotoista ekonomin tutkintoa
b) Vanhamuotoista ekonomin tutkintoa suorittava siirtynyt suorittamaan akateemisen sihteerin tutkintoa
c) Hyväksytty valmis kirjeenvaihtaja ekonomin tutkintoon
d) KTK-tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan vanhamuotoista ekonomin tutkintoa
e) lopettaneista uudelleen kirjoihin ekonomin tutkinnon suorittamista varten

Uusimuotoista ekonomin tutkintoa suorittavat

Syyslukukauden 1980 alussa

	M	%	N	%	Yht.
v. 1980 aloitt.	237	58,2	170	41,8	407
v. 1979 aloitt.	255	63,0	150	37,0	405
v. 1978 aloitt.	229	57,1	172	42,9	401
1977 aloitt.	240	59,0	167	41,0	407
Yht.	961	59,3	659	40,7	1620

Kevätlukukauden 1981 alussa

	M	%	N	%	Yht.
v. 1980 aloitt.	239	58,4	170	41,6	409
v. 1979 aloitt.	249	62,6	149	37,4	398
v. 1978 aloitt.	226	57,1	170	42,9	396
1977 aloitt.	224	58,6	158	41,4	382
Yht.	938	59,2	647	40,8	1585

Vanhamuotoista ekonomin tutkintoa ja akateemisen sihteerin tutkintoa suorittavat

Ekon.tutk.					Akat.siht.tutk.					Yhteensä				
M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.
476	64,6	261	35,4	737	1	8,3	11	91,7	12	477	63,7	63,7	272	7
335	66,5	169	33,5	504	1	8,3	11	91,7	12	336	65,1	180	34,9	5

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

Miehiä Naisia Yhteensä

Kirjoissa syyslukuk. 1980 alussa	804	786	1 590
Uusia hyväksytty	77	69	146
Uudelleen kirjoihin hyväksytty	24	23	47
Uudelleen KTK-tutkintoon hyväksytty	—	1	1
Täydennysopisk. takaisin KTK-tutkintoon hyväksytty	3	2	5
	908	881	1 789
Valmistunut ./.	46	73	119
Keskeyttänyt ./.	184	114	298
Siirtynyt täydennysopiskelijoiksi ./.	26	30	56
Siirtynyt KTK-tutkinnosta ekonomin tutkintoon ./.	—	2	2
Kirjoissa kevätlukuk. 1981 lopussa	652	662	1 314

Ekonomin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kotipaikka syyslukukaudella 1980

	I vsk 1980		II vsk 1979		III vsk 1978		IV vsk 1977		Yhteensä	
	Lukum.	%	Lukum.	%	Lukum.	%	Lukum.	%	Lukum.	%
Ulkomaat	0	0.0	1	0.3	2	0.5	1	0.3	4	0.3
Helsinki	158	38.6	138	34.8	134	33.8	188	47.4	618	38.6
Muu Uudenmaan lääni	129	31.5	133	33.5	121	30.6	109	27.5	492	30
Turun ja Porin lääni	11	2.7	17	4.3	8	2.0	6	1.5	42	2.6
Ahvenanmaan lääni	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Hämeen lääni	34	8.3	33	8.3	42	10.6	29	7.3	138	8.6
Kymen lääni	26	6.4	27	6.8	32	8.1	21	5.3	106	6.6
Mikkelin lääni	13	3.2	14	3.5	16	4.0	6	1.5	49	3.1
Pohjois-Karjalan lääni	5	1.2	5	1.3	10	2.5	6	1.5	26	1.6
Kuopion lääni	9	2.2	3	0.7	9	2.3	13	3.3	34	2.1
Keski-Suomen lääni	3	0.7	8	2.0	3	0.8	8	2.0	22	1.4
Vaasan lääni	4	1.0	4	1.0	8	2.0	2	0.5	18	1.1
Oulun lääni	13	3.2	9	2.3	8	2.0	3	0.7	33	2.1
Lapin lääni	4	1.0	5	1.2	3	0.8	5	1.2	17	1.1
Yhteensä	409	100.0	397	100.0	396	100.0	397	100.0	1599	100.0

Opiskelijoiden lukumäärä

Pääsykokeessa hyväksytyistä aloitti opinnot 407 opiskelijaa. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 2100 edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 1962.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 199 henkilöä, joista ekonomeja 194, akateemisen sihteerin tutkinnon suorittaneita 3, kirjeenvaihtajia 1 ja ulkomailla kaupallisen tutkinnon suorittaneita 1. Lukuun sisältyvät ne 6 opiskelijaa, jotka suoritettuaan välillä toisen perustutkinnon tai oltuaan välillä täydennysopiskelijoina, ovat ilmoittautuneet uudelleen kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan. Kertomusvuoden 1980—81 lopussa kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavia oli 1.314. Edellisen kertomusvuoden päättyessä vastaava luku oli 1.590.

Ylimääräiseksi oppilaaksi on hyväksytty 25 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 194, joista 15 oli uuden tutkinnon suorittaneita ja 179 vanhan tutkinnon suorittaneita. Akateemisen sihteerin tutkinnon suorittaneita oli 2 ja kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittaneita 119.

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1981

Professorit	19		
Ylim.proffessorit	1		
Apulaisprofessorit	13		
Yliassistentit	8		
Yp.lehtorit	25		
Ap.lehtorit	18	Keskushallinto	28
Tp.lehtorit	4	Kirjasto	28
Assistentit	34	Laitokset	23
Tutkimusassistentit	8	Johtamiskoulutus	2
Dosentit ja tuntiopettajat	83	Huolto- ja käyttöhenkilökunta	17
(kokopäiväisiksi muutettuna 16)			
Opetushenkilökunta yht.	211	Viran- ja toimenhaltijat yht.	120
(kokopäiväisiksi muutettuna 146)			

Korkeakoulun menot ja tulot v. 1980

Menot tulo- ja menoarvion momenttien mukaan eriteltynä v. 1980

Momentti (pääluokka 29. luku 10)	mk
01 Palkkaukset	17 158 800
02 Kiinteistön käyttö	821 030
21 Muu opetus- ja tutkimusmenot	1 862 560
25 Maksullinen palvelutoiminta	738 681
29 Muut kulutusmenot	1 047 974
50 Apurahat	60 000
70 Tutkimus- ja opetusvälineiden sekä kaluston hankkiminen	362 302
Menot yhteensä	22 051 347

Tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus v. 1980

Rahoitustapa	mk
Muiden valtionhallinnon yksiköiden rahoittamat tutkimukset	218 655
Valtionhallinnon ulkopuolelta rahoitetut tutkimukset	42 128
Valtiovarainministeriön, työvoimaministeriön ja opetus- ministeriön maksamat palkat ja muut menot	294 764
HKKK:n stipendirahastot	127 320
HKKK:n tukisäätiön apurahat ja muu tuki	387 109
Yhteensä	1 069 976

Tulot v. 1980

Palvelumuoto	mk
Jäljennepalvelu ja julkaisutoiminta	235 509
ATK-palvelut	115 220
Johtamiskoulutusohjelmat	409 600
Kirjaston palvelut	151 377
Maksullinen palvelutoiminta yht.	911 706
Muut tulot	164 174
Tulot yhteensä (mom 12.29.29)	1 075 880

VI Oppiärvot ja tutkimnot

Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet

KTL *Roy Dahlstedtin* väitöskirja "Cyclical Fluctuation under Central Planning: An Inquiry into the Nature and Causes of Cyclical Fluctuation in the Soviet Economy" tarkastettiin julkisesti syyskuun 12 päivänä 1980. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi professori *Raymond Hutchings* ja kustoksena professori *Arvi Leponiemi*. KTL Dahlstedt on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta marraskuun 14 päivänä 1980.

KTL *Sakari Korolaisen* väitöskirja "On the Conceptual and Logical Foundations of the General Theory of Human Organizations" tarkastettiin julkisesti tammikuun 23 päivänä 1981. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi vt.professori *Christer Carlsson* ja kustoksena professori *Oiva Laaksonen*. KTL Korolainen on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta toukokuun 8 päivänä 1981.

KTL *Kalevi Kyläkosken* väitöskirja "Yrityksen strategiasuunnittelu systeeminä ja prosessina" tarkastettiin julkisesti maaliskuun 20 päivänä 1981. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi apul.professori *Vesa Mäkinen* ja kustoksena professori *Jouko Lehtovuori*. KTL Kyläkoski on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta toukokuun 8 päivänä 1981.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat suorittaneet

Eronen, Jarmo Ilmari, s. 27.2.43, KTL 25.5.81, talousmaantiede: "Neuvostoliiton massa- ja paperiteollisuuden alueellinen ekspansio"; KTK 1967, kansantaloustiede; ekonomi 1964.

Gahmberg, Henrik Johannes, s. 7.11.46, KTL 13.4.81, Ltt:hallinto: "Communication and Learning in Organization"; KTK 1972, Ltt:hallinto; ekonomi 1970.

Jahnukainen, Iiro August, s. 7.12.38, KTL 21.1.81, Ltt:hallinto: "Henkilöstövoimavarojen ohjauksen eriytyneisyys suomalaisissa keskisuurissa ja suurissa yrityksissä"; KTK 1966, liiketaloustiede II; ekonomi 1962.

Lempinen, Urho Veijo Kullervo, s. 2.7.51, KTL 11.2.81, Kansantaloustiede: "Teoreettinen tutkimus keskuspankkirahoituksen ja ulkomaisen rahoituksen välisestä substituutiosta"; KTK 1977, Ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976.

Pentinsaari, Aimo Olavi, s. 6.11.28, KTL 30.1.81, Oikeustiede: "Osakeyhtiön toimitusjohtajan liiketaloudellisesta, yhteiskunnallisesta ja oikeudellisesta vastuusta"; KTK 1962, kansantaloustiede ja finanssioppi; ekonomi 1953.

Santamäki, Tuire Inkeri, s. 26.12.52, KTL 30.10.80, Kansantaloustiede: "Potentiaalisen tuotannon estimointi Suomen kansantaloudessa"; KTK 1975, Ltt:systeemit; ekonomi 1974.

Vanhala, Ulla Pirjo Sinikka, s. 12.6.48, KTL 22.5.81, Ltt:hallinto: "Henkilöstön vaihtoalttiutta säätelevät tekijät yrityksissä"; KTK 1973, Ltt:hallinto; akateeminen sihteeri 1970.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen vuoden aikana suorittaneet

- Aarnio Pia Maritta*, *11.10.53, KTK 24.4.71, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
- Aho Seppo Heikki Kullervo*, *25.10.41, KTK 27.4.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1964
- Airaksinen Tarja Anneli*, *26.4.54, KTK 27.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
- Aitta Ulla Irmeli* *9.8.1949, KTK 4.6.1980, sosiologia; akateeminen sihteeri 1973
- Alatalo-Kaartinen Pirjo Helinä*, *20.6.1953, KTK 9.4.1981, englannin kieli; akateeminen sihteeri 1977
- Alestalo Paula Maarita Katehelmi*, *9.12.50, KTK 5.9.1980, saksan kieli; akateeminen sihteeri 1974
- Bergroth Mikko Gunnar*, *27.5.57, KTK 17.6.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1971
- Drotar-Lehtonen Kristiina Ainikki*, *23.2.54, KTK 12.12.80, ltt:hallinto; ekonomi 1977
- Eerola Pirjo Hellevi*, *7.7.50, KTK 4.12.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1975
- Gröhn Aune Eeva Marketta*, *26.5.51, KTK 27.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
- Haapalainen Aarno Antero*, *26.1.39, KTK 22.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Haapanen Anna-Kaisa*, *20.6.52, KTK 13.5.81, ltt:systeemit; ekonomi 1975
- Haapasalo Ella Irmeli*, *9.12.36, KTK 19.11.80, englannin kieli; kirjeenvaihtaja 1960
- Hakala Marja Kaarina*, *12.5.51, KTK 27.4.81, ltt:hallinto; ekonomi 1975
- Halmeenkaari Jarmo Juhani*, *26.1.51, KTK 12.5.1981, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
- Heino Henry Verner*, *21.11.52, KTK 23.2.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Hietala Marja-Leena*, *9.4.52, KTK 18.3.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Huikko Kalle Sakari*, *11.10.53, KTK 2.2.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
- Huisman Jaana Kristiina*, *24.4.57, KTK 6.5.81, ltt:hallinto; ekonomi 1979
- Hurme Kirsi-Marja Aulikki*, *16.8.51, KTK 14.4.81, ltt:hallinto; akateeminen sihteeri 1974
- Huttunen Pekka Olavi*, *5.6.56, KTK 28.10.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
- Huhtanen Tuomo Heikki Olavi*, *27.1.52, KTK 13.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
- Hyväri Irja Aune*, *23.5.53, KTK 27.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Hyvönen Pertti Sakari*, *19.6.55, KTK 17.6.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Ikonen Helvi Hannele*, *3.7.50, KTK 13.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Ikonen Heli Marjaana*, *22.7.55, KTK 24.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Jokiranta Kirsti Helena*, *27.5.49, KTK 27.2.81, ltt:hallinto; ekonomi 1972
- Jussila Eija Kaarina*, *8.4.49, KTK 11.2.81, ltt:hallinto; ekonomi 1976
- Nuutilainen Merja Sisko*, *17.1.54, KTK 27.4.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
- Järvi Juhani*, *27.1.52, KTK 28.11.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
- Jäske Seppo Juhani*, *12.6.56, KTK 15.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Kahola Marja-Liisa*, *12.10.55, KTK 19.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
- Kallasvuo Leena Maria*, *12.4.56, KTK 23.4.81, talousmaantiede; ekonomi 1979
- Kanervo Jarmo Antero*, *12.2.54, KTK 27.2.80, ltt:systeemit; ekonomi 1976
- Karvinen Martti Väinö Juhani*, *11.2.45, KTK 5.9.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Kinnunen Tuija Anneli*, *17.5.53, KTK 22.5.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1975
- Kivilahti Seppo Antero*, *6.7.54, KTK 10.3.81, ltt:systeemit; ekonomi 1978
- Kivivuori Anita Linnea*, *9.3.41, KTK 14.5.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1963
- Kokko Pirkko Liisa*, *6.8.33, KTK 2.12.80, markkinointi; kirjeenvaihtaja 1960
- Koskinen Hannu Tapio*, *20.12.51, KTK 8.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1975
- Koskinen Ulla Helena*, *25.10.51, KTK 18.12.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Koukila Seija Anneli*, *8.5.55, KTK 28.11.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Kuivalainen Eija Anitta*, *26.7.55, KTK 13.2.81, kansantaloustiede; ekonomi 1977
- Kuparinen Marja Kristiina*, *5.7.55, KTK 1.12.80, talousmaantiede; ekonomi 1977
- Kyläkoski Erkki Tapani*, *14.10.56, KTK 22.1.81, kansantalous, ekonomi 1978
- Laakso-Tammisto Liisa*, *3.12.54, KTK 12.3.81, englannin kieli; akateeminen sihteeri 1977
- Lagus Anne Maria*, *11.10.57, KTK 27.4.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
- Lampinen Sirkka Anneli*, *2.4.53, KTK 15.4.81, kansantaloustiede; ekonomi 1976
- Lassila Anu Marjaana*, *20.3.56, KTK 13.2.81, kansantaloustiede; ekonomi 1979
- Lassila Yrjö Sakari*, *17.8.55, KTK 8.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi Upsalan yliop. 1977
- Laurila Tiina Tuulikki*, *23.5.50, KTK 3.2.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1972
- Leinonen Jarmo Lasse Kalevi*, *10.12.51, KTK 29.4.81, oikeustiede; ekonomi 1979
- Leppänen Pirkko Anneli*, *25.1.50, KTK 9.4.81, saksan kieli, akateeminen sihteeri 1975
- Luttinen Kari Tapio*, *17.4.53, KTK 3.2.81, ltt:markkinointi, ekonomi 1977
- Luttinen Outi Sinikka*, *19.3.54, KTK 3.2.81, ltt:markkinointi, ekonomi 1977

- Luukka Pirkko-Liisa Piisa, *20.3.54, KTK 7.10.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1977
- Luukkainen Pekka Kalevi, *26.3.50, KTK 14.5.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1972
- Löf Anne Kristiina, *19.6.56, KTK 13.2.81, kansantaloustiede; ekonomi 1978
- Manninen Pertti Tapio, *18.11.57, KTK 24.3.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Markkula Kari Ilmari, *14.6.56, KTK 2.12.80, kansantaloustiede; ekonomi 1977
- Martikainen Milja Maarit, *12.8.54, KTK 19.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
- Moring Kari Arthur, *18.10.49, KTK 28.11.80, oikeustiede; ekonomi 1975
- Multala Marja-Leena Annikki, *14.5.48, KTK 25.11.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi Vaasan korkeak. 1973
- Mäkipää Ilpo Mikael, *20.7.56, KTK 17.11.80, ltt:laskentatoimi, ekonomi 1978
- Mäntynen Aarno Juhani, *14.10.44, KTK 5.9.80, ltt:hallinto, ekonomi 1973
- Nermes Olli Antero, *5.12.56, KTK 5.9.80, ekonomi 1979
- Neuvonen Ari Vilho Juhani, *27.4.50, KTK 30.8.78, ltt:laskentatoimi, ekonomi 1979
- Nikkanen Mervi Hannele, *10.1.51, KTK 25.11.81, talousmaantiede; ekonomi 1977
- Nikkanen Raimo Olavi, *6.10.45, KTK 19.11.80, ltt:hallinto; ekonomi 1979
- Oksanen Jyrki Antero, *17.1.52, KTK 24.4.71, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Olkkonen Eeva Katriina, *20.2.43, KTK 19.11.80, ltt:hallinto, ekonomi 1967 ;
- Paju Timo Tapani, *26.5.50, KTK 28.11.80, ltt:laskentatoimi, ekonomi 1976
- Pajunen Leevi Antero, *21.5.46, KTK 7.10.78, talousmaantiede; ekonomi 1975
- Pekkanen Kaija Marita, *6.10.56, KTK 5.9.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Parjanne Mikko, *24.5.49, KTK 14.4.81, ltt:systeemit; ekonomi 1975
- Paronen Matti Olavi, *6.9.48, KTK 25.11.80, ltt:hallinto, ekonomi 1977
- Paulamäki Satu Maarin, *22.9.55, KTK 28.11.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
- Pekkarinen Erkki Olavi, *27.11.53, KTK 13.2.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1975
- Pesonen Ritva Hellevi, *11.7.55, KTK 28.11.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
- Piekari Esko Tapio, *12.9.56, KTK 28.1.81, ltt:hallinto; ekonomi 1980
- Pirilä Leena Tuulikki, *15.12.55, KTK 27.1.81, kansantaloustiede; ekonomi 1977
- Pitkänen Eivor Annika Birgitta, *12.6.55, KTK 2.12.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1977
- Pitkänen Ritva Annukka, *26.8.52, KTK 20.10.80, kansantaloustiede; ekonomi 1977
- Pohjanheimo Antti Niilo Tapani, *6.12.45, KTK 28.10.80, oikeustiede; oik.kand. Helsingin yliop. 1969
- Porokka Raija Tuulikki, *16.10.54, KTK 19.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Poutanen Panu Jyrki, *15.1.32, KTK 3.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
- Pöyhönen Leena Maria, *30.6.53, KTK 15.1.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1975
- Rapatti Raili Elisa, *11.7.48, KTK 27.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
- Rautvuori Kimmo Erkki, *6.4.55, KTK 30.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Reijonen Päivi Pirkko Helena, *10.7.49, KTK 4.12.80, englannin kieli; kirjeenvaihtaja Turun kauppakorkeakoulu 1971
- Riisalo Leena Kristiina, *19.12.56, KTK 27.4.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1980
- Roine Tarja Helena, *20.1.53, KTK 3.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
- Räsänen Keijo Tapio, *18.1.56, KTK 12.6.79, ltt:hallinto; ekonomi 1978
- Saarin Tuija Siv Yvonne, *19.4.54, KTK 18.3.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
- Saini Timo Olavi, *30.7.45, KTK 15.1.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1969
- Salmen Ritva Kyllikki, *5.12.49, KTK 8.10.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1971
- Sams Pauli Anneli, *16.5.52, KTK 17.6.80, ltt: markkinointi; ekonomi Tampereen yliop. 1975
- Sandell Carl-Gustaf, *2.3.45, KTK 15.10.80, oikeustiede; oikeustieteen kandidaatti 1970
- Sarola Leila Marjatta, *7.9.33, KTK 22.1.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1974
- Silvenius Anja Anelma, *11.2.40, KTK 13.1.81, ltt:hallinto; ekonomi 1964
- Sipponen Rauni Ilona, *27.3.55, KTK 24.10.80, ltt:systeemit; ekonomi 1977
- Siren Hilka Marjatta, *7.8.50, KTK 3.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1974
- Snell Terttu Marja-Liisa, *6.2.49, KTK 8.10.80, englannin kieli; akateeminen sihteeri 1972
- Soikkeli Kalervo Ilmari, *21.3.52, KTK 17.6.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi Tampereen yliop. 1975
- Sulonen Hilka Varpu Mirjami, *10.7.39, KTK 16.12.80, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
- Suomalainen Sari Katariina, *31.12.57, KTK 1.12.80, talousmaantiede; ekonomi 1979
- Teittinen Päivi Helena, *4.12.56, KTK 28.10.80, kansantaloustiede; ekonomi 1978
- Tiainen Pirkko Helena, *5.5.48, KTK 3.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1971
- Tikkanen Irma Kristiina, *25.8.50, KTK 20.1.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
- Tuorinsuo-Larikka Soile Kirsti Kaarina, *24.10.50, KTK 28.4.81, oikeustiede; ekonomi 1977
- Urtainen Riitta-Liisa, *28.3.54, KTK 8.10.80, ltt:hallinto; ekonomi 1976
- Vahteristo Ari Jukka Erik, *27.4.52, KTK 15.10.80, kansantaloustiede; ekonomi Tampereen yliop. 1978
- Vainio Matti Tapani, *5.8.58, KTK 18.5.81, talousmaantiede; ekonomi 1979

Vainio Tuija Sinikka, *28.5.51, KTK 27.4.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1977
Vartiainen Jouko Ensio, *21.11.52, KTK 3.4.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Virtanen Eija Marjatta, *7.6.54, KTK 7.10.80, ltt:hallinto; ekonomi 1977
Virtanen Marja-Liisa, *15.3.49, KTK 19.11.80, ltt:hallinto; ekonomi 1972
Vuorela Riitta Liisa, *15.1.55, KTK 6.5.81, ltt:hallinto; ekonomi 1979
Yrjänä Lasse Antero, *25.9.51, KTK 22.1.76, oikeustiede; ekonomi 1976

Pro gradu -kokeen

ovat lukuvuonna 1980—1981 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet alla mainittuja aiheita:

Liiketaloustiede: hallinto

Drotar-Lehtonen Kristiina: Vaihtuvuus ja vaihtoalttius merenkulun alalla erityisesti yleistoimen kannalta tarkasteltuna; *Hakala Marja*: Työtehtävien ominaisuudet, niiden havaitseminen ja niiden virittämät motivaatiotilat; *Huisman Jaana*: Myymäläesimiesten johtamisasenteet ja niiden suhde johtamistehtävien tekemiseen; *Hurme Kirsi-Marja*: Työhön sitoutuminen eläkeikää lähestyvillä työntekijöillä Helsingin kaupungin rakennusvirastossa; *Korkiakoski Anja*: Henkilöstökoulutuksen volyymi ja kustannukset teollisuusyrityksissä vuonna 1979; *Leijavuori Timo*: Fuusion potentiaalisten synergiavaikutusten realisointi organisaation rakenteessa ja toiminnassa; *Mäntynen Aarno*: Saneeraukseen johtaneet syyt eräissä suomalaisessa elintarvikealan yrityksissä; *Nikkanen Raimo*: Vakuutusyhtiön palvelukuva — Pohjola-Yhtiöiden asiakaspalvelututkimus 1979; *Olkkonen Katriina*: Pankijohtajan ammatissa kehittymistä säätelevät tekijät; *Railo Erkki*: Strategian muutos ja muutoksen strategia; *Rautanen-Saari Leena*: Työelämän alkoholiongelmia ja hoitoonohjaus; *Silvenius Anja*: Empiirinen tarkastelu hallinnon tehokkuudesta tie- ja vesirakennushallituksessa; *Utriainen Riitta-Liisa*: Liikkeenjohdon koulutus ja konsultointi pienen ja keskisuuren teollisuusyrityksen johdon tukena; *Varis Seija*: Pienen ja keskisuuren teollisuuden (PKT) yritysten halukkuus käyttää vuokrajohtajaa; *Virtanen Marja-Liisa*: Päätöksentekijän informaatiotarve; Case-tutkimus rahalaitosorganisaatiossa; *Vuorela Riitta-Liisa*: Organisaatioilmaston tutkimus ja mittarit; Eräiden ltt: hallinnossa suoritettujen tutkimusten vertailu; *Yrttiäho Eira*: Eri rekrytointikanavien kautta hankitun työvoiman pysyvyys Oy Wärtsilä Ab:n Helsingin telakalla vuosina 1970—78.

Liiketaloustiede: laskentatoimi

Aarnio, Pia: Vaihto-omaisuuden sisäinen tarkastus ja sen kehittämismahdollisuudet eräissä tukkuliikkeissä; *Aronen, Merja-Pakkanen Kaija*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: kenkien valmistus; *Avelin, Ilkka-Eeva, Jouko*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: sähköteknisten tuotteiden valmistus; *Bergroth, Mikko*: Budjetointi rakennusliikkeessä; *Haapalainen, Aarno-Huuhtanen, Tuomo*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: massan, paperin ja paperituotteiden valmistus; *Haggren, Rita*: Yritysten verorasitusvertailu kassavirta-analyysin avulla; *Heikkinen, Marja*: Valtion kirjanpito liikekirjanpidon näkökulmasta; *Heino, Henry-Outinen, Tauno*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: kulkuneuvojen valmistus; *Hietala, Marja-Leena-Määttä, Leena*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: elintarvikkeiden valmistus; *Hyvärinen, Pertti-Soikkeli, Kalervo*: Pörssi-yhtiöiden kannattavuus ja rahoitus 1970—79; puunjalostus-, tekstiili- ja metalliteollisuusyritykset; *Ikonen, Hannele-Porokka, Raija*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: vaatteiden valmistus; *Ikonen, Heli*: Tuotannollisten investointien verohuojennusten vaikutus näiden investointien kannattavuuteen; *Järvi, Juhani*: Pitkän tähtäyksen rahoitussuunnitelmien valvonta ja tasapainottaminen; *Jäske, Seppo*: Ulkomaisen maksuvaihtoehdon valinta tuontiyrityksen kannalta; *Kahola, Marja-Liisa*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: muovituotteiden valmistus; *Karvinen, Matti-Kärkäs, Tuomo*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: koneiden valmistus; *Kivivuori, Anita*: ATK:n käyttöönottopäätös; *Koskinen Hannu*: Tilintarkastuskertomus yrityksessä informaation osana; *Koskinen, Ulla-Manninen, Pertti*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: ei-metallisten kalusteiden valmistus; *Koukila, Seija*: Julkistettut vuosikertomukset eri sidosryhmien informaatiotarpeen

tydyttäjinä; *Krogell, Maarit-Salmela, Paula*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: metallituotteiden valmistus; *Lassila, Sakari*: Asuinkiinteistöjen kannattavuuden mittaaminen institutionaalisen sijoittajan kannalta; *Luukkainen, Pekka*: Inflaation rahoitusvaikutusten huomioonottaminen yritystutkimuksessa; *Martikainen, Milja*: Yrityksen tilinpäätös-politiikka; *Nermes, Olli-Virtanen, Jukka*: Teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1974—1978: muiden kemiallisten tuotteiden valmistus; *Paju, Timo*: Sisäinen tarkastus — kehitysvaiheet ja käytännön sovellutus; *Paulamäki, Satu*: Budjetointi ja rahoituksen suunnittelu vähittäiskaupassa; *Pekkarinen, Erkki*: Terveyskeskusapteekkien kannattavuusedellytyksistä ja vaikutuksista nykyisten apteekkien toimintaedellytyksiin; *Pesonen, Ritva*: Yritystutkimukset ja tilinpäätösanalyysit luottopäätösten perustana; *Poutanen, Panu*: Kassavirran ja yritystutkimuksen tunnuslukujen käyttökelpoisuuden arviointia rahoittajan näkökulmasta; *Pöyhönen, Leena*: Majoitus- ja ravitsemisalalan laskenta-toimesta ja laskentatoimen opetuksesta alan ammatillisessa koulutuksessa; *Rautala, Pekka*: Laskentajärjestelmät ja yrityksen yhteiskunnalliset vaikutukset; *Rautvuori, Kimmo*: Likviditeettisuunnittelu lentoliikennettä harjoittavassa yrityksessä; *Roine, Helena*: Budjetointijärjestelmän analyysi; *Siren, Hilikka*: Sisäinen valvonta verohallinnossa; *Tiainen, Pirkko*: Informaatiojärjestelmän ongelmia case-esimerkin valossa; *Vartiainen, Jouko*: Teollisen toimialan kannattavuuden ja rahoitusaseman analysointi — sovellutuksena Suomen metalliteollisuuteen vuosina 1974—1977.

Liiketaloustiede; markkinointi

Aho, Seppo: Yrityssuunnittelumallin kehittäminen eräälle talonrakennusalan alihankkijayritykselle; *Eerola, Pirjo*: Markkinointistrategian suunnittelu hotelliketjulle; *Halmeenkari, Jarmo*: Tutkimus tuoretuotteiden kysyntään vaikuttavista tekijöistä; *Huikko, Kalle*: Markkinointijatuksen kehittäminen yritykselle käytännön sovellutuksena markkinointijatuksen kehittäminen yritykselle Wärtsilä/Arabia Sveitsin keramiikkamarkkinoilla; *Huttunen, Pekka*: Innovaation leviäminen ja uutuustuotteen markkinointi ongelmana mikroalatuotteen markkinoinnin suunnittelussa; *Kokko, Pirkko*: Ilmoituksen muodon ja sisällön merkityksestä aikauslehti-ilmoittelussa; *Lagus, Anne*: Päivittäistavarakaupan heräteostot ja ostosten suunnittelu; *Laurila, Tiina*: Ulkomaille suuntautuvien seuramatkojen kausi- ja viikonpäivävaihtelu matkanjärjestäjän markkinointiongelmana; *Leino, Ilkka*: Kotimaisia tuotteita korvaavien tuontitavaroiden hankintapäätöksiin vaikuttavat tekijät; *Luttinen, Kari*: Oy Mönlycke Ab:n markkinointistrategia Bydylon-nimisen tuotteen lanseerauksessa; *Luttinen, Sinikka*: Suoramainonta ja kuluttajien suhtautuminen siihen esimerkkitapauksessa; *Luukka, Liisa*: Informatiiviset tuotemerkinnät markkinointikeinona Suomen elintarviketeollisuudessa; *Pirkkänen, Eivor*: Yrityskuvamainonta markkinointikeinona; *Riisalo, Leena*: A methodology for market segmentation — with attribute importance structure as the basis for segmentation; *Romo, Maija*: Expert-keijun markkinointi; *Rosberg, Riitta*: Valmistajan markkinointisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen vertikaalisessa markkinointijärjestelmässä; *Sarola, Leila*: Sveitsiläisen vähittäismyymäläketjun keskusliikkeen elintarviketuotteen markkinointiorganisaatio ja sen toiminta — tarkasteltuna erityisesti markkinointia koordinoivan keskiyhteyden kannalta; *Tikkanen, Irma*: Kansainvälistymisen suomalaisten pankkien markkinointistrategiana; *Toikka, Jussi*: Tuotteen jakelutien valinta.

Liiketaloustiede; systeemit

Parjanne Markku: Manuaalisen mittaus tietojenkäsittelyn kehittämisen tukena; *Sipponen Rauni*: Ravintolan tarjoilijatarpeen määrittely; *Hämäläinen Kaija*: Metsäsektorimalli. Monikriteerimenetelmän implementointi käyttäen MINOS-systeemiä; *Ruokinen Heljä*: Dysmap-kielisen mallin sisällä olevien fortran-kielisten aliohjelmien merkitys mallin tuottamaan informaatioon.

Kansantaloustiede

Kuivalainen Anitta: Mahdollisuudet edistää kehitysmaiden teollistumista pienen ja keskisuuren teollisuuden resurssien siirroilla; *Lampinen Anneli*: Ulkomaankauppa ekonometrisessa mallissa; *Lassila Anu*: Kehitykseen siirtyminen tavaratuojasta projektituojaksi; *Löf Anne*: Puoliteollistuneen maan viennin kehitystekijät; *Markkula Kari*: Suomen kehitysmaatuotteen tuontikanavat ja suorat tuonnin lisäämismahdollisuudet; *Pirilä Leena*: Ulkomaisten teollisten tytäryritysten disinvestoinnit; *Teittinen Päivi*: Suomen ja Itävalan vientiteollisuuden rakenne ja kansainvälinen kilpailukyky; *Turkki Kari*: Työttömyys, inflaatio ja finanssipolitiikka; *Venhola Pirjo*: Empiirinen tutkimus yritysten ja toimipaikkapohjaisen lähdeaineiston aiheuttamista eroista kannattavuuskehitykseen.

Oikeustiede

Hänninen Matti: Osakeyhtiölaista johtuvat voitonjaon rajoitukset ja niiden merkitys verotuksessa; *Leinonen Jarmo*: Suomalainen ja skandinaavinen liikevaihtoverotus ja mahdollinen järjestelmän muutos oikeudellisesta ja taloudellisesta näkökulmasta Suomessa; *Moring Kari*: Kiinteistön kaupan määrämuodosta erityisesti ns. mustaa kauppahintaa silmällä pitäen; *Pitkänen Satu*: Konsultin vastuusta; *Sandell C.G.*: Keskenäinen rakennus varallisuusverotuksessa; *Tuorinsuo-Larikka*: Työsuhdeasunto.

Sosiologia

Aitta Ulla: Työstä poissaoloista ja niiden tutkimisesta.

Talousmaantiede

Iso-Lotila Risto: Loma-asutuksen alueellinen jakauma ja kehitys sekä sitä selittävät tekijät; *Kallasvuo Leena*: Lääketeollisuus ja sen tuotteiden maailmankauppa erityisesti kehitysmaiden kannalta; *Kuparinen Merja*: Kehitysmaiden matkailun kehitys- ja rakennepiirteet; *Nyman Ritva*: Pyhtään Kaunissaaren talousmaantieteellinen kehitys; *Suomalainen Sari*: Taloudellinen ja poliittinen integraatio latinalaisessa Amerikassa; *Vainio Matti*: Economic Integration in East Africa.

Englannin kieli

Alatalo-Kaartinen Pirjo: Observations on International Marketing Vocabulary in English; *Haapasalo Ella*: Observations on the Language Used in Some British and American Banks Annual Reports; *Laakso-Tammisto Liisa*: Funds Defined on the Basis of the Balance Sheet: Considerations on Terms Related to Funds Flow Accounting; *Lehti Pentti*: American Society in the 1920's as Reflected in the Works of Francis Scott Fitzgerald; *Snell Marja-Liisa*: On Terms of Address in Present British and American English.

Saksan kieli

Alestalo Paula: Über die Entsprechungen des Verbs olla im Deutschen; *Leppänen Pirkko*: Zur terminologie der sozialistischen ökonomischen Integration.

Ruotsin kieli

Peltonen Berit: Om species i svenskan; En studie i bestämd och allmän form.

Laudaturtutkimukset sivuaineessa

Liiketaloustiede: laskentatoimi, *Ahjos Hilka*: Arvopaperisijoitusvaihtoehdot Suomessa lyhyellä tähtäyksellä tarkasteltuna.

Liiketaloustiede: markkinointi, *Jakobsson Pauli*: Tilanneanalyysi, tavoiteasentanta ja budjetointi mainoskampanjan suunnittelussa, esimerkkiyrityksenä Kansiopalvelu Oy; *Jokinen Tuula-Riitta*: Ruotsalaisten bussimatkanjärjestäjien Suomen matkojen tuotanto ja markkinointi ja niiden ongelma-alueet; *Jusila Juha-Pekka*: Hyllytilan vaikutus merkituotteen menekkiin; *Koivulehto Erja*: Markkinointikeinojen käyttö käsikauppalääkkeiden markkinoinnissa; *Lepistö Maarit*: Moniulotteisen skaalauksen perusteet ja käytösmahdollisuudet markkinointitutkimuksessa; *Muroma Maarit*: Koulutuspalveluiden henkilökohtainen myyntityö; *Vanjoki Anssi*: Kuluttajien odotukset ja vakuutusten markkinointi.

Kansantaloustiede, *Nikkilä Jukka*: Kilpailupolitiikan lähtökohdat ja keinot Suomen olosuhteiden kannalta.

Valtio-oppi, *Koivisto Arto*: Opettajien ammatillinen järjestäytyminen Suomessa.

Sosiologia, *Summa Hilka*: Asunnonvaihtojen suuntautuminen.

Englannin kieli, *Harlio Helka*: A Comparison of English and Swedish Travelling Vocabulary.

Saksan kieli, *Reijonen Päivi*: Zum Ausdrücken der Aufforderung im Kaufmannsdeutsch der Gegenwart

Kauppätieteiden tohtorin arvon ovat juhlallisissa promootiossa saaneet seuraavat kauppätieteiden lisensiaatit:

Karl Leo Ahlstedt, s. 1929, kauppätieteiden kandidaatti 1951, kauppätieteiden lisensiaatti 1961, kauppätieteiden tohtori 1978. *Timo Juhani Airaksinen*, s. 1946, kauppätieteiden kandidaatti 1972, kauppätieteiden

den lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1977. *Roy Claes Gunnar Dahlstedt*, s. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1971, kauppatieteiden lisensiaatti 1976, kauppatieteiden tohtori 1980. *Antti Olavi Korhonen*, s. 1946, kauppatieteiden kandidaatti 1971, kauppatieteiden tohtori 1978. *Sakari Hannu Korolainen*, s. 1936, kauppatieteiden kandidaatti 1964, kauppatieteiden lisensiaatti 1970, kauppatieteiden tohtori 1981. — Absens. *Kalevi Kyläkoski*, s. 1939, taloustieteiden kandidaatti 1970, kauppatieteiden kandidaatti 1971, kauppatieteiden lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1981. *Markku Juhani Lahdenpää*, s. 1943, kauppatieteiden kandidaatti 1969, M.B.A. (USA), kauppatieteiden tohtori 1977. *Tuomas Väinö Olavi Larjavaara*, s. 1943, kauppatieteiden kandidaatti 1970, kauppatieteiden lisensiaatti 1976, kauppatieteiden tohtori 1979. *Pekka Anttoni Lehtonen*, s. 1946, kauppatieteiden kandidaatti 1970, kauppatieteiden lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1976. *Reijo Kalevi Luostarinen*, s. 1939, kauppatieteiden kandidaatti 1967, kauppatieteiden lisensiaatti 1971, kauppatieteiden tohtori 1980. *Karl Edvard Kristian Möller*, s. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1971, kauppatieteiden lisensiaatti 1977, kauppatieteiden tohtori 1979. *Pekka Heikki Ollonqvist*, s. 1944, kauppatieteiden kandidaatti 1969, kauppatieteiden lisensiaatti 175, kauppatieteiden tohtori 1979. *Veijo Olavi Riistama*, s. 1932, kauppatieteiden kandidaatti 1958, kauppatieteiden lisensiaatti 1965, kauppatieteiden tohtori 1978. *Risto Seppo Ilmari Tainio*, s. 1947, kauppatieteiden kandidaatti 1972, kauppatieteiden lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1977. *Liisa Anneli Uusitalo*, s. 1944, kauppatieteiden kandidaatti 1968; kauppatieteiden lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1979. *Kalervo Ensio Virtanen*, s. 1941, kauppatieteiden kandidaatti 1976, kauppatieteiden lisensiaatti 1972, kauppatieteiden tohtori 1980. *Jouko Aatos Ylä-Liedenpohja*, s. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1971, kauppatieteiden lisensiaatti 1975, kauppatieteiden tohtori 1976. — Absens.

Kauppatieteiden maisterin arvon ovat juhlallisissa promootiossa saaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatit:

Aarnio, Pia Maritta, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Ahllund, Pia-Lena*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Aho, Hanna Maria*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Aho, Seppo Heikki Kalervo*, synt. 1941, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Ahvenlahti, Helena Maria*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Airaksinen, Tarja Anneli*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Alatalo-Kaartinen, Pirjo Helinä*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Alestalo, Paula Marita Kastehelmi*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Assola, Merja Susanna*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Drotar-Lehtonen, Kristiina Ainikki*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Eerola, Pirjo Hellevi*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Erolampi, Martti Uolevi*, synt. 1943, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Gröhn, Aune Eeva Marketta*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Haapalainen, Aarno Antero*, synt. 1939, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Haapasalo, Ella Irmeli*, synt. 1936, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Hakala, Marja Kaarina*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Hanni, Kalevi Lauri*, synt. 1939, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Heikkilä, Erpo Ilmari*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Heikkinen, Eila Kaarina*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Heino, Henry Verner*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Heinonen, Taisto Kalevi*, synt. 1940, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Hietala, Marja-Leena*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Hirvikangas, Arja Outi Tellervo*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Holm, Raija Tuulikki*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Honkanen, Marja-Liisa Anneli*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Huikko, Kalle Sakari*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Hurme, Kirsi-Marja Aulikki*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Hutunen, Pekka Olavi*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Hyväri, Irja Aune*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Ikonen, Mervi Hannele*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Ilmakunnas, Pekka Jouko Ari*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Itkonen Heli Marjaana*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Jokiranta, Kirsti Helena*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Julin, Heikki Ilmari*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Jussila, Eija Kaarina*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Juutilainen, Merja Sisko*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Juvani, Tuula Marketta*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Järveläinen, Kari Kauko*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Järvi, Juhani*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Jäske, Seppo Juhani*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Kaartinen, Pekka Jukka*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kahola, Marja-Liisa*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Kallasvuo, Leena Maria*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Kallio-Saukkonen, Riitta Tellervo*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1977. *Kanervo, Jarmo Antero*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kankaanpää-Rautiainen, Paula Leila Annukka*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti

1979. — Absens. *Karvinen, Martti Väinö Juhani*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kauppinen, Liisa Irmeli*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Kauppinen, Markku Lauri Samuli*, synt. 1946, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kempainen, Marja Leena*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Keskiaho, Leena Mariitta*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Kinnunen, Tuija Anneli*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1980.

Kokko, Pirkko Liisa, synt. 1933, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Koskinen, Hannu Tapio*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Koskinen, Ulla Helena*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kuitunen, Lisbeth Birgitta*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Kuuluvainen, Ritva Kaarina*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Kvist, Marjo Tuulikki*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Kyläslähti-Vierikko, Marjut Regina*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Kämäräinen, Anne Päivi Tuulikki*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Laakso-Tammisto, Liisa Maria*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Lagus, Anne Maria*, synt. 1957, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Lahtinen, Arja Irene* synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Laiho, Liisa Marketta*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Laipio, Timo Antero*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Lampinen, Sirkka Anneli*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Lappalainen, Eila Margareta*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Lariola, Martti Juhani*, synt. 1946, kauppatieteiden kandidaatti 1974. — Absens. *Lassila, Anu Marjaana*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Lassila, Olli Antero*, synt. 1938, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Lassila, Yrjö Sakari*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Latvus, Arno Achates*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1976. *Laurila, Tiina Tuulikki*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Lehto, Matti Markus*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Leino, Riitta Liisa* synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Leppänen, Pirkko Annikki*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Leskinen, Eija Anna Sidonia*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Lind, Irma Hannele*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Lind, Raimo Henrik*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1980.

Lukkarinen, Hilikka Maria, synt. 1942, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Luttinen, Kari Tapio*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Luttinen, Outi Sinikka*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Luukka, Pirkko-Liisa*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Lyly, Ilse Anneli* synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1978. — Absens. *Långström, Mikko Juhani*, synt. 1940, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Löf, Anne Kristiina*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Löfman, Torsten Harald*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Löjtönen, Eila Kyllikki*, synt. 1934, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Majander, Leena Maija*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Manninen, Pertti Tapio*, synt. 1957, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Markkula, Kari Ilmari*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Martikainen, Milja Maarit*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Multala, Marja-Leena Annikki*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Mäkipää, Ilpo Mikael*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Mäntynen, Aarno Juhani*, synt. 1944, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Naarvala, Anja Susanna*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1977. *Nermes, Olli Antero*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Nieminen, Gun Marit*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Niini-aho, Jorma Juhani*, synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Nikkanen, Mervi Hannele*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Nikkanen, Raimo Olavi*, synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Nuutinen, Raita-Sisko*, synt. 1942, kauppatieteiden kandidaatti 1976. — Absens. *Oittinen, Sisko Kaarina Maria*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Oksanen, Jyrki Antero*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Oldenbourg, Elina Inkeri*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1974. — Absens. *Olkkonen, Eeva Katriina*, synt. 1943, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Pajunen, Jussi Ilmari*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Pajunen, Leevi Antero*, synt. 1946, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Pakkanen, Kaija Marita*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Palmu, Pekka Kalervo*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Parjanne, Mikko*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Paronen, Matti Olavi*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Paulamäki, Satu Maarin*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Pekkari- nen, Erkki Olavi*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Peltonen, Ritva Elina*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Pesonen, Ritva Hillevi*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Piekkari, Esko Tapio*, synt. 1956, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Pirilä, Leena Tuulikki*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Pitkänen, Eivor Annika Birgitta*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Pitkänen, Ritva Annukka*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Pitkänen, Satu Päivi*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Pohjanheimo, Antti Niilo Tapani*, synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Porokka, Raija Tuulikki*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Poutanen, Panu Jyrki*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Puisto, Rauno Olavi*, synt. 1946, kauppatieteiden kandidaat-

ti 1980. *Purho, Elina Outi Maria*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Pöyhönen, Ulla Kaarina*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Rahikainen, Eija Riitta Irmeli*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Raikamo, Ilkka Veli Markus*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1976. *Rapatti, Raili Elisa*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Rautiainen, Jarmo Olavi*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Rautvuori, Kimmo Erkki*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Reijonen Päivi Pirkko Elina*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Rönkkö, Osmo Raimo Antero*, synt. 1944, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Saarinen, Tapio Harras*, synt. 1940, kauppatieteiden kandidaatti 1970. — Absens. *Saini, Timo Olavi*, synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Sallmen, Ritva Kyllikki*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Salo, Seppo Kalevi*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Sarola, Leila Marjatta*, synt. 1933, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Silvenius, Anja Anelma*, synt. 1940, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Similä, Tuula Helena*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Sinisalo, Raimo Juhani*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Siren, Hilikka Marjatta*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Sistonen, Raili Tellervo*, synt. 1944, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Snell, Terttu Marja-Liisa*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Soanjärvi, Tuija Maarit*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Sokura, Hannu Juhani*, synt. 1942, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Sulonen, Hilikka Vappu Mirjami*, synt. 1939, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Suokas, Mervi Sirkka Tellervo*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Suomalainen, Sari Katariina*, synt. 1957, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Suutarinen, Pauli Mauno*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1976. *Suviranta, Leena Marjatta*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1978. — Absens. *Tahvanainen, Mikko Tapio*, synt. 1955, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Tamminen, Kirsti Unelma Marjatta*, synt. 1941, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Taskinen, Tuula Ellen Margit*, synt. 1945, kauppatieteiden kandidaatti 1974. — Absens. *Tiainen, Ilkka Paavo Antero*, synt. 1947, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Tiainen, Pirkko Helena*, synt. 1948, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Tikkanen, Irma Kristiina*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Tolvanen, Pekka Tapio*, synt. 1939, kauppatieteiden kandidaatti 1972. *Tossavainen, Marja Riitta Marketta*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1979. — Absens. *Tuorinsuo-Larikka, Soile Kirsti Kaarina*, synt. 1950, kauppatieteiden kandidaatti 1981. *Turunen, Seija Kaarina*, synt. 1953, kauppatieteiden kandidaatti 1978. *Utriainen, Elsa Eila Marjatta*, synt. 1931, kauppatieteiden kandidaatti 1978. — Absens. *Utriainen, Riitta-Liisa*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Uutela, Pentti Kalevi*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Vahtera, Pauli Juhani*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens. *Vahteristo, Ari Jukka Erik*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Vartiainen, Jouko Ensio*, synt. 1952, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Virtanen, Eija Marjatta*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. *Välinen, Timo Jorma*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1979. *Väre, Anne-Maj*, synt. 1954, kauppatieteiden kandidaatti 1980. — Absens. *Yrjänä Lasse Antero*, synt. 1951, kauppatieteiden kandidaatti 1981. — Absens. *Zetterlund, Tytti Maarit*, synt. 1949, kauppatieteiden kandidaatti 1977. — Absens.

E k o n o m i n t u t k i n t o

Uusimuotoisen ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1980—81 suorittaneet seuraavat 15 opiskelijaa:

Aalto Reijo
Kalevi Hakkarainen
Vuokko Helinä, s. Hakkarainen
Hämäläinen Kaija Kaarina
Hänninen Matti Eino Ilmari

Iso-Lotila Risto Aimo Sakari
Jakobson Pauli Petteri
Jokinen Tuula-Riitta
Jussila Juha-Pekka
Koivulehto Erja Tuulikki
Lepistö Maarit Hillevi

Maunula Risto Juhani
Näkyvä Maarit s. Muroma
Paasovaara Urpo Elias
Pietarinen Jarmo Untamo
Wilkinen Klaus Gustav Valdemar

Vanhamuotoisen ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1980—81 suorittaneet seuraavat 180 opiskelijaa:

Aarnivirta Maija-Liisa
Ahonen Riitta Helena
Ahtela Leena Inkeri s. Porvari
Airaksinen Ari Johannes
Alasuutari Maire Anneli s. Särkioja
Alava Kari Toivo
Antikainen Pentti Tapio
Aranko Kirsi Maija
Arponen Riitta Anneli
Artimo Terja Kaarina s. Antikainen
Asikainen Peritti Aulis
Asis Ilgiz
Autio Soili Päivikki s. Virtanen
Catani Hanne-Leena Benita
Doughan Elsa Annikki s. Ryti
Enarvi Kari Juhani
Eräjää Lena Hannele s. Johansson
Fernandez Carcia Liisa Kristiina s. Torkkeli
Gyllenberg Tuula Marjatta
Haakana Jaakko Juhani
Haikarainen Kalle Juhani
Harju Hannu Kalevi
Heinonsalmi Veikko Antero
Heliö Pihla Maria
Hietala Vappu
Hiltunen Matti Olavi
Hongisto Raija Karita s. Korhonen
Huimala Anneli Kristiina
Hukka Jyrki Olavi
Hurmerinta Mirja Anneli s. Tähtinen
Husa Marja Helena
Huttunen Matti Juhani
Hyppönen Veli Kalle
Hyvärinen Juha Tapio
Hyvönen Marja Kristiina s. Korhonen

Kahma Reija Tuulikki
Kaipola-Piironen Tuija Irmeli s. Kaipola
Kaivola Tarja Regina s. Sivilinen
Kalimo Marja Tuulikki
Kankaanpää Jyrki Olavi
Kankaanpää Oili Marja Riitta s. Rajala
Karri Heikki Markus
Karvonen Aino Johanna s. Ruuth
Karumo Ville-Matti
Kataila Martti Johannes
Kauppila Ritva Anneli
Kilpi Esko Antero
Koivisto Kirsti Kaarina s. Tuura
Kokkola Timo Antero
Kokkonen Kauko Juhani
Koli Tuire Irene Elisabet
Korhonen Jorma Eino Antero
Korhonen Pirjo Margit Hannele
Korpinen Marja-Liisa
Kostamo Kari Juhani
Kostia Jouko Malakias
Kotikoski Sara Kristiina
Kotila Marjut Sisko Hillevi s. Hiltunen
Kovanen Heikki Sakari
Kuisma Ritva Anneli
Kuoppala Mikko Väinö
Känkänen Anneli Maritta s. Mäkelä
Laakso Anne Marjatta s. Puukkarinen
Laakso Mirja Helena
Laakso Pentti Antero
Laaksonen Eino Pekka
Lagström Heidi Marja-Liisa
Laine Ilkka Kullervo
Lakkakorpi Erkki Yrjö Juhani

Manner Jarmo Olavi
Mansikkamäki Tarja Kaarina
Martinoff Lena Kristina
Mecklin Björn Gustav Aulis
Metsola Matti Osmo Antero
Miettinen Anni Anneli
Miettinen Maria Elisabet
Mikkola Kari Kullervo
Mähönen Matti
Mäkelä Jukka Markus
Mäkinen Jorma Juhani
Mäntynen Paula Marjatta s. Partanen
Mäntysaari Timo Arvo Johannes
Naukkarinen Marja Terhikki s. Virtanen
Nevavuo Marita Hannele
Nieminen Marja Hannele
Nikkanen Kalevi Veli-Pekka
Nokelainen Tuija Maria Hannele
Nordling Martti Gustav
Nurmi Anja Tuula Anelma s. Kuparinen
Nurmio Jukka Pekka Mikael
Nurmio Jussi Sakari
Nurmio Kai Martti Henrik
Nurminen Anne Jaana Elina
Nurminen Toivo Eero Antero
Nuutinen Kai Rainer
Nyyssönen Esko Antti
Olkkonen Seppo Sulo Kalevi
Ollila Eeva Marjatta s. Onttinen
Pajula Jukka Ilmari
Palm Seppo Juhani
Palo Riitta Anneli
Parkkinen Ahti Tapio
Paronen Arja Tuulikki
Paukku Pekka Aapo Kalervo
Paulamäki Satu Maarin
Peltolin Paula Annikki

- Högman Veli Jukka-Pekka*
Innanen Arja Katariina
Innanen Sirpa Anna-Liisa s. Söderström
Jatkola Tuula Anneli s. Saaris-to
Juhola Pertti Samuli
Jussila Jari Ylermi
Jussila Kari Pauli
Juvonen Pirjo Riitta
Jäntti Maija-Leena
Järvenpää Anne-Marja
Lampinen Paavo Mikko Juhani
Lappala Kimmo Juhani
Lasola Kirsi Maarit s. Pihlaja
Lehtinen Esa Markku
Lehtinen Jarkko Juhani
Lehto Anssi Tapio
Leppänen Olli Ilmari
Leskinen Jorma Aulis Oskari
Lindroos Ari Juhani
Luoma Anna-Maija
Luoti Leo Ensio
Lyytinen Ilkka Juhani
Pirinen Hannu Ensio
Pitkänen Jouko Tapio Sakari
Purola Tuomo Ilmari
Pykälä Seppo Juhani
Pyyhtiä Aarne Eskil Gunnar
Ranin Mikko Matti Helge
- Ranta-aho Sirpa Marja Hellevi s. Suhonen*
Rantala Veikko Kalervo
Rantanen Raija Elli Marketta s. Kovalainen
Rautiainen Soili Aulikki
Riisla Antti Yrjö
Roivas Ulpu Päivikki s. Malarin
Räsänen Aimo Aulis Kalevi
Räsänen Pirjo-Riitta
Räty Matti Ilmari Ensio
Rönnberg Leo Jarl
Sakslin Mirja Kristiina
Salmio Rauno Ahti
Salo Tapio Juha Heikki
Salonen Tuula Kristiina
Sanden Timo Juhani
Santala Anu Annika s. Ojapel-to
Satukangas Hilikka Maria Anneli
Siivola Seppo Vilho Juhani
Silmukari Reijo Vihtori
Siukonen Pekka Sakari
Sarakunnas Aino Marjaana
Sukula Arto Lauri Kalevi
Suvanne Raimo Veikko William
Tamminen Anne Kristiina s. Säilä
- Taunula Eira Liisa Inkeri*
Tervo-Niemi-Jaskari Raija Liisa s. Tervo
Thiel Johan Christian
Tikkanen Terho Kalervo Tapio
Tirronen Antti Juhani
Toivonen Arja Katriina
Toivonen Reijo Kaarlo Matias
Tuominen Heikki Jarmari
Tuominen Pauli Tapani
Uosukainen Risto Tapio
Warmemaa Liisa Margareta
Veijalainen Riitta Inkeri s. Roslöf
Vihermaa Outi Helena
Vilen Anu Katariina
Viljanen Pertti
Vilkki Mervi Sisko Kristiina s. Pajunen
Virtanen Anni Johanna
Virtanen Timo Olavi
Voipio Ari Osmo
Wuorimaa Satu Kukka-Maaria s. Varsio
Yrjölä Jorma Valtteri
Zakowski Monika Marina s. Kanerva

Akateemisen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon ovat lukuvuonna 1980—81 suorittaneet seuraavat 2 opiskelijaa:

- Mehtälä Maila Marketta s. Salminen*
Mäkelä Sari Aina Ilona s. Saiha

VII Stipendit

Valtion opintotuki

Helsingin kauppakorkeakoulun opintotukilautakunta on lukuvuonna 1980—81 myöntänyt korkeakoulussa opiskelevien henkilöiden opintotuesta annetun lain 28/72 ja asetuksen 287/72 mukaisia valtion takaamia ja tukemia opintolainoja yhteensä 983 kappaletta. Perheettömän opiskelijan asumislisiä myönnettiin 429 kappaletta ja opintorahoja 869 kappaletta.

01.05.1980 alkavaksi kaksivuotiskaudeksi opetusministeriö määräsi opintotukilautakunnan puheenjohtajaksi lehtori *Mirjaliisa Lammen*, varajäsen lehtori *Outi Steuer*, varapuheenjohtajaksi kauppat.yo *Matti Lyytikäisen*, varajäsen kauppat.yo *Jukka Vehviläinen*, jäseniksi vt.yliass. *Pekka Akkasen*, varajäsen ass. *Seppo Alahuusua*, kauppat.yo *Mikko Okkerin*, varajäsen kauppat.yo *Aimo Parviainen* ja kauppat.yo *Satu Paasion*, varajäsen kauppat.yo *Timo Hynynen*. Sihteerinä on toiminut toimistosihteeri *Kaarina Lähteenmäki*.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön ja Helsingin kauppakorkeakoulun eri rahastojen apurahat

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille, virkailijoille sekä korkeakoulun piirissä tutkimustyötä tekeville jaettu stipendejä:

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot

Tutkimusapurahat

Vs.prof. Eero Arton johtama laudaturtyöprojekti 1980—81 (24 opisk.) 15 000,—; prof. Reijo Helle 3 000,—; vt.prof. Kristian Möller 4 500,—; vs.prof. Meeri Saarsalmi 2 500,—; prof. Seppo Salo 5 000,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

prof. Markku Kallio 1 500,—; OTL Risto Nuolimaa 1 500,—.

Oy Stockmann Ab:n 100 vuotisrahasto

ekonomi Liisa Fernandez Garcia 1 500,—; ass. Saara Hyvönen 5 000,—; lehtori Asko Korpela 2 500,—; ass. Mika Pantzar 2 000,—.

Prof. Henrik Virkkusen rahasto

apul.prof. Eero Pitkänen 3 000,—; KTK Anssi Hyvärinen 1 500,—; ekon. Harry Juselius 1 700,—; KTK Katri Linnasalo 1 100,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto

Ekon. Arja Junttila 1 500,—; KTK Irma Tikkanen 1 500,—; kauppat.yo Timo Virtanen 500,—.

Matka-apurahat

ass. Antti Haahti 3 000,—; vt.lehtori Helka Harlio 1 000,—; ass. Marja-Liisa Honkanen 2 500,—; lask. kesk.johtaja Heikki J. Huttunen 2 000,—; kirj.vaiht. Auli Hämesalo 3 000,—; ekonomi Vesa Korhonen 1 500,—; ass. Reija Lilja 2 500,—; LuK Ari Luostarinen 2 000,—; KTM Maini Mannerkoski 1 000,—; dos. Asko Miettinen 3 000,—; leht. James Murray 2 000,—; ass. Mika Pantzar 2 500,—; ass. Keijo

Räsänen 1 000,—; tutk.ass. Tuire Santamäki 2 000,—; tstopääll. Kalevi Sarvikivi 3 000,—; vt.prof. Markku Sääksjärvi 2 000,—; leht. Tuomo Tevajarvi 1 500,—; KTT Liisa Uusitalo 3 000,—; dos. Jouko Ylä-Liedenpohja 1 500,—.

Oppikirjat, monisteet, opetuksen muodot ja välineet

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

leht. Janet Barker — leht. Philip Binham 3 000,—; ass. Antti Haahti 3 000,—; leht. S-L. Kareoja — leht. K. Honkavaara 3 000,—; ass. Hannu Kivijärvi 1 500,—; leht. Mirja-Liisa Lampi 2 000,—; prof. Jouko Lehtovuori 3 000,—; prof. Sakari Mattila 3 000,—; apul.prof. Eero Pitkänen 3 000,—; saksan opettajien työryhmä (lehtori Outi Steuer) 3 000,—; KTM Kalle Tammisto 1 500,—; prof. Jaakko Voipio 1 500,—.

Tieteellisten julkaisujen käännösapurahat

leht. Asko Korpela 1 500,—; KTT Kalevi Kyläkoski 2 000,—; LuK Ari Luostarinen 500,—; vt.prof. Kristian Möller 1 200,—; vs.prof. Meeri Saarsalmi 1 500,—.

Muut kohteet

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

Varauksena ns. vapaaehtoisassistenttiapurahoja varten lukuv. 1981—82 $7 \times 5\,000\text{ mk} = 5\,000,—$.

Ulkomaiset opinnot

Senaattori Otto Stenrothin rahasto

KTK Annukka Kankaanpää-Rautiainen 10 000,—; KTK Heikki Ketola 20 000,—; KTK Mikko Puhakka 15 000,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun stipendirahastot ja muut apurahat

Prof. W. Bonsdorffin rahasto

KTL Harry Helen 4 000,—; Innovaatioprojekti/KTL Mai Anttila 10 000,—; kauppat.yo:t Timo Kujala ja Timo Mäkilä 3 000,—; KTL, FK Kirsti Pääkkönen 3 900,—.

Matka-apurahat

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahasto

Lehtori Marja-Liisa Kakkuri 750,—.

KOP:n 40-vuotismuistorahasto

apul.prof. Kyösti Pulkkinen 1 350,—; kirj.hoit. Kyllikki Ruokonen 2 500,—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahasto

apul.prof. Kyösti Pulkkinen 240,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahasto

apul.prof. Kyösti Pulkkinen 430,—.

Korkeakoulun budjetti, mom. 50. Apurahat

KTK Pirjo Alatalo-Kaartinen (matka-apuraha) 2 000,—; lehtori Sirkka-Liisa Kareoja 2 500,—; KTK Liisa Laakso-Tammisto 2 000,—; KTM Arto Lahti 2 500,—; kauppat.yo Anne Arento 2 000,—; akat.siht. Kirsti Pietilä 2 000,—; kauppat.yo Auli Vartiainen 2 000,—.

Tutkimusapurahat kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahasto

lehtori Asko Korpela 500,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset opiskelijat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot

Prof. Henrik Virkkusen rahasto

KTK Anssi Hyvärinen 1.500,—; ekon. Harri Juselius 1.700,—; KTM Mika Pantzar 2.000,—; KTK Katri Linnasalo 1.100,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto

ekon. Arja Junttila 1.500,—; KTK Irma Tikkanen 1.500,—; kauppat.yo Timo Virtanen 500,—.

Kauppatieteiden kandidaattiyhdistys ry:n rahasto

KTK Katri Linnasalo 400,—; kauppat.yo Timo Virtanen 1.000,—.

Helsingin kauppa- ja korkeakoulun rahastot

Oskari Aromaan rahasto: Balck Ritva 1 500,—; Hyytiäinen Taina 1 500,—; Häle Päivi 1 500,—; Kuosmanen Jaakko 1 500,—; Lehto Eila 1 500,—; Linna-Aro Markku 1 500,—; Nupponen Liisa 1 500,—; Okkeri Mikko 1 500,—; Oksa Annika 1 500,—; Paakkunainen Urho 800,—; Sunila Pekka 1.500,—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Ahtola Liisa 1 000,—; Avikainen Rauni 1 000,—; Hartikainen Sami 1 000,—; Havia Merja 1 000,—; Kaartinen Juha-Pekka 1 000,—; Kauhanen Ari 1 000,—; Kosonen Martti 2 500,—; Lehto Tiina 500,—; Majuri Tuija 1 200,—; Mannermaa Ulla 1 000,—; Pohjola Virve 1 000,—; Puhakka Leena 80,—; Pyykkönen Leila 900,—; Ristolainen Maija 1 000,—; Suomela Arja 1 500,—; Sääntti Maria 1 000,—; Tervonen Eija 250,—; Visti Helena 2 500,—; Hyvärinen Arja 1 000,—; Kahma Tuulikki 1 500,—; Kaukinen Anna-Liisa 3 000,—; Hyväri Irja 1 000,—;

KOP:n 40-vuotismuistorahasto: Kujala Risto 150,—; Paakkunainen Urho 700,—; Penttilä Anna 1 500,—; Pietinen Tiina 1 500,—.

Kauppa- ja korkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan rahasto: Laine Maarit 2 300,—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Hotanen Taisto 1 500,—; Jattu Ari 1 450,—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Pirinen Juha 1 500,—; Rantala Pekka 300,—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Kujala Risto 270,—.

Alfred Kordelinin stipendirahasto: Jattu Ari 50,—; Kujala Risto 720,—.

K.H. Lehtisen rahastosta: Pääkkönen Tuula 820,—.

Ivar Lindforsin stipendirahasto: Kuikko Minna 2 400,—.

P.A. Luostarisen stipendirahasto: Pääkkönen Tuula 40,—; Rantala Pekka 790,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahasto: Tenhunen Arto 430,—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahasto: Tuomi Lasse 1 940,—; Virkki Veikko 260,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahasto: Hokkanen Hellevi 1 100,—; Tenhunen Arto 50,—; Österberg Raimo 1 500,—.

V.P. Nurmilahden muistorahasto: Rantala Pekka 410,—; Virkki Veikko 1 240,—; Rantala Pirjo 20,—.

Gustav Pauligin stipendirahasto: Rantala Pirjo 1 480,—; Rötkö Nelly 720,—.

Pohjolan stipendirahasto: Kotavuopio Merja 200,—; Lehtinen Hanna 200,—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahasto: Rötkö Nelly 350,—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahasto: Kuikko Minna 100,—; Lehtinen Hanna 800,—; Mustonen Esko 80,—; Mänttari Päivi 1 000,—; Puhakka Leena 920,—; Puisto Hannu 1 000,—; Ruokonen Heljä 2 500,—; Sinisaari Seppo 1 500,—; Tiitola Kari 1 600,—.

Oy Sohlberg Ab:n stipendirahasto: Mustonen Esko 920,—.

SYP:n Riemujuhlarahasto: Tiitola Kari 900,—; Välttilä Leena-Kaisa 1 000,—; Kyöstilä Pirkko-Liisa 3 000,—.

Talous-Osakekaupan stipendirahasto: Tenhunen Arto 970,—.

Birger Wegeliuksen stipendirahasto: Rötkö Nelly 210,—; Tenhunen Arto 50,—.

Muut rahastot

Eevi ja Emil Tannisen säätiö: Bohm Anne-Maria 1.500,—; Hujanen Pauli 1.500,—; Härmäläinen Kaija 1.500,—; Karppinen Anneli 1.500,—; Okko Jouni 1.500,—; Männistö Sirkku 1.500,—; Palonen-Uusitalo Tarja 1.500,—; Rantala Pirjo 1.500,—; Vaulasvirta Jukka 1.500,—; Venhola Pirjo 1.500,—.

Sirkka ja Jussi Monosen säätiö: Aalto Päivi Aulikki 1.000,—; Aarnio Katri Johanna 1.000,—; Ahtola Liisa Anneli 1.000,—; Alahuhta Pekka Tapani 1.000,—; Alatalo Heimo Severi 1.000,—; Anttonen Outi Anita 1.000,—; Arasjärvi Raija Maria 1.000,—; Dahlbom Asko Tapio 1.000,—; Elo Pekka Tapani 1.000,—; Elonheimo Jouni Pekka Taneli 1.000,—; Eronen Päivi Katriina 1.000,—; Golnick Klaus Nikolai 1.000,—; Haataja Aila Briitta Ilona 1.000,—; Haggren Rita Ebba Margareta 1.000,—; Hakkarainen Kaija Mirjami 1.000,—; Hapuli Ulla Kyllikki 1.000,—; Hassinen Eila Kaarina 1.000,—; Helanen Antti Kalevi 1.000,—; Hietala Pekka Tapani 1.00,—; Hietala Matti Esa Olavi 1.000,—; Hiltunen Jorma Artturi 1.000,—; Hirvonen Aino Mirjami 1.000,—; Hoikkala Aila Kaarina 1.000,—; Hokkanen Maija Hellevi 1.00,—; Huotelin Martti Eljas 1.000,—; Hurskainen Pirkko Kyllikki 1.000,—; Hyvärinen Anssi Tarmo 1.500,—; Härkönen Reija Marjatta 1.000,—; Hätönen Ulla Lea Kaarina 1.000,—; Ihalainen Hilka Kaarina 1.000,—; Ikonen Kari Antero 1.000,—; Jattu Ari Jukka Tapio 1.000,—; Johansson Ritva Anne-

Maj 1.000,—; Jussila Pertti Olavi 1.000,—; Alatalo-Kaartinen Pirjo Helinä 1.000,—; Kahma Reija Tuulikki 1.000,—; Kaivola Tarja Regina 1.000,—; Kanerva Pekka Antero 1.000,—; Karjalainen Marjo Helena 1.000,—; Karppinen Terttu Anneli 1.000,—; Kauranen Heikki Jooseppi 1.000,—; Kauste Paul Göran 1.000,—; Keskinen Tuomo Tapani 1.000,—; Kivelä Eeva Liisa 1.000,—; Kolattu Sirkka Liisa 1.000,—; Koski Juha Kalevi 1.000,—; Koskue Kirsi Helena 1.000,—; Kuvaja Leena Maritta 1.000,—; Kyyrö Markku Juhani 1.000,—; Kyyrönen Juha Pekka 1.000,—; Kähkönen Hannu Raineri 1.000,—; Kähäräinen Riitta-Leena 1.000,—; Laakso Aino Anita 1.000,—; Lahtinen Aarni Johannes 1.000,—; Lehtonen Ari Tapio 1.000,—; Leino Raija Helena 1.000,—; Leppänen Pauli Taneli 1.000,—; Litmanen Kirsti Lea Sinikka 1.000,—; Lunki Kirsi Irene 1.000,—; Manninen Reijo Olavi 1.000,—; Meriläinen Oili Annikki 1.000,—; Mäkinen Päivi Inkeri 1.000,—; Mäkipää Tommi Olavi 1.000,—; Naukkarinen Arto Tapani 1.000,—; Nenonen Veli-Pekka 1.000,—; Nikkanen Mervi Tuulikki 1.000,—; Nissinen Klaus Paavo Henrik 1.000,—; Nissinen Päivi Helena 1.000,—; Nurmela Aila Irene 1.000,—; Nurminen Jukka Pekka 1.000,—; Paanila Juha Matti Sakari 1.000,—; Parkkinen Aila Hannele 1.000,—; Paronen Sirkka Maria 1.000,—; Partanen Eeva Liisa 1.000,—; Paukku Kari Tapio 1.000,—; Pehkonen Elma Annikki 1.000,—; Pehkonen Veijo Olavi 1.000,—; Peltoranta Jari Kalevi 1.000,—; Penttilä Anna-Maija 1.000,—; Pere Eeva-Liisa 1.000,—; Pohjanpalo Anna-Leena Maritta 1.000,—; Puputti Ritva Kaarina 1.000,—; Pykälä Tuula Anneli 1.000,—; Pyykkönen Jyrki-Tuomo Sakari 1.000,—; Pöyhönen Jari Pekka 1.000,—; Renvik Pekka Juhani 1.000,—; Rinttilä Riitta Inkeri 1.000,—; Ristilä Anne Elina 1.000,—; Roth Maarit Carita 1.000,—; Räsänen Keijo Tapio 1.500,—; Rönn Leila Anitta 1.000,—; Saari Raija Maritta 1.000,—; Saarnia-Halminen Lea Kaarina 1.000,—; Savolainen Pentti Juhani 1.000,—; Silvennoinen Erkki Mikael 1.000,—; Silvola Eliisa Taina 1.000,—; Sivunen Jari Tapani 1.000,—; Soininen Tiina Katariina 1.000,—; Sorri Jari Olavi 1.000,—; Stigell Kaija Hannele 1.000,—; Suokas Mervi Sirkka 1.000,—; Suomela Sirpa Aini 1.000,—; Suvanto Kirsti Helena 1.000,—; Sääntti Maria Annikki 1.000,—; Tapio Risto Kullervo 1.000,—; Tarpila Laura-Maija 1.000,—; Teräväinen Esa Tapani 1.000,—; Tiilikainen Erja Tellervo 1.000,—; Tiitto Maisa Annikki 1.000,—; Tuomi Veli-Matti Juhani 1.000,—; Tuusa Seija-Riitta Irmeli 1.000,—; Ukkola Petri Sakari 1.000,—; Ukkonen Pertti Olavi 1.000,—; Uosukainen Jarmo Rainer 1.000,—; Valtonen Jarmo Pekka 1.000,—; Valve Kirsi Maaret 1.000,—; Vanhala Ulla Pirjo Sinikka 1.500,—; Vartiainen Seppo Börje 1.000,—; Viikki Eija Anneli 1.000,—; Virtala Markku Ilmari 1.000,—; Vuohensilta Annukka Marja 1.000,—; Österlund Juha Eerik 1.000,—.

Palkintoja seminaarikirjoituksista ovat alla mainituista aiheista saaneet seuraavat opiskelijat:

Lit:hallinto Haapaniemi Hanna 150,—; Hynynen Timo 150,—; Itäluoma Anneli 150,—; Kallioniemi Jari 150,—; Kivipensas Leena 75,—; Kujala Jaana 100,—; Lindfeldt Tarja 150,—; Tuusa Seija-Riitta 75,—
Lit: laskentatoimi Hapuli Ulla 100,—; Heiskanen Jukka 100,—; Hänninen Matti 100,—; Idström Päivi 100,—; Ikonen Eija 100,—; Kapanen Raija 100,—; Koivistoinen Mika 100,—; Koskenkangas Hannu 100,—; Koskue Kirsi 100,—; Kotilainen Urpo,—; Kääriäinen Maire 100,—; Laakso Merja 100,—; Paakkunainen Urho 100,—; Partanen Eeva-Liisa 100,—; Sihvonen Eero 100,—; Siivola Seppo 100,—; Toivianen Kari 100,—; Viita Rauno 100,—; Viljaranta Juha 100,—; Väyrynen Lasse 100,—
Lit: markkinointi AlaPietilä Pekka 150,—; Handolin Kirsti 150,—; Hatakka Timo 150,—; Itäluoma Anneli 100,—; Karvinen Kari 150,—; Kosonen Mikko 150,—; Kujala Arto 100,—; Kuusi Matti 150,—; Leppänen Marja-Liisa 100,—; Maaranto Martti 150,—; Markkanen Nina 150,—; Mattinen Hannu 150,—; Nevala Helena 150,—; Mikander Paula 150,—; Pehkonen Elma 150,—; Pietikäinen Sirpa 150,—; Pietiläinen Kari 150,—; Pääsky Timo 150,—; Rapala Jarmo 150,—; Roschier Harri 150,—; Salonen Salla 150,—; Suomela Arja 150,—; Tuura Jyrki 150,—; Österberg Raimo 150,—
Lit: systeemit Eklin Jukka 125,—; Kontola Aulis 125,—; Kontula Juha 100,—; Lehti Tuukka 100,—; Mattinen Pentti 50,—
Kansantaloustiede Anttila Leena 100,—; Brander Kai 100,—; Ekholm Riitta 100,—; Hemminki Juha 100,—; Hietanen Jarmo 100,—; Hietaniemi Pekka 100,—; Järvi Juha 100,—; Kotavuopio Merja 100,—; Palmunoksa Jouni 100,—; Peltonen Matti 50,—; Pöyhönen Päivi 100,—; Oksanen Kaarlo 100,—; Rikkonen Timo 100,—; Salminiitty Risto 100,—; Toivanen Ulla 50,—; Vanha-Honko Vesa 100,—
Oikeustiede Aula Anja 150,—; Idström Päivi 100,—; Kilpi Seppo 100,—; Kotilainen Urpo 100,—; Kumpulainen Jussi 150,—; Kuvaja Leena 100,—; Nieminen Kaarina 150,—; Nikunen Heikki 100,—; Niska Helena 100,—; Nurmela Marja 150,—; Paakkunainen Urho 100,—; Parviainen Aimo 100,—; Pehkonen Elma 150,—; Sundqvist Pertti 150,—; Sätti Maria 150,—; Viljaranta Juha 150,—
Talousmaantiede Järvi Juha 100,—; Pöllänen Aila Marja 100,—; Santasalo Tuomas 100,—
Tavarateknologia Suonpää Pentti 100,—; Suvio Jarmo 100,—
Englannin kieli Forström Jukka 125,—; Järvinen Erkki 125,—; Kaario Kari 125,—; Kauppinen Liisa 125,—; Kivivuori Anita 125,—; Korpinen Mikko 125,—; Köylijärvi Paula 125,—; Rantanen Seppo 125,—;

Saarikoski Päivi 125,—; Salminiitty Risto 125,—; Sääski Anneli 125,—; Vuohensilta Annukka 125,—
Saksan kieli Miettinen Tuovi 100,—
Ruotsin kieli Saarnia-Halminen Lea 50,—; Tetri Marja 50,—
Venäjän kieli Niskanen Jarmo 50,—; Rannisto Tarja-Liisa 50,—

Kauppakorkeakoulu muuttuvassa maailmassa

Puhe, jonka rehtori, professori Veikko Leivo piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 4.9.1980

Elämme parhaillaan teknillis-taloudellis-yhteiskunnallista muutosvaihetta maailmassa. Myös Suomen talouselämässä ja yhteiskunnassa tapahtuu oleellisia muutoksia. Yritysten ja muiden yhteisöjen rakenne ja toiminta on mukautettava uusiin olosuhteisiin. Menestyksellisyys johtajana, esimiehenä, asiantuntijana ja yrittäjänä edellyttää uusien tietojen, taitojen ja valmuksen hallintaa. Se on haaste Helsingin kauppakorkeakoulun opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi.

Kauppakorkeakoulun johtavissa elimissä vuosikymmeniä vallinnut velvoittava aate, kaikki kauppakorkeakoulun eteen, on ollut varmin tae Helsingin kauppakorkeakoulun jatkuvalla kehittämiselle. Ketään kauppakorkeakoulun sen lähes 70-vuotisen toiminnan aikaisista poikkeuksellisen merkittävistä kehittäjistä, organisaattoreista ja toimintaa tukevista talouselämän johtajista ja mitään heidän suurista aikaansaannoksistaan unohtamatta haluan tässä erityisesti korostaa sitä kauppakorkeakoulun aktiivista kehittämistyötä uuden tutkinnon luomiseksi, jota on viime vuosina jouduttu tekemään toisinaan vaikeissakin ulkopuolisissa neuvottelu-suhteissa jäntevästi ja taitavasti sovitellen. Kehittämistyön tuloksena käynnistytävät parhailaan jo neljännen eli viimeisen opintovuoden syventävät opinnot. Perinteet kauppakorkeakoulumme edelleen kehittämiseen ovat velvoittavat.

Kauppakorkeakoulun tehtäviä ja tavoitteita

Tarkasteltaessa Helsingin kauppakorkeakoulua muuttuvassa maailmassa on aiheellista pohjata käsittely kauppakorkeakoulun tehtäviin ja tavoitteisiin.

Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain (1 032/73) mukaisesti Kauppakorkeakoulun ”tehtävänä on edistää ja harjoittaa vapaata, kriittistä talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta, antaa siihen perustuvaa ylintä opetusta sekä muullakin tavoin palvella yhteiskuntaa”.

Kauppakorkeakoulun tehtävät nähdään ilmeisesti eri tavoin painotettuina sen mukaan, tarkastellaanko niitä oppilaiden, opettajien, yhteiskunnan vai työmarkkinajärjestöjen kannalta.

Opiskelun korkeakoulussamme tulisi rakentua pakolliselle vankalle talousteoreettiselle, menetelmälliselle ja kielelliselle pohjalle. Se on myös keino riittävän ammatillisen siirtymisjoustavuuden saavuttamiseksi. Opiskelu tulisi nähdä jo alkuaajoista lähtien käytännön todellisuuteen perustuvana, jatkuvana elinikäisenä prosessina. Opiskelun on luotava pohja tutkimustyön juoheaan aloittamiseen. Opiskelun, tutkimuksen ja käytännön työelämän tulisi yhteiskuntaelämän osina niveltä läheisesti toisiinsa. Kauppakorkeakoulussa on tosin voitava tehdä myös tämän hetken käytännön tavoitteista vapaata, tieteellistä tutkimusta. Soveltavan tutkimuksen tulee tuottaa uutta tietoa ajankohtaisista ongelmista tai sellaisiksi muodostuvista. Tieteellisen tutkimuksen tulee laadultaan olla kansainvälistä tasoa.

Korkeakoulun tavoitteiden saavuttaminen muuttuvissa olosuhteissa edellyttää riittävää itsenäisyyttä opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseen kauppakorkeakoulussa sekä henkisten ja

aineellisten voimavarojen uudelleen suuntaamista tarpeiden mukaisesti. Samalla kun kaup-
pakorkeakoulun tulee kehittää omaleimaisuuttaan, tulisi se myös säilyttää laaja-alaisena,
eräiltä osin valtakunnallisena kauppakorkeakouluna.

Helsingin kauppakorkeakoulun tavoitteina ei saa olla kuitenkaan yksinomaan vain mukau-
tua ympäristönmuutoksiin. Kauppakorkeakoulussa annettavan opetuksen ja siellä tehtävän
tutkimustyön tulee pyrkiä edelläkäyvänä vaikuttamaan yhteiskuntaamme mielekkäiden muu-
tosten aikaansaamiseksi. Yhteiskunnan ja talouselämän moninaisten, toisinaan ennakolta
aavistamattomien kehittämistarpeiden tyydyttäminen edellyttää valmiuksia luoda uudisteita.
Kauppakorkeakoulun on kasvatettava uudistushaluisia ja -kykyisiä ihmisiä talous- ja yhteis-
kuntaelämän palvelukseen. Heidät on koulutettava johtajina tunnistamaan ja hahmotele-
maan muutosten mukaiset toimintavaihtoehdot ongelmiseen, uhkiseen ja mahdollisuuksi-
neen sekä suunnittelijoina ratkaisemaan hahmoteltuja ongelmia. Molempia ihmistyyppäjä
tarvitaan johtamisessa. Tosin ilmeisesti kauppakorkeakoulun sisäänpääsytytkinto edelleen
suosii hahmoteltujen, määriteltyjen ongelmien analyttistä ratkojaa. Meidän olisi pystyttävä
nykyistä runsaammin valitsemaan kauppakorkeakouluun idearikasta, luomiskykyistä, eteen-
päin rynnivää johtaja-ainesta.

Yhteiskunta odottanee kauppakorkeakoululta tulevaisuudessa yhä merkittävämpiä panok-
sia. Se koskenee erityisesti ulkomaankauppamme ja kansainvälistymisen kehittämisen avus-
tamista. Siinä on kansainvälisten toimintojen opetuksen ja tutkimuksen tehostaminen etusi-
jalla. Yhteiskunnan taholta on viime aikoina korostettu myös kaupallisen täydennyskoulu-
tuksen laajentamisen tarvetta esim. yrittäjien suuntaan.

Kauppakorkeakoulujen hyvin keskeisenä tavoitteena on ollut antaa käyttökelpoiset ala-
kohtaiset työvälineet oppilaiden käyttöön. Sen lisäksi korkeakoulujen tehtävien laajentami-
nen ja tärkeysjärjestyksen muuttamisen jatkuva uudelleen arviointi koetaan tänä päivänä
tarpeelliseksi. Tunnetaan maailmanlaajusten yhteiskunnallisten ongelmien koskettavan mei-
tä. Ei tyydytä ratkomaan teknologian kehittymisen myötä syntyneitä ongelmia konventionaa-
lisiin mallein, vaan pureudutaan niiden syihin. Halutaan oppia ymmärtämään ihmistä ja
hänen vapaan, sosiaalisen kokonaiskäyttäymisensä mukaisesti. Pyritään osallistumaan ja
olemaan käynnistimenä luotaessa korkeakoululaitoksesta kulttuuriyhteisöä, joka kasvattaa
vapaasti, kriittisesti ja itsenäisesti ajattelemaan ja toimimaan ihmisen ja yhteisön elinehtojen
hyväksi, luonnon rajoitettuja hyväksikäyttömahdollisuuksia kunnioitaen. Silloin tavoitteena
on vaikuttaa vapaan ajattelun mukaisella, demokraattisella korkeakoululla yhteiskuntaan.

Alan työmarkkinajärjestö katselee kauppakorkeakoulun tehtäviä ja tavoitteita lähinnä jä-
senkuntansa työmarkkina-aseman turvaamisen ja parantamisen kannalta.

Yliä haluaisin korostaa työn mielekkyyden tavoitteita. Jokaisen Helsingin kauppakorkea-
koulun piirissä toimivan henkilön olisi voitava tuntea oma työnsä korkeakoulussa mielek-
kääksi ja mieleiseksi. Koettu työnilo on voimakas kannustin tehokkaaseen työskentelyyn ja
eräs oleellisimmista tekijöistä elämisen laadun kohottamisessa.

Talouselämämme sopeutuminen muutoksiin

Viime aikoina on runsaasti kirjoitettu ja keskusteltu niistä ympärillämme tapahtuvista muu-
tosilmiöistä, jotka tulevat oleellisesti vaikuttamaan tulevaisuudessa jokapäiväiseen toimin-
taan. Osa muutoksista on väistämättömiä ja toisiin taas voidaan vaikuttaa. Monet yhteiskun-
nallis-taloudelliset muutokset tulevat huomattavasti vaikuttamaan organisaatioiden raken-
teeseen ja toimintaan sekä johtamisessa edellytettäviin valmiuksiin, kykyihin ja taitoihin.

Luonnonvarojen ehtyminen ja ihmiskunnan muut uudet ongelmat ovat lähinnä seurausta
teknologian kehitymisestä ja ihmiskunnan räjähdysmäisestä kasvusta tällä vuosisadalla.
Nopeasti teollistuvat kehittyvät maat voinevat eräillä tuotealueilla aiheuttaa teollisuudellem-
me uhkia ja samalla tarjota sille elintasonsa nousun myötä uusia markkinointimahdollisuuksia.
Sosialististen maiden taholta saattaa tulla yllättäviä vaikeasti hallittavia kilpailuhaasteita
eräille teollisuuden aloillemme. Tosin Neuvostoliiton kanssa käytävä kauppa on merkittävästi

helpottanut mukautumistamme suuriin muutoksiin maailmankaupassa. Todennäköisesti oleellimmat kilpailuongelmamme tulemmekin kokemaan pitkälle teollistuneitten maitten taholta, johtuen lähinnä niiden joukkotuotannon nopeasta automatisoinnista ja meidän vastaavan tuotantomme pienestä volyymistä.

Informaatioteknologiassa ja sen soveltamisessa eletään juuri murroskautta, jonka vaikutukset tuntuvat yksittäisen ihmisen ja erilaisten yhteisöjen toiminnassa. On siirrytty piisirujen käyttöön. ATK-laitteiden lukumäärä kasvaa, niiden tilantarve pienenee ja laitteistojen hinta suoritetta kohden laskee romahdusmaisesti. ATK:n käyttäjien peruskoulutus pitenee. Johtajista tulee entistä monipuolisempia, mukautuvampia ja ennakkoluulottomampia ATK-käyttäjinä. Yritysjohdon omakohtainen ATK:n käyttö kasvaa.

Alan nopean kehityksen seuraaminen on mahdollista vain riittävällä täydennyskoulutuksella. Samalla on kiitollisuudella todettava, että Helsingin kauppakorkeakoulu on saanut lahjoitusvaroin ylläpidettävän ATK-alan professorin viran.

Suomen teollisuus pyrkii sopeutumaan tulevaisuuden muutoksiin saattaen hyväksikäyttää puolueetonta asemaamme tai maamme arktista sijaintia meren rannalla Neuvostoliiton laajojen ja skandinaavisten kehittyneiden markkinoiden välissä. Tuotannon rakennetta ja panostamista voidaan muuttaa sekä mukautumisjoustavuutta lisätä. Toisinaan tähdätään jalostusasteen tai tuotteiden laadun kohottamiseen. Eräät yritykset pyrkivät viennin kasvatamiseen tai kansainvälistymään. Rationalisointia voidaan tehostaa ja byrokratiaa vähentää. Suomalaiset yritykset — ollessaan maailmankartalla pieniä, voivat hyödyntää samanaikaisesti sekä suuruuden että pienuuden ekonomiaa pyrkimällä suureen, jopa johtavaan markkinaosuuteen sekä pienuuteen liittyvien etujen, kuten hallittavuuden, joustavuuden, iskukykyisyyden hyväksikäyttöön.

Edellä käsitellyt olosuhte- ja panostekijät ovat vain pieni osa mahdollisista sopeuttamiskeinoista ympäristömuutoksiin. Kuitenkin yhteistä niille on se, että kaikissa esiintyy yhteinen nimittäjä ja se on kyky ja taito. Yhteisöjen rakennetta ja toimintaa mukautettaessa kulloinkin vallitseviin olosuhteisiin tarvitaan kykyä ja taitoa valita panostekijät ja niiden käyttö mielekkäästi. Esimerkiksi Suomen metsäteollisuuden kansainvälisen kilpailukyyn kehittämistutkimuksien melkein jokaisessa toimitusasuosituksessa korostuu tiedon ja taidon merkitys ongelman ratkaisemisen ytimenä.

Tulevaisuudessa menestyvän johtajan tulee olla entistä kyvykkäämpi harkitsemaan ympäristössä yllättävienkin ja pienten muutosilmiöiden merkitsevyyttä. Hänen on oltava entistä oma-aloitteisempi, aktiivisempi ja motivoivampi uuden kehittämiseen. Hänellä tulee olla energiaa jaksaa jatkuvasti selektiivisesti omaksua uusia tehtäviä ja valmiuksia sekä kykyä motivoida koko yhteisö niitä tavoitteellisesti ja tulostavasti toteuttamaan. Taloudellisten motivointikeinojen käyttömahdollisuuksien supistuttua verotussyistä johtajalta vaaditaan entistä suurempaa idearikkautta, kykyä ja taitoa alaisten motivoimiseen. Johtajan on luotava koko yrityksestään asiakasorientoinut ja aktiivista suhdetoimintaa hoitava.

Kauppakorkeakoulussa tehtävän tutkimustyön edistäminen

Kuten edellä on osoitettu, pienen Suomen voima kansainvälisessä taloudellisessa kilpailussa tulee pohjautumaan yhä enemmän osaamiseen ja taitamiseen. Saadaksemme tutkimustyön avulla uusia, arvokkaita tietoja, taitoja, tuotteita ja menetelmiä käyttöömme meidän on tehostettava ja lisättävä tutkimustyön tekoa maassamme ja myös Helsingin kauppakorkeakoulussa. Korkeakoulussa tehtävän tieteellisen tutkimustyön mukaisesti usein määräytyy myös korkeakoulun arvostaminen.

Kauppakorkeakoulussamme on viime vuosina selkeästi tunnistettu tutkimustyön tehostamisen ja lisäämisen tarve. Siitä ovat osoituksena ne monet asian johdosta käydyt ryhmäkeskustelut ja laaditut muistiot. Tutkimustyön voimakkaan edistämisen tarve tulee esille mm. kauppakorkeakoulun edellisen rehtorin, kansleri Jaakko Hongon laatimasta ehdotuksesta Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämiseksi 1980—82.

Korkeakoulussamme tehtävän tutkimustyön edistämiskeinoina omalta puoleltani haluaisin tällä hetkellä korostaa tutkimuksen arvostuksen lisäämisen tarvetta, tutkijan urakehityksen ja rekrytoinnin suunnittelua sekä yhteistoiminnan lisäämistä koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja muiden yhteisöjen kanssa.

Tutkimustyön tekeminen on uuden luomista. Siksi se vaatii suurta sielullista tehoa ja pitkäaikaista keskittymistä. Tutkija odottaa myös vaativan työn mukaista arvostusta työleen. Jos mieli huipulle tieteessä tällä hetkellä, ei liene muuta valinnan varaa kuin tehdä paljon työtä. Jos tutkimustyötä ei riittävästi arvosteta, tutkijat turhautuvat. Tutkimustyön tekoa voi aktivoida ulkopuolisin virikkein ja innostavalla asennoitumisella tutkimustyöhön sekä esimerkin voimalla. Tyhjiössä ei synny mitään. Korkeatasoiset suoritukset edellyttävät tuki- ja tutkijaryhmiä sekä tutkimusyhteisöä. Meidän on pyrittävä tutkijaryhmien synnyttämiseen. On innostettava tutkimustyötä korkeakoulussamme tekevät yhteistoimintaan sekä keskenään että ulkopuolisten tutkijoiden ja tutkimuslaitosten kanssa. On luotava kokoava ilmapiiri. Siten voimme rakentaa kantavaa pohjaa pyrittäessä tieteellisessä tutkimustyössä kansainväliselle tasolle.

Korkeakoulumme tohtoriohjelmaan osallistuvia, etenkin ilman työkokemusta olevia assistentteja, on viime aikoina yhä enemmän askarruttanut kysymys mistä he tulevat saamaan työpaikan tohtorin tutkinnon suoritettuaan. Tällä hetkellä valmistuu korkeakoulustamme keskimäärin kolme tohtoria vuosittain. Määrä saattaa lähivuosina kaksinkertaistua, johtuen lähinnä ainelaitoksilla toimivien assistenttien tutkimustyövalmiuden nousemisesta jo perusopintojen vaiheessa. Silloin valmistuvien tohtoreiden tulee yhä suuremmassa määrin sijoittua liike-elämään, laitosten palvelukseen, kansainvälisiin tehtäviin ja järjestötehtäviin. Vaikka sijoittumisongelma ei tällä hetkellä olekaan vielä oleellinen, se saattaa kuitenkin muodostua sellaiseksi, jos emme nyt jo ryhdy välttämättömiin kehittämistoimiin. Valmistuvia tohtoreita voitaisiin käyttää erittäin hyvin tutkimusprojektien vetäjinä korkeakouluissamme. Projektien vetämiseen sopiva väliporras hierarkiassamme on puutteellinen. Tarvittaisiin palkallisia tutkimusdosenttien toimia. Asia on valtakunnallinen, siitä on puhuttu, mutta toistaiseksi näkyviä tuloksia ei ole saavutettu.

Toisena keinona valmistuvien tohtorien hyödyntämisessä olisi heidän siirtymistään käytännön työelämään helpottavan kehitysuran luominen. Ilmeisesti oleellisimpina siirtymisen esteinä tällä hetkellä on valmistuvien kauppatieteiden tohtoreiden keskimääräisesti neljäkymmentä vuotta lähentelevä ikä ja eräiden kohdalla suhteellisen vähäinen käytännön kokemus. Vastaava keski-ikä monissa pitkälle teollistuneissa maissa on nykyisin alle kolmekymmentä vuotta. Korkeakoulun ulkopuolisten työnantajien pelko iän mukana tapahtuneesta urautumisesta teorioihin saattaa eräissä tapauksissa olla aiheellistakin.

Mutta miten voitaisiin kauppakorkeakoulussa edistää tutkimustyötä siten, että tohtoriksi valmistuttaisiin jo 26—27 ikävuosien vaiheilla? Ensiksi meidän olisi luotava perustutkinto sellaiseksi, että jo sen aikana tutkijoiksi aikovat opiskelijat voisivat hankkia tieteellisessä tutkimustyössä myöhemmin tarvitsemansa tutkijan valmiudet. Perustutkinnon jälkeen korkeakoulumme tohtoriohjelmaan osallistumalla valmistuttaisiin tohtoriksi neljässä vuodessa. Voittaneen sanoa, että kauppakorkeakoulun tohtoriohjelma on jo tällä hetkellä eurooppalaista tasoa. Sen sijaan tutkijaksi valmentavaa perustutkinnon opetusohjelmaa on enemmän kehitettävä.

Tutkijauran selkeyttämisellä ja tohtorin tutkinnon jälkeisen työnsaannin parantamisella ratkaistaisiin ilmeisesti suurelta osin tutkijoiden rekrytointiongelmaa. On mitä todennäköisintä, että entistä useammat elämästään haasteita etsivät lahjakkaat opiskelijat haluaisivat opiskella tohtoreiksi tarkoituksenaan myöhemmin siirtyä käytännön työelämän vaativiin tehtäviin.

Perustutkimuksen laitoksen tutkimusaihesortimentin laajentaminen käytännöstä otettavilla projektitehtävillä rikastuttaisi tieteellisen tutkimustyön ja käytännön välisiä yhteyksiä. Se ilmeisesti myös edistäisi laitoksessa tutkimusilmapiirin aktivoitumista.

Vanhan tutkinnon mukaiset laudaturtyöaiheet ovat viime aikoina olleet ja ilmeisesti myös uuden tutkinnon mukaiset tutkielma-aiheet tulevat olemaan huomattavassa määrin käytännön elämässä saatavia tutkimusteemoja. Perustutkimuksen laitos voisi myös tarjota erinomai-

sen mahdollisuuden tutkijauralla aikoville laatia laudaturtyönsä tai syventäviin opintoihin kuuluvan tutkielmansa Perustutkimuksen laitoksella jonkun siellä työskentelevän kokopäivätoimisen tutkijan avustavassa ohjauksessa. Valitsemalla kansainväliseen tieteelliseen tutkimukseen liittyvä aihe perusopintojen yhteydessä tehtävään tutkimustyöhön voidaan jo varhaisessa vaiheessa kasvaa kiinni kansainväliseen tutkimukseen.

Tutkimuksen teon oleellinen aktivointi kauppakorkeakoulussamme edellyttää myös asenteellista muutosta tutkimustyötä kohtaan. Monet jokapäiväisessä tutkimustyössä ilmenevät ongelmat liittyvät tutkijan ja ohjaajan väliseen vuorovaikutukseen ja tutkimustyön ohjaukseen ja valvonnasta vastuussa olevan organisaatiomme vastuullisuuteen ja kyvykkyyteen. Tutkimuksen tekoa tultaneen aktivoimaan ja tutkimustyön tekomahdollisuuksia edistämään myös koko korkeakouluamme koskevin yhteistilaisuuksin.

Kehittämishaasteita kauppakorkeakoulun opetukselle

Etenkin kyvykkäimmät opiskelijat turhautuvat helposti, jos opetus ei ole riittävän antavaa ja toisaalta myös heiltä riittävästi ponnistelua vaativaa. Korkeakoulussamme tulisi lisätä opiskelijoiden omakohtaista työskentelyä. Sen avulla omaksumisen aste ja pysyvyys lisääntyisivät. Aloitamalla perusopintojen alkuvaiheessa pienten käytännöstä poimittujen harjoitusten teettämällä ja vähitellen kasvattamalla harjoitustöiden kokoa ja vaativuustasoa voitaisiin opiskelijoita valmentaa nykyistä paremmin syventäviin opintoihin liittyvään tutkielmatyöskentelyyn. Pienistä 2—3 opintoviikon jaksoista koostuva pirstottu luentopainotteinen opiskeluohjelma ei nykyisin riittävästi valmenna opiskelijoita huomattavasti vaativampaan tutkielmatyöskentelyyn. Jatkuva opiskelijoiden omakohtainen työskentely lisäisi heidän omaksumiskaansa luentomuotoiseen opetukseen liittyvään tenttilukuun verrattuna. Samalla yhteistointiminta opettajan ja oppilaan välillä syvenisi. Sijoittamalla omakohtaista opiskelijoiden työskentelyä kaikkiin opiskeltaviin aineisiin voitaisiin tasata olemassa olevia vaativuuseroja oppiaineiden välillä. Suuri anti opiskelijoiden omakohtaisen työskentelyn lisäämisestä ilmeisesti koituisi kuitenkin opiskelumotivaation kohoamisena.

Perustutkintoon sisältyvän tutkielman laatimisen kauppatieteellisellä alalla on kokenut ongelmalliseksi myös kauppakorkeakoulumme entinen kansleri, filosofian tohtori Klaus Waris. Hän on ehdottanut järjestelyjä, joiden mukaan tutkielman sijasta laadittaisiin sitä yhteensä vastaavia selvitystöitä yrityksissä esiintyvistä ongelmista. Samalla opiskelijat pääsisivät perehtymään käytännön toimintaan yrityksissä ja heidän olisi sen jälkeen nykyistä helpompi siirtyä korkeakoulusta käytännön työelämään. Ehdotus edellyttää myös yritysten taholta ohjaajaresursseja. Ehdotukseen sisältyy monia oleellisia etuja ja siksi on mielekästä eräistä varjopuolista huolimatta pyrkiä sitä edelleen kehittämään ja selvittämään sen toteuttamismahdollisuuksia.

Viime aikoina on paljon puhuttu valinnan vapauden rajoittamisesta uudessa tutkinnossa. Helsingin kauppakorkeakoulun opetusohjelmissa valittavan opetusaineksen määrä on 10—15 opintoviikkoa eli korkeintaan puolet aikaisemmin approbatur-arvosanan mukaisesta opintomäärästä. On ilmeistä, että perustutkintomme ainesisällöltään yhdenmukaistaa tarpeettoman paljon valmistuvia opiskelijoita käytännön toimien moninaisuuden huomioonottaen. Pieni valinnanvapaus vähentää myös opiskelijoiden opiskelumotivaatiota.

Opetusohjelmien rajoittava putkimaisuus korostuu nimenomaan eräiden ammattialojen suhteen. Tällaisina voitaisiin mainita mm. tutkijat ja kansainvälisiin toimintoihin liittyvät ammatit. Kaikkien pääaineiden yhteydessä olisi ilmeisesti voitava valmistua tutkijaksi ja kansainvälisten asiain erikoishoitajaksi. Nykyisenmuotoisissa koulutusohjelmissa aineiden valinnaisuutta voidaan suurentaa lisäämällä vaihtoehtoisten tukiaineiden lukumäärää. Tämänhetkisistä koulutusohjelmista enemmän kokemusta saatamme olemme ilmeisesti valmiit uudelleen miettimään perustutkinnon rakenteen kehittämistä suurehkoinkin rakennemuutoksin. Opiskelijoille saattaa tuottaa oleellista haittaa se, että he eivät aina pysty hahmottamaan heille mieluisen käytännön ammatin mukaista sopivinta opiskelukokonaisuutta aineyhdis-

telmänä. He kokevat itsensä epävarmoiksi myös erilaisten valintamahdollisuuksien sopivuus-vertailuissa. Ammatillisten opiskelukokonaisuuksien hahmottaminen koskisi useita kymmeniä potentiaalisia ammatteja, joihin kauppakorkeakoulusta valmistuvat useimmiten siirtyvät. Ammatillisten opiskelukokonaisuuksien hahmottamisesta olisi hyötyä paitsi opiskelijoille myös korkeakoulumme kehittämislle. Siinä yhteydessä kehittäjä pakotettaisiin selkeästi toteamaan annettavan opetuksen laatu, määrä ja ajoitus ammatillisiin kokonaisuuksiin. Tarkastelun pohjalta olisi nykyistä helpompi myös tunnistaa ammateittain opetuksen kehittämistarpeet.

Maamme vähäiset jatkokoulutusmahdollisuudet huomioonottaen olisi syytä pyrkiä resursien kokoamisen ja yhdistämiseen. Siksi Helsingin kauppakorkeakoulu on viime keväänä kääntynyt useiden suomalaisten yliopistojen ja korkeakoulujen puoleen ja tehnyt tarjouksen yhteistoiminnan lisäämisestä jatkokoulutuksessa. Yhteistoimintatarjouksen mukaisesti korkeakoulujen ja yliopistojen jatko-opiskelijat voisivat osallistua Helsingin kauppakorkeakoulun jatkokoulutusohjelmaan sillä ehdolla, että Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoilla olisi vastavuoroisesti mahdollisuus osallistua muiden yliopistojen jatkokoulutukseen. Jotta muista korkeakouluista tulevat voisivat päästä nauttimaan merkittävästi jatkokoulutusohjelmastamme, olisi tulevaisuudessa mielekästä pyrkiä järjestämään periodiopetuksena tiiviitä jatkokoulutusseminaareja.

Etenkin mikroelektronikassa tapahtuvan edistymisen myötä korkeakouluissakin mahdollinen opetusteknologia kehittyy nopeasti tällä hetkellä. Eräissä korkeakouluissa on käytetty jo useita vuosia tietokoneohjattuja opetusjärjestelmiä käsikäyttöisine päätteineen. Sitä varten on kehitetty omia opetuskieliä ja löytyy tuhansia tunteja opetusmateriaalia useilta korkeakoulussamme opetettavilta aloilta. Tietokoneohjattu opetusjärjestelmä pakottaa oppilaan tekemään päätöksiä ja valintoja oman arvionsa mukaan ja tietokone syöttää palautetta opiskelijalle. Tietokoneohjatut opetusjärjestelmät saattavat pitkällä tähtäyksellä aukaista kokonaan uusia näkymiä tulevaisuuden opiskelutavoille. Tässä vaiheessa korkeakoulumme on jo syytä seurata niitten kehittymistä.

Eräissä harvaanasutuissa maissa etäisopiskelu on oleellisesti lisääntynyt yliopistotasollakin. On olemassa monen kymmenen tuhannen opiskelijan yliopistoja, joissa mm. kaupallinen opetus tapahtuu perustutkinnosta tohtorintutkintoon asti etäisopetuksen avulla. Suomessa keskustellaan parhaillaan vilkkaasi siitä, olisiko perustettava lisää kauppakorkeakouluja tai joidenkin yliopistojen yhteyteen kaupallisia tiedekuntia. Tässä yhteydessä olisi syytä eräänä vartenotettavana vaihtoehtona tarkastella myös etäisopetuksen käyttömahdollisuuksia kaupallisen korkeakouluopetuksen lisäämisessä.

Kansainvälistymisen edistäminen kauppakorkeakoulussa

Viime vuosien aikana on useassa eri yhteydessä tuotu esille tarve perustaa kauppakorkeakoulumme kansainvälinen koulutusohjelma. Kauppakorkeakoulumme entinen rehtori, kansleri Jaakko Honko laati viime kesänä muistion Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistymisen jatkamisesta. Hänen rehtorikaudellaan Helsingin kauppakorkeakoulu on luonut yhteistyösopimuksia useiden ulkomaisten kauppakorkeakoulujen kanssa. Tapahtunut kehitys antaa suotuisat lähtökohdat kansainvälistymisen edelleen kehittämislle kauppakorkeakoulussamme.

Kansainvälinen koulutusohjelma saattaisi rakentua alemman perustutkinnon pohjalle, kesittäisi englanninkielisenä kaksi vuotta ja sillä tähdättäisiin ylemmän perustutkinnon tasoiseen tutkintoon. Huomattavan osan opiskelijoista ja myös opettajista olisi oltava kehittyneistä teollisuusmaista. Se soisi nykyistä paremmat mahdollisuudet omille oppilaille, tutkijoille ja opettajille vastavuoroisesti osallistua ulkomaisten korkeakoulujen työskentelyyn.

Näkin sopivana liittää kansainväliseen koulutusohjelmaan myös oma erillinen kehitysmaita koskeva samantasoinen jatkokoulutusohjelma. Sen aiheuttamien kustannusten kattaminen kehitysyhteistyöohjelmamme varoilla tuntunee mielekkäältä sekä avun saajien että

avun antajan kannalta. Kansainvälisen koulutuksen suunnittelutyö olisi voitava käynnistää mahdollisimman nopeasti.

Jotta voitaisiin lisätä ulkomaankauppaamme ja yritystemme kansainvälistymistä nopeasti ja tehokkaasti, edellytettäisiin maassamme toimivan ainakin yhden kansainvälisten toimintojen tutkimuslaitoksen. Se edistäisi kansainvälisen koulutusohjelman kehittämistä korkeatasoiseksi ja auttaisi opiskelijoitamme valmentautumaan mittaviin kansainvälisiin tehtäviin.

Helsingin kauppakorkeakoululla on jo perinteitä tässä suhteessa. Kauppakorkeakoulumme yhteydessä on toiminut monen vuoden ajan Suomen kansainvälisiä kaupan toimintoja tutkinut FIBO-projekti, jonka johtajana on ollut kauppat.tri Reijo Luostarinen. Projektin yhteydessä on tehty monia ja suhteellisen laajojakin selvitystöitä. Projekti on saanut yleensä varsin myönteisen vastaanoton suomalaisilta yrityksiltä.

FIBO-projektin pohjalta olisi mielekästä kehittää kansainvälisten toimintojen tutkimuslaitos. Tavoitteena tulisi olla sekä tieteellisen tutkimustyön että selvitystutkimusten tekeminen. Tutkimuslaitoksen olisi toimittava valtion budjettivaroin. Siten vältettäisiin ne vaarat, että tutkimuslaitoksen työskentely ajautuisi epäolennaisille alueille. FIBO-projekti on varsin selvästi osoittanut, että suomalaisilla yrityksillä on voimakas tarve kansainvälistämismahdollisuuksien selvittelyyn. Tuskinpa mikään muu tutkimustoiminta Suomessa on tällä hetkellä maamme kilpailukyvyyn kohottamisen kannalta yhtä tähdellistä kuin yritystemme ulkomaankaupan edistämiseen ja toimintojen kansainvälistämiseen liittyvän selvitystyön tekeminen. Siksi olisi kiireellisesti saatava valtion budjettiin kansainvälisten toimintojen tutkimuslaitoksen johtajan viran lisäksi useita tutkijan virkoja ja avustavien henkilöiden toimia.

Kansainvälinen opetustoiminta Helsingin kauppakorkeakoulussa voitaisiin käynnistää ehkä sopivimmin kesäluentokauden muodossa. Ulkolaiset opiskelijat voisivat kesälomaa pitäessään viettää osan ajastaan Helsingissä ja osallistua joihinkin kursseihin kauppakorkeakoulussa. Kesäksi olisi saatavissa ehkä helpoimmin vierailevia ulkomaisia opettajia. Ylioppilasasuntoloita voitaisiin käyttää ulkomaisten vieraiden majoittamiseen. Suomessa järjestettävät kansainväliset alan kesäleirit täydentäisivät korkeakoulussa annettavaa opetusta.

Kansainvälisen koulutusohjelman aloittaminen edellyttää vielä entistään vahvempaa opettavien kielten panosta Helsingin kauppakorkeakoululta. Vaikka siinä opetuskielenä onkin englanti, olisi kansainvälisten toimintojen opetuksen ja tutkimuksen lisääntymisen myötä opetettava myös harvemmin Suomessa opetettavia kieliä, kuten esim. arabian kieltä.

Kansainvälisten toimintojen koulutuksen yhteydessä ja kansainvälisten toimintojen tutkimusinstituutin puitteissa tarjoutuu erinomainen tilaisuus lisätä myös korkeakoulujen välistä yhteistyötä maassamme kansainvälisten toimintojen alueella.

Täydennyskoulutuksen tarve kansainvälisten toimintojen osalta muodostuu entistä tärkeämmäksi myös kauppakorkeakoulusta valmistuneille. Juuri tällä hetkellä koetaan maassamme välttämättömäksi lisätä projektiviennin opetusta. Samoin on useiden integraatioalueiden erityiskysymysten opetusta ja tutkimusta tehostettava kuten esim. SEV-kaupan. Lähi-Idän maiden kanssa käytävän kaupan vilkastumisen vuoksi me tarvitsemme entistä enemmän tietoja niiden maiden yhteiskuntarakenteesta ja tavoista, heidän tuotantonsa ja kauppansa rakenteesta ja operaatioista.

Opetuksen lähentäminen käytäntöön

Kauppakorkeakouluissa annettavaa opetusta pidetään toisinaan liikaa käytännöstä etäännytyneenä ja sitä antavien opettajien nähdään tuntevan riittämättömästi opettamiensa alojen nykyisiä käytännön toimintoja ja niiden kehittymistä. Ongelmaksi muodostuu silloin kysymys, miten opiskelijat ja opettajat saattavat saada riittävän käytännön kokemuksen?

Monien mietintöjen mukaan olisi päästävä ohjaamattomasta ohjattuun harjoitteluun. Se edellyttäisi kuitenkin harjoittelupaikoilta nykyistä enemmän ohjausresursseja. Opiskelijoiden ohjattu harjoittelu koko maata ja monia opetusaloja kattavana tuskin tulee toteutumaan ilman lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Kauppakorkeakoulumme syventävien opintojen ai-

kana tapahtuva ohjattu harjoittelukokeilu yrityksissä selvittelytöitä tehden saattaisi sen sijaan olla toteutettavissa, kun siihen osallistuisi vain puolisen sataa harjoittelijaa vuosittain.

Korkeakoulun ja käytännön yhteisöjen lähentämiseen tarvitaan molempien osapuolten panosta ja hyvää tahtoa. Kauppakorkeakoulujen opettajien ja tutkijoiden työelämän kokemuksen hankkiminen yrityksissä ja muissa yhteisöissä on niin oleellinen asia myös kauppakorkeakoulujen oppilaitten tuleville työnantajille, että heidän ja kauppakorkeakoulujen tulisi voida yhteistoiminnassa neuvotellen löytää sopivat tavat ongelman ratkaisemiseksi. Siinä on enemmän kysymys ongelman ja sen merkityksen tunnistamisesta ja hyvästä tahdosta sen ratkaisemiseksi kuin ratkaisun aiheuttamista kustannuksista. Sapattivuodet tai muut sen kaltaiset opetuksesta vapaat ajat tulisi osittain käyttää yrityksissä ja muissa yhteisöissä työskentelyyn eikä esimerkiksi ainoastaan toisissa korkeakouluissa opetustehtävien hoitamiseen. Paras tapa opetuksen ohessa käytännön kokemuksen lisäämiseen lienee käytännönläheisten tutkimustöiden ohjaaminen sekä yrityksissä ja muissa yhteisöissä konsulttina toimiminen.

Toiselta puolen korkeakouluissa tulisi pyrkiä järjestämään myös niin, että talouselämän henkilöillä olisi entistä suuremmat mahdollisuudet esim. 1—2 vuoden mittaisiin periodeihin osallistua opettajina ja tutkijoina työskentelyyn korkeakoulussa. Ruotsissa käytössä oleva vaihtoprofessuurisysteemi saattaisi soveltua Suomeenkin.

Kauppakorkeakoulujen opetusta arvostellaan toisinaan liian runsaasta kohdentumisesta suurten yritysten, monessa tapauksessa jopa Suomen oloihin ylisuurten yritysten, johtamisongelmien ratkaisuun. Eräitä suurissa yrityksissä kehitettyjä johtamissysteemeitä tosin voidaan käyttää hyväksi myös pienissä yrityksissä. Monessa tapauksessa suurten ja pienten yritysten johtaminen kuitenkin poikkeaa niin paljon toisistaan, että näen tarpeellisen kauppakorkeakoulussamme lisätä pienten yritysten kannalta asioitten opettamista ja tutkimista. Käytännön harjoittelussa niin oppilaiden kuin opettajienkin olisi voitava perehtyä pientenkin yritysten johtamiseen.

Resurssien allokonti kauppakorkeakoulussa

Kauppakorkeakoulumme kehittämistä varten on valittava painopistealueet ja niiden tärkeysjärjestys. Tällä hetkellä korkeakoulumme tärkeimpänä kehittämisalueena näen kansainvälisten toimintojen opetuksen ja tutkimuksen tehostamisen. Kauppakorkeakoulullamme on myös hyvät mahdollisuudet, kiitos lähinnä korkeakoulullamme toimivan Perustutkimuksen laitoksen, osallistua yhä edelleenkin merkittävällä panoksella jälkikasvun kouluttamiseen kauppakorkeakoulujamme varten sekä kauppatieteiden tohtoreiden valmistamiseen korkeakoulun ulkopuolisia tehtäviä varten. Tieteellisen tutkimustyön osuutta korkeakoulussamme tultaneen lisäämään.

Laudaturtyötaisoisten tutkielmien vuosittaisen lukumäärän kasvaminen kolminkertaiseksi aikaisemmin tehtyihin laudaturtöihin nähden tulee vaatimaan paljon lisää resursseja. Tutkielmien laadinnassa olisi päästävä tasaiseen tuotantoon motivoimalla ja aktivoimalla opiskelijoita laatimaan tutkielmansa suunniteltuun aikaan syventävien opintojen yhteydessä.

Monet ympäristömuutokset, kuten esim. uuden lainsäädännän myötä tulleet auktorisointivaateet ovat lisänneet kauppakorkeakoulusta valmistuneiden jatko- ja täydennyskoulutustarvetta.

Viime aikoina on usein tuotu esille vaatimus, että kauppakorkeakoulujen on ryhdyttävä antamaan huomattavassa määrin opetusta yrittäjille. Helsingin kauppakorkeakoulu onkin käynnistämässä tänä syksynä Mikkelissä jo yrittäjinä toimiville tarkoitetun n. 150 tunnin laajaisen täydennyskoulutuskurssin.

Pienyritysten elinkelpoisuuden ja kilpailukyvyyn lisääminen on koko elinkeinotoimintamme kehittämisen eräs tärkeimmistä asioista. Siksi näen mielekkään, että myös Helsingin kauppakorkeakoulu jatkossakin olisi lisääntyvästi kouluttamassa yrittäjiksi jo ryhtyneitä henkilöitä ja antamassa heidän yrityksilleen yrittäjäkoulutukseen liittyvää välttämätöntä konsultointiapua.

Oleellinen kysymys Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämisen kannalta on kuitenkin edelleen vastausta vaille. Mitkä esitetyt muutokset kauppakorkeakoulussamme olisivat hoidettavissa sisäisin resurssisiirroin ja mihin toimintoihin olisi saatava ja mahdollisesti saatavissa lisää resursseja? Sisäisin resurssisiirroin olisi suurelta osin ilmeisesti tyydytettävissä tutkielmatyöskentelyn lisääntymisestä aiheutuva resurssitarve. Myös tieteellisen tutkimuksen tehostaminen saatetaan osittain hoitaa sisäisin resurssisiirroin. Mikäli korkeakoulu ei saisi lisää resursseja noihin tehtäviin, se merkitsisi käytännössä perustutkintoa suorittamaan tulevien määrän vähäistä pudottamista. Uusia resursseja tarvittaisiin mahdollisimman nopeasti sekä kansainvälisten toimintojen tutkimuslaitoksen toiminnan aloittamiseen että kansainvälisen koulutusohjelman suunnittelutyöhön ja käynnistämiseen.

Yrittäjien täydennyskoulutuksen lisääminen Mikkelissä ja sen mahdollinen aloittaminen Helsingissä edellyttäisi myös lisäresurssien saantia valtiovalalta. Korkeakoulussamme yrittämisen erityisopetus ja alan tutkimus hoidettaisiin pätevimmin, jos Helsingin kauppakorkeakoulussa olisi yrittämisen professuuri. Myös useiden muiden oppiaineiden alueelle jakautuvan yrittämisaineksen opetuksen koordinointiin liittyvä suunnittelu, kehittäminen ja valvonta suoritettaisiin tehokkaimmin yrittämiseen erikoistuneen professorin toimesta. Toivottavasti talouselämä yrittämisen suuren kansallisen merkityksen yhteiskunnassamme tunnistaen on myötävaikuttamassa yrittämisen professuurin saamiseen Helsingin kauppakorkeakoulussa.

Molemmat runsaasti uusia resursseja vaativat toiminnot, so. kansainvälisten toimintojen opetuksen ja tutkimuksen tehostaminen sekä yrittäjien täydennyskoulutuksen lisääminen ovat koko maan kannalta niin tärkeitä, että lienee realistista odottaa valtiovalan nopeaa myönteistä suhtautumista mainittuihin resurssien lisäysehdotuksiin.

Hyvät naiset ja herrat!

Meidän on tulevaisuudessakin Helsingin kauppakorkeakoulun haastavia perinteitä kunnioittaen jatkettava korkeakoulumme rakenteen ja toiminnan sopeuttamista ympäristömuutosten mukaisesti ja aktiivisesti vaikuttettava ympärillämme olevaan talouselämään ja yhteiskuntaan mielekkäiden ympäristömuutosten aikaansaamiseksi. Siinä työssä näen arvokkaana tukena myös talouselämän järjestöjen ja yhteiskunnan edustajista kokoonpannun Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunnan.

Muutoksiin mukautumisessa ja ympäristöömme vaikuttamisessa tarvitaan ideoita. Meidän on motivoitava toisiamme kauppakorkeakoulun ja sen ystävien piirissä ideoimaan korkeakoulumme kehittämisen hyväksi. Meidän on tunnistettava ne tavoitteet, joiden mukaisia ekonomia, lisensiaatteja ja tohtoreita on tulevaisuudessa valmistettava. Meidän on rakennettava opetusohjelmamme ja tutkimustyöohjelmamme noita tavoitteita palvelemaan. Me emme saa jäädä menneisyyden vartijoiksi, vaan meidän on riennettävä jopa tapahtumien edellä. Vain siten kaupakorkeakoulustamme valmistuneet voivat tuntea olevansa tehtäviä suorittaessaan uuden toiminnan suunnanäyttäjiä ja entistä menestyksellisemmän talousyhteisön ja miellyttävämmän yhteiskunnan rakentajia. Me tarvitsemme Helsingin kauppakorkeakoulussa noihin päämääriin päästäksemme idearikkauteen pohjautuvaa, motivoitunutta, aktiivista yhteistoimintaa. Me tarvitsemme tuohon kehittämistyöhön meidän jokaisen panosta.

Toivotan kauppakorkeakoulun opiskelijat, henkilökunnan ja opettajat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Kohdistan tervetuloitoivotukseni erityisesti niille ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Helsingin kauppakorkeakoulussa.

SISÄLLYSLUETTELO

I HALLINTO, OPETTAJAT, LAITOKSET SEKÄ VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT 31.5.1981

Hallinto

Valtuusto	9
Hallitus	10
Kansleri	10
Rehtorit	10
Opetus- ja tutkimusneuvosto	11

Opettajakunta

Varsinaiset professorit	12
Apulaisprofessorit	13
Dosentit	13
Yliassistentit	14
Lehtorit	15
Opettajat	16
Assistentit	18
Eläkkeellä olevat opettajat	19

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos	20
Laskentatoimen laitos	20
Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos	20
Kansantaloustieteen laitos	21
Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	21
Menetelmätieteiden laitos	21
Kielten laitos	22
Perustutkimuksen laitos	22

Yleiset laitokset

Kirjasto	23
Laskentakeskus	24
Kielistudiokeskus	24
Kuvalaitos	24

Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto	25
Hallintovirasto	25
Hallintotoimisto	25

Kirjoituskeskus	25
Taloustoimisto	25
Opintotoimisto	26
Vahtimestarit	26
Puhelinkeskukset	26
Opastus ja vaatteidenvartijat	26
Konemestari ja talonmiehet	27
Siivoojat	27
Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt	27

II YLEISIÄ TIETOJA

Hallintoa koskevia tapahtumia	29
Laitoshallinto	30
Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunta	31
Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö	31
Virat ja toimet	32
Tutkinnonuudistus	36
Opiskelijavalinta	37
Kesäopetus	37
Ulkomaiset luennoitsijavieraat	38
Julkaisusarja	38
Liikunta 1980—1981	40
Lahjoitukset	40
Stipendivarat	41
Kirjasto	42
Pääkirjasto	42
Kurssikirjaosasto	43
Laskentakeskus	43
Kielistudiokeskus	44
Kuvalaitos	45
Rehtorien neuvosto	45
Kauppakorkeakoulujen rehtorit	46
Kansleri Jaakko Hongon muotokuva	46
Helsingin kauppakorkeakoulu 70 vuotta	47
Lahjoitusprofessori	48
Helsingin kauppakorkeakoulun promootio 1981	49

III TUTKIMUSTOIMINTA SEKÄ JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS

Tutkimustoiminta	63
Jatkokoulutus	65
Johtamiskoulutusohjelma JOKO	67
Mikkelin pienten ja keskisuurten yritysten johdolle tarkoitettu johtamiskoulutusohjelma	68
Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma PRODEC	68
Liikkeenjohdon instituutti LIFIM	71
Vientikoulutussäätiö	71

IV	OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA	73
V	TILASTOLLISIA TIETOJA Opiskelijoiden lukumäärä ..... Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1981 ... Korkeakoulun menot ja tulot v. 1980	100 100 101
VI	OPPIARVOT JA TUTKINNOT Kauppatieteiden tohtorin tutkinto ..... Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto ..... Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto ..... Ekonomin tutkinto ..... Akateemisen sihteerin tutkinto	103 103 104 112 113
VII	STIPENDIT Valtion opintotuki ..... Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön ja Helsingin kauppakorkeakoulun eri rahastojen apurahat ..... Muut rahastot ..... Seminaarikirjoituspalkinnot	115 115 117 118
	KAUPPAKORKEAKOULU MUUTTUVASSA MAAILMASSA Puhe, jonka rehtori professori Veikko Leivo piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 4.9.1980 ...	121

TUOMINEN SIRKKAI

KKK-

